

Ľubomír Stanček

cyklus "B"

Poznámky k homiliám



“B “ cyklus poznámky k homíliám a príhovorom

Adventný čas

Prvá nedeľa adventná

Slová apoštola Pavla nás privádzajú k pochopeniu skutočného významu liturgického roka, ktorý dnes večer začíname modlitbou Adventu. Celoročné putovanie Cirkvi je zamerané na objavovanie a prežívanie vernosti Boha, Ježiša Krista, ktorý sa nám opäť v betlehemskej jaskyni predstaví s tvárou dieťaťa. Celý príbeh spasenia je cestou lásky, milosrdenstva a zhovievavosti: od stvorenia cez vyslobodenie ľudu Izraela z Egyptského otroctva, k odovzdaniu Zákona na Sinaji, až po návrat domov z babylonského zajatia. Boh Abraháma, Izáka a Jakuba bol vždy blízkym Bohom, ktorý nikdy neopustil svoj ľud. Niekoľkokrát znášal s bolesťou ich neveru a trpezlivo čakal na návrat, vždy v slobode lásky, ktorá predchádza a podporuje milovaného, pozorná voči jeho dôstojnosti i najhlbším túžbam.

Boh sa neuzavrel do svojho neba, ale sklonil sa k osudu človeka: toto je obrovské tajomstvo, ktoré presahuje akékoľvek očakávanie. Boh vstupuje do ľudských dejín nepredvídaným spôsobom ako dieťa, prechádzajúc štádiami vývoja ľudského života, aby sa celé naše jestvovanie, duch, duša a telo – ako to pripomenul sv. Pavol – zachovalo neporušené a bolo pozdvihnuté do Božích výšin. Toto všetko Boh koná pre svoju vernú lásku k ľudstvu. Keď je láska pravá, vo svojej podstate je nasmerovaná na čo najväčšie dobro druhého a neobmedzuje sa iba na dodržiavanie záväzkov vyplývajúcich z priateľstva, ale ide ďalej bez vypočítavosti a ohraničení. Toto uskutočnil živý a pravý Boh, ktorého tajomstvo nám zjavuje sv. Ján: **«Boh je láska»** (1 Jn 4,8.16). Tento Boh prijíma v Ježišovi z Nazareta celé ľudstvo, jeho dejiny a dáva im nové, konečné smerovanie k obnovenému bytiu ľudskej osoby, charakterizovanému tým, že pochádza od Boha a k nemu smeruje (*porov. L'Inferanzia di Ges#249; s. 19*).

Môžeme tieto úvahy zdieľať spolu spolupráci medzi rozličnými myšlienkovými prúdmi a teológiou. Obnovujme si vieru. Je to vzácny dar. Pokúste sa ju vnímať ako znamenie Božej vernosti, ktoré vám ponúka príležitosti pripodobniť sa vo svojom živote Kristovi a nechať sa ním posväcovať až k dokonalosti (por. 1 Sol 5,23). Liturgický rok, ktorý bude aj pre vás putovaním, počas ktorého znovu zažijete tajomstvo Božej vernosti, na základe ktorej ste povolání stavať – ako na pevnej skale – svoj vlastný život. Prežívaním a slávením tohto obsahu viery spolu s Cirkvou, spoznáte, že Ježiš Kristus je jediným Pánom vesmíru a dejín, bez ktorého každému ľudskému úsiliu hrozí, že sa stratí v ničote. Liturgia prežívaná v jej skutočnom duchu je vždy školou žitia kresťanskej viery, «teologálnej» viery, ktorá zahrnie celé vaše bytie – ducha, dušu a telo – a urobí z vás živé kamene pri budovaní Cirkvi a spolupracovníkov novej evanjelizácie. Jedinečným spôsobom sa v eucharistii živý Boh stáva tak blízkym, že sa dáva ako chlieb, ktorý je pokrmom na ceste, je prítomnosťou, čo premieňa ohňom svojej lásky. Žijeme v období, v ktorom sa často stretávame ľahostajnosťou voči Bohu. Myslím si však, že v hĺbke srdc tých, čo žijú vzdialení od Boha, jestvuje nostalgia po nekonečne, po transcendentne. Vašou úlohou je svedčiť o Bohu, ktorý je blízko a zjavuje sa pri hľadaní pravdy a riadi každú intelektuálnu činnosť. Boh otvára v našom živote, aby sme sa mohli stretnúť s Kristom, v ktorom sa dnešný človek stretáva s dnešným Bohom. Kresťanská

viera nie je príľnutím k akémusi všeobecnému a nedefinovanému bohu, ale k Bohu živému, ktorý v Ježišovi Kristovi, vtelenom Slove, vstúpil do našich dejín a zjavil sa ako Vykupiteľ človeka. Veriť znamená zveriť svoj život tomu, ktorý jediný ho môže naplniť v čase a otvoriť ho pre nádej presahujúcu čas. Uvedomme si, **«verný je ten, ktorý volá, a on to aj urobí»** (1 Sol 5,24); spraví z vás ohlasovateľov svojej prítomnosti. Modlitbou sa vyberieme na cestu k betlehemskej jaskyni, aby sme pocítili skutočnú radosť Vianoc: radosť z prijatia dieťaťa – podľa príkladu Panny Márie a sv. Jozefa – do centra nášho života. To dieťa nám pripomína, že Božie oči hľadajú na svet a na každého človeka (porov. Zach 12,4). Božie oči na nás hľadajú, pretože on je verný svojej láske! Iba táto istota môže priviesť ľudstvo k pokoju a rozvoju v tomto momente našich dejín, ktorý je taký delikátny a komplexný. Našou veľkou príležitosťou je ukázať historickú účinnosť Božej vernosti tým, že ponúkneme svoje svedectvo a námahu v prospech morálnej a spoločenskej obnovy sveta. Nech je svetlo lám, udržiavané vašou vierou, pokornou a adorujúcou, aby sa každý z vás stal svetlom nádeje a pokoja v univerzitnom prostredí.

8. 12. Nepoškvrnené počatie Panny Márie

Mária, Matka naša, zasväcujeme sa tvojmu Nepoškvrnenému Srdcu, v živote i smrti, aby nás chránilo od všetkého zla tela i duše. Ty vieš Matka, že tých, ktorých ochraňuješ sú v bezpečí, preto sa s plnou dôverou odovzdávame do tvojho Nepoškvrneného Srdca, pre život, čas i večnosť...

Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma.

Počula si, Panna, počneš a porodíš; počula si, že nie z muža, ale z Ducha Svätého. Anjel čaká na odpoveď, lebo sa musí vrátiť k Bohu, ktorý ho poslal. Aj my, Pani, čakáme na slovo zľutovania. My, na ktorých bolestne dolieha výrok odsúdenia. Hľa, ponúka sa ti cena nášho vykúpenia; len čo dáš súhlas, budeme oslobodení. Všetkých nás stvorilo večné Božie Slovo, a hľa, umierame; tvoja krátka odpoveď nás obnoví a vrátime sa k životu.

„Velebí moja duša Pána“ (Lk 1,46-56). Kedykoľvek si Mária spomenula na nový život, ktorý v nej rástol, zachvelo sa jej od vzrušenia srdca. Radovala sa v Bohu, svojom Spasiteľovi, a uznávala, aké veľké veci jej urobil - a ešte v budúcnosti urobí. Mária už "ochutnala" vo svojom srdci Božiu lásku, ktorú pretavila do chválospevu, čo má aj dnes moc dvíhať nás pri zvelebovaní Pána. Uvedom si, aké životne dôležité bolo Máriino "áno", ktoré povedala anjelovi. Vďaka tomu "áno" sa vlastne uskutočnilo naše vykúpenie, ako aj vykúpenie miliárd ďalších ľudí. Na jediné súhlasné slovo mladej ženy sa otvorili nebeské "stavidlá", aby ľudia mohli prijímať Božiu lásku a naplňovať sa Božou milosťou. Nebo i zem sa v tej chvíli nesmierne zaradovali a radujú sa dodnes, pretože ovocie toho pokorného a jednoduchého "áno" zbierame doteraz. Mária veľmi dobre poznala dejiny svojho národa, a preto chápala, že Boh chce preň iba dobro. Pochopil a aj to, že Boh vo svojom pláne spásy pokračuje prostredníctvom mužov a žien, ktoré si osobitne vybral. Máriu možno prekvapilo, že si Boh vybral ju, no vedela, že mu môže vo všetkom absolútne dôverovať. A tak v úprimnej odovzdanosti, s pokorou a zrejme aj s obavou do budúcnosti prijíma podivuhodný Boží plán. Máriino "áno" bolo nesmierne dôležité a významné pre svet, v ničom však nezmenšuje dôležitosť tvojho "áno", ktoré denne hovoríš Bohu. Toto jednoduché slovo môže rovnako ako Márii otvoriť nebo aj tebe. Práve predvianočné dni nám poskytujú mimoriadnu

príležitosť privítať Ježiša vo svojom srdci a dovoliť mu, aby nás formoval a menil. Zároveň je to aj čas, keď môžeme Krista vniesť do tohto sveta skrze svedectvo vlastného života, skrze modlitby chvál a vďakyvzdania. Na čo ešte čakáš? Tvoj Otec ťa volá. Povedz mu "áno" a potom už len sleduj, čo sa bude diať.

Mária, Matka naša, zasväcujeme sa tvojmu Nepoškvrnenému Srdcu, v živote i smrti, aby nás chránilo od všetkého zla tela i duše. Ty vieš Matka, že tých, ktorých ochraňuješ sú v bezpečí, preto sa s plnou dôverou odovzdávame do tvojho Nepoškvrneného Srdca, pre život, čas i večnosť... Sv. Maximilián bol hlboko presvedčený, že Nepoškvrnená Panna Mária je „ešte málo známa“ a pritom pripomínal vetu sv. Ľudovíta Grigniona, že „je to jedna z príčin, že Ježiš Kristus nie je tak známy ako by mal byť.“ Sv. Maximilián tvrdil, že vďaka jej poznaniu „lepšie môžeme poznať Ducha Svätého“. Cítil, že už samotné „nepoškvrnené počatie“ je plné potešujúcich tajomstiev, ktoré doposiaľ neboli prehĺbené. Je zaujímavé, že misijné stredisko, ktoré založil v Nagasaki, a ktoré pomenoval „Záhrada Nepoškvrnenej“ (Mugenzai no Sono) sa snažilo japonským čitateľom Rytiera Nepoškvrnenej – nepoznajúcim európsky spôsob myslenia – vysvetliť, kým je Nepoškvrnená Panna Mária. Najjednoduchší výklad. „Všeobecne je ľuďom známe, že Mária, ktorá porodila zakladateľa kresťanského náboženstva – Ježiša Krista, je nazývaná Nepoškvrnenou svätou Matkou (...). Cirkev to, čo je v súlade s Božou vôľou nazýva „dobrom“ a to, čo je proti „hriechom“. Bohužiaľ z každodennej skutočnosti je známe, že hriechy páchajú ľudia. Prvotný hriech je tým prvým spáchaným na tomto svete. Ľudia z celého sveta pochádzajú od tých istých prarodičov, aj keď sa líšia rasou, farbou pleti alebo národnosťou, podľa učenia katolíckej Cirkvi sú príbuzní a sú si bratmi. Cirkev tiež učí, že prarodičia ľudského rodu spáchali na zemi prvý hriech, čím stratili posväcujúcu milosť, ktorá bola daná Bohom – Stvoriteľom ľudskému rodu, robiac ho Božím veľdielom na zemi (...). Cirkev verí, že sa Boh rozhodol zmilovať sa nad padlým ľudstvom, a aby zadostučinil požiadavkám Božej spravodlivosti za hriechy ľudí, poslal na svet svojho jediného Syna. A tak Syn Boží zostupujúc na tento svet, nezvolil si zvyčajnú cestu (počatie s prispením človeka), ale vtelil sa v lone Panny Márie a stal sa človekom. Mária porodila Božieho Syna a pritom nestratila slávu panenstva (...). Katolícka Cirkev verí, že napriek všeobecnému zákonu, podľa ktorého sa všetci ľudia rodia poškvrnení dedičným hriechom, na základe zvláštnej Božej milosti, len Božia Matka Mária bola už od prvého okamihu svojej existencie uchránená od dedičného hriechu, a preto sa stala dôstojnou matkou nekonečnej čistoty a nekonečnej svätosti Bohočloveka. Katolícka Cirkev preto nazýva Máriu „Nepoškvrnenou, svätou Matkou“ – alebo „Pannou nepoškvrnene počatou“ (Sv. Maximilián Kolbe 1935). Kontemplácia osoby Nepoškvrnenej. Túžiac do hĺbky pochopiť úlohu Nepoškvrnenej Panny Márie v diele vykúpenia a v živote kresťana sv. Maximilián nepodnikal hlboké štúdiá, ale vychádzal z najelementárnejších právd známych tak z katechizmu ako aj zo Sv. Písma a v prvom rade hľadel na osobu Nepoškvrnenej. Na ceste takejto kontemplácie si uvedomil, že Boh už od vekov plánoval jej existenciu, od vekov predvídal, že nikdy nespácha hriech a nesprotív sa jeho vôli, preto ju zachoval od dedičného hriechu. Preto, že nikdy nespáchala hriech, nikdy tiež v ničom nebola pokúšaná zlým duchom, tak od počiatku svojej existencie, od počatia a možno dokonca už od vzniku jej obrazu v odvekej Božej mysli, Duch Svätý ju prijal ako svoju Nevestu, v ktorej uskutočnil počatie Božieho Syna, „keď nadišla plnosť časov (Gal 4,4). Udalosť Zvestovania, pri ktorom Mária vyjadrila svoj súhlas s Božím materstvom poukazuje na to, že Boh týmto súhlasom podmienil vtelenie Syna Božieho a uskutočnenie svojho plánu spásy. Mária, ktorá už skôr bola milovanou dcérou Otca, zároveň sa stáva matkou jeho Syna. Všetky osoby Najsv. Trojice nadviazali s ňou úzky kontakt, ktorý nikdy

nebol prerušený. Tak dnes, ako aj cez celú večnosť, Mária je Božou matkou, nevestou Ducha Svätého a príbytkom Boha, ktorý, keď ju raz zahalil svojou mocou, nikdy sa od nej neodvrátil. Kdekoľvek Nepoškvrnená Panna príde, prináša so sebou Najsv. Trojicu, ktorá v nej prebýva. A Duch Svätý keď obdarúva ľudí rozličnými milosťami, činí to nenarušujúc s ňou spojenie. Preto všetky milosti aj cez ňu prichádzajú. Kontemplujúc Nepoškvrnenú Pannu Máriu, sv. Maximilián videl v nej najdokonalejšieho človeka. Takým človekom ako je ona, Boh chce mať každého z nás. A preto, keď chceme mať účasť na realizácii Božieho plánu, máme sa jej pripodobňovať. Pozerajúc sa na ňu, páter Kolbe bol presvedčený, že každý kresťan tak ako Mária, mal by dať vo svojom živote miesto Bohu a žiť v úzkom spojení s každou Božskou osobou.

Druhá nedeľa adventná

Advent nás pozýva, aby sme sa znovu vybrali po ceste tejto Božej prítomnosti a pripomína nám stále znovu, že Boh neopustil náš svet, nie je neprítomný, neponechal nás na seba samých, ale vychádza nám v ústrety rozličnými spôsobmi, ktoré musíme dokázať spoznať. A aj my sme vo viere, nádeji a láske každý deň povolani vnímať túto jeho prítomnosť a vydávať o nej svedectvo pred svetom, ktorý je tak často povrchný a nepozorný – aby sme v našom živote dali znovu zažiarit svetlu, ktoré ožiarilo Betlehenskú jaskyňu.

Láskavý Bože, posilňuj nás až do konca, až do dňa príchodu Pána Ježiša Krista.

POKORA A POSLUŠNOSŤ

1. Syn môj! Kto sa chce vymknúť z poslušnosti, sám sa vymyká aj z milosti. A kto hľadá len svoje vlastné, stráca čo je spoločné.
2. Kto sa nerád dobrovoľne podrobuje svojmu predstavenému, dokazuje, že jeho telo ešte nie je dokonale poslušné, ale že sa často vzpiera a repce.
3. Uč sa poslúchať predstaveného bez otáľania, ak si chceš svoje telo podmaniť.
4. Lebo, keď človek vo svojom vnútri zachováva poriadok, ľahšie premôže vonkajšieho nepriateľa.
5. Duša nemá obťažnejšieho a horšieho nepriateľa ako tvoje vlastné telo, ak nie je celkom za jedno s duchom.
6. Musíš všemožne začať pohrdať sebou, ak chceš zvíťaziť nad telom a krvou.
7. Ale pretože dosiaľ sa miluješ ešte príliš nezriadene, preto sa vzpieraš úplne podriaďiť vôli iných.
8. Lež čo je v tom zvláštne, keď ty, ktorý si prach a ničota, sa podriaďuješ pre Boha človekovi, keď ja, všemocný a najvyšší, ktorý som všetko stvoril z ničoho, som sa pre teba pokorne podriadil človekovi?
9. Stal som sa zo všetkých najpokornejším a najnižším, aby si ty svoju pýchu mohol premáhať mojou pokorou.
10. Uč sa poslúchať, ty prach! Uč sa ponížovať, ty zem a hlina, a padať každému k nohám!
11. Uč sa lámať svoju vôľu a každému sa ochotne podrobovať.
12. Vzplaň hnevom proti sebe a stráň sa každého povýšenectva, ukáž sa taký podriadený a maličký, že by každý mohol po tebe chodiť a šliapať po tebe ako po uličnom prachu.
13. Čo máš nariekať, márný človeče?
14. Ako môžeš, nečistý hriešnik, podvrátiť tých, čo ti robia výčitky, že si toľkokrát urazil Boha a mnoho ráz si zaslúžil peklo?

15. Ale moje oko sa zľutovalo nad tebou, lebo tvoja duša mi bola drahá; aby si poznal moju lásku a aby si mi bol vždy povďačný za moje dobrodenia; aby si sa vždy ochotne podrobil a pokoril a trpezlivo znášal, keď tebou pohrdajú.

„Posilňujte ruky zoslabnuté, upevňujte chvejúce sa kolená. Povedzte malomyselným: Vzchopte sa, nebojte sa! Hľa, náš Boh! Príde odveta, odplata Boha. On sám príde a spasí nás.“ To znamená, že sa nemôžeme spasiť sami, ale len s Božou pomocou. (sv. Irenej)

Tretia nedeľa adventná

Ján bol hlas. Ale Pán bol „na počiatku Slovo“. Ján bol hlasom za istý čas, Kristus je večným Slovom od počiatku. Vezmi slovo – čím ostane hlas? Kde niet myšlienky, tam je len prázdny zvuk. Hlas bez slova dolieha do ucha, ale srdce nezveľaďuje. Pri zveľaďovaní nášho srdca pozorujeme istú zákonitosť. Keď rozmýšľam, čo poviem, už je slovo v mojom srdci. A keď ti chcem niečo povedať, usilujem sa dosiahnuť, aby aj v tvojom srdci bolo to, čo je v mojom.

Pane, Tvoj zákon, ktorý osvecuje mysle, nech ochraňuje ľud od každého poblúdenia. Ty si poveril Cirkev, aby nám ohlasovala radostnú zvesť o tvojom príchode; daj, aby sme ňu prijali s ochotnou oddanosťou.

Boh je slávou človeka, človek predmetom Božieho pôsobenia, všetkej jeho múdrosti a moci. Ako sa lekár osvedčuje na chorých, tak sa Boh prejavuje na ľuďoch. Preto aj Pavol píše: „Boh totiž všetkých uzavrel do nevery, aby sa nad všetkými zmiloval.“ Hovorí tu o človeku, ktorý neposlúchol Boha a stratil nesmrteľnosť, no potom dosiahol milosrdenstvo a skrze Božieho Syna dostal milosť Božieho synovstva. (sv. Irenej)

„**Neboj sa, Zachariáš, lebo je vyslyšaná tvoja modlitba!**“ (Lk 1,13). Albert Einstein kedysi povedal: „Môžeš žiť tak, akoby nič nebolo zázrakom, ale môžeš žiť aj tak, akoby zázrakom bolo všetko.“ Zdá sa, že Zachariáš začal tým prvým a skončil tým druhým. Text dnešného evanjelia ho chváli spolu s jeho ženou Alžbetou, že boli „**spravodliví pred Bohom a bezúhonne zachovávali všetky Pánove prikázania a ustanovenia**“ (Lk 1,6). Zachariáš sa napriek tomu uškrňa: „Kto? My? Ved' my sme len starí manželia zrelí do dôchodku. Ty musíš žartovať!“ Zatiaľ čo Alžbetu „**naplnil Duch Svätý**“ a ona v Márii okamžite rozpoznala matku svojho Spasiteľa (1,41-45), Zachariášovo myslenie ovládané ľudským uvažovaním ešte stále zatieňuje nevera. Pripája sa k dlhočiznému zoznamu biblických "pochybovačov", medzi ktorých patrí aj apoštol Tomáš a Šavol z Tarzu, ako aj Abraháмова žena Sára, ktorá sa smiala nad svojím vlastným oneskoreným rodičovstvom. Boh ich však pre nedostatok viery neodmieta. Práve naopak, tento ich nedostatok používa na naše poučenie a na svoju slávu! Zachariáš napokon dosvedčuje, že Boh nielen odpúšťa, ale aj odmeňuje - v tomto prípade vnútorným pochopením, vierou a svätým potomstvom. Ukázalo sa, že Zachariášovo dlhodobé mlčanie je preňho vlastne požehnaním, možnosťou kontemplanovať Písmo a pozorovať, ako sa prísľuby Božích "svätých prorokov zo starých čias" naplňujú. Ihneď ako dal meno svojmu synovi, „**naplnil Zachariáša Duch Svätý**“ a **radoval sa z "hĺbky milosrdenstva nášho Boha"** (Lk 1,78). Upokojuje nás vedomie, že naše dávne pochybnosti a to, že Bohu nedokážeme dôverovať, nijako nehatia jeho túžbu požehnávať nás! Tak ako vylial svoju milosť na Zachariáša, preukazuje láskavosť aj nám. Náš Otec v skutočnosti neustále koná, formuje nás dôverujúcich a veriacich učeníkov, akými vie, že sa môžeme stať. Boh má pre teba nádherný plán, presne ako mal aj pre Zachariáša a jeho rodinu. Boh veľmi túži odhaliť ti

svoj plán. Zahľad' sa teda pri dnešnej modlitbe na svojho nebeského Otca. Predstav si, ako sa na teba usmieva s láskou a pochopením. Potom si odskúšaj Zachariášovo modlitbové mlčanie no nie akoby za trest, ale preto, že chceš počúvať Boží hlas a cítiť v srdci jeho lásku.

Štvrtá nedeľa adventná

Dobry kresťan sa usiloval zachovávať Boží zákon a nehrešiť. Hovoril: Každý večer chcem ísť spať s čistým svedomím, aby som sa pokojne a s istotou mohol postaviť pred Boha. Napokon zomrel. Keď sa objavil pred Bohom povedal mu: Pane, prišiel som si pod odmenu za celý môj život. Nezhrešil som ! Si si istý, že si sa vyhol každému hriechu?- opýtal sa ho Pán. Áno Pane, pozri na moje ruky : sú čisté ! Sú síce čisté.... ale celkom prázdne! Nestačí iba nerobiť zlo, treba aj robiť dobro, ako hovorí Pán Ježiš v evanjeliu.

Vianočné obdobie

Keď človek vystúpi zo seba a skloní sa nad svojím nešťastným bratom, vysíela k Bohu tú najkrajšiu, najvznešenejšiu modlitbu utkanú z obety a lásky naplnenej skutkami.

Narodenie Pána

Na omšu vigíliu 24. 12.

Aká sladká radosť je v pomyslení, že Boh je spravodlivý, to znamená, že berie v úvahu naše slabosti, že dokonale pozná krehkosť našej prirodzenosti! Čoho by som sa teda mala báť? (sv. Terézia z Lisieux)

Čo si predstavíme pod slovom služba? Iste, aj, že sa niekto dáva – rozdáva. To, čím bola ona pre nás, ktorá sa rozdávala v službe pre cirkev, pri každej príležitosti, ktorá je zložitá slovami vyjadriť popis jej osoby, lebo je toho...

Mačky dokážu spať naozaj originálne. Pozrite si najkrajšie polohy. Množstvo ľudí si spiacu mačku predstaví schúlenú na kraji kresla, no tieto zvieratá dokážu byť pri výbere polohy naozaj kreatívne.

Blahoslavení ste vy, ktorí máte pochopenie pre moju pomalú chôdzu a roztrasené ruky a nesykáte netrpezlivo, keď s ťažkosťami prechádzam križovátku a neviem už „slušne“ jesť. Blahoslavení ste vy, ktorí chápete, že sa moje ucho musí namáhať, aby som porozumel a preto so mnou hovoríte pomaly a zreteľne. Blahoslavení ste vy, ktorí sa pri mne zastavíte s prívetivým úsmevom a máte čas trochu sa so mnou porozprávať ... a nerobíte to so zhovievavou iróniou. Blahoslavení ste vy, ktorí mi nehovoríte, že som starý moták, pretože stále niečo zabúdam a strácam. Blahoslavení ste, vy všetci, ktorí mi nejako uľahčujete dni mojej staroby, ktoré mi ešte zostávajú na cestu do môjho domova u Boha. Keď budem doma, budem o vás rozprávať Otcovi...

Na omšu v svätej noci 25. 12.

Satan sa môže maskovať dokonca plášťom pokory, ale plášť poslušnosti si obliecť nevie a tu sa ukáže všetka jeho práca.

Je čas, aby sme si to priznali: Sme úbožiaci, pretože dokážeme konať iba málo dobra. Boh sa však nad nami vo svojej добрote zľutúva, uspokojuje sa aj s málom a prijíma ochotu nášho srdca. Ale v čom spočíva táto príprava nášho srdca? Podľa Božieho slova Boh je

nekonečne väčší než naše srdce, a ono zas prevyšuje celý svet, keď celkom zabúda na seba a v rozjímaní sa pripravuje na službu, ktorú chce preukázať Bohu: milovať Boha, milovať blížneho, umŕtvovať vonkajšie i vnútorné zmysly, ako i ďalšie dobré predsavzatia. V tomto období sa naše srdce pripravuje a pripravuje sa dosiahnuť najvyšší stupeň kresťanskej dokonalosti. Toto všetko, dcéra moja dobrá, sa nedá vôbec porovnať s Božou veľkosťou, lebo tá nekonečne prevyšuje celý vesmír, naše sily i naše vonkajšie skutky. Rozum, ktorý na jednej strane chápe túto Božiu veľkosť, jeho dobrotu a nesmiernu dôstojnosť, nevyhnutne musí, na strane druhej, začať s veľkými prípravami. Obeťuje mu umŕtvené telo, ktoré mu nedokáže odporovať, sústredenú modlitbu bez dobrovoľnej roztržitosti, prívetivosť v správaní bez zatrpknutosti, pokoru bez akéhokoľvek nádychu márnivosti. Toto sú, dcéra moja, vhodné prípravy. A napriek tomu, kto by nevidel, že na službu Bohu by boli potrebné prípravy v oveľa väčšom meradle? No na druhej strane treba nájsť aj niekoho, kto by ich mohol naplniť. Pri ich uskutočňovaní sa totiž veľmi ľahko vzdávame, keď si uvedomíme, že tieto naše dokonalosti nemôžu byť až také vysoké ani absolútne. Telo nemôžeme dokonale umŕtviť, pretože sa v ňom vždy nejako objaví nejaký ten vzdor. Naša pozornosť bude často prerušovaná roztržitosťou. Mali by sme sa však pre toto všetko znepokojovať, trápiť, rozrušovať alebo sužovať? Vôbec nie. (*páter Pio, list Erminii Garganievej z 3. marca 1917*)

Len raz v roku sa stretávame v kostoloch o polnoci. Ak by sme mali túto noc charakterizovať, čím je výnimočná v dejinách ľudstva, čo nám dnes „ľuďom dobrej vôle“ pripomína, všetci by sme povedali: „Táto noc je nocou «Lásky». Všetci túžime po láske. Milovať, byť milovaný. Čo dokáže jedine láska nedokáže nič iné. Láska k najbližším nás priviedla domov na niekoľko dní. Štedrovečerný stôl, obdarovanie najdrahších sú prejavom lásky. Priania, žičenia, pozdravy, podania rúk v tomto čase sú prejavom našej lásky. Máme až pocit, že svet je iný a túžime aby sa zastavil čas. Nič z toho čo je, čo prežívame, čo nás priviedlo aj sen v polnočnú hodinu by nebolo, keby sa nebol narodil Kristus Pán. V plnosti čias, keď Boh sám rozhodol prísť na svet, Boh ktorý je láska sa narodil v Betleheme z Márie Panny. V túto noc si pripomíname slová z Evanjelia sv. Lukáša o znamení lásky, zmysle nášho života, nádeji a koreni viery. Anjelove slová sú nám známe: **„Nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jaslach“** (Lk 2,12). Táto noc nám pripomína, že sa naplnili proroctvá o Mesiášovi. Storočia pred narodením Dieťaťa Ježiš v Betleheme, proroci pripravovali ľudí na chvíľu, kedy sa naplní prísľub Boha daný prarodičom, že Dieťa sa narodí z Panny, a to Dieťa vykúpi spod hriechu všetkých ľudí. Boh príde osobne v prirodzenosti človeka medzi svoje deti ktoré On stvoril, aby im prejavil svoju lásku. Spravodlivý Boh musí trestať za hriech svoje vrcholné dielo stvorené na svoj obraz, svoju podobu človeka. Boh nie je len spravodlivý, ale náš Boh je aj Láska. Sv. Pavol v liste Korinťanom v závere hymnu na lásku, hovorí o láske: **„A teraz ostáva viera, nádej a láska, tieto tri; no najväčšia z nich je láska“** (1 Kor 13,13). V túto noc si pripomíname Boha ktorý je láska. Boh Otec dal súhlas svojmu jednorodenému Synovi, aby svet presvedčil o láske, ktorá nemá v dejinách obdoby. O tejto láske Boha k nám sa môžeme stále presvedčať, keď skrze Ducha Svätého sme povzbudzovaní, vedení, usmerňovaní aj my sa navzájom medzi sebou milovať. Život bez lásky je možný, ale taký život je peklom, pretože jedine diabol nemôže a nechce milovať. Táto noc Narodenia Božieho Syna Ježiša Krista, ktorú si rok čo rok pripomíname má zmysel jedine v spojení s láskou. Nestačí len veriť Boha, ale my chceme a musíme Boha a všetko čo stvoril, aj milovať. Diabol tiež verí, vie, že Boh exituje, ale nie je schopný milovať. Aspoň počas tejto noci utíchnu, mali by utíchnuť zbrane. Boh prišiel na svet, aby si človek našiel cestu k Bohu. Boh stvoril človeka pre seba. Sv. Augustín má pravdu keď volá: „Nespokojné je moje srdce, Bože, kým nespočinie

v Tebe.“ Božie narodenie nám pripomína vrátiť sa k pravej láske. Jedine z Boha sa dá načerpať láska, ktorá je trpezlivá, dobrotivá, ktorá nezávidí, nevypína sa, nevystatuje sa, nie je nehanebná, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nemyslí na zlé. Jedine z Boha sa dá načerpať láska, ktorá sa neteší z neprávosti, ale raduje sa z pravdy, ktorá všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa a všetko vydrží. V túto noc si pripomínáme narodenie Božieho Syna, ktorý je večný. Ktorý bol skôr ako sa narodil. Ktorý je i dnes, hoci ho nemôžeme svojimi očami vidieť. Ježiš Kristus Boží Syn je od večnosti u Otca s Duchom Svätým. Ježiš keď odchádzal od nás zo zeme nám dal prísľub, že ide nám pripraviť miesto. Všetkých chce mať po celú večnosť Ježiš pri svojom a našom Otcovi. Toto noc nám pripomína, že Boh ktorý je láska, nikdy nezanikne. „Proroctvá prestanú, jazyky zaniknú, poznanie pominie, ale nie Boh, ktorého narodenie si v túto noc pripomínáme. My aj v túto noc poznávame pravú lásku, Boha len z časti. Hovoríme len v obrazoch o Bohu. Sme ako deti, ale máme sa raz stať dospelými. Boh si praje, aby sme si v túto noc uvedomili čo spôsobuje hriech a zanechali každý hriech a osvojili si život lásky. Prosme o pravú lásku. Vyprosujeme si všetci bez rozdielu od Dieťaťa Ježiša lásku. Kto cíti, že mu absentovala láska, nech si pýta, prosí od Ježiša ešte viac a nech sa nebojí rozdávať viac lásky. Boh tým, ktorý sú štedrý v praje láske požehnáva v nej mieru natrasenú, pretekajúcu. Toto Dieťa Ježiš keď sa stalo mužom, Učiteľom, často vážne napomenutia zástupom ukončil slovami, aby sme si otvorili myseľ i srdcia pre jeho slovo. Svet od nás právom čaká lásku. Neopätovať lásku je veľký nevďak. Boh keď prišiel na svet, ľudia nemali pre neho miesta. Preto Mária porodila Božieho Syna v maštálke a uložila do jasieľ. Myslíme si, že máme dostatok lásky k Bohu, blíznym, sebe? Na železničnej stanici na Sviatok Božieho narodenia našli železničiari mŕtveho chlapčeka. Až vtedy si uvedomilo okolie, čo asi v srdci chlapec prežíval. Pred necelým rokom mu zomrela matka. Otca nepoznal, pretože skôr ako sa narodil opustil ich, jeho i mamu. Krstní rodičia si uvedomili, že nestačilo len to, čo bolo nutné, viac ich srdce zamestnávalo to, čo zdedili a patrilo ich krstnému ako im. Železničiar si spomenul, že v noci sa ho chlapec pýtal, kedy ide vlak do neba a on mu odvrhol aby dal pokoj, pretože musel toto noc ísť do služby. Len podľa stôp sa domievajú, že v tú noc bol ešte chlapec na cintoríne pri hrobe matky. Len fantázia niektorých rozšírila posledné slová ktoré mal povedať: „Mamička, bez teba mi je veľmi smutno, zober si ma k sebe do neba k Ježiškovi.“ Jedno je isté, že keď ho ráno odvážala sanitka do nemocnice, chlapec bol moc podchladený. Neprebral sa. Ježiš tejto noci si praje, aby sme Jemu i navzájom si prejavili lásku. A nielen v túto noc, počas týchto sviatkov, ale už odteraz stále a často. Boh, Dieťa Ježiš, nás miluje. Všetci prijímame Jeho lásku. A všetci chceme plniť Jeho príkaz lásky. Prejem a vyprosujem Vám a prajme si a vyprosujeme navzájom v tejto svätej noci Božieho narodenia pravú lásku, veľa lásky navzájom, silu vytrvať v láske, mať nádej, že v láske dokážeme všetko. Zvlášť v láske myslíme na neprítomných, chorých, vzdialených ďaleko od nás a najmä deti.

Narodenie Pána.

Na omšu na úsvite 25. 12.

Kresťania vyznávajú, že Boh, zjavený v osobe a živote Ježiša Krista, **„chce, aby všetci ľudia boli spasení a poznali pravdu“** (1Tim 2,4). Je teda nevyhnutné, aby posolstvo Ježiša bolo odovzdávané všetkým generáciám všetkých čias. Katechizmus poukazuje na to, že šírenie evanjelia bolo uskutočňované dvoma spôsobmi: ústne i písomne – prostredníctvom učenia apoštolov a prostredníctvom spisov inšpirovaných Duchom Svätým, ktoré tvoria Bibliu. Je potrebné poznamenať, že ohlasovanie predchádzalo Sväté písmo, hoci našlo v ňom svoje dokonalé vyjadrenie, «najvyšší zákon» viery. Apoštolské kázanie pokračovalo v

priebehu storočí cez biskupov a ich spolupracovníkov. V 78. bode katechizmu čítame: «Toto živé odovzdávanie [...] sa volá Tradícia, pretože sa líši od Svätého písma, i keď je s ním úzko spojené». Prostredníctvom posvätnej Tradície Boh naďalej hovorí s Nevestou svojho Syna, teda s Cirkvou, kým Svätý Duch vedie veriacich k plnej pravde. Od posvätnej Tradície, ktorá pochádza od apoštolov a odovzdáva to, čo oni dostali od Krista, sa odlišujú tradície náboženské, disciplinárne alebo liturgické, zrodené v priebehu času v miestnych cirkvách. Prostredníctvom týchto tradícií, hovoríme im «malé», je vyjadrená veľká Tradícia, zodpovedajúca všetkým rôznym kultúram a rôznym obdobiam. Tradície – ako čítame v katechizme – «sa môžu zachovať, zmeniť alebo aj zanechať pod vedením Učiteľského úradu Cirkvi» (porov. KKC 83). Zachovávajme teda rôzne tradície a náboženské prejavy, nakoľko nám pomáhajú

v našej viere, ale budme pozorní, aby sme tak nezatemnili posvätnú apoštolskú Tradíciu.

*Pred tromi týždňami náš denník (Nový čas 4.12.02) priniesol článok: Čo sú to Vianoce? Takmer štyridsať percent nemeckých detí (v Mníchove) vo veku od šesť do dvanásť rokov nevie, čo sa vlastne oslavuje na Vianoce. Prieskum ukázal, že na západe krajiny nevedelo na túto otázku odpovedať 36 percent opýtaných, na území niekdajšej Nemeckej demokratickej republiky to bolo až 54 percent anketovaných detí. A čo naše deti? Čo pre nás dospelých znamenajú Vianoce? Evanjelium o pastieroch poznamenáva: „**Pastieri sa potom vrátili a oslavovali a chválili Boha za všetko, čo počuli a videli, ako im bolo povedané**“ (Lk 2,20). Už niekoľko týždňov všadeprítomná reklama pôsobila na naše zmysly. Koledy, stromčeky, ale i rôzne stretnutia nie sú len charakteristikou Vianoc. Zakladať si na pominuteľných, inak pre zmysly dôležitých veciach, rýchlo sa môžeme sklamať, čo Vianoce sú a čo nie sú. Opis udalosti evanjelistu sv. Lukáša o tom, ako sa pastieri po oznámení anjelov ponáhľajú do Betlehema „čo sa tam stalo, ako im oznámil Pán“ a následne opis čo tam našli, videli, zažili, ako „vyrozprávali, čo im bolo povedané o tomto dieťati“, už dnes neoslovuje mnohých ľudí. Dnešné Vianoce ako ich predstavuje svet manažmentu nemá nič s tým, čo Boh nám chce pripomenúť. Svet dnes podlieha veľkému pokušeniu. Často to čo sa deje okolo Vianoc je ďaleko od pravdy, ktorú Boh pripomína svetu. Mnohí dnes pristupujú k narodeniu Pána Ježiša komerčne. Obchod naháňa zisk, ľudia kupujú hlúposti, často nepotrebné veci, len aby niečo sebe dokázali. Čo nám môžu napovedať slová evanjelia: „**Podme teda do Betlehema a pozrime, čo sa to stalo**“ (Lk 2,15)? Ale už vopred vynechajme nasledujúce slová: „**Ako nám oznámil Pán**“ (Lk 2,15). Mnohí dnes nevedia, že názov Betlehema, kde sa narodil Ježiš Kristus, znamená «dom chleba». Dve slová, ktoré majú niečo znamenať len pre hladného. Koľko je počas týchto dní telesne hladných ľudí? Štedré stoly, a snáď aj množstvo odpadkov, pokazených, drahých vecí. Ale nie sú dnes mnohí hladní, aj keď si to neuvedomujú, nechcú priznať, pripustiť, hladný v duši. A predsa človek nežije len z chleba. Máme aj duše. Či duša je ničो druhoradé? Slovo «dom», už mnohým znie cudzo. Väčšinu času žijeme mimo domova, kde žijú najdrahší, pokrvní. Domov sa začal chápať ako miesto prespávania. Ráno za tmy sa musí odísť, za tmy neskoro sa vraciame. Poznamenávame, to je doba, musím, to sú povinnosti. Pýtajme sa: toto je a má byť zmysel života? Prečo sa viac stávame cudzími, prečo sa odsudzujeme, prečo sa viac vyslovujú slová nevera, rozvod, potrat...*

Sedemnásťročný dospievajúci muž hovorí: „S otcom som sa naposledy rozprával pred viac ako dvoma mesiacmi a pritom bývame pod jednou strechou, a nemáme prečo sa obchádzať, mám ho rád, a myslím že aj on. Ale... On má tiež svoje záujmy. Otec si potrebuje odpočinúť. Nechýbajú mu peniaze, má predsa dostatok na kreditnej karte. Rodičia mu veria. On nie je darebák. Ale...Kedysi sa hovorilo: „Všade dobre, doma najlepšie.“ Ľudia sa ponáhľali domov. Doma bol čas aby si každý s každým pohovoril. Bol čas, aj na spoločnú

modlitbu. Vieme si dnes ešte predstaviť, čo je to spoločná modlitba? Kedy sme sa my v našom dome spoločne pomodlili. Prepáčte, včera, pred štedrou večerou, Otčenáš a snáď aj zdravas? Dnes sa už mnohí ani neponáhľajú domov k drahým na tieto sviatky. Majú predplatené rekreácie s priateľmi, chcú sa zabaviť, oddýchnuť si zalyžovať... Domov poslali predsa krásny drahý vianočný pozdrav s niekoľkými slovami, ktoré hoci hovoria o pokoji, láske, šťastí, sú v skutočnosti moc ďaleko vzdialené od ich srdc, čo dokazujú ich skautky. Domov sa stal spomienkou. O domove básnici opisujú ódy, historici naň spomínajú, maliari kreslia zákutia domova, spevák zanôti clivú vianočnú pieseň a snáď spomenie aj domov. Betlehem, je mementom, aby domov bol miestom, kde dieťa rastie, dozrieva, kde sa vždy nachádza to, čo inde nie, kde človek prežije jeseň života a v pokoji sa rozlúči so svojimi drahými. Je správne, že dieťa sa dnes rodí v nemocnici, ale je správne, že zomiera človek sám, v nejakom zariadení za bielou plachtou? Dom symbolizuje rodičov. Či možno nazvať miesto bývania domovom, keď sa v ňom už vystriedali dvaja, traja otcovia, či dve alebo tri matky? V evanjeliu čítame o pastieroch v Betleheme keď: **„sa poponáhľali našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jaslach“** (Lk 2,16). Dnes je čas modliť sa, aby v tomto duchu žili naše rodiny. Modlime sa, aby boli úplné, deti mali rodičov a rodičia detí. Neúplných rodín či už bez otca, alebo bez matky, alebo bez detí je viac ako dost. Druhé slovo nad ktorým sa dnes môžeme zamyslieť je slovo «chlieb». Denne sa ešte modlime: „Chlieb náš každodenný daj nám dnes...“ Ale ako často si uvedomujeme chlieb živý, Ježiša Krista v Eucharistii? Stalo sa zvykom, tradíciou počas sviatkov prijímať tento chlieb života, Eucharistického Ježiša. Pýtajme sa prečo? Niekedy sa zdá, ako by takého naše prijímanie bolo volaním ku Kristovi: pozri sme tu, buď spokojný. Pýtajme sa: kto je hosť, my alebo Ježiš? Prečo? Ježiš potrebuje, aby sme Ho my prijímali, alebo my potrebujeme Krista? Prečo sa potom správame voči Kristovi ako jeho páni? Vianoce sa stali časom, kedy obzvlášť pácha hriech pýchy. Krása, okázalosť, nadradenosť, povýšenie...

V rodine nesmú mať každý rok rovnakej farby stromček. Predvlani bol zlatej, vlni modrej, toho roku striebornej a už o rok sa chystajú zaobstarať si stromček červenej farby. V čom je podstata sviatkov ktoré prežívame? Čo robí Vianočné sviatky pravými, požehnanými, pokojnými, milostiplnými, ...? Áno, prijatie Ježiša Krista za svojho Boha a Pána. Ježiš Kristus sa narodil, aby sme mali večný život. Ten prirodzený je potrebné využiť na získanie zásluh, aby sme boli v hodine smrti prijatí do večných Božích príbytkov. Ježiš ako Dieťa v jaslach má prebudiť v nás cit, poznanie a zážitok viery, nádeje a lásky. Osvojiť si a pripomenúť zvláštnym spôsobom, že sme všetci deti Jedného Boha, ktorý sa nám dal poznať v Troch božských osobách. Boh ktorý je večný, všadeprítomný, nekonečný, bez začiatku a konca, čiže alfa a omega, prišiel na svet, aby nám osobne, prijímajúc prirodzenosť človeka oznámil, čo je naším poslaním na zemi, čo máme urobiť pre dosiahnutie tohto cieľa, aké prostriedky sú nám ponúknuté, aby sme splnili vôľu Božiu. Vianoce sú čas, aby sme pocítili blízkosť Boha ktorý nás miluje. Prečo občas počujeme: „Konečne po sviatkoch? Pretože pre nich sú sviatky len veci hmotné, pominuteľné, dočasné.

Mladá žena si povzdychla. Už niekoľko mesiacov mi manžel nepovedal: „Mám ťa rád?“ Mám všetko a predsa mi to podstatné chýba. Moje manželstvo sa uspokojí s jeho strany len s prirodzenými hodnotami. A ja som čakala od manželstva viac, alebo niečo iné. Syn mi povedal, že chce pod stromček, aby si otec na neho našiel čas, pohral sa s ním s darčekom ktoré dostal vlni pod stromček. A po chvíli žena poznamená: Zarástol mu chodník do kostola. A vlastná matka ho v tom podporuje. Čo na tom, že ona chodí každú nedeľu do kostola a syna ospravedlňuje. Vianoce sú dni spomienky a zároveň nového každoročného prežitia narodenia Pána Ježiša na svet. Znova a znova niekoľko dní vypnúť z kolotoča zhonu,

povinnosti, odlúčenosti spolu v rodine, ale spolu i s Kristom, naším Pánom a Bohom. Vianoce sú teda aj dňami intenzívnejšieho prežitia lásky k Bohu, bližnému i k sebe samým. A priznajme si, potrebujeme na to tak veľa? Čoho všetkého by sme vedeli, chceli a dokonca s radosťou zriekli, len aby sme prežili to, čo my, alebo iný nám k sviatkom žičíme? Evanjelista o správaní Panny Márie poznamenáva: „**Ale Mária zachovávala všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich**“ (Lk 2,19).

Uvedomujeme si, že sú to slová výzvy pre každého z nás. Vianoce sú čas, vedieť sa poďakovať najdrahším, vedieť im prejavíť svoju nehu, lásku a ale i spolu stretnúť sa s Ježišom priateľom, ktorý tak isto vyrastal v rodine, žil v nej ako my. Zastaviť sa pri jasliach, pokľaknúť, a zotrvať v tichej adorácii, poklone, v modlitbe za seba i svojich najdrahších. Uvedomujeme si, že sme všetci deti Božie, že Boh nás miluje. Nevidíme sa aj my v slovách dievčatka, ktoré sa pýta: „prečo nie sú Vianoce každý týždeň? A nešlo jej o darčeky. Aj keď nemôžeme byť rodina stále spolu, predsa urobme to, čo je v našich silách, možnostiach, aby sme boli viac šťastní, spokojní, aby sme boli aj Bohu na radosť. To môže byť ovocie týchto dní, ktoré skutočne predĺži Vianoce. Čo sú to Vianoce? Nie je len otázka novinára, ankety, ale aj oslovením pre nás, aby sme prežili čosi krásne. Nastáva chvíľa, keď o chvíľu keď bude pokračovať svätá omša obetovaním, aby sme niečo obetovali zo seba.

Narodenie Pána

Na omšu vo dne 25. 12.

Uspokojme sa s tým, že kráčame s nohami pevne na zemi, pretože z pobytu na širom mori sa nám krúti hlava a mávame závrate. Zostaňme spolu s Magdalénou pri nohách božského Majstra. Uskutočňuj drobné čnosti primerané tvojej malosti: trpezlivosť, zhovievavosť voči našim blíznym, pokoru, láskavosť, prívetivosť, znášanie našich nedokonalostí a mnohé iné čnosti. Odporúčam Ti svätú jednoduchosť. Je to čnosť, na ktorej mi veľmi záleží. Stále hľad' pred seba a nelám si príliš hlavu úvahami nebezpečenstvami, ktoré vidíš v diaľke. Bude sa ti zdať, že sú to mocné armády, no sú to len olámané vrby. Nič si z nich nerob, inak by si mohla urobiť nejaký chybný krok. Vždy si vzbudzuj pevný všeobecný úmysel, že chceš z celého srdca slúžiť Bohu po celý svoj život. Nestaraj sa o zajtrajšok. Staraj sa len o to, aby si dnes konala dobro. A keď nadíde zajtrajší deň, vtedy sa začne nazývať dňeskom a až potom sa oň budeš starať. Okrem toho, aby si sa mohla cvičiť vo svätej jednoduchosti, musíš mať veľkú dôveru v Božiu prozreteľnosť. Dcéra moja, je potrebné napodobňovať Boží ľud počas jeho pobytu na púšti. Ľuďom bolo vtedy prísne zakázané zbierať viac manny, ako bolo treba na jeden deň. Robme si teda aj my zásoby manny len na jeden deň.

*Pred tromi týždňami náš denník (Nový čas 4.12.02) priniesol článok: Čo sú to Vianoce? Takmer štyridsať percent nemeckých detí (v Mníchove) vo veku od šesť do dvanásť rokov nevie, čo sa vlastne oslavuje na Vianoce. Prieskum ukázal, že na západe krajiny nevedelo na túto otázku odpovedať 36 percent opýtaných, na území niekdajšej Nemeckej demokratickej republiky to bolo až 54 percent anketovaných detí. A čo naše deti? Čo pre nás dospelých znamenajú Vianoce? Evanjelium o pastieroch poznamenáva: „**Pastieri sa potom vrátili a oslavovali a chválili Boha za všetko, čo počuli a videli, ako im bolo povedané**“ (Lk 2,20). Už niekoľko týždňov všadeprítomná reklama pôsobila na naše zmysly. Koledy, stromčeky, ale i rôzne stretnutia nie sú len charakteristikou Vianoc. Zakladať si na pomnuteľných, inak pre zmysly dôležitých veciach, rýchlo sa môžeme sklamať, čo Vianoce sú a čo nie sú. Opis udalosti evanjelistu sv. Lukáša o tom, ako sa pastieri po oznámení anjelov ponáhľajú do*

Betlehema „čo sa tam stalo, ako im oznámil Pán“ a následne opis čo tam našli, videli, zažili, ako „vyrozprávali, čo im bolo povedané o tomto dieťati“, už dnes neoslovuje mnohých ľudí. Dnešné Vianoce ako ich predstavuje svet manažmentu nemá nič s tým, čo Boh nám chce pripomenúť. Svet dnes podlieha veľkému pokušeniu. Často to čo sa deje okolo Vianoc je ďaleko od pravdy, ktorú Boh pripomína svetu. Mnohí dnes pristupujú k narodeniu Pána Ježiša komerčne. Obchod naháňa zisk, ľudia kupujú hlúposti, často nepotrebné veci, len aby niečo sebe dokázali. Čo nám môžu napovedať slová evanjelia: **„Podme teda do Betlehema a pozrime, čo sa to stalo“ (Lk 2,15)?** Ale už vopred vynechajme nasledujúce slová: **„Ako nám oznámil Pán“ (Lk 2,15).** Mnohí dnes nevedia, že názov Betlehema, kde sa narodil Ježiš Kristus, znamená «dom chleba». Dve slová, ktoré majú niečo znamenať len pre hladného. Koľko je počas týchto dní telesne hladných ľudí? Štedré stoly, a snád' aj množstvo odpadkov, pokazených, drahých vecí. Ale nie sú dnes mnohý hladný, aj keď si to neuvedomujú, nechcú priznať, pripustiť, hladný v duši. A predsa človek nežije len z chleba. Máme aj duše. Či duša je niečo druhoradé? Slovo «dom», už mnohým znie cudzo. Väčšinu času žijeme mimo domova, kde žijú najdrahší, pokrvní. Domov sa začal chápať ako miesto prespávania. Ráno za tmy sa musí odísť, za tmy neskoro sa vraciame. Poznamenávame, to je doba, musím, to sú povinnosti. Pýtajme sa: toto je a má byť zmysel života? Prečo sa viac stávame cudzími, prečo sa odsudzujeme, prečo sa viac vyslovujú slová nevera, rozvod, potrat...

Narodenie Pána

Na omšu „Svätej rodiny Ježiša, Márie a Jozefa. (Nedeľa v oktáve Narodenia Pána, alebo ak takej niet, 30. 12.)

Prosím za všetky manželstva na svete, nech si ľudia uvedomia zodpovednosť v tom, čo si sľúbili pred Nebeským Otcom.

Dnes máme 30. výročie sobáša. Vďaka Ti, Bože za všetko!

Ján Pavol I. bol medzi ľuďmi veľmi obľúbený, častokrát nazývaný „usmievavý pápež“, rektor univerzity však dodáva: „Napriek apelom veriacich, musím povedať, že nie vždy sa stretol s láskou ľudí: bol osobou veľmi prísnou; čo sa týka učenia viery, neustupoval a dokazujú to aj rozličné epizódy z jeho života.“ Pápež bol v minulosti kritizovaný za svoj príhovor z 10. septembra 1978, keď povedal: „My všetci sme milovaní Božou láskou, ktorá nikdy nezapadá. On je Otcom, ba ešte viac matkou. Nechce nám robiť zle, chce nám iba dobre, a to všetkým.“ Jeho rozprávanie o Bohu ako o matke vyvolalo veľký rozruch. Mons. dal Covolo vysvetľuje: „Dnes môžeme s istotou povedať, že pápež sa vyjadril správne. Boh je Otec, ale miluje svoje deti s materským citom, vychádzajúc z biblickej tradície. Boh nás tak miluje ako otec ale zároveň s láskou, akú by tiež dala aj matka!“

...aby žiaden rodič nevyriekol žiadne slovo nad svojimi deťmi, ktoré je opakom požehnania...

Narodenie Pána.

Na omšu „Druhá nedeľa po Narodení Pána

Mačky dokážu spať naozaj originálne. Pozrite si najkrajšie polohy. Množstvo ľudí si spiacu mačku predstaví schúlenú na kraji kresla, no tieto zvieratá dokážu byť pri výbere polohy naozaj kreatívne.

Sv. Augustín: organové píšťaly, rozozvučané prúdom vzduchu, pripomínajú človeka, ktorého myslenie, slová i skutky takpovediac „rozozvučí“ prúdenie Ducha Svätého v jeho duši. A organ ako celok vnímal tento veľký svätec ako symbol harmonickej symfónie spoločenstva ľudí, ktorých vedie a zjednocuje – hoci sú tak veľmi rôzni – ten istý Duch Svätý. Duch Svätý, ktorý jediný môže človeka naozaj inšpirovať, aby z hĺbky srdca obdivoval Pána; chválil jeho veľkosť, dobrotu a milosrdenstvo.

Blahoslavení ste vy, ktorí máte pochopenie pre moju pomalú chôdzu a roztrasené ruky a nesykáte netrpezlivo, keď s ťažkosťami prechádzam križovatku a neviem už „slušne“ jesť. Blahoslavení ste vy, ktorí chápete, že sa moje ucho musí namáhať, aby som porozumel a preto so mnou hovoríte pomaly a zreteľne. Blahoslavení ste vy, ktorí sa pri mne zastavíte s prívetivým úsmevom a máte čas trochu sa so mnou porozprávať ...a nerobíte to so zhovievavou iróniou. Blahoslavení ste vy, ktorí mi nehovoríte, že som starý moták, pretože stále niečo zabúdam a strácam. Blahoslavení ste, vy všetci, ktorí mi nejako uľahčujete dni mojej staroby, ktoré mi ešte zostávajú na cestu do môjho domova u Boha. Keď budem doma, budem o vás rozprávať Otcovi...

Narodenie Pána

Na omšu v svätej noci 25. 12.

Len raz v roku sa stretávame v kostoloch o polnoci. Ak by sme mali túto noc charakterizovať, čím je výnimočná v dejinách ľudstva, čo nám dnes „ľuďom dobrej vôle“ pripomína, všetci by sme povedali: „Táto noc je nocou «Lásky». Všetci túžime po láske. Milovať, byť milovaný. Čo dokáže jedine láska nedokáže nič iné. Láska k najbližším nás priviedla domov na niekoľko dní. Štedrovečerný stôl, obdarovanie najdrahších sú prejavom lásky. Priania, žičenia, pozdravy, podania rúk v tomto čase sú prejavom našej lásky. Máme až pocit, že svet je iný a túžime aby sa zastavil čas. Nič z toho čo je, čo prežívame, čo nás priviedlo aj sen v polnočnú hodinu by nebolo, keby sa nebol narodil Kristus Pán. V plnosti čias, keď Boh sám rozhodol prísť na svet, Boh ktorý je láska sa narodil v Betleheme z Márie Panny. V túto noc si pripomíname slová z Evanjelia sv. Lukáša o znamení lásky, zmysle nášho života, nádeji a koreni viery. Anjelove slová sú nám známe: **„Nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jaslích“** (Lk 2,12). Táto noc nám pripomína, že sa naplnili proroctvá o Mesiášovi. Storočia pred narodením Dieťaťa Ježiš v Betleheme, proroci pripravovali ľudí na chvíľu, kedy sa naplní prísľub Boha daný prarodičom, že Dieťa sa narodí z Panny, a to Dieťa vykúpi spod hriechu všetkých ľudí. Boh príde osobne v prirodzenosti človeka medzi svoje deti ktoré On stvoril, aby im prejavil svoju lásku. Spravodlivý Boh musí trestať za hriech svoje vrcholné dielo stvorené na svoj obraz, svoju podobu človeka. Boh nie je len spravodlivý, ale náš Boh je aj Láska. Sv. Pavol v liste Korinťanom v závere hymnu na lásku, hovorí o láske: **„A teraz ostáva viera, nádej a láska, tieto tri; no najväčšia z nich je láska“** (1 Kor 13,13). V túto noc si pripomíname Boha ktorý je láska. Boh Otec dal súhlas svojmu jednorodenému Synovi, aby svet presvedčil o láske, ktorá nemá v dejinách obdoby. O tejto láske Boha k nám sa môžeme stále presviedčať, keď skrze Ducha Svätého sme povzbudzovaní, vedení, usmerňovaní aj my sa navzájom medzi sebou milovať. Život bez lásky je možný, ale taký život je peklom, pretože jedine diabol nemôže a nechce milovať. Táto noc Narodenia Božieho Syna Ježiša Krista, ktorú si rok čo rok pripomíname má zmysel jedine v spojení s láskou. Nestačí len veriť Boha, ale my chceme a musíme Boha a všetko čo stvoril, aj milovať. Diabol tiež verí, vie, že Boh existuje, ale nie je schopný milovať. Aspoň počas tejto noci utíchnu, mali by

utíchnuť zbrane. Boh prišiel na svet, aby si človek našiel cestu k Bohu. Boh stvoril človeka pre seba.

Sv. Augustín má pravdu keď volá: „Nespokojné je moje srdce, Bože, kým nespočinie v Tebe.“ Božie narodenie nám pripomína vrátiť sa k pravej láske. Jedine z Boha sa dá načerpať láska, ktorá je trpezlivá, dobrotivá, ktorá nezávidí, nevypína sa, nevystatuje sa, nie je nehanebná, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nemyslí na zlé. Jedine z Boha sa dá načerpať láska, ktorá sa neteší z nepravosti, ale raduje sa z pravdy, ktorá všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa a všetko vydrží. V túto noc si pripomínáme narodenie Božieho Syna, ktorý je večný. Ktorý bol skôr ako sa narodil. Ktorý je i dnes, hoci ho nemôžeme svojimi očami vidieť. Ježiš Kristus Boží Syn je od večnosti u Otca s Duchom Svätým. Ježiš keď odchádzal od nás zo zeme nám dal prísľub, že ide nám pripraviť miesto. Všetkých chce mať po celú večnosť Ježiš pri svojom a našom Otcovi. Toto noc nám pripomína, že Boh ktorý je láska, nikdy nezanikne. „Proroctvá prestanú, jazyky zaniknú, poznanie pominie, ale nie Boh, ktorého narodenie si v túto noc pripomínáme. My aj v túto noc poznávame pravú lásku, Boha len z časti. Hovoríme len v obrazoch o Bohu. Sme ako deti, ale máme sa raz stať dospelými. Boh si praje, aby sme si v túto noc uvedomili čo spôsobuje hriech a zanechali každý hriech a osvojili si život lásky. Prosme o pravú lásku. Vyprosujeme si všetci bez rozdielu od Dieťaťa Ježiša lásku. Kto cíti, že mu absentovala láska, nech si pýta, prosí od Ježiša ešte viac a nech sa nebojí rozdávať viac lásky. Boh tým, ktorý sú štedrý v praje láske požehnáva v nej mieru natrasenú, pretekajúcu. Toto Dieťa Ježiš keď sa stalo mužom, Učiteľom, často vážne napomenutia zástupom ukončil slovami, aby sme si otvorili myseľ i srdcia pre jeho slovo. Svet od nás právom čaká lásku. Neopätovať lásku je veľký nevďak. Boh keď prišiel na svet, ľudia nemali pre neho miesta. Preto Mária porodila Božieho Syna v maštálke a uložila do jasieľ. Myslíme si, že máme dostatok lásky k Bohu, blíznym, sebe?

Na železničnej stanici na Sviatok Božieho narodenia našli železničiari mŕtveho chlapčeka. Až vtedy si uvedomilo okolie, čo asi v srdci chlapec prežíval. Pred necelým rokom mu zomrela matka. Otca nepoznal, pretože skôr ako sa narodil opustil ich, jeho i mamu. Krstní rodičia si uvedomili, že nestačilo len to, čo bolo nutné, viac ich srdce zamestnávalo to, čo zdedili a patrilo ich krstnému ako im. Železničiar si spomenul, že v noci sa ho chlapec pýtal, kedy ide vlak do neba a on mu odvrhol aby dal pokoj, pretože musel toto noc ísť do služby. Len podľa stôp sa domnievajú, že v tú noc bol ešte chlapec na cintoríne pri hrobe matky. Len fantázia niektorých rozšírila posledné slová ktoré mal povedať: „Mamička, bez teba mi je veľmi smutno, zober si ma k sebe do neba k Ježiškovi.“

Jedno je isté, že keď ho ráno odvážala sanitka do nemocnice, chlapec bol moc podchladený. Neprebral sa. Ježiš tejto noci si praje, aby sme Jemu i navzájom si prejavili lásku. A nielen v túto noc, počas týchto sviatkov, ale už odteraz stále a často. Boh, Dieťa Ježiš, nás miluje. Všetci prijímame Jeho lásku. A všetci chceme plniť Jeho príkaz lásky.

Prajem a vyprosujem Vám, a prajme si a vyprosujme navzájom, v tejto svätej noci Božieho narodenia, pravú lásku, veľa lásky navzájom, silu vytrvať v láske, mať nádej, že v láske dokážeme všetko. Zvlášť v láske myslíme na neprítomných, chorých, vzdialených ďaleko od nás a najmä deti.

Oktáva Narodenie Pána

Na omšu „Slávnosť Panny Márie Bohorodičky. 1. januára

To najkrajšie, čo som vymyslel, hovorí BOH je moja Matka. Chýbala mi mama, hovorí Boh, a tak som ju stvoril. Utvoril som svoju mamu ešte skôr, ako ona utvorila mňa. Bolo to

istejšie. Teraz som človek, ako všetci ostatní. Nemám im čo závidieť, lebo mám mamu, naozajstnú mamu, vola sa MÁRIA.... Jej duša je celkom nepoškvrnená a plná milosti. Moja mama je taká krásna, že keď som opustil velebu neba, pri nej som nikdy necítil clivotu.....Keď som vystupoval do Neba chýbala mi a ja som chýbal jej. Tak ona prišla za mnou, so svojou dušou a telom. Už je to tak. Ona je so mnou od okamihu svojho nanebovzatia. Matka sa znova zišla so svojím Synom a Syn s Matkou. Teraz majú ľudia v nebi mamu, ktorá ich pozoruje svojimi očami a miluje ich celým srdcom. A táto mama je aj mojou mamou a pozerá na mňa tými istými očami. Nuž čo, je to moja MATKA (*Michael QUIST*)

Príbeh obrátenia väžňa Claudia Newmana cez Pannu Máriu oh preukazuje všetkým ľuďom svoju priazeň a milosť. A čiže to Navonok viditeľné, alebo to zostáva skryté, robí to vždy prostredníctvom Panny Márie, Prostrednice všetkých milostí.

26. decembra

Sv. Štefana

Snád' každý z nás si dá či dal otázky ako sú: prečo počas Vianoc si pripomíname Narodenie Pána Ježiša a hneď na druhý deň smrť sv. Štefana diakona, prvého mučeníka.

Istý výtvarník povedal, že na začiatku jeho umeleckej dráhy bola pochvala učiteľky na hodine výtvarnej výchovy. Novokňaz vyznal, že prvým impulzom k uvažovaniu o kňazstve bol pre neho príklad starého kňaza, ktorý pôsobil v jeho dedine. Väčšina detí zo siedmeho ročníka sa chcela stať hercami po besede so známym divadelným umelcom. Ak by sme pátrali, kde je koreň nášho povolania či záľub, možno by sme sa podobne zastavili pri nejakom človekovi, od ktorého na nás „preskočila iskra“ záujmu o niečo, čomu sme sa potom venovali s úplnou vážnosťou.

Takto každé stretnutie človeka s človekom je veľmi inšpirujúce a odvážim sa povedať, že je aj súčasťou Božieho plánu.

KE

Ježiš pripravoval všetkých, tak svojich súčasníkov, nás dnes i tých čo v neho uveria až do konca čias na vydávanie svedectva o vzťahu k nemu. Varoval: **„Chráňte sa ľudí, lebo vás vydajú súdom...“** Predpovedal: **„Brat vydá na smrť brata, a otec dieťa...“** A dodáva: **„Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno“** (Mt 10, 17.21.22).

DI

V druhý vianočný deň Cirkev pozýva k stretnutiu s prvým mučeníkom Cirkvi sv. Štefanom. Je pravdou, že sviatok sv. Štefana sa slávil od začiatku. Po jeho smrti si kresťania v tento deň pripomínali vernosť sv. Štefana Ježišovi. Sviatok Narodenia Pána Ježiša začína Cirkev sláviť pri udelení slobody. Narodenie Pána Ježiša a smrť sv. Štefana pre nás patria k sebe. Cirkev si veľmi múdro počína, keď po zvestovaní „veľkej radosti“, narodenia nášho Spasiteľa obracia našu pozornosť na mučenícku smrť mladého diakona. Slová Pána Ježiša o vydávaní svedectva o ňom sa začali rýchlo naplňovať. Skutky apoštolov predstavujú sv. Štefana ako **„muža plného viery a Svätého Ducha“** (Sk 6,5), muža, ktorý **„plný milosti a sily, robil veľké divy a znamenia medzi ľuďmi“** (Sk 6,8). Patril do prvej generácie tých čo uverili v Ježiša Krista v Jeruzaleme. Kristova smrť, zmŕtvychvstanie a zoslanie Ducha Svätého stali sa pre mnohých zmenou života. Okrem apoštolov sa na ohlasovaní a učení o Ježišovi podieľal i diakon Štefan. Slovom, ale najmä životom ohlasoval Krista. Je samozrejme, že toto Štefanovo počínanie prekážalo mnohým. Musel prísť rýchlo čas, aby sa tí, čo mali podiel na smrti Ježiša postarali odstrániť aj nepríjemného vyznávača Krista, Štefana. Farizeji a zákonníci poštvali svojich. Vtedy **„vstali niektorí z takzvanej synagógy Libertíncov, Cyrénčanov**

a Alexandrijčanov a z tých, čo boli z Cilície a Ázie, a hádali sa so Štefanom. Ale neboli schopní čeliť múdrosti a Duchu ktorým hovoril“ (Sk 6,9). Títo zaiste nepoznali slová, predpovede Pána Ježiša ktoré dal všetkým, čo budú musieť trpieť pre neho: **„Ale keď vás vydajú, nestarajte sa, ako a čo budete hovoriť, lebo v tú hodinu vám bude dané, čo máte povedať“ (Mt 10,19).** Preto keď Štefan hovoril, vysvetľoval, dával dôkazy, poučal ich, im plným zloby, neznalosti **„pukali srdcia od zlosti a zubami škripali proti nemu“ (Sk 6,10).** Ich zaslepenosť, hlúposť nemohla zničiť čo Ježiš zasial. A Štefan poznal slová Pána Ježiša: **„Ale kto vytrvá do konca, bude spasený“ (Mt 17,22).**

PAR

Spomienka na sv. Štefana nám hovorí, že tajomstvo Vianoc je možné vnieť do života, že je možné žiť podľa nauky nášho Spasiteľa, že toto nádherne formuje ľudský život.

Dnešný sviatok sv. Štefana sa môže pre nás stať inšpiráciou do života. Je len na nás, či sme pripravení na to „preskočenie iskry“, ktorá zapáľuje čosi nové v ľudskom živote.

Kňaz si spomína na zážitok keď sa bol pomodliť v Stropkove v kláštore otcov redemptoristov pri hrobe blahoslaveného P. Metoda Dominika Trčku, redemptoristu, kňaza a mučeníka. Vtedy do chrámu vstúpila staršia žena s malým chlapčekom, zrejme vnukom. Sadli si do poslednej lavice. Po krátkej modlitbe žena začala chlapčekom čosi hovoriť a striedavo ukazovala na ikonu a na relikviár s ostatkami sv. Metoda. Kňaz poznamenáva: keď som okolo nich prechádzal, začul som iba jednu vetu: „On veľmi miloval Ježiška...“ Celý tento jednoduchý výjav mi pripomenul rozprávanie, ako prví kresťania sa v rímskych katakombách schádzali pri hrobách mučeníkov. Aké inšpirujúce to muselo byť pre každého jedného z nich. Aké inšpirujúce to muselo byť pre toho malého chlapčeka v stropkovskej cirkvi (kostole).

Dnešný sviatok je pre nás výzvou aby sme boli aj mi otvorení pre inšpiráciu, ktorá vychádza zo života sv. Štefana a kiež by sme dokázali priviesť k podobnému inšpirujúcemu stretnutiu aj tých, ktorí sú okolo nás. Počas Vianoc, častejšie chodíme do kostola, kiež by sme sa otvorili Bohu, prijímali Jeho slová, vnuknutia a podľa nich upravili svoje budúce konanie, život. V opačnom prípade nás i tých okolo nás môže inšpirovať niečo iné, čo ovplyvní náš život úplne inak, než stretnutie s tými, čo svoj život prežili naplno v Bohu.

Sv. Štefan bol ako ktokoľvek z nás. Bol však otvorený Bohu. Spolupracoval s tým čo počul, prijal od iných o Ježišovi. A sám v modlitbách rozvíjal toto dedičstvo. Vianoce majú pre nás dôležitý duchovný význam. Určitá tradícia, symbolika nech nás prebudí k zamýšľaniu nad sebou, hodnotenie toho v čo sme uverili, doteraz žili a do budúcnosti si veci ujasnili či spresnili.

Napríklad aj symbolický význam betlehemskej hviezdy môže obohatiť. Keď ju zasadíme do jej pôvodného rámca, tak hviezda, ktorú pozorujeme nad jasličkami, sa prihovára aj duchu a srdcu človeka tretieho tisícročia. Prihovára sa sekularizovanému človeku tým, že v ňom vzbudzuje túžbu jeho života ako pútnika na ceste hľadania pravdy a absolútna. Kto by netúžil po «hviezde», ktorá by ho viedla na jeho cestách po tejto zemi? Túto potrebu pociťujú jednotlivci ako aj celé národy. Ježiš je touto Hviezdou a tak sa predstavuje národom bez rozdielu rasy alebo kultúry. Takto sa zrodila Cirkev, ktorá sa skladá z mužov a žien, ktorí spolu zjednotení v Kristovi sú vedení Svätým Duchom na svojej púti do kráľovstva Otca.

Prijali sme posolstvo spásy, ktoré sa predkladá všetkým ľuďom. Toto je základ misijného povolania každého kresťana.

MY

Človek sám od seba nemôže spoznať, aký je Boh v skutočnosti. Preto má veľa nesprávnych predstáv, ktoré potrebujú ľudia mať vysvetlené. Keď sa nám Boh dáva poznávať ako sv. Štefanovi, sme povinní pomôcť iným poznať Boha, aj keď nás to bude stáť snáď i život.

Snáď nijaké slovo sa nezneužívalo ako slovo Boh. Na americkom doláre je napísané: „Dôverujme Bohu.“ Na opasku nemeckých vojakov bol nápis: „Boh s nami.“

Ktoré slovo bolo tak pošpinené ako slovo Boh? Ľudia preň zabíjali ale i zaň zomierali. Ľudia vytvorili ohyzdné karikatúry a napísali pod ne „Boh“. Vraždia a hovoria: „V mene Božom.“ Sú ľudia, z ktorých niektorí robia dojem, že sa vyznajú v Bohu, ako keby mali s ním horúcu linku. Aj keď sv. Jozefa znázorňujeme, podotýkam nesprávne, ako staršieho muža, nesmieme znázorňovať Boha ako starčeka s bradou, hoci milého ako tróni nad oblakmi. Ani nebo nie je nad oblakmi, ale všade, ak chceme presnejšie, a sme v milosti Božej, tak nebo je v našom srdci. Aj keď sú Vianoce krátke, potrebujeme si uvedomiť, že Boh nie je viazaný na nejaký priestor a čas. Mýlia sa tí, ktorí hovoria, že Boh ich musí vždy vypočúť a hneď, keď sa naň obrátia s prosbou. Boh nie je nejaký automat, ktorý reaguje na mince. Boh má právo povedať aj „nie“. Boh nie je ani policajt, aby nás hneď trestal za každú hoci aj maličkosť. Boj je však spravodlivý. Boh nie je zodpovedný za chyby ľudí. Každý človek má rozum a slobodnú vôľu. Aj ekológia je dielo ľudské. Zmeny počasia a iné, čo prináša aj pohromy, nie je len trest od Boha, ale následok ktorý sme my ľudia spôsobili, vyvolali v prírode. Boha nesmieme hľadať v prírodných silách, ale za nimi ako ich poslednú príčinu.

Dievča stratilo pri autonehode chlapca, ktorého mala rada. Pýtala sa strýka, či sa Boh zaujíma o jej lásku. Strýko jej povedal, že Boh má iné starosti, ako starosť o ich lásku. Dievča na to reagovalo slovami: „Keď Boh nemá záujem o mňa, ani ja nemám záujem o neho.“

Vieme, že takýto názor je nesprávny. Boh je vo vnútri každého človeka. V Bohu žijeme, hýbeme sa a sme. Boh je najhlbšou pohnútkou našich otázok a prostredníctvom viery sa nám zjavuje ako náš brat, priateľ, Otec, naša posila, Láska. **„Boh je Láska“** (1 Jn 4,8).

Sviatok sv. Štefana je počas Vianoc na mieste. Viera nie je len niečo citové, nasládlé, ľahké, bez záväzkov, detské... Viera si vyžaduje primerane veku, poslaniu, postaveniu zaujať zodpovedný prístup. Vianoce sú čas, aby sme sa podučili, mali správnu predstavu o Bohu, cieľi, zmysle života...

ADE

Vianoce a v nich Narodenie Pána a smrť sv. Štefana predstavujú pravú a správnu realitu života na zemi, ktorý smrťou nekončí, ale pokračuje vo večnom živote.

Je správne, že dnes nielen pri jasličkách, ale ako učí Cirkev aj na príhovor sv. Štefana si môžeme a máme vyprosiť potrebné milosti.

6. januára **Zjavenie Pána**

Božia láska nepozná hranice. Je bez miery a jej hĺbka sa nedá odmerať. Ježiš nám to prejavil svojím životom i svojou smrťou. Naša láska tiež nesmie poznať hranice. Ona nás pobáda celkom sa odovzdať Bohu a byť obetou za jeho lásku, za Božiu lásku, ktorú ľudia neprijímajú a odmietajú.

Otvor naše oči, aby sme videli Božie svetlo a s nastraženými ušami počúvali, k čomu nás Boží hlas vyzýva a povoláva: Počúvajte dnes jeho hlas, nezatvrdzujte svoje srdcia.

Nedeľa po 6. januári

Krst Krista Pána, Prvá nedeľa

Nech stále prebývame buď v nebi alebo prinajmenšom na Ježišovej hrudi. Aj Ty volaj s apoštolom: „Na svojej duši a na svojom tele nosím rany nášho Pána Ježiša Krista.“ Tento povzdych je totiž v tejto chvíli v najlepšom súzvuku s Tvojím duchom. Prípadne hovor: „S Kristom som duchovne pribitý na kríž,“ až kým nebudeš opakovať: „Do tvojich rúk porúčam svojho ducha.“ Veľmi dobre viem, že by si chcela túto poslednú vetu vyrieť čo najskôr. Môžeš však už, dcéra moja, povedať Consummatum est (**Dokonané je**)? Tebe sa možno zdá, že áno, mne však nie. Tvoje poslanie ešte nebolo zavŕšené a viac ako po vlastnom splynutí s Bohom, by si mala smädiť po spáse svojich bratov: Sitio (Žízňim). Aj tam hore možno pokračovať v diele prostredníka, no podľa toho, ak svätcov bežne chápu ľudia, sa zdá, že biedami druhých sa zaoberajú viac vtedy, keď sú ešte na tejto zemi.

Otvor naše oči, aby sme videli Božie svetlo a s nastraženými ušami počúvali, k čomu nás Boží hlas vyzýva a povoláva: Počúvajte dnes jeho hlas, nezatvrdzujte svoje srdcia. Jedného dňa chudobný chlapec, ktorý predával tovar z dverí do dverí, aby si mohol zaplatiť štúdiá, si všimol, že už má len 10 centov na zakúpenie jedla a má hlad. Rozhodol sa preto, že si vypýta niečo na jedenie v najbližšom dome. Avšak stratil odvalu, keď mu prišla otvoriť pekná mladá žena. Namiesto jedla si pýtal len pohár vody. Ona videla, že je vyhladovaný a priniesla mu pohár mlieka. Pil ho pomaly a spýtal sa: « Čo som vám dlžný? » Vôbec nič », odpovedala: « Mama nás učila, že si nikdy nemáme dať zaplatiť za to, že sme milí ». Odpovedal: « Tak vám teda z celého srdca ďakujem ». Keď Howard Kelly opúšťal tento dom, cítil sa silnejší nielen fyzicky, ale aj posilnený vo viere, ktorú práve strácal. O niekoľko rokov neskôr táto mladá žena vážne ochorela. Miestni lekári boli bezmocní. Poslali ju do veľkého mesta, kde zavolali špecialistov, aby sa zaoberali touto zriedkavou chorobou. Doktora Howarda Kelly prizvali na konzultáciu. Keď začul názov mesta, odkiaľ prišla, mal v očiach zvláštne svetlo. Ihneď sa zdvihol a kráčal po chodbe, ktorá viedla do jej izby. Oblečený vo svojej blúze, vošiel, aby sa na ňu pozrel. Okamžite ju poznal. Vrátil sa do konzultačnej miestnosti, rozhodnutý urobiť všetko, čo je v jeho silách, aby jej zachránil život. Od tohto dňa sa jej špeciálne venoval. Po dlhom čase boj vyhral. Doktor Kelly požiadal, aby mu požadovanú faktúru poslali na schválenie. Pozrel sa na ňu, napísal poznámku na okraj a poslal faktúru do izby chorej. Bála sa otvoriť ju, bola si istá, že ju bude musieť splácať celý svoj ďalší život. Nakoniec ju predsa len otvorila. Jej pozornosť upútalo niečo, napísané na okraji faktúry. Čítala tam slová: úplne zaplatené pohárom mlieka. Podpísaný: doktor Howard Kelly. Zaliali ju slzy radosti a s vďačným srdcom sa modlila « Vďaka ti, môj Bože, nech sa tvoja láska naďalej šíri cez ľudské srdcia a ruky ». Jedno príslovie hovorí: Chlieb hodený do vody sa vám vráti. Skutok lásky, ktorý dnes urobíte, môže byť na úžitok vám alebo inej osobe, ktorú máte radi, práve vo chvíli, kedy sa ani nenazdáte. Ak by sa vám aj nevrátil tento skutok lásky, prispejete k tomu, aby sa na svete dobre žilo. A či toto nie je cieľ života? Najťažšou úlohou v živote je poznať, ktorým mostom treba prejsť a ktorý zručiť...

Ruský spisovateľ Dostojevskij napísal poviedku o jednej bohatej, ale strašne lakomej žene, ktorá sa hneď po smrti ocitla pred ohavným diablom, a ten ju vrhol do mora pekelného ohňa. Jej anjel strážca začal zúfalo premýšľať, či azda nejestvuje nejaký dôvod, aby ju zachránil. Spomenul si, že raz, kedysi dávno dala nejakému chudákovi jednu cibuľu zo svojej záhrady. Povedal to Pánu Bohu. Boh sa na anjela usmial: „Dobre. Vďaka tej cibuli sa môže zachrániť. Vezmi cibuľu a nahni sa nad ohnivé more, aby sa jej žena mohla chytiť a vytiahni ju

hore. Ak sa tá žena pevne bude držať svojho jediného dobrého skutku, môžeš ju vytiahnuť až do neba.“ Anjel sa sklonil, ako len mohol, nad ohnivé more a zavolať na ženu: „Rýchlo sa chýť tej cibule! Žena sa chytila a hneď začala stúpať k nebu. No jeden z odsúdencov sa jej chytil za okraj šiat a vznášal sa spolu s ňou. Ďalší hriešnici sa mu zavesili za nohu a stúpali s nimi. A tak sa utvoril dlhý rad ľudí, ktorý stúpali k nebu, zavesení na žene, ktorá sa držala cibule v ruke anjela. Čerti sa držali za hlavu, lebo peklo sa im začalo vyprázdňovať. Dlhočizný rad sa dostal až k nebeskej bráne. Žena však bola skupaňa a keď zbadala, aký dlhý rad hriešnikov visí na jej šatách, najedovaná zavražďovala: „Toto je moja cibuľa! Len moja! Nedržte sa ma. „Cibuľa sa v tej chvíli rozpadla a žena sa s celým svojím sprievodom zrútila do ohnivého mora. Pred rajskou bránou ostal len sám anjel strážca. Vezmi do svojich rúk iné ruky. A pevne ich zovri. Spoločne sa zachránime. Alebo sa nezachránime vôbec.

Na 11. februára pripadá v kalendári spomienka na Pannu Máriu Lurdeskú. Na tento deň totiž pripadá výročie prvého zjavenia Panny Márie v Lurdoch sv. Bernadete Soubirousevej. V roku 1858, keď mala len štrnásť rokov, sa jej zjavila Panna Mária v jaskyni v lese pri zbieraní dreva. Bola odetá v bielom, v rukách držala ruženec. Potom sa jej zjavila ešte sedemnásť krát. Až pri šestnástom zjavení, ktoré bolo 25. marca 1858, sa jej odvážila spýtať, kto je. Panna Mária je odpovedala: „Som Nepoškvrnené Počatie.“ Posledné zjavenie bolo v noci 16. júla. Dlhšie trvalo, kým sa tieto zjavenia preskúmali a potvrdili, že sú pravé. Štyri roky predtým pápež Pius IX. na žiadosť biskupov a cirkevných snemov z celého sveta vyhlásil dogmu o Nepoškvrnenom Počatí Panny Márie. Pre nás to znamená, že treba veriť, že Mária sa nikdy žiadny hriech nedotkol. Ani dedičný. Keď to Mária o sebe v Lurdoch vyhlásila, bolo to potvrdenie, že to tak naozaj je. Ďalšie posolstvo, ktoré pochádza z týchto zjavení, je Božie milosrdenstvo. Zjavila sa nie s trestajúcim bičom, ale s výzvou na pokánie a s uistením, že Boh hriešnikom neželá smrť, chce im odpustiť. Pri Massabiellskej jaskyni sa potom odohralo množstvo uzdravení a zázakov. Doteraz patria Lurdy k pútnickým miestam celosvetového významu. Množstvo ľudí sem prichádza, aby prosili za uzdravenie a mnohí sú vypočutí. Z tohto dôvodu sa 11. február slávi ako Svetový deň chorých. Obdivuhodné je, že Boh si vyvolil chudobnú, neučenú dievčinu, aby takto oznámil svetu, že má oň záujem a chce, aby sa všetci vrátili k nemu.

Nech stále prebývame buď v nebi alebo prinajmenšom na Ježišovej hrudi. Aj Ty volaj s apoštolom: „Na svojej duši a na svojom tele nosím rany nášho Pána Ježiša Krista.“ Tento povzdych je totiž v tejto chvíli v najlepšom súzvuku s Tvojím duchom. Prípadne hovor: „S Kristom som duchovne pribitý na kríž,“ až kým nebudeš opakovať: „Do tvojich rúk porúčam svojho ducha.“ Veľmi dobre viem, že by si chcela túto poslednú vetu vyriečiť čo najskôr. Môžeš však už, dcéra moja, povedať Consummatum est (**Dokonané je**)? Tebe sa možno zdá, že áno, mne však nie. Tvoje poslanie ešte nebolo zavŕšené a viac ako po vlastnom splynutí s Bohom, by si mala smädiť po spáse svojich bratov: Sitio (Žízňim). Aj tam hore možno pokračovať v diele prostredníka, no podľa toho, ak svätcov bežne chápu ľudia, sa zdá, že biedami druhých sa zaoberajú viac vtedy, keď sú ešte na tejto zemi.

Otvor naše oči, aby sme videli Božie svetlo a s nastraženými ušami počúvali, k čomu nás Boží hlas vyzýva a povoláva: Počúvajte dnes jeho hlas, nezatvrdzujte svoje srdcia. Jedného dňa chudobný chlapec, ktorý predával tovar z dverí do dverí, aby si mohol zaplatiť štúdiá, si všimol, že už má len 10 centimov na zakúpenie jedla a má hlad. Rozhodol sa preto, že si vypýta niečo na jedenie v najbližšom dome. Avšak stratil odvahu, keď mu prišla otvoriť pekná mladá žena. Namiesto jedla si pýtal len pohár vody. Ona videla, že je vyhladovaný a

priniesla mu pohár mlieka. Pil ho pomaly a spýtal sa: « Čo som vám dlžný? » Vôbec nič », odpovedala: « Mama nás učila, že si nikdy nemáme dať zaplatiť za to, že sme milí ». Odpovedal: « Tak vám teda z celého srdca ďakujem ». Keď Howard Kelly opúšťal tento dom, cítil sa silnejší nielen fyzicky, ale aj posilnený vo viere, ktorú práve strácal. O niekoľko rokov neskôr táto mladá žena vážne ochorela. Miestni lekári boli bezmocní. Poslali ju do veľkého mesta, kde zavolali špecialistov, aby sa zaoberali touto zriedkavou chorobou. Doktora Howarda Kelly prizvali na konzultáciu. Keď začul názov mesta, odkiaľ prišla, mal v očiach zvláštne svetlo. Ihneď sa zdvihol a kráča po chodbe, ktorá viedla do jej izby. Oblečený vo svojej blúze, vošiel, aby sa na ňu pozrel. Okamžite ju poznal. Vrátil sa do konzultačnej miestnosti, rozhodnutý urobiť všetko, čo je v jeho silách, aby jej zachránil život. Od tohto dňa sa jej špeciálne venoval. Po dlhom čase boj vyhral. Doktor Kelly požiadal, aby mu požadovanú faktúru poslali na schválenie. Pozrel sa na ňu, napísal poznámku na okraj a poslal faktúru do izby chorej. Bála sa otvoriť ju, bola si istá, že ju bude musieť splácať celý svoj ďalší život. Nakoniec ju predsa len otvorila. Jej pozornosť upútalo niečo, napísané na okraji faktúry. Čítala tam slová: úplne zaplatené pohárom mlieka. Podpísaný: doktor Howard Kelly. Zaliali ju slzy radosti a s vďačným srdcom sa modlila « Vďaka ti, môj Bože, nech sa tvoja láska naďalej šíri cez ľudské srdcia a ruky ». Jedno príslovie hovorí: Chlieb hodený do vody sa vám vráti. Skutok lásky, ktorý dnes urobíte, môže byť na úžitok vám alebo inej osobe, ktorú máte radi, práve vo chvíli, kedy sa ani nenazdáte. Ak by sa vám aj nevrátil tento skutok lásky, prispejete k tomu, aby sa na svete dobre žilo. A či toto nie je cieľ života? Najťažšou úlohou v živote je poznať, ktorým mostom treba prejsť a ktorý zrútiť...

Pôstne obdobie

Písmo kresťanom neprikazuje, aby sa postili. Boh to od kresťanov nevyžaduje ani nežiada. No na druhej strane Biblia hovorí o pôste ako o niečom, čo je dobré, užitočné a prospešné. Kniha Skutkov zaznamenáva veriacich, ako sa postili pred tým, než urobili dôležité rozhodnutia (*por. Sk 13.4, 14.23*). Pôst a modlitba sú často spolu spojené. Príliš často sa pôst sústreďuje na obmedzenie jedla. Naopak, zmysel pôstu by mal byť ten, že odvrátime oči z vecí tohto sveta a úplne ich zameriame na Boha. Pôst je spôsob, ako ukázať Bohu, a nám samým, že nám naozaj záleží na našom vzťahu s Ním. Pôst nám pomáha získať nový pohľad a obnoví našu závislosť na Bohu. Aj keď postenie sa v Písme je skoro vždy pôst od jedla, sú aj iné spôsoby ako sa dá postiť. Čokoľvek, čoho sa dočasne vzdáme na to, aby sme zamerali našu pozornosť na Boha, sa dá pokladať za pôst (*por. 1 Kor 1:5*). Pôst by mal byť časovo obmedzený, hlavne keď sa jedná o pôst od jedla. Dlhšie časové obdobie bez jedla môže byť pre telo škodlivé. Pôst nemá slúžiť ako spôsob trestu pre telo, ale ako spôsob presmerovania našej pozornosti na Boha. Tak isto by pôst nemal byť vnímaný ako akýsi druh diéty. Zmysel biblického pôstu nie je schudnúť, ale skôr získať hlbšie spojenie s Bohom. Každý sa môže postiť, ale niektorí sa možno nemôžu postiť od jedla (napríklad diabetici). No každý sa môže dočasne vzdať niečoho, aby sa tak mohol viac priblížiť k Bohu.

Keď odvraciame oči z vecí tohto sveta, tak sa potom môžeme úspešnejšie zamerať na Krista. Pôst nie je spôsob, akým donútime Boha urobiť to, čo chceme. Pôst mení nás, nie Boha. Tak isto pôst nemá byť spôsobom ako sa javiť, že sme duchovnejší, ako iní. Pôst má byť robený v duchu pokory a v radostnom postoji (*Mt 6:16-18*) nám vraví: „*Keď sa postíte, nebudte zamračení ako pokrytci, ktorí si nasadzujú smutný výzor na tvár, aby ľudia videli, že sa postia. Veru hovorím vám: Majú svoju odmenu! Ale keď sa ty postíš, pomaž si hlavu a umy*

si tvár, aby nie ľudia videli, že sa postíš, ale tvoj Otec, ktorý je v skrytosti; a tvoj Otec, ktorý vidí v skrytosti, odplatí tebe.“

Prípravným obdobím pred Veľkou nocou je štyridsaťdňový pôst. Je formou pokánia nielen v kresťanstve, ale aj v iných náboženstvách. V Rímskokatolíckej cirkvi sa pôstna príprava na Veľkú noc začína tzv. Popolcovou stredou. Je to streda v siedmom týždni pred Veľkou nocou. Tento rok pripadá na 13. februára. V tento deň, ktorý je dňom prísneho pôstu a zdržiavania sa mäsitého pokrmu, kňaz alebo diakon robí popolom znak kríža na čelách veriacich so slovami: „Pamätaj, že prach si a na prach sa obrátiš“, alebo „Kajajte sa a verte v evanjelium!“ Obrad sypania popola na hlavu v prvý pôstny deň sa praktizoval už od 8. storočia. Pôvodne to bol obrad vyhradený len pre veľkých a verejných hriešnikov, ktorí v tento deň začínali svoju cestu pokánia. Vstupovali do chrámu bosí, zaodetí vrecovinou a sypali si na hlavu popol. Neskôr podobným spôsobom začínali svoje pokánie nielen verejní kajúnci, ale aj ostatní veriaci a sypanie popola na hlavu sa stalo všeobecným symbolom rozhodnutia nastúpiť na cestu pokánia. V 10. a 11. storočí bol už tento obrad udomácnený v mnohých oblastiach západnej Európy. Koncil v Benevente v roku 1091 ho zaviedol pre celú Cirkev, pričom sypanie popola na hlavu sa nahradilo značením na čelo. Gréckokatolíci (*byzantského obradu*), ktorí sa pridŕžavajú gregoriánskeho kalendára, začínajú Veľký štyridsaťdňový pôst o dva dni skôr ako rímskokatolíci (*latinského obradu*). Svätá štyridsiatnica sa začína už v pondelok a trvá do piatku pred Lazárovou sobotou. Do štyridsiatic dňi pôstu počítajú gréckokatolíci aj soboty a nedele (zatiaľ čo rímskokatolíci nedele nepočítajú). Pôst je obdobím, keď sa má veriaci usilovať o obrátenie, zmenu zmýšľania, má rozjímať nad svojím životom, plakať nad svojimi hriechmi. Na rozjímanie a sprítomnenie Kristovho spásonosného utrpenia je vyhradený až Veľký týždeň. Tieto skutočnosti sa odrážajú aj v bohoslužobnom živote byzantskej cirkvi - v stredu a piatky sa slúži liturgia vopred posvätených darov.

Pri nej sa veriacim rozdeľujú vopred posvätené eucharistické dary; bohoslužba nemá anaforu (*eucharistický kánon*) ani premenenie svätých darov. Je to bohoslužba s najsilnejšie vyjadrenou eucharistickou úctou v byzantskom obrade. Zároveň, na rozdiel od liturgie sv. Jána Zlatoústeho či sv. Bazila Veľkého, obsahuje mnoho kajúcich prvkov - najmä hlbokých poklôn. Z histórie: V Učení Dvanástich apoštolov (*Didascalia apostolorum*) zo začiatku 3. storočia sa odporúča 1 - 2-dňový pôst (alebo 40-hodinový pôst) pred krstom a 2 - 3-dňový pôst pred Veľkou nocou. Z tohto krátkeho pôstu sa postupne vyvinul 40-dňový pôst, ktorý odporúča veriacim už na začiatku 4. storočia sv. Atanáz (296-373), biskup z Alexandrie i sv. Cyril Jeruzalemský (315-386). Číslo 40 malo posvätný význam: Ježiš Kristus sa postil 40 dní pred svojím verejným vystúpením (*Mk 1,12; Mt 4,1-11*), 40 dní pokrývala voda zem počas potopy sveta, 40 dní sa postil Mojžiš na vrchu Sinaj, 40 dní putoval prorok Eliáš k jaskyni na vrchu Horeb, kam k nemu prišiel Boh a podobne. Pôvodné pôstne pravidlá boli veľmi prísne: dovoľovali požívanie jedla len jedenkrát denne. Okrem toho boli sprísnené aj abstinenciou, t.j. úplným zdržiavaním sa požívania niektorých pokrmov ako mäso, ryby, mlieko a mliečne výrobky (maslo, syry). Terajšie predpisy týkajúce sa pôstu a npostenia sa boli zavedené v roku 1966 apoštolskou konštitúciou Poenitemini. Pôstne obdobie trvá v Rímskokatolíckej cirkvi od Popolcovej stredy do Veľkonočnej nedele. Zahŕňa šesť pôstnych nedieľ. Prvá pôstna nedeľa (*tohto roku 26. februára*) sa ešte donedávna nazývala *Quadragesima* (*grécky tesserakostes*, t.j. 40 dní pred Veľkou nocou). Začiatkom 5. storočia sv. Maximus, turínsky biskup, zaviedol trojtýždňovú predpôstnu prípravu. Tri nedele pred pôstom sa volali: *Septuagesima* (70. deň pred Veľkou nocou - táto nedeľa bola u nás známa pod menom „Deviatnik“), *Sexagesima* (60. deň) a *Quinquagesima* (50. deň). Spolu so 40-dňovým pôstom

tvorili 70-dňovú prípravu, symbolizujúcu 70 rokov babylonského zajatia. Pápež Gregor I. Veľký (590-604) vytvoril pre tieto dni osobitné prosebné modlitby. Pápež Alexander III. (1159-1181) nariadil, aby sa spev „Alleluja“ – podobne ako v 40-dňovom pôstnom období – nahradili invokáciou *Laus tibi Domine, Rex aeternae gloriae* (Chvála Ti Kriste, Kráľ večnej slávy). V roku 1969 boli tieto liturgické zvláštnosti zrušené a všetky tri nedele boli preradené do cyklu nediel „cez rok“.

Prvá pôstna nedeľa

Hovorme o vzájomnosti modlitby a pôstu. Mnohí ľudia si dnes myslia, že modlitba ako činnosť je čiste duchovný úkon. Avšak duchovní učitelia svorne tvrdia, že modlitby sa má zúčastniť celý človek, teda telo i duša. Napríklad svoju modlitbu môžeme prejavíť gestom. To, že v našej západnej kultúre pri modlitbe obyčajne stojíme alebo kľáčime bez pohybu, je možno znakom aj toho, že sa až tak veľmi z Boha netešíme. Na svadbe sa tancuje, ale v kostole sa stojí strnulo. Afričania aj svojím tancom vyjadrujú svoju radosť z viery. Ale o tomto dnes nechcem hovoriť. Dnes chcem hovoriť o inom spojení tela a duše pri modlitbe. Táto jednota sa prejavuje i v úzkom spojení modlitby a pôstu. Duchovní majstri sú si vedomí toho, že pôst zintenzívňuje modlitbu. Platí to predovšetkým o prosebnej modlitbe. Ak sa chceme za niekoho vážne modliť, je dobre podložiť svoju modlitbu pôstom. Vtedy modlitba prestáva byť „len záležitosťou hlavy“, neredukuje sa len na pár vyslovených slov a viet, ale sa v nej angažuje celá moja bytosť. Vtedy volám k Bohu telom i dušou. Vyznávam svoju slabosť a nemohúcnosť pred Bohom. Akoby som pôstom naschvál umenšoval svoju vitálnu silu, aby som tým vyjadril, že všetku pomoc očakávam jedine od Boha. Aj Pán Ježiš zjavuje, že človek môže svoju modlitbu posilniť pôstom. Starokresťanský spis „Didache“ nabáda, aby sa kresťania postili za tých, ktorí ich prenasledujú. V pôste sa modlíme aj telom. Sám pôst je už modlitbou, pretože je naliehavým krikom tela k Bohu. V pôste sa zjednocujeme s tým, za koho prosíme. Tým, že neprijímame náhradné uspokojenie vo forme jedla, stávame sa súcitnými. Veľmi pekne nám o tomto rozmere pôstu hovorí sv. Bernard z Clairvaux: „Chcem vám povedať niečo ľahko pochopiteľné, niečo čo ste často sami prežili: Pôst dodáva modlitbe dôveru a rozohňuje ju... Modlitba vyprosí silu k pôstu a pôst získa milosť k modlitbe. Pôst posilňuje modlitbu, modlitba posilňuje pôst a prednáša ho pred Božiu tvár.“ Pôst podporuje modlitbu aj tým spôsobom, že dáva silu bdieť. Jedlo nasycuje človeka a uvádza ho do ospalosti. V pôste je človek bdelejší a otvorenejší pre duchovné veci. V kláštoroch bývalo veľmi často aj nočné bdenie, ktoré sa dalo lepšie uskutočniť práve pri lačnosti. Toto nočné bdenie bolo a je výrazom očakávania Pána. Noc je časom najhlbších skúsenosti s Bohom.

Pôst nás vychováva aj k bázni Božej, bez ktorej nemožno Boha milovať ako Boha. Pôst nás vedie k vedomiu vlastnej slabosti a odkázanosti na Boha. Človek v raji sa prehrešil tým, že jedol, alebo ako hovorí sv. Bazil, tým, že sa nepostil. Doslova jeho výrok znie: „pretože sme sa nepostili, boli sme z raja vyhnaní, preto sa budeme postiť, aby sme sa mohli do raja vrátiť.“

Sv. Izák z Ninive hovorí: „Ako je svetlo radosťou pre zdravé oko, tak je umiernený pôst predpokladom modlitby. A naozaj, ako náhle sa začneme postiť, sme v duchu bezprostredne pudení k rozhovoru s Bohom. Postiace sa telo nevydrží celú noc na lôžku: pôst ho úplne prirodzene núti ku bdeniu v spoločenstve s Bohom nielen vo dne, ale aj v noci. Pre telo človeka, ktorý sa postí, nie je boj proti spánku obzvlášť veľkou námahou. Nech sú jeho zmysly akokoľvek slabé, prinajmenej jeho srdce bdie: volá po Bohu.“ Pôst a modlitba má podľa svedectva Písma ešte jeden rozmer. Ide v ňom tiež o pokánie a zmier. Pôstom sa človek priznáva pred Bohom, že je hriešnik, a dáva najavo, že nechce vo svojom hriechu zotrvať, ale

že sa chce obrátiť. Hriechom človek rozbil harmóniu medzi sebou a Bohom. Pôst ho znovu dáva do poriadku, znovu nastoľuje harmóniu medzi dušou a telom a vracia pokoj tomu, kto sa hriechom znepokojil. Jeden z otcov, Afrates hovorí: „Pán Ježiš Kristus nám prikázal, že sa **„máme stále postiť a bdiť, aby sme mocou rýdneho pôstu dosiahli jeho pokoj.“**

Pozrime sa na pôst ešte z jednej strany. Je to vzťah pôstu a Eucharistie. V predošlých dobách si kresťania viacej uvedomovali túto spojitosť, pretože bol pred svätým prijímaním predpísaný dlhší pôst ako dnes. Kto sa postí, zrieka sa jedla i pitia. V Eucharistii však oslavujeme jedlo i pitie. Človek sa v raji prehrešil jedením, teraz získava spásu a spoločenstvo s Bohom skrze Eucharistiu. Práve to, čo si človek v pôste odopiera, stáva sa tou najvnútornejším úkonom vzťahu s Bohom. Dary chleba a vína sa premieňajú v Kristovo Telo a Krv a sú podávané človeku. Ich požívanie človeka privádza k jednote s Bohom. Tak sa stáva jedlo i pitie posvätným. Eucharistia je v tomto zmysle prekonaním prvotného pádu človeka, ktorý sa chcel jedením zmocniť božstva. Premena nášho pokrmu a nápoja v najvyššiu formu stretnutia s Bohom v Eucharistii ukazuje, že pôst má v zásade vždy kladnú funkciu. Nie, že by nám nechcel dopriať jedlo a pitie, ale chce, aby pre nás oboje zduchovnelo.

Tak, čo pridáte sa? Čo budeš robiť cez pôst? Nedávajme si vonkajšie pokánie, začnite vnútorným pokáním..... Boh bude konať svoje dielo. Pridajme sa k nemu a dovoľme mu konať v nás cez nás. Pôstna doba je skvela príležitosť zmeniť naše zmýšľanie.

Druhá pôstna nedeľa

Sväté Písmo nás učí, že Boh sám ustanovil pôst. V Starom zákone príprava na mnohé veľké udalosti obsahovala modlitbu a pôst (ako keď mal Mojžiš na hore Sinaj prijať tabule Zákona). Aj Nový zákon často spomína pôst: i náš Pán sa postil 40 dní pred začiatkom svojho verejného účinkovania. V Cirkvi je ustanovených takmer 180 pôstnych dní (okolo 50 piatkov, [podľa dávneho zvyku aj takmer 50 stried], 4 adventné týždne, 40 dňový veľký pôst). Už v starokresťanskom spise Didache (Učenie Dvanástich apoštolov) z roku 90, to značí z doby kedy ešte žil apoštol Ján a prvá poapoštolská generácia, sa píše o praxi pôstu toto: „Nech vaše pôsty nie sú s pokrytami. Oni sa postia druhý a piaty deň po sobote (pondelok a štvrtok). Vy sa však postíte vo štvrtý a v prípravný deň (streda a piatok).“ Teda už v prvom storočí zachovávali kresťania pôstne dni. Rovnako nás o tom učí sv. Epifanos a iný starokresťanský disciplinárny spis Apoštolské konštitúcie vysvetľujú: „Pán nám prikázal postiť sa v stredu a piatky. V stredu preto, že vtedy sa zhromaždila veľrada aby odsúdila nášho Pána, a v piatok, lebo v tento deň pretrpel smrť pre našu spásu.“ Dodnes sú centrálnymi dňami pôstu práve Popolcová **streda** a Veľký **piatok**. Mnohí mladí sa pýtajú, prečo im chce Cirkev v piatky a vôbec v pôste kaziť radosť, keď nemôžu ísť na diskotéky a na oslavy. No problém s tým nemajú len mladí, ale aj ich rodičia.

Kresťan vidí pôst nie ako nejaký disciplinárny vrtoch Cirkvi, ktorý má človeka oberať o radosť. Keď niekomu umrie mama, otec, manžel či manželka, alebo dieťa, kto by vtedy mal chuť tancovať, výskať, skákať, radovať sa, hodovať? Isto nikto normálny, čo má srdce, cit. Piatkový pôst je pre veriaceho kresťana uvedením si, že za mňa niekto umiera na križi. Boží Syn kvôli mne umiera, a ja budem hodovať, tancovať alebo sa zabávať?

V pôste sa naplňujú slová Pána, ktoré povedal o apoštoloch, vzhľadom na svoje zajatie a umučenie: „**Vari môžu svadobní hostia smútiť, kým je ženích s nimi? No prídu dňi, keď im ženícha vezmú; potom sa budú postiť**“ (Mt 9,15). A tento deň či tieto dni si kresťan pripomína práve v piatok a v období pôstu.

Jedným z dôvodov, prečo dnes mnohí katolíci pôst nezachovávajú, je falošný a heretický prístup k ľudskej prirodzenosti, akýsi falošný spiritualizmus, falošná duchovnosť, ktorá zavrhuje alebo ignoruje telo. Mnohí súčasní kresťania stratili pravé nazeranie na človeka ako celistvú jednotu viditeľného (tela) a neviditeľného (duše). Zabúda sa, že ľudské telo je i s dušou súčasťou plánu stvorenia a oboje sú Kristom vykúpené. Toto vznešené kresťanské ponímanie dôstojnosti ľudského tela potvrdzuje apoštol Pavol, keď píše: „**vaše telo je chrámom Ducha Svätého... oslavujte teda Boha vo svojom tele**“ (1 Kor 6,19-20). Iným dôvodom je námietka, že tradičný pôst nie je dnes možný. Veď jeho pravidlá predpokladajú organizovanú, nepluralistickú, kresťanskú spoločnosť, nasledujúcu poľnohospodársky spôsob života, ktoré sú už minulosťou. Zaiste, je v tom istá miera pravdy. No treba povedať, že pôst bol vždy náročný a vždy v sebe niesol ťažkosť. **Pôst nie je diéta. Diétou sa zameriavame na seba, pôstom na Boha.** Dnes sú mnohí ochotní sa postiť zo zdravotných či estetických dôvodov, aby schudli, aby vyzerali pekne v očiach ľudí. O pekný ľudský pohľad sa namáhame, a o Boží sa nestaráme? Tamtí majú kvôli časným veciam k svojej diéte aj ochotu, aj silu. Nemôžeme sa my, kresťania, postiť kvôli večným veciam? Na to nám chýba ochota aj sila? Prečo keď ktosi chudne kvôli diéte, tak ho spoločnosť obdivuje a je to i vecou reklamy a biznisu, no keď sa niekto postí zo svojej kresťanskej viery, spoločnosť ho odmieta, vysmieva a uráža? (Spomeňme na školské a závodné jedálne!) **Prvotným cieľom pôstu je stať sa vedomým svojej závislosti na Bohu:** Ak máme vždy jedenia a pitia nadostač, ľahko sa staneme príliš sebaistými, vidiac len svoje vlastné schopnosti, a podliehame falošnému pocitu úplnej nezávislosti a sebestačnosti, všetko nám je samozrejmé. Pôst nás cez hlad a únavu teda robí „chudobnými v duchu“, vedomými si svojej slabosti, bezmocnosti a závislosti na Bohu. Pôst neznamená zavrhnutie Božieho stvorenia. „**Ved' nič nie je nečisté**“ (Rim 14,14) a „**Boh všetko stvoril dobré**“ (Gen 1,31): Zlo neprebýva v stvorených veciach ako takých, ale v našom zlom vzťahu k nim, teda v našej vôli. Preto pôst nie je odvrhovaním Božieho stvorenia, ale je na očisťovanie našej vôle. Počas pôstu zapierame naše telesné impulzy, napr. chuť k jedlu a pitiu. Nie preto, že by tieto impulzy boli sami osebe zlé, ale preto, že aj oni boli zasiahnuté hriechom a uvedené do neporiadku a potrebujú byť očistené seba záporom. Aby sme totiž v sebe nastoľovali Kristov poriadok vykúpenia, kde nie chute ovládajú nás, ale my ich. **V pôste nejde o zápas proti telu, ale kvôli telu a kvôli duši.** Zavrhovaním toho, čo je hriešne v našej vôli, nenivočíme telo, stvorené Bohom, ale uvádzame ho k jeho pravej rovnováhe a slobode. Ruský kňaz a duchovný mysliteľ Sergej Bulgakov to vyslovil: *umŕtvujeme telesnosť, aby sme získali telo*. Ak sa v pôste zriekame pokrmov, nejde o nijaké vegetariánstvo, ale robíme naše jedenie duchovnejším, sviatostnejším, prostriedkom spoločenstva s Bohom, Darcom všetkého a Živiteľom všetkých. Lebo len tí, čo sa zdržanlivosťou naučili ovládať svoje chute (a nielen po jedle), sú schopní zakúsiť plnú slávu a nádheru toho, čo nám Boh dáva.

Pôst, modlitba, almužna: Vnútorň význam pôstu spočíva v jeho spojení s modlitbou a almužnou (skutkami milosrdenstva). O tomto spojení modlitby, pôstu a milosrdenstva hovorí osobitne kniha Tobiáš (por 12,8). Bez modlitby a prijímania svätých sviatostí sa pôst stáva farizejským a zlým. Nevedie totiž k pokániu a radosti, ale k pýche, vnútornému napätiu, podráždenosti a nevrlosti.

Aj Písmo hovorí o spojení pôstu a modlitby, keď apoštoli mali víťaziť nad démonmi pôstom a modlitbou (por. Mt 17,21; Mk 9,29), keď tak žili prví kresťania (Sk 13,3), keď sa Pán sám na púšti modlil (por. Mt 4,1-11), či keď Mojžiš prijal tabule Zákona na hore Sinaj (Ex 34 28), alebo keď Eliáš vystúpil na Horeb (por. 1 Kr 19,8-12). Je prekvapujúce, ako protestanti, ktorí sa tak veľmi chcú dovolávať len na Písmo, zavrhlí pôst, napriek tomu, že o ňom Písmo

učí. Podľa slov Pána možno nad diablom víťaziť modlitbou a pôstom. Ktorý vojak, čo dostane dve zbrane proti nepriateľovi, by jednu len tak odhodil? Aj apoštol Pavol sa postil a učí, že modlitba a pôst sú súčasťou aj života kresťanských manželov.

Pôst a modlitba sú napokon sprevádzané almužnou, to jest skutkami milosrdenstva. Zmena srdca, jeho obrátenie k Bohu, je cieľom pôstu. Preto pôst vedie k milosrdenstvu. Starokresťanský spis Hermasov pastier z 2. st. spomína, že *peniaze, ušetrené vďaka pôstu, sa dávajú vdovám, sirotám a chudobným*. No dávať almužnu neznačí len dávať núdznemu peniaz, ale aj čas. Dávať nielen to, čo máme, ale aj to, čím sme.

Pôst nebude ego, ale spoločenstvo s Kristom: Kresťanský pôst nie je prejavom svojvôle, ale poslušnosti. Nie je to ani trucovitá hladovka, nespočíva vo vymýšľaní nejakých vlastných pôstnych extravagancií a náboženských fantázií, ale sa prijíma ako vyjadrenie kajúceho vedomia spoločenstva Cirkvi ako Božieho ľudu v jej predpisoch. Kresťanský pôst neupriamuje pozornosť iných na seba, ale upriamuje našu pozornosť na Krista. Pôst, modlitba a almužna neznamenaajú, že naše osobné úsilie a duchovný rast sú príčinou našej spásy. Naopak, čokoľvek dosahujeme v pôste, je slobodným darom Božej milosti. Teda nielen Božie odpustenie, ale aj naše vlastné pokánie. Vo veľkom kánone sv. Andreja Krétskeho je to pekne vystihnuté: „Sám nemám ani slz, ani pokánia, ani ľútosti. Ale ako Boh, ó Spasiteľu, ty sám ma nimi obdaruj.“ Veď Pán hovorí: „Bezo mňa nemôžete nič urobiť“ (Jn 15 5).

Pravý pôst sa deje v srdci a vôli, ako návrat mánotratného syna k Otcovi: Sv. Ján Chryzostom (5.st.) píše, že pôst značí „nielen zriekanie sa jedla, ale aj hriechu“. „Preto sa pôst zachováva nielen ústami, ale aj očami, ušami, nohami, rukami, ba všetkými časťami tela.“ To značí nielen nehýčkať žalúdok jedlami, ale aj neživíť si oči nečistým pozeraním, uši počúvaním ohovárania, ruky konaním nespravodlivosti. Dnes to má svoj nový rozmer vzhľadom na televíziu, počítače, diskotéky, sebaľúbom prezentovaní „vlastných názorov“, ... Sv. Bazil (5.st.) pripomína: „Je zbytočné sa postiť od jedla, a pritom mať záľubu v krutom kritizovaní a urážaní: Neješ mäso, ale požíraš svojho brata.“ V jednej z pôstnych modlitieb východnej Cirkvi sa píše: „Pravý pôst je odhodenie každej zloby, ovládanie jazyka, zdržanie sa od hnevu, zdržanie sa žiadostí, urážania, faľše, krivého svedectva. Keď sa toho zriekame, vtedy je náš pôst pravý i Bohu milý. Zachovávajme pôst nielen postením sa od jedla, no staňme sa cudzincami všetkým telesným vášňam.“ Napokon **pôst** je tým, čo sv. Ján Klimak nazýva „**radosť plodiaci žal**“, lebo ak nás pravý pôst vedie k pokániu, potom nás pravé pokánie vedie k radosti z Božieho odpustenia. Cirkev putuje k večnosti. A na tejto púti má všetko svoj čas: *je čas plakať i radowať sa (por. Kaz 3 4)*. Pôst je na našej púti pripomienkou, „že Ženích Cirkvi bol vzatý“, nedele a sviatky sú pripomienkou, že Ježiš je Zmŕtvychvstalý víťaz. Oboje má svoje miesto.

Pod slovom "Veľký pôst" rozumieme čas od Popolcovej stredy do Veľkej noci. Tento čas zahŕňa štyridsať všedných dní a šesť nedelí. Avšak Cirkev nikdy na nedeľu nepredpisovala pôst. Tento štyridsaťdenný pôst ustanovila Cirkev na pamiatku štyridsaťdenného pôstu Spasiteľa Ježiša Krista na púšti, keď sa pripravoval na verejnú činnosť. Začiatky tohto veľkého pôstu siahajú v Cirkvi až do tretieho storočia. Počet dní v podobe, ako to poznáme dnes, sa ustálil v siedmom storočí. V minulosti bol čas Veľkého pôstu chápaný veľmi prísne. Celý tento čas od Popolcovej stredy sa nejedlo mäso ani zvierací tuk, dokonca tiež mlieko a vajcia. V období Veľkého pôstu sa má uskutočniť v živote kresťana predovšetkým naša vnútorná premena, naše pokánie. Je to určité vnútorné umieranie, ktoré človek vyjadruje aj navonok. Vnútorné pokánie kresťana sa môže prejavovať veľmi rozmanitým spôsobom. Sväté Písmo a cirkevní Otcovia zdôrazňujú najmä tri formy: pôst, modlitbu a

almužnu. Máme sa zvlášť v tento veľkopôstny čas, podľa príkladu Spasiteľa pôstom, modlitbami, almužnou a vôbec naším kajúcnejším životom pripraviť na hodné prijatie sviatostí a na oslávenie najväčšieho sviatku kresťanstva - Veľkej noci. Pôst v širšom zmysle slova znamená nielen zdržiavať sa mäsitých jedál, ako to často aj u kresťanov počujeme, ale znamená aj zdržiavať sa niečoho, čo nám je príjemné. Tak sa "postíme" aj vtedy, keď premáhame svoje žiadosti, náruživosti, svoju telesnosť, alebo sa tiež zdržujeme dovolených pôžitkov. Pápež Pavol VI. vydal 17.2.1966 apoštolskú konštitúciu "Paenitemini", ktorou uviedol v Cirkvi nový pôstny poriadok, ktorý presne hovorí o dodržiavaní pôstnej disciplíny pre veriacich katolíkov. Hneď v úvode sa hovorí, že všetci veriaci majú z Božieho zákona konať pokánie. Tiež že veľkopôstna doba si aj naďalej zachováva svoj charakter pokánia. V súlade s touto konštitúciou nový Kódex kánonického práva, ktorý platí od roku 1983, priniesol teraz záväznú pôstnu disciplínu. Táto pôstna disciplína je uvedená v piatich kánonoch a to kánony 1249 - 1253. Tieto kánony doslovne nariaďujú: Kán. 1249: Všetci veriaci, každý svojím spôsobom, sú z božieho zákona povinní konať pokánie; aby sa však medzi sebou spojili v istom spoločnom konaní pokánia, predpisujú sa dni pokánia, v ktorých sa veriaci majú zvláštnym spôsobom venovať modlitbe, konať skutky nábožnosti a dobročinnnej lásky, majú sa zapierať vernejším plnením svojich povinností a najmä zachovávaním pôstu a zdržiavania sa mäsa podľa normy nasledujúcich kánonov. Kán. 1250: Dni a obdobia pokánia v celej Cirkvi sú jednotlivé piatky celého roka a pôstne obdobie. Kán. 1251: Zdržiavanie sa jedenia mäsa alebo iného pokrmu podľa predpisov Konferencie biskupov sa má zachovať každý piatok roka, ak nepripadá naň niektorý deň, uvedený medzi slávnosťami; avšak zdržiavanie sa mäsa a pôst (prísny) sa má zachovať na Popolcovú stredu a Piatok umučenia a smrti nášho Pána Ježiša Krista (Veľký piatok). Kán. 1252: Zákon zdržiavania sa mäsa zaväzuje tých, ktorí dovърšili štrnásť rok života; zákon pôstu (prísny) však zaväzuje všetkých plnoletých (myslí sa od 18 r.) až do začatia šesťdesiateho roka života. Duchovní pastieri a rodičia sa však majú starať, aby aj tí, ktorí pre maloletosť nie sú viazaní zákonom pôstu a zdržiavania sa mäsa, boli vychovávaní k pravému zmyslu pokánia. Kán. 1253: Konferencia biskupov môže bližšie vymedziť zachovávanie pôstu a zdržiavanie sa mäsa za iné formy pokánia, najmä za skutky dobročinnnej lásky a cvičenia nábožnosti. Preto podľa Kódexu ohľadom určenia pôstnej disciplíny vydala pokyny aj Biskupská konferencia ČSFR ešte v spoločnom štáte na svojom zasadaní v Brne dňa 28. januára 1992. Pre všetky diecézy na Slovensku platí táto pôstna disciplína. Na Popolcovú stredu a na Veľký piatok je povinnosť zdržiavať sa mäsitých pokrmov a postiť sa (dodržať prísny pôst); 1. Všetky piatky v roku sú dňami pokánia. Veriaci sú v tieto dni povinní konať pokánie niektorým z nasledujúcich spôsobov: zdržiavať sa mäsitých pokrmov vykonať skutok nábožnosti; účasť na svätej omši, alebo na krížovej ceste, alebo sa pomodliť bolestný ruženec čítať aspoň desať minút Sväté písmo vykonať skutok lásky k blížnemu: navštíviť chorého s konkrétnym prejavom pomoci, navštíviť cintorín a pomodliť sa za zosnulých, alebo hmotne pomôcť chudobným, či viacdetným rodinám zrieknuť sa sledovania televíznych programov, alebo fajčenia, alebo alkoholických nápojov, alebo vykonať iné ozajstné sebazaprenie 2. Pod zakázaným mäsom máme rozumieť mäso teplokrvných zvierat. Mäso chladnokrvných zvierat je dovolené (napr. ryby). 3. Prísny pôst znamená iba raz do dňa sa do sýtosti najesť. Na raňajky a večeru možno niečo zjesť. Celú pôstnu dobu treba považovať za dobu pokánia, preto sa treba zdržiavať hlučných zábav. Ak by niekto mal veľkú ťažkosť zachovať deň pokánia, môže v jednotlivých prípadoch udeliť farár dišpenz od zachovania dňa pokánia, alebo zmeniť za iné nábožné skutky.

Tretia pôstna nedeľa

Všetko je márnosť, čo nie je pre večnosť. Ústna modlitba „Raz po večeri, na ktorú si rodičia pozvali svojich priateľov, povedala matka svojej dcére, aby sa šla pomodliť a spať. Dcéra poslúchla, kľakla si k posteli a pokúšala sa na kolenách modliť. Potom sa vrátila zaželať dobrú noc.

Mamka sa opýtala: „Dobre si sa pomodlila?“ „Nie, nešlo mi to.“ „Akože nešlo? Len sa pekne vráť a pomodli sa.“ Dievčatko odišlo do svojej izby a o minútu bolo späť. „Tak už si sa pomodlila?“ „Nie, mama, nedá sa to.“ „Akože sa to nedá? Vysvetli mi, prečo?“ „Nemôžem sa stíšiť. Nemôžem ho počuť. Ste veľmi hluční.“

Všetci sme veľmi hluční. Sme naučení veľa hovoriť, ale nie sme naučení niekedy aj trochu počúvať. Len ten, kto sa naučí počúvať, má veľké predpoklady k tomu, aby mohol rásť. Aj v modlitbe.

Najlepšie víno.

Muž a žena sa zobrali v pokročilom veku a na veľkú radosť sa im narodilo dieťa. Vychovávali ho starostlivo a s veľkou láskou a hoci boli veľmi chudobní, poslali ho do školy k múdremu človekovi, aby rástol aj na duchu. Keď sa chlapec vrátil domov, túžil len potom, aby splatil rodičom svoj veľký dlh. „Čo by som mohol pre vás urobiť, aby som vám spravil radosť a tak sa vám odvdáčil?“ „Najdrahšia vec čo máme, si ty synku,“ povedali zostarnutý rodičia. „Ale keď pre nás chceš naozaj niečo urobiť, zožeh nám trochu vína. Tak by sme si na ňom pochutili. Celé roky sme nemali ani kvapku... Chlapec nemal ani haliera. Keď šiel jedného dňa do hory na drevo, pil z dlaní vodu z obrovského vodopádu. Zdalo sa mu, že sa napil najlepšieho vína. Naplnil si ním krčiaztek, čo mal so sebou, a ponáhlal sa domov. „Tu je môj darček,“ povedal rodičom, „krčiaztek plný vína.“ Rodičia si trochu upili a hoci necítili nijaké víno, usmiali sa a poďakovali sa synovi. Na druhý týždeň vám znova prinesiem krčiaztek,“ povedal syn. A tak to robil týždeň čo týždeň. Starí rodičia pristúpili na túto hru, s chuťou si upíjali vodu a boli šťastní, keď videli, ako synovi žiari tvár šťastím. A tu sa stalo niečo obdivuhodné. Ich choroby zmizli a vrásky sa vyrovnali. To je zázrak poďakovania. Niektorí perie žehlí, varí pre iných desať, dvadsať rokov. Žiješ nimi, stará sa o nich, miluje ich vodne v noci. A predsa nikdy nepočul slovo „ďakujem“. Povedať ďakujem nie je otázkou slušnosti. Znamená to povedať niekomu: „Všimol som si, že existuješ.“ Preto je náš svet plný neviditeľných ľudí.

Keď sa chceš postiť, musíš mať motív. Musíš vedieť, prečo to robíš a pre koho to robíš. Alebo tvojím motívom môže byť to, že to prikazuje cirkev, tak to urobíš. A to je celé. A výsledok je potom - že nič z toho nemáš. Len si urobil to, čo od teba chcel niekto, alebo si urobil to, čo robí aj tvoja mama, dedko a brat. Ale keď sa postíš preto, že to chce od teba Pán, ktorý ťa miluje; keď sa postíš z lásky a z poslušnosti, tak to prináša ovocie. A ty máš motív, prečo to robíš. Robíš to pre Pána, a nie pre seba, preto aby si stratil brucho. Ale preto, že Pán ťa miluje a že on ťa k tomu vedie. Keď sa postíš, nie je to zázračná vec, ani automat, ani zásluha. Nemyslíme si, že keď sa postíme, potom môžeme automaticky prísť za Bohom a povedať: „Daj! Daj!“ Ty to dostaneš preto, že si poslušný, nie preto, že si sa postil. Dostaneš mnohé veci, ktoré sú zasľúbené aj pôstom, ale nie preto, že si sa postil, ale preto, že si poslúchol Božie slovo, že si počúval Boha. Pôstom si nemôžeš získať veci, ktoré ti Boh nechce dať. Neskúšaj robiť taký biznis. Pôstom si môžeš získať len veci, ktoré ti Boh chce dať, a ktoré sú zasľúbené aj skrze pôst. Ale cez pôst môžeš získať aj nejaké veci, ktoré ti Boh chce dať, a nejakým spôsobom sú zadržované, buď kvôli tebe, alebo kvôli nejakej opozícii. To môžeš. Ale

nie za pôst, ale za poslušnosť. Keď sa postíš, tak sa nezriekaj dobrých vecí, ale zriekaj sa zlých vecí. Nemáš pôst len od jedla. Boh chce od teba, aby si sa zriekal v prvom rade zlých vecí, nie dobrých. Dobré sú na to, aby si ich robil. Keď sa chceš postiť bez jedla, keď tvoj pôst má byť pôst žalúdka, tak to môže byť rozličným spôsobom: Nieкто vynechá večeru, nieкто vynechá raňajky, nieкто je iba na obed, takže neje ráno ani večer. Nieкто sa rozhodne a neje celý deň, nieкто je iba chlieb, nieкто je iba polievku, nieкто pije iba džúsy... to je jedno. Je to na tebe. Ale dôležité je, aby si robil to, k čomu ťa vedie Boh, lebo Boh vedie aj k pôstu. A vždy rozličným spôsobom. Takže nerobme z pôstu nejaký biznis...Nechcem zjednodušovať. Pôst má mnoho rozmerov. Pokánie, pokora, prejav lásky k Bohu, vyprosenie si nejakých vecí, duchovná zbraň... ale nerobme z toho automat. Postíme sa kvôli tomu, že milujeme Boha. A sami ste počuli, čo je pre Pána najlepší a najkrajší pôst: Boh hovorí 'Čo myslíš, že ja chcem tvoje prázdne brucho, alebo tvoj prázdny žalúdok, keď budeš utláčať núdzneho, keď budeš zdržiavať mzdu robotníkovi, alebo keď sa budeš vysmievať vdove? Alebo keď v tvojom živote je nepokoj alebo hriech? Taký pôst ja nechcem!' (*pozri Iz 58, Mt 6*). Tým neodmieta to, že niekedy nemáš jesť kvôli Bohu, ale odmieta naše nesprávne chápanie. Najdôležitejšia je poslušnosť. Poslušnosť Bohu, poslušnosť evanjeliu, poslušnosť jeho slovu. A my máme motív - Boh nás miluje. On nám dáva milosť a my máme silu, aby sme to robili.

Pôst je vrah viny. (sv. Ambróz)

Pôst nie je spôsob, akým donútime Boha urobiť to, čo chceme. Pôst mení nás, nie Boha. Tak isto pôst nemá byť spôsobom ako sa javiť, že sme duchovnejší, ako iní. Pôst má byť robený v duchu pokory a v radostnom postoji. (Mt 6,16-18 nám vraví: „Keď sa postíte, nebudte zamračení ako pokrytci, ktorí si nasadzujú smutný výzor na tvár, aby ľudia videli, že sa postia. Veru hovorím vám: Majú svoju odmenu! Ale keď sa ty postíš, pomaž si hlavu a umy si tvár, aby nie ľudia videli, že sa postíš, ale tvoj Otec, ktorý je v skrytosti; a tvoj Otec, ktorý vidí v skrytosti, odplatí tebe.“

Štvrtá pôstna nedeľa pôstna nedeľa

Pod slovom "Veľký pôst" rozumieme čas od Popolcovej stredy do Veľkej noci. Tento čas zahŕňa štyridsať všedných dní a šesť nedelí. Avšak Cirkev nikdy na nedeľu nepredpisovala pôst. Tento štyridsaťdenný pôst ustanovila Cirkev na pamiatku štyridsaťdenného pôstu Spasiteľa Ježiša Krista na púšti, keď sa pripravoval na verejnú činnosť. Začiatky tohto veľkého pôstu siahajú v Cirkvi až do tretieho storočia. Počet dní v podobe, ako to poznáme dnes, sa ustálil v siedmom storočí. V minulosti bol čas Veľkého pôstu chápaný veľmi prísne. Celý tento čas od Popolcovej stredy sa nejedlo mäso ani zvierací tuk, dokonca tiež mlieko a vajcia.

V období Veľkého pôstu sa má uskutočniť v živote kresťana predovšetkým naša vnútorná premena, naše pokánie. Je to určité vnútorné umieranie, ktoré človek vyjadruje aj navonok. Vnútorné pokánie kresťana sa môže prejavovať veľmi rozmanitým spôsobom. Sväté Písmo a cirkevní Otcovia zdôrazňujú najmä tri formy: pôst, modlitbu a almužnu.

Máme sa zvlášť v tento veľkopôstny čas, podľa príkladu Spasiteľa pôstom, modlitbami, almužnou a vôbec naším kajúcejším životom pripraviť na hodné prijatie sviatostí a na oslávenie najväčšieho sviatku kresťanstva - Veľkej noci. Pôst v širšom zmysle slova znamená nielen zdržiavať sa mäsitých jedál, ako to často aj u kresťanov počujeme, ale znamená aj zdržiavať sa niečoho, čo nám je príjemné. Tak sa "postíme" aj vtedy, keď premáhame svoje žiadosti, náruživosti, svoju telesnosť, alebo sa tiež zdržujeme dovolených pôžitkov. Pápež Pavol VI. vydal 17.2.1966 apoštolskú konštitúciu "Paenitemini", ktorou uviedol v Cirkvi nový

pôstny poriadok, ktorý presne hovorí o dodržiavaní pôstnej disciplíny pre veriacich katolíkov. Hneď v úvode sa hovorí, že všetci veriaci majú z Božieho zákona konať pokánie. Tiež že veľkopôstna doba si aj naďalej zachováva svoj charakter pokánia. V súlade s touto konštitúciou nový Kódex kánonického práva, ktorý platí od roku 1983, priniesol teraz záväznú pôstnu disciplínu. Táto pôstna disciplína je uvedená v piatich kánonoch a to kánony 1249– 1253.

Všetky piatky v roku sú dňami pokánia. Veriaci sú v tieto dni povinní konať pokánie niektorým z nasledujúcich spôsobov: zdržiavať sa mäsitých pokrmov vykonať skutok nábožnosti; účasť na svätej omši, alebo na krížovej ceste, alebo sa pomodliť bolestný ruženec čítať aspoň desať minút Sväté písmo vykonať skutok lásky k blížnemu: navštíviť chorého s konkrétnym prejavom pomoci, navštíviť cintorín a pomodliť sa za zosnulých, alebo hmotne pomôcť chudobným, či viacdetným rodinám zrieknuť sa sledovania televíznych programov, alebo fajčenia, alebo alkoholických nápojov, alebo vykonať iné ozajstné sebazaprenie. Pod zakázaným mäsom máme rozumieť mäso teplokrvných zvierat. Mäso chladnokrvných zvierat je dovolené (napr. ryby). Prísny pôst znamená iba raz do dňa sa do sýtosti najesť. Na raňajky a večeru možno niečo zjesť. Celú pôstnu dobu treba považovať za dobu pokánia, preto sa treba zdržiavať hlučných zábav. Ak by niekto mal veľkú ťažkosť zachovať deň pokánia, môže v jednotlivých prípadoch udeliť farár dišpenz od zachovania dňa pokánia, alebo zmeniť za iné nábožné skutky

Pôst a utrpenie. Obrázok k článku V pôstnom období sústredene sledujeme osobu Pána Ježiša Krista, ktorý je základom našej viery, ako pravý Boh a pravý človek. Robíme tak aj inokedy po celý rok, ale pôstne obdobie je mimoriadne v tom, že si v ňom pripomínáme vyvrcholenie Ježišovho života v dejinách spásy. Ježišovom živote sa líši dokonanie diela spásy, ktorú Kristus pre nás vydobyl a završil na golgotskom kríži a vo vzkriesení. Pre nás, ktorí sme obohatení darom viery, sú tieto udalosti dôkazom Božej lásky aj dôkazom Božej pomoci a sily. Veď Ježišovi Kristovi sa nebo spojilo so zemou, večnosť prenikla do časnosti, boží svet stúpil do nášho ľudského sveta. strednou témou pôstu je utrpenie. Je to jeden z najťažších problémov nášho života. Odkedy sa zavrela brána raja za hriešnym človekom, odvtedy chodíme po trnistých cestách utrpenia a vláčime so sebou ťažké jarmo, ktoré spočíva na našich pleciah, na pleciah Adamových potomkov. Niet osoby, niet pokolenia, niet krajiny ani spoločenskej triedy, ktorá by vedela zavrieť dvere pred utrpením. Utrpenie vnikne tak do drevenej chalupy, ako aj do murovaného paláca. Utrpenie si nájde domov v primitívnych národoch, ale s trpením si nevie rady ani najvyspelejšia veda a technika. Z úst miliónov ľudí počuť zúfale výkriky: prečo toľko trpím? trpenia môžu byť rôzne. Vonkajšie i vnútorné. Pán Ježiš oznamoval sám na sebe tieto utrpenia. To vonkajšie spočívalo v rôznych strádaniach pre kráľovstvo Božie, keď nemal ani kde hlavu skloniť. Židia o chceli niekoľkokrát kameňovať, chceli ho chytiť v reči a udať rímskej vrchnosti. žalovali na neho pred Pilátom, že búri ľud. Ešte horšie bolo vnútorné utrpenie, ktoré odchádzalo z hriešnych ľudských srdiec. trpenie bude vždy na zemi. Akokoľvek pokročí veda a technika, koľkokoľvek sa snažíme urobiť život znesiteľnejším rôznymi oficiálnymi zákonmi, bieda, choroba, utrpenie a plač vždy zostanú. ké je teda právne kresťanské chápanie utrpenia? Odpoveď nachádzame v biblickom príbehu Šimona z Cyrény. Tento Šimon, jednoduchý roľník, sa vracia z poľa domov. Na ceste stretáva Ježiša, ktorý je odsúdený na smrť s krížom na pleciah. Už ho nevládze niesť ďalej. Vojaci chytia Šimona a rozkážu mu niesť kríž. Šimon sa zapiera a snaží sa zutekať. Nič nepomáha vojaci ho prinútiť niesť kríž. A tak Šimon prijíma kríž. Keď i ho položil na plecia, už neprotirečil, niesol ho bez reptania. Nehľadal kríž, ale keď ho stretol, bol ochotný niesť túto

archu. máme teda vyhľadávať utrpenie, alebo máme radšej zutekať pred tým? Nevyhľadávajme utrpenia! Ale ak Boh uzná za dobré, aby nás zasiahla rana, potom sa nemáme búriť. Majme na pamäti, že trpenie nie je najväčším nešťastím. Najväčším nešťastím trpení je zlomený duch. Nie smútok je najtmavšou bolesťou, ale duch oslepený v samote smútku. Vždy bolo údelom človeka trpieť jeho údelom aj zostane. dôležité je, aby sme sa v utrpení nestratili, aby sme sa pod ním nezlomili, ale naopak, by sme trpenie využili ako rebrík na dosiahnutie nebeských výšin. Tomu a však môžeme naučiť len pod krížom Kristovým. Ani on nevyhľadával utrpenie, ale keď prišlo, nezutekal pred ním. Aj on a modlil, aby ho utrpenie obišlo, ale jeho modlitba bola podriadená vôli nebeského Otca. Aj on bol ranený, ale jeho rany boli znakom lásky. Aj on niesol kríž, ale cesta jeho kríža bola cestou triumfu. Aj on zomrel, ale jeho smrť bola víťazstvom nad smrťou. Pred krížom sa nedá skryť, lebo nám hriešnym ľuďom je súdené trpieť. Každý musí prejsť svojim údelom utrpenia. Rozdiel je len v tom, že, keď nás navštívi utrpenie, jeden ho znáša so zaťatými päsťami s tvárou poznačenou hnevom, a druhý znáša utrpenie s očami upretými na Krista, nezlomený s víťazným duchom.

Pôst a utrpenie. V pôstnom období sústredene sledujeme osobu Pána Ježiša Krista, ktorý je základom našej viery, ako pravý Boh a pravý človek. Robíme tak aj inokedy po celý rok, ale pôstne obdobie je mimoriadne v tom, že si v ňom pripomíname vyvrcholenie Ježišovho života v dejinách spásy. Ježišovom živote sa líši dokonanie diela spásy, ktorú Kristus pre nás vydobyl a zavŕšil na golgotskom kríži a vo vzkriesení. Pre nás, ktorí sme obohatení darom viery, sú tieto udalosti dôkazom Božej lásky aj dôkazom Božej pomoci a sily. Veď Ježišovi Kristovi sa nebo spojilo so zemou, večnosť prenikla do časnosti, boží svet stúpil do nášho ľudského sveta. strednou témou pôstu je utrpenie. Je to jeden z najťažších problémov nášho života. Odkedy sa zavrela brána raja za hriešnym človekom, odvtedy chodíme po trnistých cestách utrpenia a vláčime so sebou ťažké jarmo, ktoré spočíva na našich pleciach, na pleciach Adamových potomkov. Niet osoby, niet pokolenia, niet krajiny ani spoločenskej triedy, ktorá by vedela zavrieť dvere pred utrpením. Utrpenie vnikne tak do drevenej chalupy, ako aj do murovaného paláca. Utrpenie si nájde domov v primitívnych národoch, ale s trpením si nevie rady ani najvyspelejšia veda a technika. Z úst miliónov ľudí počuť zúfalé výkriky: prečo toľko trpím? trpenia môžu byť rôzne. Vonkajšie i vnútorné. Pán Ježiš oznamoval sám na sebe tieto utrpenia. To vonkajšie spočívalo v rôznych strádaniach pre kráľovstvo Božie, keď nemal ani kde hlavu skloniť. Židia o chceli niekoľkokrát kameňovať, chceli ho chytiť v reči a udať rímskej vrchnosti. žalovali na neho pred Pilátom, že búri ľud. Ešte horšie bolo vnútorné utrpenie, ktoré odchádzalo z hriešnych ľudských srdiec. trpenie bude vždy na zemi. Akokoľvek pokročí veda a technika, koľkokoľvek sa snažíme urobiť život znesiteľnejším rôznymi oficiálnymi zákonmi, bieda, choroba, utrpenie a plač vždy zostanú. ké je teda právne kresťanské chápanie utrpenia? Odpoveď nachádzame v biblickom príbehu Šimona z Cyrény. Tento Šimon, jednoduchý roľník, sa vracia z poľa domov. Na ceste stretáva Ježiša, ktorý je odsúdený na smrť s krížom na pleciach. Už ho nevládze niesť ďalej. Vojaci chytia Šimona a rozkážu mu niesť kríž. Šimon sa zapiera a snaží sa zutekať. Nič nepomáha vojaci ho prinútiť niesť kríž. A tak Šimon prijíma kríž. Keď i ho položil na plecia, už neprotirečil, niesol ho bez reptania. Nehľadal kríž, ale keď ho stretol, bol ochotný niesť túto archu. máme teda vyhľadávať utrpenie, alebo máme radšej zutekať pred tým? Nevyhľadávajme utrpenia! Ale ak Boh uzná za dobré, aby nás zasiahla rana, potom sa nemáme búriť. Majme na pamäti, že trpenie nie je najväčším nešťastím. Najväčším nešťastím trpení je zlomený duch. Nie smútok je najtmavšou bolesťou, ale duch oslepený v samote smútku. Vždy bolo údelom človeka trpieť jeho údelom aj zostane. dôležité je, aby sme sa

v utrpení nestratili, aby sme sa pod ním nezlomili, ale a opak, by sme trpenie využili ako rebrík na dosiahnutie nebeských výšin. Tomu a však môžeme naučiť len pod krížom Kristovým. Ani on nevyhľadával utrpenie, ale keď prišlo, nezutekal pred ním. Aj on a modlil, aby ho utrpenie obišlo, ale jeho modlitba bola podriadená vôli nebeského Otca. Aj on bol ranený, ale jeho rany boli znakom lásky. Aj on niesol kríž, ale cesta jeho kríža bola cestou triumfu. Aj on zomrel, ale jeho smrť bola víťazstvom nad smrťou. Pred krížom sa nedá skryť, lebo nám hriešnym ľuďom je súdené trpieť. Každý musí prejsť svojim údelom utrpenia. Rozdiel je len v tom, že, keď nás navštíví utrpenie, jeden ho znáša so zaťatými päťami s tvárou poznačenou hnevom, a druhý znáša utrpenie s očami upretými na Krista, nezlomený s víťazným duchom.

Kto je to kňaz. Kňaz je muž dávajúci seba samého pre lásku a službu. Je ako Kristus, ktorý je hlavou tela, Cirkvi, čo znamená, že je vysvätený pre službu Cirkvi. Jeho úrad v Cirkvnej hierarchii je úradom služobníka: úradom lásky a služby: „Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých.“ (Mk 9,35) hovorí Ježiš. Pri poslednej večeri Kristus dáva príklad umývania nôh. Kristus je prvý, ktorý obetuje seba samého, a tak nás pripravuje, aby sme kráčali za ním. Nasledovaním Krista -služobníka sa stáva kňaz prvým, kto obetuje svoj život, aby sa tak spolu s ním mohli všetci vzdať svojho života pre Boha. V tomto zmysle je kňaz mužom darujúcim sa ostatným a Bohu. Darujúci sa znamená patriaci Kristovi. Potom môže darovať Krista svet. Ako? Rozdáva Krista v Eucharistii, keď koná v Kristovom mene. Rozdáva Krista, keď ohlasuje jeho Slovo, keď navštevuje chorých, tých najúbohejších. Ale môžeme dávať len to, čo sme už prijali. Kňaz žije z dôvernosti s Ježišom, z osobného vzťahu, ktorý nachádza v modlitbe, vo Sviatosti Oltárnej ja tiež vo sviatosti pokánia, v ktorej vyznáva, že je hriešnik, a v ktorej pre seba nachádza Božie milosrdenstvo. Nakoniec, cez kňaza vysväteného Cirkvou dáva Ježiš ľuďom seba samého. Kňaz nenapodobňuje Krista, ale prostredníctvom milosti sa stáva druhým Kristom. Vo všetkom, čím je, a vo všetkom, čo robí, je prítomný Kristus. Je „s ním, skrze neho a v ňom“, aby šíril Božiu lásku, ktorá zachraňuje svet.

Piata pôstna nedeľa pôstna nedeľa

Pokora je zásada, ktorá ľudstvu chýba... Veľká pravda, ale veľa ľudí je takých, čo slovo "pokora" nesprávne chápe a preto mnohým ľuďom aj chýba! Skutočná pokora hovorí: „Pane, konal som podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia. Ak som chybil, ukáž mi prosím kde, aby som sa podobného konania budúcnosti vyvaroval. Tým svoju vinu nechcem zľahčovať, ale chcem ju vidieť a poznať! Keď pochopíme, že pokora neznamena, len kľácanie pred krížom, alebo niekým keď pochopíme o čom to vlastne je a budeme sa podľa toho správať,.....svet bude krajší a ľudia k sebe milší,.....

Prakticky to znamená, že na duchovnej ceste nestačí človeku len modliť sa, čítať hodnotnú duchovnú literatúru alebo počúvať meditačnú hudbu, ale je nevyhnutné, aby všetko, čo takto načerpá, odovzdával ďalej pre podporu ostatných. Samozrejme, vždy jedinečným, sebe vlastným spôsobom. Predstavme si pre ľahšie pochopenie týchto slov rovnoramenný kríž, ktorý je vyjadrením Pravdy. Pozostáva z dvoch ramien, vyjadrujúcich dva základné druhy duchovného pôsobenia – ramena zvislého a vodorovného. Vodorovné rameno vyjadruje úroveň duchovného prijímania, pretože človek v skutočnosti vždy prijíma duchovné inšpirácie v smere „zhora nadol.“ Keď napr. rozťahujeme ruky, aby sme nimi niečo odovzdali, podobáme sa presne vodorovnému ramenu kríža. Zvislým ramenom je úroveň

duchovného dávania, pretože dávajúci človek pôsobí vždy smerom do priestoru pod sebou. Podobne ako kríž Pravdy, Dokonalosti nemôže vzniknúť len z jedného ramena, ani dokonalý duchovný život nemožno dosiahnuť len samotným prijímaním. Len spojením „dvoch ramien“ nášho duchovného pôsobenia možno dosiahnuť stav pravého viacúrovňového duchovného života, ktorý bude v dôsledku aj obšťastňovať. Prirodzeným následkom skutočného duchovného života je nielen záujem o duchovno, ale aj o hmotu a jej celkové zušľachtovanie. Každý môže správnosť svojej cesty poznávať podľa toho, že sa každý deň „rodí“ do krajších životných podmienok a má v duši stále viac pokoja. Takto spoznáte aj Vy správnosť svojho duchovného úsilia. Nevzdajte sa, prosím, kým svoj cieľ nedosiahnete. A napokon, poznáte známu rozprávku „Mrázik“? Ak áno, iste si spomínate na mládenca Ivana, ktorému navzdory jeho plánom a prianiam narástla medvedia hlava. Nesmierne si preto zúfal, a tak sa rozhodol, že si nechá poradiť od múdreho starčeka, aby mohol byť opäť sám sebou. Ten mu poradil, že ak má byť opäť krásny, musí pomáhať ľuďom. Ivan starčeka ani do konca nevypočul a netrpezlivo sa rozbehol „do sveta“ pomáhať. Netrvalo dlho a hneď sa mu aj naskytla prvá šanca. Stretol na ceste starenku, ktorá potrebovala odniesť ťažký náklad. Zdvihol náklad, vyložil si ho na plecía a niesol ho až na patričné miesto. Hneď nato sa šiel nedočkavo pozrieť do jazera na svoju tvár, či je opäť krásna. Čo však na svoje veľké prekvapenie uvidel? Stále len... veľkú medvediu hlavu. Prečo mal Ivan aj napriek tomu, že pomohol starenke s ťažkým nákladom, stále medvediu hlavu a jeho stav sa nezmenil k lepšiemu? Poradil mu azda starček zle?

Odpoveď je jednoduchá, ak pochopíme, v čom spočíva podstata pravého duchovného dávania. Ivanovi musela zostať medvedia hlava, pretože starenke nepomohol z čistej lásky, aby jej uľahčil cestu, ale hlavne preto, aby bol sám opäť krásny a cítil sa príjemne. Až keď starenke odniesol zabudnutú palicu z popudu čistého srdca v túžbe pomôcť jej, mohol sa zmeniť k lepšiemu. Pravé šťastie človeka je až podružný následok jeho prvotnej túžby urobiť šťastným z nezištnej lásky niekoho iného. Kto by preukazoval lásku s úmyslom potešiť predovšetkým seba, nikdy by šťastie nedosiahol.

Pokora je zásada, ktorá ľudstvu chýba... Veľká pravda, ale veľa ľudí je takých, čo slovo "pokora" nesprávne chápe a preto mnohým ľuďom aj chýba! Skutočná pokora hovorí: „Pane, konal som podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia. Ak som chybil, ukáž mi prosím kde, aby som sa podobného konania budúcnosti vyvaroval. Tým svoju vinu nechcem zľahčovať, ale chcem ju vidieť a poznať! Keď pochopíme, že pokora neznamená, len kľáčanie pred krížom, alebo niekým keď pochopíme o čom to vlastne je a budeme sa podľa toho správať,.....svet bude krajší a ľudia k sebe milší,.....

Prakticky to znamená, že na duchovnej ceste nestačí človeku len modliť sa, čítať hodnotnú duchovnú literatúru alebo počúvať meditačnú hudbu, ale je nevyhnutné, aby všetko, čo takto načerpá, odovzdával ďalej pre podporu ostatných. Samozrejme, vždy jedinečným, sebe vlastným spôsobom. Predstavme si pre ľahšie pochopenie týchto slov rovnoramenný kríž, ktorý je vyjadrením Pravdy. Pozostáva z dvoch ramien, vyjadrujúcich dva základné druhy duchovného pôsobenia – ramena zvislého a vodorovného. Vodorovné rameno vyjadruje úroveň duchovného prijímania, pretože človek v skutočnosti vždy prijíma duchovné inšpirácie v smere „zhora nadol.“ Keď napr. roztriahneme ruky, aby sme nimi niečo odovzdali, podobáme sa presne vodorovnému ramenu kríža. Zvislým ramenom je úroveň duchovného dávania, pretože dávajúci človek pôsobí vždy smerom do priestoru pod sebou. Podobne ako kríž Pravdy, Dokonalosti nemôže vzniknúť len z jedného ramena, ani dokonalý duchovný život nemožno dosiahnuť len samotným prijímaním. Len spojením „dvoch ramien“ nášho

duchovného pôsobenia možno dosiahnuť stav pravého viacúrovňového duchovného života, ktorý bude v dôsledku aj obšťastňovať. Prirodzeným následkom skutočného duchovného života je nielen záujem o duchovno, ale aj o hmotu a jej celkové zušľachťovanie. Každý môže správnosť svojej cesty poznávať podľa toho, že sa každý deň „rodí“ do krajších životných podmienok a má v duši stále viac pokoja. Takto spoznáte aj Vy správnosť svojho duchovného úsilia. Nevzdajte sa, prosím, kým svoj cieľ nedosiahnete. A napokon, poznáte známu rozprávku „Mrázik“? Ak áno, iste si spomínate na mládenca Ivana, ktorému navzdory jeho plánom a prianiam narástla medvedia hlava. Nesmierne si preto zúfal, a tak sa rozhodol, že si nechá poradiť od múdrego starčeka, aby mohol byť opäť sám sebou. Ten mu poradil, že ak má byť opäť krásny, musí pomáhať ľuďom. Ivan starčeka ani do konca nevypočul a netrpezlivo sa rozbehol „do sveta“ pomáhať. Netrvalo dlho a hneď sa mu aj naskytla prvá šanca. Stretol na ceste starenku, ktorá potrebovala odnieť ťažký náklad. Zdvihol náklad, vyložil si ho na plec a niesol ho až na patričné miesto. Hneď nato sa šiel nedočkavo pozrieť do jazera na svoju tvár, či je opäť krásna. Čo však na svoje veľké prekvapenie uvidel? Stále len... veľkú medvediu hlavu. Prečo mal Ivan aj napriek tomu, že pomohol starenke s ťažkým nákladom, stále medvediu hlavu a jeho stav sa nezmenil k lepšiemu? Poradil mu azda starček zle? Odpoveď je jednoduchá, ak pochopíme, v čom spočíva podstata pravého duchovného dávania. Ivanovi musela zostať medvedia hlava, pretože starenke nepomohol z čistej lásky, aby jej uľahčil cestu, ale hlavne preto, aby bol sám opäť krásny a cítil sa príjemne. Až keď starenke odniesol zabudnutú palicu z popudu čistého srdca v túžbe pomôcť jej, mohol sa zmeniť k lepšiemu. Právě šťastie človeka je až podružný následok jeho prvotnej túžby urobiť šťastným z nezištnej lásky niekoho iného. Kto by preukazoval lásku s úmyslom potešiť predovšetkým seba, nikdy by šťastie nedosiahol.

Postiť sa pre niekoho znamená nejесť nič a prinajlepšom si dať dúšok vody a trošku suchého chleba. Pre iného je to výhradné nejedenie mäsa, pričom sa poriadne nadžgá inými bezmäsitými jedlami až do prasknutia. Pre iných je pôst odriekanie sa toho, čo si obľúbil - akési trýznenie svojich chútok a túžob až do vybičovania zmyslov. Skutočný pôst však vedie k očisteniu a uzdraveniu duše i tela. Pretože duša i telo je často choré alebo sa pred chorobou potrebuje brániť a pôst je práve takýmto liekom pre telo i pre dušu. Čo spôsobuje väčšinu chorôb nášho tela? To, že sa nestravujeme zdravo ale jeme veci, ktoré znečisťujú náš organizmus. Cirkev už dávno zaviedla pôst od mäsa každý piatok. Možno ani nevedela akú veľkú službu človeku robí. Veď dnes už mnohí neveriaci zavádzajú bezmäsité dni - stredu alebo piatok, len aby si organizmus oddýchol od mäsa, ktoré je síce potrebné ale nie toľko, ako ho jeme my v tejto dobe - každý deň. Okrem dobrých účinkov spôsobuje totiž znečistenie nášho organizmu. Sú však mnohé iné potraviny, ktoré natoľko zanášajú naše telo nepotrebnými látkami, alebo mu dokonca priamo škodia, prípadne ho otravujú a pôsobia ako jedy, že ak by sme sa nezastavili včas, môžu náš organizmus úplne vyradiť z prevádzky a spôsobiť dokonca doživotné poškodenia organizmu, či získanie alergie, z ktorej sa už veľmi ťažko dostáva von. Často však vedú iba k oslabeniu organizmu, ktorý sa už nedokáže brániť proti chorobám a tie ho ľahko zlomia a mučia dlhé týždne či mesiace. Okrem nesprávnych potravín je to aj nesprávny obraz života - málo pohybu, príliš málo námahy, ktorá je pre zdravie tela nevyhnutná - áno, musíme naše telo namáhať, aby bolo zdravé, inak chradne a začína slabnúť, no aj nesprávne sedenie, chodenie, behanie, naháňanie sa, stres, panika, rozčuľovanie... a mnoho iného vplýva na zdravie nášho tela. Preto mnohí volajú po správnej životospráve, po správnom stravovaní sa, po obnovení správneho spôsobu života. Mnohí navrhujú práve pôst ako očistenie tela, ktoré vedie k jeho uzdraveniu. Pôst tela potom vyzerá

tak, že v prvom rade úplne stopneme prísun škodlivých potravín, ktoré dovtedy zanášali náš organizmus špinou, prípadne činností, ktoré spôsobili krok za krokom naše choroby. Pre niekoho je to stopnutie fajčenia, pre iného stopnutie alkoholu, pre iného sladkosti, mäso, vyprážané a mastné jedlá, pre iného to môžu byť napríklad všetky výrobky z mlieka, pre ďalšieho stopnutie neustáleho sedenia, ležania a nič nerobenia a podobne.

Druhým krokom je začať jesť zdravé potraviny, ktoré privedú do nášho tela práve tie vitamíny, minerály či látky, ktoré sme kvôli nesprávnej životospráve stratili a vďaka ktorým sa telo môže odteraz zregenerovať - znovu obnoviť. Vlastne dodávame do tela práve to, čo je presným opakom toho, čo nás postupne obralo o zdravie. Prípadne je to opak činností, ktoré spôsobili naše choroby. A tak to môže byť pre niekoho každodenné jedenie čerstvého ovocia a zeleniny, alebo dusených jedál, prípadne vegetariánskej stravy, každodenné pitie čistej vody či špeciálnych čajov, športovanie či cvičenie špeciálnych cvikov, chodenie do práce, z práce a všade pešo a nie na aute, každodenná práca v záhradke a mnoho ďalšieho. Takýmto spôsobom sa v našom tele obnoví harmónia daná nám pri stvorení a naše telo začne fungovať ako hodinky. Pôst tela teda predovšetkým očisťuje telo a postupne vedie telo k jeho uzdraveniu. Prečo to všetko hovorím o tele? Pretože každý človek si musí uvedomiť, že je nielen telo ale aj duša, že duša je veľmi silno prepojená s telom. Ak je totiž telo prepchaté nezdravým jedlom každý deň, ak je telo naliate v alkohole, pod vplyvom drog, prípadne úplne slabé, že už nevládze ani žiť, ani duša sa v takomto tele nedokáže povzniesť k nebeským veciam a nedokáže sa rozvinúť do krásy - len živorí tak ako živorí telo. Preto je pôst tela veľmi dôležitý, pretože takýmto pôstom očisťujeme a uzdravujeme telo natolko, že už našej duši neprekáža a naopak pomáha. V čom? Nuž v očistení sa od duchovného zla a v uzdravení samotnej duše. Ako? Znova správne konaným pôstom duše.

Duša sa totiž telu veľmi podobá ale v duchovnom zmysle. Ako? Ako telo tak aj duša potrebuje totiž jesť - ale duchovné jedlo, samozrejme. Ako aj telo, aj duša môže ochorieť, jednak naplňaním duše nesprávnymi duchovnými jedlami, ktoré ju zanášajú viac a viac škodiacimi prvkami, ktoré ju postupne oslabujú a ona je potom veľmi náchylná k chorobám duše ako je náladovosť, netrpezlivosť, posudzovanie, odsudzovanie, ohováranie, osočovanie, klamstvo, strach, depresia, nemravnosť, apatia, duchovná lenivosť, nedôvera k Bohu a jeho láske a podobne. Takým hnilým duchovným jedlom môžu byť dennodenné ponižovania a výsmech zo strany najbližších, internetové stránky, filmy, knihy, hudba a hry, ktoré vedú človeka ku zlu najrôznejších foriem a odtienkov, rozhovory s ľuďmi, ktorí domotajú, pomýlia a úplne postaví človeka proti človeku, ale aj proti Bohu, viere a dôvere v Neho. Je to všetko, čím sýtime našu dušu. Nielen špinavým, plesnivým, zhnitým duchovným jedlom môžeme znečistiť svoju dušu, ale aj špinavými, duchovne prehnutými činnosťami, ktoré v nás oslabujú vôľu k dobru a otvárajú cestu duchovným chorobám. Čo je dôležité urobiť, aby sme očistili svoju dušu a postupne ju priviedli k uzdraveniu? Tak ako to bolo pri tele, tak je to aj pri duši - v prvom rade ide o stopnutie prísunu škodlivých duchovných potravín, ktoré zanášajú našu dušu zlom a ona kvôli nim už nedokáže konať dobro ako predtým. Všetko, čím naplňame svoju dušu, by malo prejsť pod naším drobnohľadom a ak zistíme, že toto spôsobuje v našej duši choroby hnevu, strachu, roztrpčenia a podobne, mali by sme to stopnúť - prestať už naplňovať svoju dušu touto hnilobou. To ale nestačí obvykle na uzdravenie našej duše, svoju dušu totiž potrebujeme v druhom kroku naplňovať takou duchovnou potravou, ktorá prinesie do našej duše okrem očistenia aj uzdravenie. A takým liekom je väčšinou protipól zla, ktoré sme robili - dobro, ktoré stojí oroti zlu, na ktoré sme si zvykli, ktorým sme škodili svojej duši i duši iných. Iba takto sa postupne z tela vyplaví zlosti, hnevy, stresy, ohovárania - všetky možné choroby našej duše, ak začneme namiesto

nesprávnych kníh, filmov, či hudby načúvať iným - dobrým slovám a obrazom, ak namiesto ohovárania začneme chváliť ľudí, na ktorých sme nachádzali iba zlo, ak začneme hovoriť pravdu tým, ktorých sme oklamali, ak začneme povzbudzovať, kde sme ponížovali a tak ďalej. Inak sa choroby duše rozšíria natoľko, že bude už príliš neskoro robiť čokoľvek.

Naša duša už bude rozožratá chorobami skrz naskrz. Tou najsilnejšou činnosťou na očisťovanie duše a napĺňanie sa posilou stále zostáva svätá spoveď, kde Pán sám dáva do poriadku, čo sme neopatrnosťou alebo naschvál urobili. Sv. prijímanie je ďalší obrovský prameň dobra, ktoré posilňuje našu dušu nakoľko veríme, že v hostii k nám prichádza sám Boh so všetkými milosťami potrebnými k uzdraveniu našej duše - veď aj voláme pred sv. prijímaním: "Povedz iba slovo a moja duša ozdravie." Našu dušu však očisťuje aj každá modlitba, ktorá je v podstate láska v nazeraní na Boha, láska v rozprávaní sa s Bohom, láska v konaní dobra spolu s Bohom - v Jeho prítomnosti, v Jeho náručí. A takisto každý prejav lásky, ktorým ideš proti ignorancii a nenávisti, ktorú vidíš každý deň okolo seba, je všeliekom nielen na tvoje choroby, ale aj na choroby všetkých ľudí, ktorí ťa stretnú - len ona očisťuje aj uzdravuje čokoľvek, čoho sa dotkne... Jedným z vonkajších prejavov lásky k biednejším od teba je almužna - nielen vo forme peňazí chudobným, jedla hladujúcim, ale aj vo forme času v načúvaní osamoteným ľuďom v okolí, v prijatí odstrkovaného človeka všetkými dookola za svojho priateľa a reálne ho prijať do rodiny - a nech to čosi stojí, nech nedávaš iba z prebytku, ale naopak, nech pocítiš aj ty, že ten peniaz, to jedlo, ten čas, tá úcta od druhých ti chýba, akoby dávaš reálne kus srdca, ktoré tú pomoc aj cíti, nie ako farizeji, ktorí dávali z nadbytku a preto ich almužna nemala veľkú cenu ak vôbec nejakú mala...

Pôst teda pre kresťana nemôže byť len pôstom tela ale aj duše, pretože práve od duše závisí koniec koncov aj zdravie tela. Preto je pôst pre kresťana obrovským milostiplným časom a geniálnym spôsobom ako očistiť nielen telo, ale aj zašpinenú dušu a priviesť ju opäť ku sile, prekypujúcej добрôte, radosti a láske, ktorou by dokázala veľmi ľahko a rýchlo uzdravovať aj iných okolo seba, kdekoľvek príde...

Kvetná nedeľa

Zostaň so mnou, Pane, lebo potrebujem Tvoju prítomnosť, aby som na Teba neza-budol. Ty dobre vieš, ako ľahko Ťa opustím. Zostaň so mnou, Pane, lebo som slabý a potre-bujem Tvoju silu, aby som neupadal tak často. Zostaň so mnou, Pane, lebo Ty si môj život a bez Teba mi chýba horlivosť. Zostaň so mnou, Pane, lebo Ty si moje svetlo a bez Teba sa topím v tmách. Zostaň so mnou, Pane a ukáž mi svoju vôľu. Zostaň so mnou, Pane, aby som počul Tvoj hlas a nasledoval Ťa. Zostaň so mnou, Pane, lebo veľmi túžim milovať Ťa a zostať v Tvojej spoločnosti. Zostaň so mnou, Pane, ak chceš, aby som Ti zostal verný. Zostaň so mnou, Ježišu, lebo v tejto noci života Ťa veľmi potrebujem. Daj, aby som Ťa poznal, ako Tvoji učeníci pri lámaní chleba, aby eucharistické spoločenstvo bolo pre mňa svetlom, ktoré rozptyľuje temnoty silou, ktorá ma podopiera a jedinou radosťou môjho srdca. Žiadam si dar Tvojej prítomnosti. Zostaň so mnou, Pane, len Teba jediného hľadám, Tvoju lásku, milosť, vôľu, srdce, Tvojho Ducha, lebo Ťa milujem a nežiadam za to inú odmenu, než aby som Ťa miloval ešte viac. Láskou pevnou, praktickou, z celého srdca tu na zemi a ešte dokonalejšie po celú večnosť.

Eucharistia je prepodstatnenie chleba a vína na Kristovo Telo a Krv. Je to sviatosť, v ktorej Ježiš Kristus je opravdivo prítomný pod spôsobom chleba a vína so svojím Telom a Krvou, aby sa obetoval nekrvavým spôsobom nebeskému Otcovi a veriacim sa dával za pokrm duše a dával im účasť na Božom živote. Nevýčerpatelné bohatstvo tejto sviatosti sa

odráža aj v rozmanitých pomenovaniach, ktorými sa označuje. Ani prví kresťania nemali jednotný názov na eucharistickú slávnosť. Každé pomenovanie poukazuje na určité jej stránky. Nazývame ju: **Eucharistia**, lebo je vzdávaním vďaky Bohu „vďakyzdanie; **Lámanie chleba**, lebo tento obrad, príznačný pre židovské stolovanie, Ježiš použil, keď dobrorečil a rozdával chlieb v úlohe hostiteľa pri Poslednej večeri (Sk 2,42,20,7), aby takto naplnil Zákon a Prorokov; **Eucharistické zhromaždenie**, lebo Eucharistia sa slávi v zhromaždení veriacich; **Pamiatka**, lebo je pamiatkou Pánovho umučenia a zmŕtvychvstania; **Svätá obeta**, lebo sprítomňuje jedinou obetu Krista Spasiteľa; **Svätá a božská liturgia**, lebo celá liturgia Cirkvi má v nej svoj stredobod a najplnšie sa prejavuje v slávení tejto sviatosti. Hovoríme aj o Najsvätejšej sviatosti, lebo je „sviatosťou sviatosti“ (týmto pomenovaním sa označujú aj eucharistické spôsoby uchovávaní vo svätostánku; **Prijímanie**, lebo touto sviatosťou sa spájame s Kristom, ktorý nám dáva účasť na svojom Tele a Krvi, aby sme tvorili jedno telo. Volá sa aj „sväté veci, anjelský chlieb, chlieb z neba, liek nesmrteľnosti, viatikum (pokrm na cestu); **Svätá omša**, pretože liturgia, v ktorej sa uskutočňuje tajomstvo spásy, sa končí poslaním veriacich, aby plnili Božiu vôľu vo svojom každodennom živote. **Pánova večera**, lebo ide o Večeru, ktorú Pán Ježiš slávil v predvečer svojho umučenia so svojimi učeníkmi (porov. 1 Kor 11,20) a o Baránkovu svadobnú hostinu v nebeskom Jeruzaleme; Prijímanie Najsvätejšej Oltárnej sviatosti tým, že prijímame samotného Krista, spôsobuje v človeku nesmierne milosti: Spojenie s Kristom (zjednotenie s Kristom) je hlavným ovocím Eucharistie, keď prijímateľ dosiahne najužšie spojenie s Kristom, pokiaľ prijíma hodne. Veď Pán hovorí: „Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom (Jn 6,56), Jednota veriacich - z jednoty s Kristom, ako s hlavou mystického tela, vzniká jednota veriacich ako jednotlivých údov tohto tajomného tela. Symbolom veriacich sú spôsoby Eucharistie: chlieb - ako jednota mnohých zŕn; víno - ako jednota mnohých kvapiek. Kristus nás spája so všetkými veriacimi do jedného tela - Cirkvi. V krste sme boli povolaní, aby sme tvorili jedno telo. Eucharistia uskutočňuje toto povolanie. **Zachováva, zveľaďuje a obnovuje život milosti prijatý v krste. Posilňuje lásku a silu vôle. Posilnenie čností a darov Ducha Svätého. Odlučuje od hriechu. Zotiera hriechy a dočasné tresty za hriechy. Chráni pred budúcimi smrteľnými hriechmi. Spôsobuje duchovnú radosť a je zárodkom budúceho vzkriesenia a slávy.**

Prijímanie Eucharistie pre deti nie je nutné k spásu. Tam postačuje krst. U dospelého je nevyhnutnosť príkazu: „Ježiš im povedal: „Veru, veru hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život“ (Jn 6,53). Povinnosť začína vekom rozlišovania, t. j. užívania rozumu (okolo siedmeho roku veku). Platne a dovolene sa prijíma pod jedným spôsobom, aj pod oboma spôsobmi (pri slávnostných príležitostiach). Pod spôsobom chleba možno prijať celé ovocie milosti Eucharistie. Z pastoračných dôvodov sa v latinskom obrade táto forma prijímania právoplatne ustálila ako najbežnejšia. Platne prijímať Eucharistiu môže každý pokrstený človek v stave pozemského putovania (aj dieťa), ktorý je na to disponovaný (- nemá ťažký hriech, má úmysel prijať túto sviatosť) a verí v to čo prijíma. Nesmú prijímať exkomunikovaní (vylúčení) z Cirkvi, postihnutí kánonickým (cirkevným) trestom a tvrdošijne zotrvávajúci v zjavne ťažkom hriechu. Prijímateľ v stave ťažkého hriechu si musí pred prijatím vykonať sviatosť zmierenia. Prijímateľ má dodržiavať „eucharistický pôst“ – 1 hodinu pred prijatím Eucharistie sa zdržať požívania jedla a nápojov okrem čistej vody a liekov a okrem chorých a opatrujúcich chorých. Hodne prijíma ten, kto prijíma v stave milosti posväcujúcej a so zbožným úmyslom. Nehodne prijatá Eucharistia je svätokrádežou (1 Kor 11,27-29). Úctu ku Kristovej prítomnosti pod spôsobmi chleba a vína prejavujeme okrem iného aj **pokľaknutím alebo hlbokým úklonom na znak adorácie Pána**: „Katolícka Cirkev

vzdávala a vzdáva tento kult adorácie, ktorý patrí sviatosti Eucharistie, nielen počas slávania omše, ale aj mimo neho tak, že: s najväčšou starostlivosťou uchováva konsekrované hostie, vystavuje ich, aby ich veriaci slávnostne uctievali, a nosí ich v procesii na radosť ľudu zhromaždeného vo veľkom počte. **Svätá schránka „úschovňa“ (svätostánok)** bola pôvodne určená na dôstojné uchovávanie Eucharistie, aby ju bolo možno mimo omše zaniest chorým a neprítomným. Prehlbením viery v Kristovu skutočnú prítomnosť v Eucharistii si Cirkev uvedomila význam tichej adorácie Pána prítomného pod eucharistickými spôsobmi. Preto **svätostánok** má byť umiestnený na zvlášť dôstojnom mieste kostola a má byť vyhotovený tak, aby zdôrazňoval a znázorňoval pravdu, že Kristus je v Najsvätejšej sviatosti skutočne prítomný. Ako znak prítomnosti Ježiša vo svätostánku má pri Svätostánku – Bohostánku alebo nad ním trvalo svietiť osobitná lampa, tzv. **večné svetlo** (červené svetielko). Okolo ktorého je zhromaždená Cirkev pri slávení Eucharistie, predstavuje dve stránky toho istého tajomstva: obetný oltár a Pánov stôl. Kresťanský oltár je symbolom samého Krista (preto si ho kňaz uctí bozkom a hlbokým úklonom), ktorý je prítomný uprostred zhromaždenia svojich veriacich ako obeť prinášaná za naše zmierenie a zároveň ako nebeský pokrm, ktorý sa nám dáva. Svätý Ambróz o oltári hovorí: „Oltár je obrazom Kristovho tela a Kristovo telo je na oltári.“ Memento (pohyby, odev) na svätej omši má vyjadrovať úctu, slávnostný rás a radosť z tejto chvíle, keď sa Kristus stáva našim hosťom. Cirkev ukladá veriaticim povinnosť, aby sa v nedeľu a na prikázané sviatky zúčastnili na božskej liturgii, čiže svätej omši a aby aspoň raz do roka prijali Eucharistiu, podľa možnosti vo veľkonočnom období, pripravení sviatosťou zmierenia.

Cirkev však vrelo odporúča veriaticim, aby prijímali svätú Eucharistiu v nedeľu a v prikázané sviatky, alebo ešte častejšie, aj každý deň. Eucharistiu je možné prijať aj dva razy za deň ak nemám na duši ťažký hriech a za predpokladu, že pri druhom prijatí som účastný na celej svätej omši. Pán Ježiš ustanovil Najsvätejšiu sviatosť večer pred svojou smrťou, na Zelený štvrtok; to bol najväčší deň jeho nesmiernej lásky. Pán Ježiš sa takto odhodlal zostávať medzi nami naveky. Na tento deň Pán Ježiš, ktorý už má ísť na smrť, robí svoj závet, pretože vie, že je našim otcom. Dáva nám sám seba. Nemá bohatstvo, ani statky ani domy, Keby Pán Ježiš rozdával dedičské odkazy, koľko by mal dobrých kresťanov! Všetci by chceli byť jeho vyznávačmi. Ale On nemá nič, už ani česť nemá, aby ju mohol dať v tomto živote, pretože v jeho utrpení ho čaká veľká potupa. Pán Ježiš však robí svoj závet: je Boh a zároveň človek; ako Boh je pánom svojho ľudstva a to nám dáva celé, so všetkým čo má. A dáva nám ho skutočne ako dar. Mení chlieb: miesto podstaty chleba nastupuje jeho Telo a jeho Krv spolu s jeho božstvom. Ponúka sa nám všetkým, ale nie všetci ho chcú. Mnohí by ho aj chceli, avšak nechcú sa podrobiť podmienkam, ktoré stanovil; totiž viesť čistý a dobrý život. Aj sv. Pavol nás upozorňuje: „Kto by jedol chlieb a pil Pánov kalich nehodne, prevíní sa proti Pánovmu Telu a Krvi. Nech teda človek skúma sám seba... (1 Kor 11, 27-28). Kristus Pán zveril tento svätý odkaz svojim správcom – apoštolom, ktorí ho odovzdali biskupom, oni ho odovzdali kňazom (svojim pomocníkmi), aby odkaz prinášali, otvárali testament Pána Ježiša a podávali nám Hostiu, ktorú pre nás chcel Pán Ježiš sám už pri poslednej večeri, keď nám už vtedy uložil akoby do zásoby nielen jedinu Svätú hostiu, ale celé stovky, tisíce Svätých hostií, dokonca Hostiu na každý deň. Mohol nám Pán Ježiš dať ešte niečo viac? Veď uzavrel do tejto Sviatosti všetky svoje milosti i samotnú večnú slávu. Pán Ježiš sa tu zahľadá pre naše dobro, pre náš prospech, aby nás tak prinútil myslieť na jeho dušu, na jeho úmysly a čnosti, aby sme ho milovali činom a obetou a tak aj v nás musí nastať premenenie vecí obyčajných na neobyčajné. Ako našou obetou, sebazaprením, každodenným zomieraním – tej sebeckej časti nás, ktorá lipne na moci a potešeniach, pripútanej k udalostiam a k pocitom, zotročenej

prchavosťou prebytku. Ak toto obetujeme Bohu, uvidíme ako všetko, ruka v ruke získa na vzraste, rozžiari sa a stane sa krajším. Pretože Ježiš vezme na seba našu obeť, vstúpi do nášho príbehu života, premení ho, naplní ho sebou a urobí ho božským. Náš deň už viac nebude len sledom faktov, ale žitou liturgiou. Osvojme si tieto myšlienky a či sa už v mysli zaoberáme tým alebo iným tajomstvom zo života Pána, posilňujme a oživujme v sebe myšlienku na prítomnosť Pána vo sviatosti. Pripomínajme si, že Pán Ježiš je v tejto posvätnnej hostii so všetkými tými udalosťami, ktoré prežil. Naše šťastie a blaho záleží na tom, aby sme mali vieru veľmi živú a jemnocitnú. Tou nás chce blažiť sám Ježiš. To nedokážu ani ľudia ani zbožnosť sama osebe – len zbožnosť živá Eucharistiou, lebo šťastný je ten, kto má Boha a Najsvätejšia Sviatosť je predsa Boh sám. Kiež sme vždy preniknutí posvätnou úctou kedykoľvek vstupujeme do chrámu, úctou plynúcou z viery a lásky: vždy sa tu stretávame s jeho Božskou osobou. A kiež nám táto naša úctivosť je apoštolátom a najlepším našim kázaním o Najsvätejšej Sviatosti pre neveriacich a rúhačov. Nuž, prijímajme Ho, je náš. Pán Ježiš nám tento vzácny chlieb draho zaplatil a teraz nám ho ponúka – len po ňom siahnuť! Veď je to pre nás taká česť! Veď je to taká láska k nám! Ak nepoznáme význam jej jednotlivých častí, stáva sa jednotvárnou. Skôr ako začne eucharistická slávnosť, svätá omša, pri vstupe do chrámu sa poznačujeme svätenou vodou a znakom kríža. Znak kríža svätenou vodou poznačuje naše telo a pripomína nám, že si máme obliecť Krista, dať mu svoje schopnosti, rozum srdce a ruky. Maže byť pre nás tiež akýmsi vonkajším znakom, že pred dverami chrámu nechávame všetky svoje starosti i problémy a v nasledujúcich chvíľach tu budeme len pre Boha. Pokľaknutím vyjadrujeme úctu Pánu Ježišovi prítomnému vo Svätostánku, tiež svoju malosť, hriešnosť, chvejúcu sa bázeň, jasajúcu chválu pred Bohom. Je dobré vytvoriť si ešte chvíľu ticha na uvedomenie si kde sme a pred kým sme.

1. Úvodné obrady.

Úvodný spev. Zvuk zvončeka a radostný spev je najlepšou formou vstupnej modlitby. Pomáha nám sústrediť sa, uvádza nás do liturgie a vytvára z nás spoločenstvo. **Uctie oltára a pozdrav zhromaždenému ľudu.** Počas spevu kňaz pristupuje k obetnému stolu symbolizujúcemu Krista, hlbokým úklonom a bozkom vyjadruje, že skôr ako prehovorí k ľuďom, chce čerpať z Krista. Kňaz je vyvolený a ustanovený za služobníka oltára. Víta nás, zhromaždenie veriacich, nie vo svojom mene, ale v mene Krista a uvádza nás do tajomstva, ktoré budeme sláviť **Úkon kajúcnosti**. Počas svätej omše vytvárame spoločenstvo, v ktorom prijímame druhých ako svojich bratov a sestry a zároveň si uvedomujeme, že pred Bohom nemáme vôbec nič a sme hriešnikmi, ktorí potrebujú odpustenie. Zmierenie s ľuďmi je nevyhnutnou podmienkou zmierenia s Bohom. Formula všeobecného vyznania nám chce povedať, že hriech nie je súkromnou záležitosťou, ale zraňuje celú Cirkev. Kristovo tajomné Telo a podstatne sa dotýka každého človeka. Tento úkon kajúcnosti predstavuje mimo-sviatostné odpustenie našich hriechov (iba všedných).

Vzývanie Pána, Kyrie eleison.... Ježiša pozývame do svojho spoločenstva. [Pozn: zvolaním „Kyrie“ oslavovali Rimania víťaza alebo kráľa, keď prechádzal ulicami mesta). Kresťania to prevzali, lebo vidia v Ježišovi jediného Pána a najvyššieho Víťaza. Preto voláme eleison - ukáž svoju moc, zmiluj sa. **Oslavná pieseň - glória, chválospev.** Písomne bol tento spev zaznamenaný r. 330. čo svedčí o tom, že sa spieval už dávno predtým. Na celom svete badať v chválospeve starokresťanský charakter a cítiť odpor voči pohanstvu a mnohobožstvu.

Modlitba dňa - kolekta. Je to modlitba k Bohu. Končí spoločným zvolaním -Amen" - ním potvrdzujeme a zároveň sa pripájame k modlitbe kňaza. Týmto úvodné obrady končia.

Biblické čítania a medzispěvy - (čítania zo Starého zákona alebo z listov apoštolov, prípadne zo skutkov apoštolov a z evanjelií. Pri čítaniach si sadáme, lebo si máme uvedomiť nutnosť stíšenia a sústredenia Čítania vždy súvisia s Evanjeliom. Prvé čítanie je zo Starého zákona, druhé čítanie je z Nového zákona. Vrcholom bohoslužby slova je čítanie evanjelia. Úctu ku Kristovmu slovu vyjadrujeme svojím povstaním a spevom Aleluja. Na každé čítanie Božieho slova potrebujeme tri predpoklady: - prosieť Ducha Svätého, aby nás spravil schopnými prijať, to čo máme počuť; - mať ochotu vziať Božie slovo na seba a napokon; - spojiť túto túžbu s pozornosťou. To vyjadruje aj trojité poznačenie krížom. Božie slovo prichádza k nám v konkrétnej situácii niekedy nás znepokojuje, inokedy povzbudzuje, uisťuje nás o Božej láske, vždy nás očisťuje. Sväté písmo je nám predkladané tak, aby sme videli, ako je Starý zákon obsiahnutý v Novom zákone. Starý zákon je plný predobrazov, ktoré sa naplnili v osobe Ježiša Krista.

Homília. Kňaz kázňou vysvetľuje, aktualizuje a rozvíja počuté Božie slovo, vyzýva prijať toto slovo také. aké je. ako slovo Božie a uvádzať ho do života.

Vyznanie viery - Krédo. Je krásnym prejavom prijatia počutého slova Keď človek uveril, radostne to vyznáva a chce sa s druhými podeliť o nájdenú pravdu. Počuté Božie slovo by malo roznieť našu vieru.

Prosby a modlitby veriacich. Konajú sa podľa odkazu a slov apoštola Pavla Timotejovi: *"Predovšetkým teda žiadam, aby sa konali prosby, modlitby a orodovania a vzdávali sa vďaka za všetkých ľudí. za kráľov i za všetkých, čo sú na vyšších miestach..." (1 Tim 2.1-2).* Pri spätnom pohľade na liturgiu slova vidieť, že v nej ide o stretnutie s Kristom, ktorý žije vo svojej Cirkvi, prihovára sa k nám a stále vyučuje svojím slovom. Stredobodom bohoslužby obety je obetný stôl. Sú na ňom zažaté sviece symbolizujúce Krista ako svetlo sveta, okrem pôstu sú pri oltári len živé kvety - symbol života. Obetný stôl je prikrytý oltárnym plátnom ako znak čistoty.

Príprava obetných darov: začína sa ich prinášaním v obetnom sprievode. Všetko čo máme a čo sme. patrí Bohu. Celá príroda má oslavovať Boha. A tak jeden z postojov, ktorý máme zaujať pri obetnom sprievode je vďačnosť. Eucharistická modlitba si vyžaduje, aby ju všetci počúvali úctivo a v tichosti a zúčastnili sa na nej zvolaniami. Je presne daná - je to kánon. Kňaz prednáša túto modlitbu jasne a nahlas. Cez eucharistickú modlitbu sa veriaci nemajú venovať súkromným modlitbám. V prefácii Cirkvi vzdáva vďaka Otcovi skrze Krista v Duchu Svätom za všetky jeho diela, za stvorenie, vykúpenie a posvätenie. Tu sa zapája do neprestajnej chvály Boha pozemská a nebeská Cirkvi, keď spieva svätý trojsvätému Bohu. V epikléze (z gréckeho epi-kaleo - privolávam, vyzývam, modlitba o zoslanie Ducha Svätého) Cirkvi prosí Otca, aby zoslal svojho Svätého Ducha (alebo moc požehnania) na chlieb a víno, aby sa jeho mocou stali Telom a Krvou Ježiša Krista a aby tí, čo majú účasť na Eucharistii, boli jedno telo a jeden duch. V tejto chvíli sa máme pozeráť na Ježiša, pozdraviť ho až potom sa máme ukloniť na znak úcty. V anamnéze si Cirkvi pripomína umučenie, zmŕtvychvstanie a slávny návrat Ježiša Krista; predkladá Otcovi obetu jeho Syna, ktorý- nás s ním zmieruje. V príhovoroch Cirkvi vyjadruje, že Eucharistia sa slávi v spoločenstve s celou Cirkvou nebeskou i pozemskou, s Cirkvou živých i zosnulých a v spoločenstve s pastiermi Cirkvi: s pápežom s

diecéznym biskupom, s jeho kňazmi a so všetkými biskupmi sveta spolu s ich cirkvami. Eucharistická modlitba je zakončená zvolaním Božieho ľudu "Amen". Pri prijímaní, ktorému predchádza modlitba Pána, rozšírená prosba o odpustenie, znak pokoja a lámanie chleba, veriaci prijímajú „chlieb z neba" a "kalich spásy". *"Telo a Krv Krista, ktorý dal seba za život sveta" (Jn 6,51)*. Na prijímaní sa môže zúčastniť iba ten, kto verí, že je pravda, čo učíme, a bol obmytý- kúpeľom na odpustenie hriechov a na znovuzrodenie a žije tak, ako nám to zanechal Kristus.

Najdôležitejšou podmienkou svätého prijímania je naša viera. Tá spôsobuje, že Kristova moc v nás môže pôsobiť. Skrze Eucharistiu sa nám vracia schopnosť vidieť duchovné veci. Plná účasť na svätej omši spočíva v tom, že prijmem Krista vo svätom prijímaní. Dôvodom prečo nepristupujeme k svätému prijímaniu je naša hriešnosť. Tu treba upozorniť, že Krista v Eucharistii nemôžeme prijať jedine ak sme spáchali ťažký hriech. Sväté prijímanie nie je určené pre dokonalých, ale pre slabých, aby sa stali silnými a svätými. Niektorí sa môžu cítiť nehodným bez rozumného dôvodu. V tom prípade treba uveriť Ježišovým slovám a nie pocitom.

Pokora, ľútosť a radosť z toho, že môžeme prijať Ježiša nás očisťuje. Prijímame Božie pozvanie na hostinu a pristupujeme k svätému prijímaniu tak často, ako je to len možné. Získame tak nepredstaviteľné množstvo milostí. Po každom svätom prijímaní je potrebná aj chvíľka ticha na osobný rozhovor, modlitbu s Kristom. Všetky naše súkromné modlitby zahrňuje kňaz do modlitby po svätom prijímaní, kde v mene nás všetkých ďakuje za dar, ktorý sme dostali. Kňazov pozdrav veriacich a požehnanie ľudu; Prepustenie zhromaždeného ľudu, odchod kňaza a asistencie. Záverečné obrady sú prípravou do každodenného života. Skutočnosť, že sme sa stretli s Kristom, máme ohlasovať všade tam kam ideme. Kresťania majú byť *"soľou zeme a svetlom sveta" (Mt 5.13-14)*. Nemáme sa teda uzatvárať do seba. Sme poslaní hlásať Božie kráľovstvo a na konci svätej omše nám k tomu kňaz dáva požehnanie v Božom mene. Je to udelenie Božej moci na uskutočňovanie života podľa evanjelia. Centrom stretnutia s Ježišom je svätá omša, ktorá by sa mala stať aj stredobodom nášho života. Ak si to uvedomíme, budeme ju vnímať ako veľký dar a preto na nej ako posledné zaznievajú slová „Bohu vďaka“.

Veľkonočné trojdnie

Zelený štvrtok

Poľsko bojuje so silami temnoty. Aspoň takto opisujú situáciu tamojšie médiá. Poliáci zverejnili zaujímavú štatistiku o tom, že sa počet poľských exorcistov za posledné roky radikálne zvýšil. Zisťovali sme, prečo.

„Rôzne asi nejako si väčšina ľudí predstavuje pravý kresťanský exorcizmus. Vyháňanie diabla je vraj len málokedy takéto dramatické. Rotujúce hlavy a nadprirodzené javy... Často len výplodom filmárov a fantázie. „Sú to všetko len fantastické predstavy, ktoré nemajú nič s pravým exorcizmom. Urobila sa z neho jednoducho móda. „To ale spôsobuje, že mnohí ľudia exorcitov vraj húfne vyhľadávajú. Dokonca, aj keď ich nepotrebnú.“ Jeden z exorcitov Poľska spomína: „Jedného dňa sem prišla hľadať pomoc pani zo Sydney. Pricestovala do Poľska len kvôli tomu, aby ho našla. Samozrejme, v tomto prípade exorcista ani potrebný nebol. U nás na Slovensku máme iba niekoľko exorcistov. Pováčšine totiž ich funkciu vykonávajú samotní biskupi.“ Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Principiálne exorcistom katolíckej cirkvi je biskup alebo kňaz, ktorý je osobitne biskupom poverený. Väčšinou tieto

informácie sa nezverejňujú.“ Vraj exorcisti plnia hlavne psychologickú úlohu. „Jeden hovorí, že sme tu preto, aby ľuďom bolo lepšie a keď majú hocikaké problémy, pomáhame im ich riešiť. Samozrejme, ľudia môžu ísť za kým chcú. Ale pre nich je práve toto výhodné, pretože ľahko dostanú rozhrešenie.“ Na exorcizmus majú ľudia rôzne názory. Anketa hovorí: Opýtaná 1: „Je to len výmysel. Ja v satana neverím.“ Opýtaný 2: „Ak to pomáha iným ľuďom, nech ich je pokojne aj viac.“ Opýtaná 3: „Mali by pomáhať tým ľuďom, ktorí upadajú v takú formu extázy.

Vedieť duchovný život? Je to, čo žijem, cestou k Bohu? Toto sú otázky, ktoré, niekedy dokonca i niektorým veriacim pripadajú smiešne či nepodstatné. Pritom sú to otázky kľúčové a aspoň z času na čas by si ich mal položiť každý. Pomoc pri hľadaní odpovede môže poskytnúť rozdelenie etáp duchovného rastu podľa Johna Wickhama. On ich uvádza celkovo dvanásť. Na otázku, kedy začína duchovný život, stačí popis prvých štyroch etáp. Tie ďalšie etapy sú už popisom priebehu duchovného života, ktorý má tiež svoju dynamiku, to už je ale iná téma.

Prvou etapou je etapa hriechu. Človek, ktorý sa duchovne nachádza v tejto etape, neštíti sa takých vecí ako je klamstvo, kradnutie, nenávisť, násilie, smilstvo, cudzoložstvo... Na hriech má svoj pohľad a môže byť s ním dokonca vo svojom svedomí „vysporiadaný“. Chodí do kostola, priznáva sa k Bohu, snaží sa zachovávať isté pravidlá a za vieru sa možno aj dušuje, ale stále žije v hriechu. Neprišiel k poznaniu, že hriech je preňho katastrofou, a že vďaka nemu sa jeho duchovný život nehýbe.

V druhej duchovnej etape už človek začína precítiť bremeno svojho hriechu a začína cítiť potrebu pokánia. Začína mu byť jasné, že slasť hriechu je síce príťažlivá, ale znechutenie, ktoré potom cíti, je veľmi silné. Jeho osobne to degraduje. Kladie si otázku: „Kam by som šiel, keby som teraz náhle zomrel?“ Hľadá Božie milosrdenstvo, snaží sa dosiahnuť istý stav „pripravenosti“, aby sa „vyhol peklu“ a mohol „ísť do neba“. I keď sa táto etapa nazýva prvým obrátením, nie je ešte znakom duchovného života. Hlavne z toho dôvodu, že hlavným motívom obrátenia sa k Bohu je viac strach a vypočítavosť ako láska. Skutočným začiatkom duchovného života nie je dokonca, podľa Wickhama, ani tretia etapa.

Ide o stav, kedy človek ľahko žije v stave milosti. Žije v súlade s Božími princípmi, pristupuje často k sviatostiam, hlavne k sviatosti zmierenia a Eucharistie. V živote takéhoto človeka je viditeľné rozvíjanie takých čností ako je viera, nádej, dobročinná láska. Vidno uňho vernosť vo vzťahu k Bohu, sebaovládanie, pokoru, úctu voči iným. Táto fáza je vysoko a nie je veľa tých, ktorí sa v nej nachádzajú. Teraz si mnohí položia otázku: „Ak teda toto nie je duchovným životom, tak čo potom ním je?“

O štvrtom štádiu duchovného rastu sa dá hovoriť až vtedy, keď človeka spaľuje veľký vnútorný oheň a túžba po Bohu. Nestačí mu to, čo už dosiahol, chce stúpať vyššie. Z celej sily sa snaží dosiahnuť čo najväčšiu jasnosť v tajomstvách viery. Kladie si otázky o Bohu, číta knihy, vyhľadáva rozhovory s ľuďmi, ktorých považuje za znalcov Božích vecí. Chce lepšie poznať Boha, zakúsiť ho, zjednotiť sa s ním. **„Ako jeleň dychtí za vodou z prameňa, tak moja duša, Bože, túži za tebou.“** (Ž 42,1) Všetko ostatné v porovnaní s túžbou po Bohu sa mu javí ako menej podstatné. Kritériom úrovne duchovného života je teda otázka priorít a túžba po nich. V ktorej z týchto etáp sa nachádzam? Treba pripomenúť, že v živote sa etapy často prelínajú. No otázkou je, v ktorej sa nachádzam najčastejšie? Mám túžbu smerovať vyššie?

Slávenie utrpenia a smrti Pána

Veľký piatok

Nič mi nepomôžu svetské radosti ani kráľovstvá tohto sveta. Pre mňa je výhodnejšie zomrieť v Kristovi Ježišovi ako vládnuť nad končinami zeme. Hľadám toho, ktorý za nás zomrel; chcem toho, ktorý pre nás vstal z mŕtvych. Už sa blíži chvíľa môjho narodenia. Odpušťať mi, bratia! Nezabráňte mi žiť, nechcete, aby som zomrel. Túžim byť Boží, nevydávajte ma svetu, ani ma nezávďajte hmotou. Nechajte ma vnímať čisté svetlo. Keď sa ta dostanem, budem človekom. Dovoľte mi nasledovať utrpenie môjho Boha. Kto má jeho v sebe, pochopí, čo chcem, a zľutuje sa nado mnou, lebo vie, čo ma zviaza. (sv. Ignác)

Ak si niekto položí poctivo otázku, či by bol ochotný vymazať z prežitého života prežívanie zafarbené utrpením, potom by asi odpovedal záporne. Množstvo utrpenia nebolo pre neho nenaplnením. Naopak, v utrpení dozrel, ním vyrástol, utrpenie mu dalo viac, než akýkoľvek iný úspech. (V.E.Frankl)

V mnohých starovekých i terajších kultúrach sa pôst používal a aj používa k vyvolaniu extatických stavov, snov a vízií. Už v antike sa napr. veštec orákula z Kláru pripravoval tri dni pôstom, keď mal vyhlásiť nejakú veštbu. V Afrike existuje príslovie: „Trvalo plný žalúdok (sýty) tajomné veci neuvidí.“ I cirkevní otcovia sú toho istého názoru: Tertulian uvádza ako príklad Mojžiša a Eliáša, aby ilustroval, ako pôst človeka uschopňuje k nazeraniu Božích tajomstiev a dôvernému styku s Bohom. O Mojžišovi hovorí, že „sa postil nad ľudské sily štyridsať dní a práve toľko nocí, keď mu silu prepožičiavala viera ducha, takže svojimi očami videl nazeráť slávnú krásu Boha, na vlastné uši počul Boží hlas a v srdci premyslel Boží zákon.“ Tertulian ďalej tvrdí, že sa Kristus na hore Tábor právom v tele zjavil Mojžišovi a Eliášovi, pretože to boli jeho druhovia v pôste. Eliáš sa predsa taktiež postil štyridsať dní a nocí na svojej ceste púšťou k Božej hore Horeb. Tam potom smel zakúsiť Boha samotného v šumení vánku.K akému priateľskému styku s Bohom tu bol pripustený! „Čo tu robíš Eliáš?“ – neznie toto zvolanie omnoho priateľskejšie, než ono : „Adam, kde si?“ To znelo človeku, ktorý jedol ako hrozba. Tomu, ktorý sa postil však ako lichôtko. Tak veľké uprednostnenie pôsobí zrieknutie sa jedla a pitia – z človeka robí člena Božej domácnosti a vskutku pridružuje rovného k rovnému. Lebo ak večný Boh nikdy nelačnie, ako svedčí skrze Izaiáša, potom sa človek, až bude žiť bez potravy, vyrovná Bohu.“ Ako ďalší príklad toho, že nás pôst uvádza do dôvernosti s Bohom, uvádza Tertulian proroka Daniela. Aby Daniel rozpoznal význam kráľovho sna, tri dni sa postí a tým dostáva tento dar. Podobne hodnotí aj NZ postavu prorokyne Anny. Sumárne môžeme konštatovať, že pôst nás privádza do Božej blízkosti, poskytuje jasnejší vzhľad do Božích tajomstiev a umožňuje dôvernejšie spoločenstvo s ním. Obraz návratu do raja a anjelského života je ďalej vykreslený predstavou o zduchovení tela, ktoré je výsledkom pôstu. Sv. Ambróz hovorí, že by sme mali podobne ako Eliáš „premieňať“ prirodzenosť ľudského tela silou nezničiteľného pôstu. Pôst zduchovňuje naše telo, vzdáva ho od vlády hriechu a dáva nám väčšiu slobodu vzhľadom k pozemským potrebám. Dopomáha nám k duchovnému telu a už teraz nám poskytuje účasť na Kristovom vzkriesení. Pôst vedie postiaceho na prah neba. Vďaka týmto účinkom stráca pôst svoju trpkú príchuť. Dáva duchovnú radosť. Sv. Benedikt píše, že sa pôstom môžeme cvičiť v „radosti Ducha Svätého“. A sv. Augustín hovorí: že nás „k pôstu ženie radosť ducha, ktorý si obľúbil duchovné veci, ktorých lúbeznosť mu vždy vnuká istý odpor k telesným pokrmom“. V pôste človek prichádza stále viac na chuť Bohu. Kresťan aj pôstom svedčí o sile, ktorá vychádza z každého Božieho Slova. Pôst nám umožňuje preniknúť do poznania tajomstva. Dr. Buchinger popisuje duševné účinky pôstu takto: „Každý, kto sa postí, spozoruje, že sa v jeho

duševnej konštitúcii, v jeho priebehu mnoho duševných funkcií zmení. Vystupňuje sa vnímavosť. Fantázia je živšia. Koncentrácia zostáva nezmenená. Zmysly sú bystrejšie...Je vnímateľný určitý druh uvoľnenia krčovito stiahnutej psychickej konštitúcie, ďalej vyjasnenie situácie a vyšší jemnosť...Vylupuje sa pravé jadro: človek nachádza sám seba, objavuje vnútorný kľudový bod, metacentrum, totiž vnútorný domov.“ Dr. Buchinger však pozná aj nebezpečenstvo pôstu. Myslíme teraz na viacdnový hladový pôst. Hovorí, že na počiatku pôstu prežije človek výkyv k depresívnej strane, potom však zreteľný výkyv k manickej strane. Človek je zrazu veselý, plný optimizmu ale tieto manické stavy ho zvádzajú k preceňovaniu sa. Môžu ho viesť k určitým krkolomnostiam, bezohľadnosti a postupne až k príliš citlivej vnímavosti až medialite. Preto tento doktor tvrdí, že k viacdnovému pôstu je potrebné duchovné doprevádzanie a modlitba, aby pôst nebol zneužitý k preceňovaniu vlastnej hodnoty. Postiť sa znamená plávať proti prúdu. To je možné len vtedy ak sa postíme z čistých motívov. Inak je pôst skôr na škodu. Duchovní učitelia hovoria, že aj démoni môžu nabádať k pôstu. Avšak ak sa človek nepostí v Duchu Svätom, nevedie ho pôst k osvieteniu, ale skôr k zaslepenosti, ktorá leží veľmi blízko k osvieteniu. To potom nutne vedie ku skaze. Človek prestáva vnímať realitu, blížnych okolo seba, stráca zmysel pre vlastné hranice a končí v sebaaprečňovaní, až v šialenstve. Osvietenie a zaslepenie ležia tesne vedľa seba. Pôst môže viesť k obom. Pôst nás k osvieteniu privedie len vtedy, keď v ňom objavíme svoju slabosť a nie silu. Pôst nás ma viesť do priepasti našej slabosti, v ktorej sa stretneme s priepasťou Božou.

„Nasledovanie Krista“ od augustiánskeho mnícha tomáša Kempenského je po Svätom písme najrozšírenejšia kniha svetovej literatúry. Z latinskej pôvodiny ju preložili do mnohých jazykov a dodnes každoročne vychádzajú nové vydania. Autor napísal knihu pre rehoľníkov, a preto všetko možno doslovne uplatniť len v rehoľnom stave. No väčšina výrokov a pozorovaní ja každodennému životu taká blízka, že každý kresťan v nej nájde užitočné poučenie a povzbudenie pre život. Fontenelle označil „Nasledovanie“ za „Najlepšiu knihu, akú kedy ľudská ruka napísala“. Leibnitz ju považoval za jedno z najvynikajúcejších diel a šťastným nazval každého, ktorý ju nielen číta, ale podľa nej aj usporadúva svoj život. Svätý Ignác z Loyoly čítal denne dve kapitoly „Nasledovania“. Podľa jeho biografa P. Ribadeneiru duch tejto knihy ho prenikol tak hlboko, že jeho život bol odrazom v nej uvedených pravidiel. – Svätý Bellarmín sa vyslovil, že od mladosti často čítaval túto knihu a až do jeho vysokého veku bola jeho každodenným čítaním. Autor čerpá svoje myšlienky z večného prameňa – zo Svätého písma, čím zdôrazňuje liturgiu, s ktorou bol každodenne spojený. Tým si možno vysvetliť silu a nadčasovosť tohto diela, ktoré nestratilo svoju aktuálnosť. Najmä dnes, keď novodobá zbožnosť má predovšetkým liturgický ráz. Vzhone dnešného sveta mnohí kresťania sa už nevedia osobne zhovárať s bohom, modliť sa svojím spôsobom. „Nasledovanie Krista“ na základe biblických textov im môže veľmi pomôcť prísť znovu do rozhovoru s Bohom, naučiť ich modliť sa. Takto uchráni kresťana pred nebezpečenstvom, že prepadne masovosti a bezduchosti doby. Privedie ho znovu k sebe a naučí ho sústrediť sa na podstatu svojho ľudského bytia. Tomáš Kempenský (1379/80 - 1471), askéta a mystik, napísal viacero náboženských diel. Najznámejšie je „Štvoro kníh o nasledovaní Krista“, - V najnovšom čase historické bádanie vyslovilo pochyby o jeho autorstve „Nasledovania“. to však nie je podstatné. Účinok a rozšírenie tohto diela nijako netrpí tým, či ho napísal ten alebo onen, a či viacej autorov.

Slávenie utrpenia a smrti Pána

Veľký piatok

Nič mi nepomôžu svetské radosti ani kráľovstvá tohto sveta. Pre mňa je výhodnejšie zomrieť v Kristovi Ježišovi ako vládnuť nad končinami zeme. Hľadám toho, ktorý za nás zomrel; chcem toho, ktorý pre nás vstal z mŕtvych. Už sa blíži chvíľa môjho narodenia. Odpušťať mi, bratia! Nezabráňte mi žiť, nechcete, aby som zomrel. Túžim byť Boží, nevydávajte ma svetu, ani ma nezávďajte hmotou. Nechajte ma vnímať čisté svetlo. Keď sa ta dostanem, budem človekom. Dovoľte mi nasledovať utrpenie môjho Boha. Kto má jeho v sebe, pochopí, čo chcem, a zľutuje sa nado mnou, lebo vie, čo ma zviaza. (sv. Ignác)

Ak si niekto položí poctivo otázku, či by bol ochotný vymazať z prežitého života prežívanie zafarbené utrpením, potom by asi odpovedal záporne. Množstvo utrpenia nebolo pre neho nenaplnením. Naopak, v utrpení dozrel, ním vyrástol, utrpenie mu dalo viac, než akýkoľvek iný úspech. (V.E.Frankl)

„Nasledovanie Krista“ od augustiánskeho mnícha tomáša Kempenského je po Svätom písme najrozšírenejšia kniha svetovej literatúry. Z latinskej pôvodiny ju preložili do mnohých jazykov a dodnes každoročne vychádzajú nové vydania. Autor napísal knihu pre rehoľníkov, a preto všetko možno doslovne uplatniť len v rehoľnom stave. No väčšina výrokov a pozorovaní je každodennému životu taká blízka, že každý kresťan v nej nájde užitočné poučenie a povzbudenie pre život. Fontenelle označil „Nasledovanie“ za „Najlepšiu knihu, akú kedy ľudská ruka napísala“. Leibnitz ju považoval za jedno z najvynikajúcejších diel a šťastným nazval každého, ktorý ju nielen číta, ale podľa nej aj usporadúva svoj život. Svätý Ignác z Loyoly čítal denne dve kapitoly „Nasledovania“. Podľa jeho biografa P. Ribadeneiru duch tejto knihy ho prenikol tak hlboko, že jeho život bol odrazom v nej uvedených pravidiel. – Svätý Bellarmín sa vyslovil, že od mladosti často čítaval túto knihu a až do jeho vysokého veku bola jeho každodenným čítaním. Autor čerpá svoje myšlienky z večného prameňa – zo Svätého písma, čím zdôrazňuje liturgiu, s ktorou bol každodenne spojený. Tým si možno vysvetliť silu a nadčasovosť tohto diela, ktoré nestratilo svoju aktuálnosť.

Najmä dnes, keď novodobá zbožnosť má predovšetkým liturgický ráz. V zhone dnešného sveta mnohí kresťania sa už nevedia osobne zhovárať s bohom, modliť sa svojím spôsobom. „Nasledovanie Krista“ na základe biblických textov im môže veľmi pomôcť prísť znovu do rozhovoru s Bohom, naučiť ich modliť sa. Takto uchráni kresťana pred nebezpečenstvom, že prepadne masovosti a bezduchosti doby. Privedie ho znovu k sebe a naučí ho sústrediť sa na podstatu svojho ľudského bytia. Tomáš Kempenský (1379/80 - 1471), askéta a mystik, napísal viacero náboženských diel. Najznámejšie je „Štvoro kníh o nasledovaní Krista“, -

V najnovšom čase historické bádanie vyslovilo pochyby o jeho autorstve „Nasledovania“. To však nie je podstatné. Účinok a rozšírenie tohto diela nijako netrpí tým, či ho napísal ten alebo onen, a či viacej autorov.

Veľkonočné obdobie

Veľkonočná nedeľa

Na veľkonočnú vigíliu

Ty, Kriste, náš najmilší spasiteľ, zažihaj naše lampy, aby ustavične svietili v tvojom chráme a dostávali večné svetlo od teba, večného svetla, aby boli presvietené naše tmy a temnoty sveta od nás ušli.

Môj Ježišu, daruj, prosím, mojej lampe toľko svojho svetla, aby sa mi v jej svetle zjavila tá svätyňa svätých, v ktorej prebývaš ty, večný Veľkňaz večných časov, a vstupuješ do nej cez stĺporadie svojho veľkého chrámu, aby som tam ustavične iba teba videl, na teba hľadel a po tebe túžil. Aby som láskou hľadel iba na teba a aby moja lampa stále svietila a horela pred tebou. (sv. Kolumbán)

Zmŕtvychvstanie Ježiša Krista sa podľa dnešných cirkevných vysvetlení vykladá ako vstanie z mŕtvych v tom tele, v ktorom Ježiš žil a aj umrel na kríži. Ako jeden z dôkazov sa uvádza skutočnosť, že jeho telo sa nenašlo. Možnosť, že mŕtve telo mohol niekto nejakým spôsobom aj odniesť, sa vylučuje, hoci židia dodnes tvrdia, že jeho telo bolo naozaj tajne odvezené preč, keď stráž spala. V tejto súvislosti sa natíska otázka, že keď Ježiš vstal z mŕtvych vo svojom pozemskom tele a v tomto tele odišiel aj do nebies, tak prečo sa musel vôbec narodiť, prežiť detstvo a prečo teda neprišiel v tom istom hmotnom tele už z nebies ako hotový dospelý človek? Ako si vysvetliť, že dvaja učeníci, ktorí išli do Emaus a Ježiš išiel vedľa nich, tak tí dvaja ho Zmŕtvychvstanie Ježiša Krista sa podľa dnešných cirkevných vysvetlení vykladá ako vstanie z mŕtvych v tom tele, v ktorom Ježiš žil a aj umrel na kríži. Ako jeden z dôkazov sa uvádza skutočnosť, že jeho telo sa nenašlo. Možnosť, že mŕtve telo mohol niekto nejakým spôsobom aj odniesť, sa vylučuje, hoci židia dodnes tvrdia, že jeho telo bolo naozaj tajne odvezené preč, keď stráž spala. V tejto súvislosti sa natíska otázka, že keď Ježiš vstal z mŕtvych vo svojom pozemskom tele a v tomto tele odišiel aj do nebies, tak prečo sa musel vôbec narodiť, prežiť detstvo a prečo teda neprišiel v tom istom hmotnom tele už z nebies ako hotový dospelý človek? Ako si vysvetliť, že dvaja učeníci, ktorí išli do Emaus a Ježiš išiel vedľa nich, tak tí dvaja ho dlhší čas vôbec nespoznali? V akej podobe išiel vedľa nich, keď mal podľa dnešných niektorých výkladov vstať z mŕtvych vo svojom pozemskom tele? Ako to, že ho Mária Magdaléna považovala za nejakého záhradníka, keď sa jej zjavil? Prečo sa vlastne vtedy nesmela jeho tela ani dotknúť? Prečo sa zľakli apoštoli, keď sa Ježiš medzi nimi nečakane zjavil, hoci dvere boli zavreté? Prečo ich musel upokojsť slovami: „Pokojsť Vám!“? Ako mohol vstať z mŕtvych vo svojom pozemskom tele, keď ho vtedy považovali za nejakého ducha? Ako je možné, že ho všetci nepoznávali? Zabudli za tri dni, ako vyzeral? Alebo sa im zjavil v inom tele? A v akom tele sa im potom zjavil, keď nie v tom, ktoré tak dobre poznali?

Práve v kresťanskej Biblii sa ale na viacerých miestach napriek pokriveným a zavádzajúcim výkladom cirkvi naznačuje pravda taká, aká sa aj odohrala: Ježiš sa neukazoval hocikomu ale len svojim (!), a to nie v pozemskom tele, v ktorom umrel, ale v inom - posmrtnom - jemnejšom.

K tomu však bolo potrebné, aby týmto omilosteným bol zrak „otvorený“. Oni tak videli len jeho jemnejšie telo - v dnešnej dobe sa všeobecne tomuto telu hovorí telo astrálne alebo ešte správnejšie telo jemnohmotné. Takisto aj s tým spojené jemnejšie deje mohli dočasne vidieť a vnímať len svojimi jemnohmotnými zmyslami, kedy boli ich hrubo hmotné akoby vyradené z činnosti. Dnes tiež existujú ľudia, ktorí majú schopnosť vidieť aj astrálne alebo jemnohmotné telo! Aj neveriaci Tomáš mal teda možnosť sa dotýkať len tohto jemnohmotnejšieho tela, aby uveril. V danom okamihu boli mu otvorené jeho jemnohmotné zmysly! Pozemské telo Ježišovo to nebolo, lebo by sa ho ináč apoštoli nezľakli! Len toto jemnohmotné telo sa mohlo vzdialiť od Zeme, takže to zdola pre Ježišových apoštolov a učeníkov, ktorí ho mohli vidieť aj jemnohmotným zrakom, pôsobilo tak, akoby odišiel v pozemskom tele do nebies. On odišiel k Bohu Otcovi, ale aj to videné jemnohmotné telo musel na svojej púti do nebies odložiť. Apoštoli v danom okamihu osvietenia vôbec

nerozmýšľali rozumovo, akým zrakom vnímajú Ježiša, pre nich bolo najdôležitejšie to, že sa im aj po jeho pozemskej smrti ukázal. Bol to dar z nebies, keď apoštoli a učeníci dostali takýmto spôsobom ďalší dôkaz, že Ježiš bol naozaj tým očakávaným Mesiášom a Spasiteľom, ktorého zvestovali už starí proroci. Čo sa týka krstu, ktorý mali jeho apoštoli a nasledovníci vykonávať práve v mene Ježiša Krista, je v Biblii jasne naznačené, že deti sa vtedy nekrstili, ale len dospelí, a to dobrovoľne! Len ten, kto vedome uveril v Ježiša, čiže konal v zmysle Slova Božieho, a nechal sa v tejto viere pokrstiť, mohol byť spasený. Natíska sa tu ale otázka: Ako môže maloleté batola vedome veriť v Ježiša, keď si ešte neuvedomuje naplno ani seba samého?! Aký krst sa to vlastne v dnešnej dobe vykonáva? V mene Ježišovom alebo v mene cirkevnom? Evanjelium podľa Matúša: Pánov pohreb. K hrobu postavila stráž. A keď bol večer, prišiel bohatý človek z Arimázie, menom Jozef, ktorý aj sám bol učeníkom Ježišovým. Ten predstúpil pred Pilátom a prosil si telo Ježišovo. Vtedy rozkázal Pilát, aby dali telo. A Jozef vzal telo, zavinul ho do čistého plátna a zložil ho vo svojom novom hrobe, ktorý bol vytŕesený v skale. A privaliac veľký kameň ku dverám hrobu odišiel. A bola tam Mária Magdaléna i tá druhá Mária, a sedeli naproti hrobu. A druhého dňa, ktorý nasleduje po dni pripravovania, zišli sa najvyšší kňazi a farizeji k Pilátovi a hovorili: Pane, rozpamätali sme sa, že ten zvodca povedal, keď ešte žil: Po troch dňoch vstanem. Rozkáž teda bezpečne strážiť hrob až do tretieho dňa, aby snáď neprišli jeho učeníci v noci a neukradli ho a nepovedali ľudu: Vstal z mŕtvych. A bude posledný blud horší ako prvý. A Pilát im povedal: Máte stráž; idte, strážte, ako viete. A oni odišli a zapečiatiac kameň obsadili dobre hrob strážnymi. Anjel svedčí ženám o Pánovom vzkriesení. Pán sa im zjaví. Potom pozde na koniec soboty, keď už svitalo na prvý deň týždňa, prišla Mária Magdaléna i tá druhá Mária pozrieť hrob. A hľa, povstalo veľké zemetrasenie, lebo anjel Pánov zostúpil z neba pristúpil a odvalil kameň odo dverí a posadil sa na ňom. A bol na pohľad ako blesk, a jeho rúcho bolo biele ako sneh. A od strachu pred ním sa náramne zhrozili strážni a boli ako mŕtvi. A anjel odpovedal a riekol ženám: Vy sa nebojte! Lebo viem, že Ježiša, toho ukrižovaného, hľadáte. Niet ho tu, lebo vstal, tak ako povedal. Poďte, pozrite miesto, kde ležal Pán.

Dlhší čas vôbec nespoznali? V akej podobe išiel vedľa nich, keď mal podľa dnešných niektorých výkladov vstať z mŕtvych vo svojom pozemskom tele? Ako to, že ho Mária Magdaléna považovala za nejakého záhradníka, keď sa jej zjavil? Prečo sa vlastne vtedy nesmela jeho tela ani dotknúť? Prečo sa zľakli apoštoli, keď sa Ježiš medzi nimi nečakane zjavil, hoci dvere boli zavreté? Prečo ich musel upokojsť slovami: „Pokoj Vám!“? Ako mohol vstať z mŕtvych vo svojom pozemskom tele, keď ho vtedy považovali za nejakého ducha? Ako je možné, že ho všetci nepoznávali? Zabudli za tri dni, ako vyzeral? Alebo sa im zjavil v inom tele? A v akom tele sa im potom zjavil, keď nie v tom, ktoré tak dobre poznali? Práve v kresťanskej Biblii sa ale na viacerých miestach napriek pokriveným a zavádzajúcim výkladom cirkvi naznačuje pravda taká, aká sa aj odohrala: Ježiš sa neukazoval hocikomu ale len svojim(!), a to nie v pozemskom tele, v ktorom umrel, ale v inom - posmrtnom - jemnejšom. K tomu však bolo potrebné, aby týmto omilosteným bol zrak „otvorený“. Oni tak videli len jeho jemnejšie telo - v dnešnej dobe sa všeobecne tomuto telu hovorí telo astrálne alebo ešte správnejšie telo je mnohmotné. Takisto aj s tým spojené jemnejšie deje mohli dočasne vidieť a vnímať len svojimi je mnohmotnými zmyslami, kedy boli ich hrubohmotné akoby vyradené z činnosti. Dnes tiež existujú ľudia, ktorí majú schopnosť vidieť aj astrálne alebo je mnohmotné telo! Aj neveriaci Tomáš mal teda možnosť sa dotýkať len tohto jemnohmotnejšieho tela, aby uveril. V danom okamihu boli mu otvorené jeho jemnohmotné zmysly! Pozemské telo Ježišovo to nebolo, lebo by sa ho ináč apoštoli nezľakli! Len toto jemnohmotné telo sa mohlo vzdialiť od Zeme, takže to zdola pre Ježišových apoštolov a

učníkov, ktorí ho mohli vidieť aj jemnohmotným zrakom, pôsobilo tak, akoby odišiel v pozemskom tele do nebies. On odišiel k Bohu Otcovi, ale aj to videné jemnohmotné telo musel na svojej púti do nebies odložiť. Apoštoli v danom okamihu osvietenia vôbec nerozmýšľali rozumovo, akým zrakom vnímajú Ježiša, pre nich bolo najdôležitejšie to, že sa im aj po jeho pozemskej smrti ukázal. Bol to dar z nebies, keď apoštoli a učeníci dostali takýmto spôsobom ďalší dôkaz, že Ježiš bol naozaj tým očakávaným Mesiášom a Spasiteľom, ktorého zvestovali už starí proroci. Čo sa týka krstu, ktorý mali jeho apoštoli a nasledovníci vykonávať práve v mene Ježiša Krista, je v Biblii jasne naznačené, že deti sa vtedy nekrstili, ale len dospelí, a to dobrovoľne!

Len ten, kto vedome uveril v Ježiša, čiže konal v zmysle Slova Božieho, a nechal sa v tejto viere pokrstiť, mohol byť spasený. Natíska sa tu ale tázka: Ako môže maloleté batola vedome veriť v Ježiša, keď si ešte neuvedomuje naplno ani seba samého?! Aký krst sa to vlastne v dnešnej dobe vykonáva? V mene Ježišovom alebo v mene cirkevnom?

Veľkonočné obdobie

Veľkonočná nedeľa

Na veľkonočnú vigíliu

Ty, Kriste, náš najmilší spasiteľ, zažihaj naše lampy, aby ustavične svietili v tvojom chráme a dostávali večné svetlo od teba, večného svetla, aby boli presvietené naše tmy a temnoty sveta od nás ušli.

Môj Ježišu, daruj, prosím, mojej lampe toľko svojho svetla, aby sa mi v jej svetle zjavila tá svätýňa svätých, v ktorej prebývaš ty, večný Veľkňaz večných časov, a vstupuješ do nej cez stĺporadie svojho veľkého chrámu, aby som tam ustavične iba teba videl, na teba hľadel a po tebe túžil. Aby som láskou hľadel

iba na teba a aby moja lampa stále svietila a horela pred tebou. *(sv. Kolumbán)*

Veľkonočná nedeľa

Na omšu vo dne

Vychádza svetlo spravodlivému a radosť tým, čo majú srdcia úprimné (Ž 97,11).

Veľká noc je najstarším a najvýznamnejším sviatkom kresťanského cirkevného roka, počas ktorého si kresťania pripomínajú umučenie, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista. Prinášame historické súvislosti a pozadie tohto sviatku. Veľká noc nadväzuje na židovské veľkonočné sviatky – paschu, ktoré sa slávili od 14. do 21. dňa v mesiaci nisan (náš marec až apríl) na pamiatku oslobodenia Izraelského národa z egyptského otroctva. Pôvod názvu a dátumu sviatkov Veľkej noci. Vysvetlenie pôvodu názvu „veľká“ treba hľadať v časoch židovského otroctva v starovekom Egypte. Faraón nebol ochotný prepustiť svojich izraelských otrokov, a preto Boh trestal krajinu desiatimi ranami. Až po poslednej z nich, keď zomreli všetky prvorodené egyptské deti, faraón prepustil zotročený ľud. Židov, ktorí pomazali veraje svojich dverí krvou baránka, sa táto pohroma netýkala a anjel smrti ich obišiel. Baránok je preto symbolom Ježiša Krista, ktorého krv nás všetkých zachránila od večného zatratenia. Ako sa ďalej uvádza v Biblii, po vyslobodení z Egypta previedol Boh ľud na čele s Mojžišom cez Červené more, ktoré rozdelil a vysušil. Tu niektorí hľadajú pôvod tradičného židovského názvu pre Veľkú noc: pásach - prechod. Iní slovo pásach vysvetľujú ako obídenie, vyhnutie sa, a vzťahujú ho na anjela smrti, ktorý obchádzal domy potreté krvou. Obídenie aj prechod

predstavujú veľké Božie skutky, ktoré urobil počas jednej noci pre svoj ľud, a preto každoročnú spomienku na tento deň Izraeliti nazvali Veľkou nocou. Symbolika prechodu z otroctva do slobody sa preniesla aj do kresťanstva ako prechod z hriechu do života v Božej milosti, ktorý zabezpečil Ježiš Kristus svojou smrťou a zmŕtvychvstaním. Udalosti spojené s jeho ukrižovaním a vzkriesením sa odohrali práve počas pásachu, a preto sa židovská a kresťanská Veľká noc kryje aj časovo. Nie však úplne, v prvokresťanských spoločenstvách existovali nezhody o dátume slávenia. Niektoré prvokresťanské spoločenstvá tento sviatok slávili spolu so Židmi 14. deň mesiaca nisan, iné na prvú nedeľu po 14. nisan. Zo spisov cirkevného otca sv. Ambróza sa dozvedáme, že Cirkev sa na tom nedokázala dohodnúť. Spor sa snažil riešiť už v polovici 2. storočia pápež Anicét a neskôr pápež Viktor II., ale ukončil ho až prvý Nicejský snem v roku 325, ktorý nariadil, že Veľká noc sa má sláviť v nedeľu po prvom jarnom splne mesiaca, čo môže pripadnúť na jednu z nedeľí od 22. marca do 25. apríla. Podľa týchto pravidiel sa určuje termín Veľkej noci dodnes. Termín sviatkov Veľkej noci je teda pohyblivý a je závislý od lunárneho cyklu. Medzitým v roku 525 požiadal pápež Ján I. mnícha Dionýza Exigua o radu v tejto záležitosti. Ten vytvoril tabuľku slávenia Veľkej noci pre nasledujúce desaťročia. Jej prijatím bol „veľkonočný spor“ ukončený. Až do reformy kalendára pápežom Gregorom v roku 1582 existoval jeden termín Veľkej noci pre celú Cirkev. Keďže východná cirkev reformu kalendára neprijala, slávi Veľkú noc odvtedy spoločne s katolíkmi a evanjelikmi len občas. V modernej dobe už boli viaceré pokusy stanoviť Veľkonočnú nedeľu na jednu konkrétnu nedeľu. V roku 1897 sa v tejto veci obrátili na pápeža astronómia, v roku 1931 aj Spoločenstvo národov. Druhý vatikánsky koncil sa tiež zaoberal touto záležitosťou. Vo vyhlásení z roku 1963 sa ohlasuje ochota stanoviť Veľkú noc na určitú nedeľu v gregoriánskom kalendári - ak s tým budú súhlasiť všetci, aj oddelené východné cirkvi. Pápež Pavol VI. sa potom chopil iniciatívy a navrhol od roku 1977 - keď sa všetky termíny Veľkej noci časovo zhodovali - stanoviť Veľkú noc na druhú nedeľu v mesiaci apríl. Takmer všetky biskupské konferencie s tým súhlasili, za predpokladu súhlasu východných cirkví. Ekumenický patriarchát v Carihrade však signalizoval „závažný pastoračný problém“, ktorý treba dlhšiu dobu skúmať. Definitívne „nie“ prišlo v roku 1982 od kláštorného spoločenstva na vrchu Athos. Naposledy sa táto otázka vynorila pri veľkom miléniovom stretnutí všetkých hláv pravoslávnych cirkví v decembri 2000 v Carihrade. Vo Veľkom týždni Rímskokatolícka cirkev slávi tajomstvá spásy, ktoré uskutočnil Kristus v posledných dňoch svojho života. Veľký týždeň sa začína Kvetnou nedeľou, čiže Nedeľou utrpenia Pána, v ktorej sa spája predzvesť kráľovského triumfu Ježiša Krista so zvesťou o jeho umučení. Večernou omšou na pamiatku Pánovej večere sa začína Veľkonočné trojdnie, ktoré pokračuje cez Veľký piatok utrpenia a smrti Pána a cez Bielu sobotu, vrcholí Veľkonočnou vigíliou a uzatvára sa večerami Nedele Pánovho zmŕtvychvstania.

Obrady Veľkého týždňa, ktorých začiatky siahajú 4. storočia, prešli v nasledujúcich storočiach mnohými zmenami. Naposledy boli zjednodušené a liturgicky prispôbené súčasným požiadavkám v r. 1951 a 1969. Kvetná nedeľa. Posledná pôstna nedeľa, známa pod menom Kvetná nedeľa alebo Nedeľa utrpenia Pána, je prvým dňom Veľkého týždňa. Kvetná nedeľa nám pripomína rozhodnutie židovskej rady o Ježišovej smrti a kresťania si počas nej pripomínajú triumfálny vstup Ježiša Krista do Jeruzalema. V tento deň sa svätia palmové alebo olivové ratolesti, u nás najčastejšie bahniatka, tie sa potom spália na popolec, ktorý bude použitý pri obradoch Popolcovej stredy budúceho roku. Bahniatka si na posvätenie prinášajú aj ľudia, tie si potom nosia domov ako posvätenú vec a zakladajú ich za obrazy, zapichujú do tráv, dávajú do vázy a kedysi ich dávali aj do poľa či do maštale. Svätenie zelených ratolestí zaviedla cirkev ešte v 7. storočí. Obrady Kvetnej nedele sa skladajú z dvoch

častí: zo spomienky na Pánov vstup do Jeruzalema a zo svätej omše zasvätenej pamiatke Kristovho utrpenia, v ktorej sa prednášajú pašie - časť evanjelia, v ktorom sa opisuje Pánovo umučenie. Pašie (*lat. passio – utrpenie*) – opis utrpenia a smrti Ježiša Krista od Poslednej večere až po jeho smrť na kríži, ako ho podávajú evanjelisti. Kvetnou nedeľou sa začína Veľký týždeň. Jeho hlavnou myšlienkou je Pánovo umučenie, ktoré sa slávilo tri dni už od 4. storočia, z toho je názov Veľkonočné trojdnie. Ono je vlastne vyvrcholením Veľkého týždňa. Začína sa omšou Večere Pána na Zelený štvrtok a končí sa večerami Veľkonočnej nedele. Veľký týždeň – je slovenské pomenovanie obdobia známeho v liturgii ako Hebdomada sancta (Svätý týždeň) Zelený štvrtok (v tomto roku 5. apríla)

Podstatou Zeleného štvrtku je spomienka na ustanovenie Oltárnej sviatosti a služobného kňazstva. Na Zelený štvrtok predpoludním biskupi na pamiatku ustanovenia služobného kňazstva slúžia sväte omše so všetkými kňazmi svojich diecéz. Táto svätá omša sa nazýva Missa chrismatis. Pri týchto omšiach posväcujú aj tri druhy oleja: krizmu, olej katechumenov a olej chorých. Olej je znamením sily. V liturgii sa olej používa pri krste, birmovaní, sviatosti pomazania chorých a pri vysvätení kňazov. Olej katechumenov: pomazanie katechumenov olejom má byť znamením posily v boji so zlým duchom. Olej chorých: pri *udeľovaní sviatosti pomazania chorých sa používa olej chorých* (*Oleum infirmorum*). Olej má tiež liečivé účinky - tlmí bolesť. Sviatosť pomazania chorých posilňuje chorých na duši i na tele, mierni ich bolesť a úzkosť. Veľkonočná vigília – noc pred Veľkonočnou nedeľou, bola liturgicky veľmi bohatá bohoslužba, ktorá sa začínala v sobotu večer, trvala celú noc a končila sa v nedeľu ráno krstom katechumenov. Liturgia veľkonočnej vigílie sa začína zapáľovaním a požehnaním veľkonočného ohňa a svätením veľkonočnej sviece – paškálu. Táto svieca je stredobodom veľkonočnej slávnosti. Po slovách „Kristus, svetlo sveta - Bohu vďaka“ sú od nej zapálené ďalšie sviece, ktoré si priniesli veriaci. Kríž vyrytý do sviece je znakom smrti, päť otvorov so vsadenými zrnkami tymiánu symbolizuje Kristove rany a písmená alfa a omega s letopočtom bežného roku hovoria, že Kristus je Pán času i večnosti, počiatok i koniec všetkého. Procesia s paškálom pripomína slová samotného Krista: **„Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť v tmách, ale bude mať svetlo života“** (*Jn 8,12*). Potom nasleduje veľkonočný chválospev, v ktorom sa ospevuje dnešná slávnostná noc, vznešený spôsob nášho vykúpenia a nakoniec prosíme nebeského Otca, aby nám v našom živote svietil svetlom, ktorým je Kristus. Veľkonočná vigília obsahuje aj ďalšie prvky – bohoslužbu slova, 3 a 7 čítaní zo Starého zákona, liturgiu krstu (*ak niet krstencov, tak sa iba posväti krstná voda a obnovia krstné sľuby*), ďalej obrad vzkriesenia a Eucharistickú liturgiu (slávnostnú svätú omšu, kde po 40-dňovej prestávke opäť zaznie víťazný spev Aleluja!). Po Veľkej noci nasleduje osemďňová oktáva Kristovho zmŕtvychvstania, ktorá pozostáva z týždňa bezprostredne po Veľkej noci a končí sa Nedeľou Božieho milosrdenstva. V minulosti sa nazývala Biela nedeľa, keďže v roku 389 cisár Theozodius Veľký (379-385). vyhlásil celotýždenné svätenie veľkonočných sviatkov, aby novopokrstenci, ktorí počas tejto oktávy nosili svoje biele krstné rúcho, mohli dostávať ďalšie ponaučenie z kresťanskej náuky. A práve biele krstné rúcho sa slávnostne odkladalo v posledný deň veľkonočnej oktávy, ktorá potom dostala názov Dominica in albis deponendis (*Nedeľa odkladania bieleho rúcha, t. j. Biela nedeľa*).

V Ríme sa odkladanie bieleho rúcha slávnostne vykonávalo v Lateránskej bazilike. Týždeň trvajúce svätenie Veľkej noci sa postupne skracovalo na tri, neskoršie na dva dni a od roku 1951 už ani Veľkonočný pondelok nie je prikázaným sviatkom. Veľkonočná nedeľa (v tomto roku 8. apríla). V tento deň si rímskokatolíci pripomínajú ukrižovanie, smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista.

Zmŕtvychvstanie – najväčší Kristov zázrak a základná pravda kresťanskej viery. Je to víťazné završenie Kristovho vykupiteľského diela. Jeho duša sa opäť spojila s osláveným telom, na ktorom síce ostali rany ukrižovania, ale ináč nepodliehalo obmedzeniam času a priestoru. Veľkonočný pondelok sa zvykne nazývať aj „Pondelkom Baránka“ na pamiatku toho, čo sa udialo prvého dňa po sobote. Vtedy totiž anjel dodával odvahu ženám, ktoré na úsvite pribehli k hrobu a boli vydesené a znepokojené, keď ho našli prázdny. „Neľakajte sa!“ povedal im. **„Vstal z mŕtvych. Niet ho tu“** (Mk 16 6). A dodal: „Ale choďte a povedzte (to) jeho učeníkom“ (porov. tamtiež). Posledný sviatočný deň Veľkej noci je známy aj šibačkou a oblievaním dievčat vodou. Veľkonočné obdobie – obdobie veľkonočnej slávnosti – trvá 50 dní. Začína sa na Bielu sobotu večer a končí sa večer na sviatok Zoslania Ducha Svätého (Turíce), toto obdobie sa slávi v radosť a plesaní ako jeden sviatočný deň, ba ako jedna „veľká nedeľa“. Predovšetkým v týchto dňoch sa spieva radostné Aleluja.

Veľkonočná nedeľa

Na omšu vo dne

Vychádza svetlo spravodlivému a radosť tým, čo majú srdcia úprimné (Ž 97,11). Na Bielu sobotu večer po západe slnka sa v katolíckych kostoloch slávi Veľkonočná vigília (bdenie). Pôvodne to bola veľmi dlhá bohoslužba, ktorá trvala celú noc a končila sa v nedeľu ráno krstom katechumenov. V súčasnosti je táto bohoslužba už skrátená, obrad slávania vigílie však zostáva veľmi bohatý. Liturgia Veľkonočnej vigílie sa začína zapáľovaním a požehnaním veľkonočného ohňa a veľkonočnej sviece - Paškálu. Táto svieca je stredobodom veľkonočnej slávnosti. Po slovách "Kristus, svetlo sveta - Bohu vďaka" sa od Paškálu zapáľujú ďalšie sviece, ktoré si priniesli veriaci, ako symbol zmŕtvychvstania Krista. Súčasťou liturgie slova sú potom čítania zo Starého zákona pripomínajúce veriacim dejiny od stvorenia sveta až po narodenie Ježiša Krista. Nechýba medzi nimi čítanie o vyslobodení židov z egyptského otroctva. Súčasťou obradov je ďalej chválospev Sláva Bohu na výsostiach, rozozvučia sa zvony a organ, ktoré od štvrtka večera mlčali. Súčasťou Veľkonočnej vigílie je posvätenie krstnej vody a obnovenie krstných sľubov, obrad Vzkriesenia a slávnostná sv. omša, počas ktorej po 40-dňovej prestávke opäť zaznie víťazný spev Aleluja. Na mnohých miestach sa počas Veľkonočnej vigílie vykonáva krst alebo birmovka dospelých. Oslava Pánovho zmŕtvychvstania pokračuje potom na Veľkonočnú nedeľu slávnostnými omšami. V gréckokatolíckej cirkvi sa na Veľkú sobotu ráno slúži Jeruzalemská nadhrobná utiereň a podvečer vigília Svätá liturgia Bazila Veľkého s večierňou. Pri tejto liturgii sa udeľujú iniciačné sviatosti katechumenom (krst, birmovka, sv. prijímanie), podobne ako v rímskokatolíckej cirkvi. V evanjelických kostoloch sa na Bielu sobotu väčšinou nekonajú služby Božie, je to prípravný deň pred Veľkonočnou nedeľou a Veľkonočným pondelkom. Nijaký človek nebol očitým svedkom zmŕtvychvstania Ježišovho tela, ktoré pred pochovaním zavinuli do ľanového plátna dlhého 4 metre a 36 centimetrov, širokého meter a 10 centimetrov. Tento pohrebný rubáš plnil úlohu prestieradla, prikrývky aj šatky (sodara). Ovíjal hlavu aj celé telo, polovicu zospodu a polovicu zvrchu. Náročné a komplexné vedecké výskumy Turínskeho plátna, ktoré už viac ako sto rokov uskutočňujú odborníci z najrôznejších oblastí vedy, poukazujú na jeho pravosť. Vďaka týmto výskumom sa Turínske plátno stalo najslávnejšou kresťanskou relikviou, ktorá udivuje vedecký svet „fotografiou“ utrpenia, smrti a zmŕtvychvstania Krista. Výskumy dokazujú, že obraz na plátne vznikol v dôsledku toho, že v ňom bolo skutočne zavinuté ukrižované telo, ktoré na ňom zanechalo negatívny fotografický obraz, kým škvrny od krvi sú v pozitíve. Táto neoceniteľná relikvia sa

zachovala dodnes a uchovávalú ju v Turíne. Americkí fyzici J. Jackson a E. Jumper z U.S. Air Force Academy objavili, že obraz na plátne je trojrozmerný. Mnohonásobné podrobné výskumy dokazujú, že súčasná veda nedokáže takýto obraz vytvoriť, ešte menej ho mohol namaľovať nejaký falšovateľ. Tento obraz nebol namaľovaný štetcom alebo inou technikou a nie je dielom človeka. Nie sú na ňom nijaké stopy smerovania, aké sú na každom obraze či kresbe. Obraz má priesračno žltú farbu a je veľkou záhadou, pretože sa na ňom nenašli nijaké pigmenty, farbivá či farby. A priadza viac zožltla len na povrchu. Zo sto vlákien, ktoré sa v niti nachádzajú, len dve alebo tri vonkajšie zmenili farbu. Podobizeň teda vznikla len na povrchu vlákien, nie je ani na povrchu tkaniny, ani vo vnútri nite. Vedci sa pokúsili odstrániť zafarbenie vlákien, ale nepodarilo sa im to žiadnym z 25 laboratórnych rozpúšťadiel. Vedecký výskum teda dokázal, že obraz na plátne je nezmývateľný, nijako sa nedá odstrániť. Vedci vďaka trojrozmernému spracovaniu obrazu identifikovali dve mince na očiach človeka z plátna. Na pravom oku sa nachádza obraz mince lepton lituus, razenej v rokoch 29 až 32 po Kristovi za čias Poncia Piláta. A na obraze ľavého oka identifikovali mincu razenú Pilátom na počesť Júlie, Tiberiovej matky, len roku 29 po Kristovi. To je ďalší dôkaz, že plátno pochádza z Kristových čias. A mince položené na očiach dokumentujú starovekú židovskú tradíciu, zachovávanú pri pochovávaní mŕtvych. Obraz na plátne má mnoho vlastností, ktoré privádzajú vedcov do veľkého úžasu. Napriek tomu, že v ňom bolo zavinuté telo, obraz je ideálne rovný (plochý). Vôbec sa nedeformoval a v súlade so zákonmi optiky je rovnobežným priemetom. Vedci predpokladajú, že to neodstrániteľné zachytenie negatívu postavy ukrižovaného na plátne prebehlo v dôsledku akéhosi tajomného výbuchu energie zvnútra. Obraz vtedy vznikol zrejme „pripálením“ povrchu vlákien infračerveným žiarením alebo bombardovaním protónmi s energiou jedného megaelektrónvoltage (s takou energiou prechádza protón cez priestor s rozdielom napätí milión voltov).

Veda nie je schopná plne vysvetliť mechanizmus prenosu obrazu z tela na plátno. Preto vedec J. Jackson napísal: „Na základe dosiaľ známych fyzikálno-chemických procesov môžeme tvrdiť, že obraz na plátne nemohol vzniknúť. Keďže napriek tomu existuje, nie sme schopní vysvetliť, ako vznikol.“ Vedecké výskumy vylúčili možnosť falzifikátu obrazu na plátne. Jediným tvorcom toho vzrušujúceho fotografického negatívu je mŕtve telo ukrižovaného človeka, Žida z prvého storočia, ktorého rímski vojaci ukrižovali presne tak, ako to opisujú evanjeliá. Všetky vedecké poznatky nám dovoľujú tvrdiť, že máme do činenia s autentickým plátnom, v ktorom bol zavinutý a pochovaný Ježiš Kristus. Vedci K. E. Stevenson a G. R. Habermas tvrdia, že pravdepodobnosť, že obraz na plátne nie je obrazom Ježišovho tela, je jedna ku 82 944 000. Aby sme si to vedeli lepšie predstaviť, použili nasledovné prirovnanie: Predstavme si 82 944 000 jednodolárových bankoviek, poukladaných vedľa seba. Je to dĺžka, ktorá je trikrát väčšia ako vzdialenosť medzi New Yorkom a San Franciscom. Jedna z týchto bankoviek je poznačená a nejaký človek so zviazanými očami má len jednu možnosť vybrať si práve tú označenú. Pravdepodobnosť nájdenia tejto bankovky je presne jedna ku 82 944 000. Z toho vyplýva nasledujúci záver: rubáš je pohrebným plátnom, v ktorom bolo zavinuté telo Ježiša Krista. Toto tvrdenie je založené na veľmi dobre zdokumentovaných vedeckých faktoch (Verdetto sulla Sindone. Brescia, 1982 r. s. 146). Y. Delage si správne všimol, že takéto silné a nevyvrátiteľné argumenty nepresvedčia len tých ľudí, ktorí si z ideologických dôvodov rozum zavesili na klinec. Odborníci v súdnej patológii na základe poznatkov o zrážanlivosti krvi tvrdia, že Ježišovo telo zavinuli do plátna asi dve a pol hodiny po smrti a že v ňom ostalo približne 36 hodín, pretože sa na ňom nenachádzajú žiadne stopy rozkladu a hniloby. A navyše telo celkom určite z plátna nik nevybral, lebo na ňom nie sú žiadne stopy odtrhávania, jasne

vidieť neporušené krvné zrazeniny. Táto skutočnosť sa nedá vedecky vysvetliť ani laboratórne uskutočniť. Ako telo preniklo cez ľanovú tkaninu bez toho, aby neporušilo jej štruktúru? Čo spôsobilo tajomné zobrazenie celého tela na plátne? Odpoveď môže dať len viera, ktorá hovorí, že to všetko sa stalo vo chvíli zmŕtvychvstania Ježiša Krista. Preto Svätý Otec Ján Pavol II. počas homílie 13. apríla 1980 v Turíne povedal, že „na základe argumentov mnohých vedcov posvätné Turínske plátno je osobitným svedkom Veľkej noci – umučenia, smrti a zmŕtvychvstania. Nemým svedkom, ale zároveň nečakane výrečným!“ Veda objavuje, kto je človek z plátna, kým viera vedie k jeho spoznaniu. Táto najvzácnejšia relikvia nám neobyčajne sugestívne pripomína, že Kristus naozaj trpel, zomrel na kríži a vstal z mŕtvych kvôli mne a pre moju spásu. Môžem byť ľahostajný k takej nekonečnej láske? „Pre veriaceho človeka,“ povedal Ján Pavol II., „je podstatné hlavne to, že plátno je zrkadlom evanjelia... Každý vnímavý človek pri jeho kontemplácii prežíva vnútorné pohnutie a otras... Plátno je naozaj neobyčajným znakom, ktorý poukazuje na Ježiša, pravé Slovo Otca, a vyzýva človeka, aby vo svojom živote nasledoval príklad toho, ktorý obetoval seba samého za nás...

Na omšu vo Veľkonočný pondelok

Po Veľkej noci nasleduje osemdnáť dňová októva Kristovho zmŕtvychvstania, ktorá pozostáva z týždňa bezprostredne po Veľkej noci a končí sa Nedeľou Božieho milosrdenstva (prvá nedeľa po Veľkej noci, tohto roku 1. mája). V minulosti sa nazývala Biela nedeľa, keďže v roku 389 cisár Theozodius Veľký (379-395) vyhlásil celotýždenné svätenie veľkonočných sviatkov, aby novopokrstenci, ktorí počas tejto októvy nosili svoje biele krstné rúcho, mohli dostávať ďalšie ponaučenie z kresťanskej náuky. A práve biele krstné rúcho sa slávnostne odkladalo v posledný deň veľkonočnej októvy, ktorá potom dostala názov Dominica in albis deponendis (Nedeľa odkladania bieleho rúcha, tj. Biela nedeľa). V Ríme sa odkladanie bieleho rúcha slávnostne vykonávalo v Lateránskej bazilike. Týždeň trvajúce svätenie Veľkej noci sa postupne skracovalo na tri, neskôr na dva dni a od roku 1951 už ani Veľkonočný pondelok nie je prikázaným sviatkom.

Veľká noc alebo Veľkonočné sviatky alebo Pascha (novogr. πάσχα – pascha, z hebr. פסח - pesach) je najvýznamnejší kresťanský sviatok, ktorý pripadá na marec alebo apríl (pozri Výpočet dátumu Veľkej noci). Veľká noc je pre kresťanov oslavou zmŕtvychvstania (resp. vzkriesenia) Ježiša Krista po jeho smrti na kríži. Udalosti Veľkej noci a ich interpretácia úzko súvisia s významným židovským sviatkom Pesach, ktorý sa slávi zhruba v rovnakej dobe. V prostredí Gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi sa pre tento sviatok používa takmer výlučne názov Pascha.

Kresťanské oslavy Veľkej noci sa v Novom zákone nespomínajú, najstarším svedectvom o Veľkej noci je Veľkonočný preslov Melita zo Sárd z 2. storočia. Oslavy Veľkej noci sa teda v cirkvi objavili veľmi skoro.

Vysvetlenie pôvodu názvu „veľká“ treba hľadať v časoch židovského otroctva v starovekom Egypte. Faraón nebol ochotný prepustiť svojich izraelských otrokov, a preto Boh trestal krajinu desiatimi ranami. Až po poslednej z nich, keď zomreli všetky prvorodené egyptské deti, faraón prepustil zotročený ľud. Židov, ktorí pomazali veraje svojich dverí krvou baránka, sa táto pohroma netýkala a anjel smrti ich obišiel. Baránok je preto symbolom Ježiša Krista, ktorého krv nás všetkých zachránila od večného zatratenia. Ako sa ďalej uvádza v Biblii, po vyslobodení z Egypta previedol Boh ľud na čele s Mojžišom cez Červené more, ktoré rozdelil a vysušil. Tu niektorí hľadajú pôvod tradičného židovského názvu pre Veľkú

noc: pásach - prechod. Iní slovo pásach vysvetľujú ako obídenie, vyhnutie sa, a vzťahujú ho na anjela smrti, ktorý obchádzal domy potreté krvou. Obídenie aj prechod predstavujú veľké Božie skutky, ktoré urobil počas jednej noci pre svoj ľud, a preto každoročnú spomienku na tento deň Izraeliti nazvali Veľkou nocou.

Symbolika prechodu z otroctva do slobody sa preniesla aj do kresťanstva ako prechod z hriechu do života v Božej milosti, ktorý zabezpečil Ježiš Kristus svojou smrťou a zmŕtvychvstaním

Veľká noc je najstarším a najvýznamnejším sviatkom kresťanského cirkevného roka, počas ktorého si kresťania pripomínajú umučenie, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista. Prinášame historické súvislosti a pozadie tohto sviatku. Veľká noc nadväzuje na židovské veľkonočné sviatky – paschu, ktoré sa slávili od 14. do 21. dňa v mesiaci nisan (náš marec až apríl) na pamiatku oslobodenia Izraelského národa z egyptského otroctva. Pôvod názvu a dátumu sviatkov Veľkej noci. Vysvetlenie pôvodu názvu „veľká“ treba hľadať v časoch židovského otroctva v starovekom Egypte. Faraón nebol ochotný prepustiť svojich izraelských otrokov, a preto Boh trestal krajinu desiatimi ranami. Až po poslednej z nich, keď zomreli všetky prvorodené egyptské deti, faraón prepustil zotročený ľud. Židov, ktorí pomazali veraje svojich dverí krvou baránka, sa táto pohroma netýkala a anjel smrti ich obišiel. Baránok je preto symbolom Ježiša Krista, ktorého krv nás všetkých zachránila od večného zatratenia.

Ako sa ďalej uvádza v Biblii, po vyslobodení z Egypta previedol Boh ľud na čele s Mojžišom cez Červené more, ktoré rozdelil a vysušil. Tu niektorí hľadajú pôvod tradičného židovského názvu pre Veľkú noc: pásach - prechod. Iní slovo pásach vysvetľujú ako obídenie, vyhnutie sa, a vzťahujú ho na anjela smrti, ktorý obchádzal domy potreté krvou. Obídenie aj prechod predstavujú veľké Božie skutky, ktoré urobil počas jednej noci pre svoj ľud, a preto každoročnú spomienku na tento deň Izraeliti nazvali Veľkou nocou. Symbolika prechodu z otroctva do slobody sa preniesla aj do kresťanstva ako prechod z hriechu do života v Božej milosti, ktorý zabezpečil Ježiš Kristus svojou smrťou a zmŕtvychvstaním. Udalosti spojené s jeho ukrižovaním a vzkriesením sa odohrali práve počas pásachu, a preto sa židovská a kresťanská Veľká noc kryje aj časovo. Nie však úplne, v prvokresťanských spoločenstvách existovali nezhody o dátume slávenia. Niektoré prvokresťanské spoločenstvá tento sviatok slávili spolu so Židmi 14. deň mesiaca nisan, iné na prvú nedeľu po 14. nisane.

Zo spisov cirkevného otca sv. Ambróza sa dozvedáme, že Cirkev sa na tom nedokázala dohodnúť. Spor sa snažil riešiť už v polovici 2. storočia pápež Anicét a neskôr pápež Viktor II., ale ukončil ho až prvý Nicejský snem v roku 325, ktorý nariadil, že Veľká noc sa má sláviť v nedeľu po prvom jarnom splne mesiaca, čo môže pripadnúť na jednu z nedeľí od 22. marca do 25. apríla. Podľa týchto pravidiel sa určuje termín Veľkej noci dodnes. Termín sviatkov Veľkej noci je teda pohyblivý a je závislý od lunárneho cyklu. Medzitým v roku 525 požiadal pápež Ján I. mnícha Dionýza Exigua o radu v tejto záležitosti. Ten vytvoril tabuľku slávenia Veľkej noci pre nasledujúce desaťročia. Jej prijatím bol „veľkonočný spor“ ukončený. Až do reformy kalendára pápežom Gregorom v roku 1582 existoval jeden termín Veľkej noci pre celú Cirkev. Keďže východná cirkev reformu kalendára neprijala, slávi Veľkú noc odvtedy spoločne s katolíkmi a evanjelikmi len občas. V modernej dobe už boli viaceré pokusy stanoviť Veľkonočnú nedeľu na jednu konkrétnu nedeľu. V roku 1897 sa v tejto veci obrátili na pápeža astronómia, v roku 1931 aj Spoločenstvo národov. Druhý vatikánsky koncil sa tiež zaoberal touto záležitosťou. Vo vyhlásení z roku 1963 sa ohlasuje ochota stanoviť Veľkú noc na určitú nedeľu v gregoriánskom kalendári - ak s tým budú súhlasiť všetci, aj oddelené východné cirkvi. Pápež Pavol VI. sa potom chopil iniciatívy a navrhol od roku 1977 - keď sa všetky termíny Veľkej noci časovo zhodovali - stanoviť Veľkú noc na druhú nedeľu v mesiaci

apríl. Takmer všetky biskupské konferencie s tým súhlasili, za predpokladu súhlasu východných cirkví. Ekumenický patriarchát v Carihrade však signalizoval „závažný pastoračný problém“, ktorý treba dlhšiu dobu skúmať. Definitívne „nie“ prišlo v roku 1982 od kláštorného spoločenstva na vrchu Athos.

Naposledy sa táto otázka vynorila pri veľkom miléniovom stretnutí všetkých hláv pravoslávnych cirkví v decembri 2000 v Carihrade. Vo Veľkom týždni Rímskokatolícka cirkev slávi tajomstvá spásy, ktoré uskutočnil Kristus v posledných dňoch svojho života. Veľký týždeň sa začína Kvetnou nedeľou, čiže Nedeľou utrpenia Pána, v ktorej sa spája predzvesť kráľovského triumfu Ježiša Krista so zvesťou o jeho umučení. Večernou omšou na pamiatku Pánovej večere sa začína Veľkonočné trojdnie, ktoré pokračuje cez Veľký piatok utrpenia a smrti Pána a cez Bielu sobotu, vrcholí Veľkonočnou vigíliou a uzatvára sa večerami Nedele Pánovho zmŕtvychvstania. Obrady Veľkého týždňa, ktorých začiatky siahajú 4. storočia, prešli v nasledujúcich storočiach mnohými zmenami. Naposledy boli zjednodušené a liturgicky prispôbené súčasným požiadavkám v r. 1951 a 1969. Kvetná nedeľa. Posledná pôstna nedeľa, známa pod menom Kvetná nedeľa alebo Nedeľa utrpenia Pána, je prvým dňom Veľkého týždňa. Kvetná nedeľa nám pripomína rozhodnutie židovskej rady o Ježišovej smrti a kresťania si počas nej pripomínajú triumfálny vstup Ježiša Krista do Jeruzalema. V tento deň sa svätia palmové alebo olivové ratolesti, u nás najčastejšie bahniatka, tie sa potom spália na popolec, ktorý bude použitý pri obradoch Popolcovej stredy budúceho roku. Bahniatka si na posvätenie prinášajú aj ľudia, tie si potom nosia domov ako posvätenú vec a zakladajú ich za obrazy, zapichujú do tráv, dávajú do vázy a kedysi ich dávali aj do poľa či do maštale. Svätenie zelených ratolestí zaviedla cirkev ešte v 7. storočí. Obrady Kvetnej nedele sa skladajú z dvoch častí: zo spomienky na Pánov vstup do Jeruzalema a zo svätej omše zasvätenej pamiatke Kristovho utrpenia, v ktorej sa prednášajú pašie - časť evanjelia, v ktorom sa opisuje Pánovo umučenie. Pašie (*lat. passio – utrpenie*) – opis utrpenia a smrti Ježiša Krista od Poslednej večere až po jeho smrť na kríži, ako ho podávajú evanjelisti. Kvetnou nedeľou sa začína Veľký týždeň. J

Jeho hlavnou myšlienkou je Pánovo umučenie, ktoré sa slávilo tri dni už od 4. storočia, z toho je názov Veľkonočné trojdnie. Ono je vlastne vyvrcholením Veľkého týždňa. Začína sa omšou Večere Pána na Zelený štvrtok a končí sa večerami Veľkonočnej nedele. Veľký týždeň – je slovenské pomenovanie obdobia známeho v liturgii ako Hebdomada sancta (*Svätý týždeň*) Zelený štvrtok (v tomto roku 5. apríla) Podstatou Zeleného štvrtku je spomienka na ustanovenie Oltárnej sviatosti a služobného kňazstva. Na Zelený štvrtok predpoludním biskupi na pamiatku ustanovenia služobného kňazstva slúžia sväte omše so všetkými kňazmi svojich diecéz. Táto svätá omša sa nazýva Missa chrismatis. Pri týchto omšiach posväcujú aj tri druhy oleja: krizmu, olej katechumenov a olej chorých. Olej je znamením sily. V liturgii sa olej používa pri krste, birmovaní, sviatosti pomazania chorých a pri vysvätení kňazov. Olej katechumenov: pomazanie katechumenov olejom má byť znamením posily v boji so zlým duchom. Olej chorých: pri *udeľovaní sviatosti pomazania chorých sa používa olej chorých* (*Oleum infirmorum*). Olej má tiež liečivé účinky - tlmí bolesť. Sviatosť pomazania chorých posilňuje chorých na duši i na tele, mierni ich bolesť a úzkosť. Veľkonočná vigília – noc pred Veľkonočnou nedeľou, bola liturgicky veľmi bohatá bohoslužba, ktorá sa začínala v sobotu večer, trvala celú noc a končila sa v nedeľu ráno krstom katechumenov. Liturgia veľkonočnej vigílie sa začína zapáľovaním a požehnaním veľkonočného ohňa a svätením veľkonočnej sviece – paškálu. Táto svieca je stredobodom veľkonočnej slávnosti. Po slovách „Kristus, svetlo sveta - Bohu vďaka“ sú od nej zapálené ďalšie sviece, ktoré si priniesli veriaci. Kríž vyrytý do sviece je znakom smrti, päť otvorov so

vsadenými zrnkami tymiánu symbolizuje Kristove rany a písmená alfa a omega s letopočtom bežného roku hovoria, že Kristus je Pán času i večnosti, počiatok i koniec všetkého. Procesia s paškálom pripomína slová samotného Krista: **„Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť v tmách, ale bude mať svetlo života“** (Jn 8,12). Potom nasleduje veľkonočný chválospev, v ktorom sa ospevuje dnešná slávnostná noc, vznešený spôsob nášho vykúpenia a nakoniec prosíme nebeského Otca, aby nám v našom živote svietil svetlom, ktorým je Kristus. Veľkonočná vigília obsahuje aj ďalšie prvky – bohoslužbu slova, 3 a 7 čítaní zo Starého zákona, liturgiu krstu (*ak niet krstencov, tak sa iba posväťí krstná voda a obnovia krstné sľuby*), ďalej obrad vzkriesenia a Eucharistickú liturgiu (slávnostnú svätú omšu, kde po 40-dňovej prestávke opäť zaznie víťazný spev Aleluja!). Po Veľkej noci nasleduje osemďňová oktáva Kristovho zmŕtvychvstania, ktorá pozostáva z týždňa bezprostredne po Veľkej noci a končí sa Nedeľou Božieho milosrdenstva. V minulosti sa nazývala Biela nedeľa, keďže v roku 389 cisár Theozodius Veľký (379-385). vyhlásil celotýždenné svätenie veľkonočných sviatkov, aby novopokrstenci, ktorí počas tejto oktávy nosili svoje biele krstné rúcho, mohli dostávať ďalšie ponaučenie z kresťanskej nauky. A práve biele krstné rúcho sa slávnostne odkladalo v posledný deň veľkonočnej oktávy, ktorá potom dostala názov Dominica in albis deponendis (*Nedeľa odkladania bieleho rúcha, t. j. Biela nedeľa*). V Ríme sa odkladanie bieleho rúcha slávnostne vykonávalo v Lateránskej bazilike. Týždeň trvajúce svätenie Veľkej noci sa postupne skracovalo na tri, neskôr na dva dni a od roku 1951 už ani Veľkonočný pondelok nie je prikázaným sviatkom. Veľkonočná nedeľa (v tomto roku 8. apríla). V tento deň si rímskokatolíci pripomínajú ukrižovanie, smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista.

Zmŕtvychvstanie – najväčší Kristov zázrak a základná pravda kresťanskej viery. Je to víťazné završenie Kristovho vykupiteľského diela. Jeho duša sa opäť spojila s osláveným telom, na ktorom síce ostali rany ukrižovania, ale ináč nepodliehalo obmedzeniam času a priestoru. Veľkonočný pondelok sa zvykne nazývať aj „Pondelkom Baránka“ na pamiatku toho, čo sa udialo prvého dňa po sobote. Vtedy totiž anjel dodával odvahu ženám, ktoré na úsvite pribehli k hrobu a boli vydesené a znepokojené, keď ho našli prázdny. „Neľakajte sa!“ povedal im. **„Vstal z mŕtvych. Niet ho tu“** (Mk 16 6). A dodal: „Ale choďte a povedzte (to) jeho učeníkom“ (porov. tamtiež). Posledný sviatočný deň Veľkej noci je známy aj šibačkou a oblievaním dievčat vodou. Veľkonočné obdobie – obdobie veľkonočnej slávnosti – trvá 50 dní. Začína sa na Bielu sobotu večer a končí sa večer na sviatok Zoslania Ducha Svätého (*Turíce*), toto obdobie sa slávi v radosť a plesaní ako jeden sviatočný deň, ba ako jedna „veľká nedeľa“. Predovšetkým v týchto dňoch sa spieva radostné Aleluja.

Druhá veľkonočná nedeľa

„Božieho Milosrdenstva“

„Večný Otče, obetujem Ti telo a krv, dušu i božstvo Tvojho najmilšieho Syna a nášho Pána Ježiša Krista, na odčinenie našich hriechov i hriechov celého sveta.

Pre jeho bolestné umučenie, maj milosrdenstvo s nami i s celým svetom. Svätý Bože, Svätý Mocný, Svätý Nesmrteľný, zmiluj sa nad nami i nad celým svetom.“ (Sv. Faustyna Kowalská: Denník)

Pane, navštív svojou spásou všetkých, čo ťa oslavujú a chvália, ukáž na hriešnikoch svoju dobrotu a milosrdenstvo.

Zamyslime sa nad dvoma rozdielnymi náhrobnými nápismi. Prvý: „V pochybnosti som žil, v neistote umieram a neviem, kam sa uberám.“ Druhý: „Uveril som v zmŕtvychvstalého

Ježiša a podľa toho som žil. Ježiš je moja nádej.” Veľká noc, to je víťazný Kristus. Vrcholom nášho kréda sú slová: Verím „vo vzkriesenie tela a v život večný”. Tak ako vstal Kristus z mŕtvych, aj my vstaneme k večnému životu. Znamená to, že po vzkriesení nebude žiť iba naša nesmrteľná duša, ale budeme pokračovať v novom živote i v oslávenom tele. To je podstata našej viery. Vo veľkonočné ráno sa rodí nádej, že veľkopiatočné mraky sa rozplynú a zmŕtvychvstalý Ježiš zostane naším svetlom, pravdou, istotou. Sv. Pavol preto píše Korintňanom: **„Ale ak nebol Kristus vzkriesený, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera”** (1 Kor 15, 14). Často sa môžeme stretnúť s ľuďmi, ktorí majú ťažkosti veriť vo vzkriesenie. Nie sú to zlí ani zlomyseľní ľudia. Do krízy viery sa môže dostať aj ten, kto sa snaží praktizovať svoju vieru. Počúvame: „Modlím sa, chodím do kostola, párkrát do roka k sviatostiam i Bibliu čítam...” Za čias Pána Ježiša farizeji verili vo vzkriesenie, ale saduceji vo vzkriesenie neverili. A Ježiš saducejom vysvetľuje vzkriesenie i vtedy, keď zaútočia vymyslenou udalosťou o žene, ktorú mali siedmi bratia za manželku, a pýtali sa Ježiša, ktorému bude patriť žena pri vzkriesení (porov. Mk 12, 18-27). Ježiš dáva odpoveď, že viera v zmŕtvychvstanie spočíva na viere v Boha. Veľkonočná nedeľa je najväčším sviatkom Cirkvi a každú nedeľu si túto radosť prehlbujeme, pretože u zmŕtvychvstaleho Ježiša nachádzame istotu večného života. Aj dnes posiela Kristus ľudí ako Máriu Magdalénu, Máriu Jakubovu a Salome, aby po osobnom zážitku viery zvestovali iným radostnú zvesť o jeho zmŕtvychvstaní. Aj dnes sa máme naučiť ponáhľať sa ako apoštoli Peter a Ján, aby sme sa upevnili vo viere v Ježišovo zmŕtvychvstanie. Aj dnes sa máme naučiť počúvať, pýtať sa, otvárať sa učeniu Cirkvi, ako to urobili v tú nedeľu učenici zo strachu odchádzajúci z Jeruzalema do Emauz. Aj dnes spolupracujme s Božou milosťou ako apoštoli Tomáš a Pavol. Ježiš sa dáva poznať aj nám. Je našou istotou dnes a pre večný život. Verím, Pane.

Tretia veľkonočná nedeľa „O božom zjavení, PS“

Skupina mladých manažérov po týždňovom školení bežala chodbami letiska. Bol piatok večer a všetci sa chceli vrátiť domov na víkend. Meškali. Ich let už bol hodnú chvíľu ohlásený. Utekali letiskovou halou s kufríkmi, lístkami a pasmi v rukách. Zrazu sa dvaja nechtiac potkli o stánok s ovocím a vrazili do košíka s jablkami. Košík sa vysypal a jablká sa rozkotúľali po zemi. Mladíci bežali ďalej. Ani sa nezastavili a neobzreli, aby stihli nastúpiť do lietadla. Všetci okrem jedného. Posledný z nich zo súcitu k majiteľke stánku zastal. Zakričal svojim priateľom, aby šli bez neho a zavolať manželke, že pocestuje nasledujúcim lietadlom. Vrátil sa k terminálu a videl, že všetky jablká sú ešte stále na zemi. Bol prekvapený, keď zistil, že majiteľka stánku je slepé dievča. Dievča plakalo, veľké slzy mu stekali po lícach. Ohmatávalo podlahu, márne sa snažilo pozbierať jablká. Prechádzalo tadiaľ množstvo ľudí, no nikto sa nezastavil, akoby nikomu nezáležalo na tom, čo sa stalo. Muž si pokľakol k dievčaťu, pozbieral jablká do košíka a pomohol dať pult na miesto. Všimol si, že veľa jablík sa pri páde potieklo, a tak vybral peňaženku a opýtal sa dievčiny: „!Si v poriadku?” ona s úsmevom prikývla. Muž jej vložil do ruky sto eur so slovami: „Vezmi si ich, prosím. To je za tú škodu, ktorú sme ti pôsobili. Dúfam, že sme ti úplne nepokazili deň.” Mladík odchádzal, ale dievča za nim zakričalo: „Pane...” Zastal, otočil sa a zahľadel do jej slepých očí. Vtom sa dievča spýtalo: "Ty si Ježiš?" Zostal nehybne stáť, niekoľkokrát sa váhavo otočil, a potom pokračoval smerom k lietadlu. V duši mu rezonovala otázka: „Ty si Ježiš?”

A čo my, správame sa tak, aby si nás ľudia mohli pomýliť s Ježišom? *Povzbudenie. Keď nosíš Bibliu, Diabol dostane bolesti hlavy. Keď ju otvoriš, tak dostane kolaps. Keď vidí že

ju čítaš, tak omdlie. Keď ťa vidí že ňou žiješ, tak uteká. Odpoveďou na tento e-mail pridáte komentár k tomuto príspevku.

Dcéra moja, keď cez teba žiadam úctu od ľudí k môjmu milosrdenstvu, tak ty sa musíš, ako prvá vyznačovať v dôveru v moje milosrdenstvo. Žiadam od teba skutky milosrdenstva, ktoré majú vyplývať z lásky ku mne. (Den.742))

Sväté písmo - Biblia - predstavuje v živote Cirkvi a jednotlivca dôležitý prostriedok poznávania Božieho zjavenia, výborný prameň zdokonaľovania mravného a náboženského života a dosiahnutia spásy. Je napísané pre naše dobro a pre poučenie (porov. Rim 15, 4). Ale i keď vnímame jeho blízkosť, zostáva zahalené. Nad jeho hĺbkou žasol už sv. Augustín: „Zázračná je hĺbka tvojho Písma. Jeho povrch sa páči nám, maličkým, ale potom aká hĺbka, Bože môj, zázračná hĺbka.“ „Preto Cirkev, vedená Duchom, potrebuje ho neustále interpretovať a keď ho kontempluje, v hlbokom duchu viery ho «nábožne počúva, sväto zachováva a verne vysvetľuje»“ Čítanie Svätého písma môže byť každodenné, bežné, kritické, odborné, liturgické či duchovné. Tomáš Kempenský nás poučuje: **„Pravdu hľadaj vo Svätom písme, nie výrečnosť... Ak chceš mať z čítania osov, čítaj pokorne, úprimne a s vierou...”** O cisárovi Karlovi Veľkom sa hovorí, že na svojich cestách stále nosil so sebou Sväté písmo a denne z neho kľáčiacky čítal. **„Tu ku mne hovorí Boh“**, vravel, keď chcel vysvetliť priateľom, prečo ho takto číta. Cirkev si aj dnes želá, aby veriaci radi čítali Sväté písmo.

Ustavičné zrýchľovanie životného štýlu si priam vynucuje zastaviť sa, nechať sa preniknúť Božou láskou a objavovať svoj vzťah k Bohu. „Veď v posvätných knihách ide s veľkou láskavosťou v ústrety svojim deťkam Otec, ktorý je na nebesiach a prihovára sa im. A v Božom slove je toľká sila a účinnosť, že ono je oporou a životnou silou pre Cirkev a pre jej detky posilou vo viere, pokrmom pre dušu a čistým, nikdy nevysychajúcim prameňom duchovného života...” Sväté písmo má veľkú potenciálnu užitočnosť. Poskytuje bohaté duchovné čítanie, oživuje ranné rozjímanie, inšpiruje strelné modlitby, učí a upevňuje v pravdách viery, vyzdvihuje krásu a záslušnosť čností, vedie k pokániu a polepseniu, teší a upokojuje srdce, povzbudzuje zarmútených... Preto Cirkev „s materinskou starostlivosťou dbá o to, aby sa zhotovili vhodné a správne preklady do rozličných jazykov...“, a dostalo sa do rúk čo najširším vrstvám. Veď **„nielen z chleba žije človek, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst“ (Mt 4,4).**

O čítaní Svätého písma to platí zvlášť... Veriaci Ind zostupuje každé ráno pri východe slnka k brehom rieky Ganges, aby pokropil svoje čelo posvätnou vodou a my by sme nemali aspoň končiť deň prečítaním si niekoľkých myšlienok zo Svätého písma a počúvať v tichu Pánove slová? Ako vzniklo Sväté Písmo? Skôr ako rozanalizujeme nejaké literárne dielo, pýtame sa ako vzniklo, zaradíme ho do historických súvislostí, sledujeme jeho vznik. Podobne je to pri čítaní Biblie. Pýtame sa teda: Ako vzniklo Sväté Písmo? Koľko rokov to trvalo? Ako vyzerali jednotlivé etapy vzniku? Kto bol autorom, jeden alebo viacerí? Starý zákon. I.etapa: dejiny Súčasný text Svätého Písma je ovocím práce množstva ľudí, ktorí žili rozmedzí zhruba 2000 rokov. Písmo ale nie je plodom a výtvorom ľudskej fantázie. Pri prameňoch biblického rozprávania ležia skutočné dejiny, ktoré sa Božím pôsobením stávajú dejinami spásy. Nie je to však história ako ju poznáme zo stránok školských učebníc.

Dejiny ktorých sa dotýka Biblia si všímajú Božie pôsobenie a intervencie . Izraeliti si všímali a pozorovali ako ich v každom úseku dejín vedie Boh a zažívali jeho pôsobenie vo svojom živote. Kľúčovými udalosťami kde sú pramene dnešného textu Svätého Písma, sú životné cesty Abraháma (okolo r. 1800 pred Kristom), udalosť vyslobodenia z egyptského otroctva v spojitosti s uzatvorením zmluvy pod Sinajom (okolo roku 1200 pred Kristom).

Obidve udalosti zinicioval sám Boh. On povolal Abraháma z Chaldejského Úru a poslal ho do Kanaanu. On mu sľúbil krajinu a v nej potomstvo, ktoré sa nedá ani spočítať. Boh z vlastnej iniciatívy vyviedol Izraelitov a uzavrel s nimi zmluvu. On z nich urobil svoj ľud. Biblia však nerozpráva dejiny faktu ako to poznáme v dnešnej literatúre my. Izraeliti žijúci aj mnoho rokov po historických udalostiach, túžia ich s pomocou Ducha Svätého interpretovať vo svetle udalostí ktoré prežívajú vo svojej súčasnosti. Potomci Abraháma a tých ktorí putovali štyridsať rokov po púšti verili, že v ťažkých životných skúškach ktoré prežíva ich národ môže tak ako to robil Boh ich otcom pomáhať aj im. Je potrebné len vrátiť sa k tomu čo prežívali ich otcovia a teda treba o týchto udalostiach a divoch rozprávať. Robili to stovky rokov počas slávenia paschy a liturgických zhromaždeniach. II. etapa. Takto vznikala ústna tradícia, hovoriaca o udalostiach zo života Izraela, ovplyvnená situáciou ľudí ktorí ju rozprávali. Stopy takéhoto prístupu k dejinám svojho národa môžeme vidieť v niekoľkých správach o tej istej udalosti. Tieto rozpravy majú mnohé body spoločné. To svedčí o tom, že pri ich prameni bola jedna historická udalosť. Rozdiely vznikli pri odovzdávaní tradícií v rozličných podmienkach a historických situáciách. Čítajúc s Božou pomocou stále nanovo svoje dejiny si synovia Izraela dávali otázky týkajúce sa všetkých ľudí: Odkiaľ sa tu vzal človek? Čo je zlo a odkiaľ pochádza?

Aký je zmysel ľudského života? Ako sa môže človek oslobodiť od zla? Postupne ľudia inšpirovaní Bohom začali na tieto otázky odpovedať, tvoriac ústne tradície o stvorení sveta jediným Bohom, o raji, páde človeka. Tradície ktoré vznikli neboli plodom ľudskej fantázie. Izraeliti pravdy o Bohu, človeku a o svete „čítali“, vo vlastnej histórii. V rozprávaniach ktoré tvorili ukázali Boha takého, akého poznali pri svojom štyridsaťročnom putovaní po púšti. Toto neustále prehlbovanie histórie vlastného národa nebolo výlučne ľudským dielom. Proces ktorý opisujeme sprevádzala stále Božia inšpirácia, vďaka ktorej mohli objavovať skutočný zmysel dejín. Takto vznikli ústne tradície, ktoré si odovzdávali z pokolenia na pokolenie. Postupne ich dopĺňali, spájali, modifikovali. Asi v 12. storočí pred Kristom ich začali zapisovať. V týchto tzv. „malých formách“ zapisovali nielen interpretované dejinné udalosti, ale tiež napríklad takto zaznamenávali pod vplyvom Ducha Jahwe skomponované príslovia, myšlienky slávnych mudrcov, v liturgii používané piesne a žalmy. Takýmto spôsobom vznikali didaktické knihy starého zákona. Iné časti textov Starého Zákona tvoria zaznamenané zjavenia, videnia, slová a predpovede, v ktorých Jahwe prostredníctvom prorokov zjavoval svoju vôľu, napomínal vyvolený národ a povzbudzoval ho k vernosti. Prorocké knihy takto nevznikli odrazu. Najprv sa objavovali „malé formy“, ktoré sa spolu s ústne odovzdávanou tradíciou stávali materiálom neskoršie spracovaným redaktormi. Proces, o ktorom je reč, teda ústnej tradície a zaznamenávania tzv. „malých foriem“ môžeme datovať zhruba rokom 1800 pr. Kr. (*Abrahám*) až 586 – 538 pr. Kr. (*babylonské zajatie*). III. etapa Treťou etapou vzniku biblických kníh je definitívna redakcia materiálu.

Redaktori po babylónskom zajatí (*po r.538*) nespájali jednotlivé formy náhodným spôsobom. Ich cieľom nebolo vytvoriť chronológiu udalosti. Vytvárali celok podľa dobre premyslených plánov, teológie. Ich práca zároveň bola pod vplyvom Božej asistencie. Najskôr bol zredigovaný Zákon (*Tóra*), potom Proroci (*Nebiim*) a na konci ostatné spisy (*Ketubim*).

Štvrtá veľkonočná nedeľa (Jn 10,10)

Kto počúvne môj hlas a otvorí dvere, k tomu vojdem a budem s nim večerať a on so mnou, (*porov. jv.3,21*). Ježiš vstúpil do tvojho života a prevzal jeho riadenie. Poďakuj mu za to. A priprav sa na boj. Diabol ťa napadne už o chvíľu alebo ráno po prebudení a bude ťa

presviedčať, že to sú len myšlienky, pocity, že sa nič nestalo, že si stále rovnaký. Ale to nie je pravda. Ježiš uskutočnil to, čo slúbil a je v tvojom srdci. A začína v hojnej miere v tebe rozvíjať nový život. Zlodej prichádza, len aby kradol, zabíjal a ničil. Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie (Jn10,10).

Pane, odovzdávame ti všetkých kňazov, ktorých si si ty vyvolil. Ochráň ich od všetkého zla a nepokoja, ktoré im tento svet prináša. Žehnaj ich svojimi darmi Ducha Svätého, ktoré tak potrebujú, aby ti mohli celý život slúžiť v láske a pokore..

Naše modlitby vyprosujú katolíckym kňazom a ich pomocníkom zvláštne Božie požehnanie, aby Najsvätejšie Srdce Ježišovo bolo čo najviac oslavované apoštolskou činnosťou osôb zasvätených Božej službe....

Byť svedkom zmŕtvychvstania (Mt 28,8-15). Máme povinnosť, úlohu, poslanie svedčiť o Zmŕtvychvstalom. Pápež Ján Pavol II. na Veľkonočný pondelok (4. 4. 1994) z okna svojej pracovne začal krátky príhovor k pútnikom na Námestí sv. Petra v Ríme otázkou: „Viete, prečo sa dnešný deň volá aj Anjelským pondelkom?“ Odpovedal sám slovami: „Pretože Matka Božia, ktorej anjel zvestoval, že bude matkou Vykupiteľa, bola taktiež prvým človekom, ktorý prijal posolstvo o zmŕtvychvstaní.“ Niektorých ľudí slová Svätého Otca prekvapili a o niekoľko dní niektoré noviny pretriasali tému: „Pápež koriguje evanjeliové správy o zmŕtvychvstaní Krista“ (viď. titulná strana časopisu Corriere della sera). Teológ Sergio Guinzio napomenul v článku pápeža, aby sa „vyvaroval na verejnosti takýchto stanovísk, pretože žiadny umelec neznázornil Pannu Máriu medzi prvými svedkami.“

Možno sa pýtať, či pápež, ktorý je prvým zástancom pravosti učenia Cirkvi, ochrana cirkevnej tradície, ktorú apoštoli ústne ohlasovali, čo prijali od samého Ježiša, alebo čo prijali z vnuknutia Ducha Svätého, žeby pápež teraz predkladal veriacim úplnú novotu? Nie, to by bolo sotva možné. Avšak to, že Pán Ježiš sa po zmŕtvychvstaní zjavil svojej matke, dá sa na základe starej tradície pokladať za isté. Táto tradícia sa objavuje v najstaršej liturgii a ikonografii. Na viacerých ikonách, maľbách, oltárnych obrazoch i iných umeleckých dielach sa nachádza zobrazenie Zmŕtvychvstaleho, ako sa zjavuje Panne Márii. V najstaršej tradícii viery o prednostnom zjavení sa Zmŕtvychvstaleho Panne Márii máme i svedectvá cirkevných otcov, ako u sv. Gregora Naziánskeho, Ambróza, Leva Veľkého i iných. Táto viera bola bežná v predreformačnej dobe. Sv. Ignác z Loyoly, zakladateľ Spoločnosti Ježišovej, dáva do úvodu štvrtého týždňa duchovných cvičení slová: „Prvé rozjímanie je o zjavení sa Krista, nášho Pána, našej milej Pani.“ A pokračuje: „Kristus sa vrátil do hrobu (po svojom zostúpení k zosnulým) a po svojom zmŕtvychvstaní sa zjavil vo svojom tele i duši svojej požehnanej Matke.“ Sv. Ignác bol snáď k tomuto presvedčeniu inšpirovaný v roku 1529, keď navštívil Boží hrob. Neďaleko miesta, kde bolo podľa tradície pochované Ježišovo telo, a kde teda došlo aj k zmŕtvychvstaniu, stojí kaplnka zasvätená „Zjaveniu sa zmŕtvychvstaleho Krista svojej matke.“

Taktiež sv. Terézia z Avily, reformátorka karmelitánov, zanechala vlastnoručne napísaný text, ktorý je uchovaný v rímskom Kláštore bosých karmelitánok v Sant Edigio, v ktorom sa zmieňuje o svojom videní v apríli 1671: „Taktiež mi povedal, že ihneď po svojom zmŕtvychvstaní sa zjavil Našej Pani, pretože to veľmi potrebovala. Bola tak strápená bolesťou, že si radosť zo zmŕtvychvstania Syna nebola schopná uvedomiť. Dlhšiu dobu pri nej pobudol Pán, aby ju potešoval po prežitých toľkých bolestiach.“ Nepochopenie slov Svätého Otca, dokonca aj zo strany teológov, je výrečným obrazom nielen toho, ako v súčasnom sekularizovanom myslení upadá schopnosť pochopiť pre katolícke prijatie tradície a pojmu Cirkvi všeobecnej, ale i toho, ako silne bolo narušené myslenie mnohých katolíkov. Veď bez tradície, toho neomylného uchovávaného učenia Cirkvi, by sme nemali ani evanjeliá, písomné záznamy o Kristovom učení, uznané za kánonické učiteľskou autoritou práve preto,

že neobsahujú nič, čo by odporovalo tradícii. Evanjeliá neobsahujú nič odporujúce práve zjavenej viere, ale taktiež neobsahujú všetko učenie viery, ktoré bolo Cirkvi oznámené. Sám sv. Ján apoštol hovorí, že je ešte mnoho vecí, ktoré neboli písomnou formou zaznamenané. **„Ale Ježiš urobil toho ešte veľa iného. Keby sa to všetko malo dopodrobna opísať, myslím, ani na celom svete by nebolo dosť miesta na knihy, ktoré by bolo treba napísať“** (Jn 21,25).

Kardinál Ratzinger (prefekt Kongregácie pre vieru) hovorí: „Bezvýhradné trvanie na onom klasicky protestantskom *“sola scriptura“* nemalo nikdy nádej na prežitie, tým menej dnes, keď v dôsledku vedeckej exegézy, vznikutej a propagovanej práve v protestantskom prostredí, sa ukázalo, do akej značnej miery sú evanjeliá produktom prvotnej Cirkvi, ba dokonca dá sa povedať, že celé Písmo nie je ničím iným ako tradíciou.“ Tradícia nám hovorí, že Panna Mária, ktorej vysloveným súhlasom sa začali dejiny kresťanstva, bola iste i nejakým spôsobom prvou svätynou tej najväčšej a rozhodujúcej udalosti, totiž zmŕtvychvstania svojho Syna, bez ktorej „by naša viera bola bláznovstvom“, ako neskôr píše sv. Pavol. Svedok zmŕtvych Sv. Matúš o vojakoch píše, ako im veľkňazi radili hovoriť nepravdu, dostali dokonca peniaze a uistenie, že sa im ani zo strany vladára nič nestane. **„A toto sa hovorí medzi Židmi až do dnešného dňa“** (Mt 28,15), píše sv. Matúš. Zmŕtvychvstalý Kristus nepatrí len minulosti, patrí aj nám dnes. On je s nami tak ako vtedy so ženami, apoštolmi, so zástupom bratov a sestier, s ktorými po svojom zmŕtvychvstaní sa stretol. Tak ako vtedy i dnes mnohí odporujú Kristovmu zmŕtvychvstaniu. My sme tu preto, aby sme sa stretli s Kristom. Chceme v jeho láske, ktorú dokázal svojím životom, slovami, skutkami, smrťou a zmŕtvychvstaním obohatiť svoj život. Text evanjelia nás poučá, aby sme prosili o premenu svojho zmýšľania. Zmenu života u mnohých nezastavili ani násilné akcie, ktoré nariadili veľkňazi a starší. Zmenu života nezastavili ani tí, čo sa dali kúpiť za peniaze a falošne svedčili: „V noci prišli jeho učeníci a kým sme my spali, oni nám ho ukradli“ (Mt 28,13).

Okolie od nás veriacich vyžaduje príklad viery. Sviatok zmŕtvychvstania je príležitosťou túto vec splniť. A nielen to. My sami si uvedomujeme potrebu prehĺbiť sa vo viere, otvoriť sa svojmu Bohu. Uvedomujeme si, že aj nás ohrozujú ťažkosti, ktoré môžu ohroziť, ba až rozložiť a zničiť našu vieru. K takým ťažkostiam môžeme zaradiť: materializmus, náboženskú ľahostajnosť, požívačnosť, sekularizmus – to znamená svetácky spôsob života bez Boha, a hedonizmus – vyhľadávanie rozkoší. Stretávame sa aj s problémom siekt, keď najmä mladí ľudia, neskúsení, často naivní, ale aj starší, životom sklamaní, neuspokojení, osamotení podliehajú tlakom, ktoré vynakladajú sekty. Všade, kde nás posielal Boh plniť si povinnosti, máme byť otvorení pre neho. V tom uvedomovaní si viery v Boha nám pomáha Písmo slovami: **„Tam ma uvidia“** (Mt 28,10). Aj nám hrozí nebezpečenstvo, že vo svojom živote vymkneme Krista. My sami potrebujeme sa vo svojej viere posilňovať, učiť, zdokonaľovať, aby sme obstáli v skúškach života. A práve preto prijímame Kristove slová: **„Nebojte sa“** (Mt 28,10). On nás posielal. On je našou silou a nádejou. Keď budujeme súčasný pominuteľný život so Zmŕtvychvstalým, tak večnosť sa stáva už dnes skutočnosťou. Zmŕtvychvstalý Kristus dáva nášmu životu pravý zmysel, jasný cieľ, najvyššiu známku kvality. Preto nám veriacim patrí radosť zo života. Máme sa radovať aj z toho, čo príde. Tento svet nemôže byť našou odmenou. A predsa, aj keď nerozumejú láske, nesmieme prestať žiť, konať v duchu kresťanskej lásky. Príde čas, a nebude to od nás záležať a Boh odkryje, zverejní naše otvorené srdce. Príbeh rozpráva o bohatom panovníkovi, ktorý každé ráno prijímal dary. Tak to totiž nariadil. Ráno prichádzal aj mlčanlivý žobrák, ktorý vždy priniesol jedno jablko a potom bez slova odišiel. Sultán bol zvyknutý prijímať veľké dary, a preto s opovrhnutím prijímal jablko a s ním aj celý jeho dvor. Žobrák nič nedal na sebe poznať. Tak prichádzal znova a znova s tým istým darom, jablkom, ktoré panovník bezducho, bez slova poďakovania

prijal a položil do koša vedľa trónu. Raz panovníkova opička zobrala jedno jablko, zahryzla doň a potom ho hodila panovníkovi k nohám. Ten zistil, že v jablku je perla. Hneď dal jablká rozkrájať a zistil, že v každom jablku je jedna perla. Celý udivený dal si zavolať žobráka. „Priniesol som ti tieto jablká, pán môj,“ povedal žobrák, „aby som ti ukázal, že život ti každé ráno ponúka veľký dar, ktorý ty odkladáš, pretože si obklopený veľkým bohatstvom.“ Boh nám dáva cez Kristove zmŕtvychvstanie rok čo rok perlu v jablku. Chce nás urobiť bohatými, chce nás štedro obdarovať a my odpovedáme pod vplyvom svojich pohľadov na život, udalostí v našom okolí, vo svete ako panovník.

Zmŕtvychvstanie berieme tak, že Veľká noc prichádza a zas bude po nej. Bezducho alebo až povýšenecky, snáď ponížujúc to, čo nám prináša, čím nás chce obohatiť. Vieme predsa, že keby Kristus nebol z mŕtvych vstal, má to všetko, čo žijeme, čo nás obklopuje, zmysel? Práve preto zahryznime sa obrazne do daru, ktorý nám sprostredkúva Cirkev touto veľkonočnou liturgiou a pre seba i pre iných vyberme perlu, samého zmŕtvychvstalého Krista, a otvoríme mu svoje srdcia. Myšlienka na zmŕtvychvstalého Krista sa dnešným dňom nesmie skončiť. Naopak. Práve preto, že zmŕtvychvstanie je najväčším okamihom našej spásy, budeme si to pripomínať nielen celý nastávajúci týždeň – oktávu, a nielen týchto päťdesiat dní, ktoré sú pred nami, ale i každú nedeľu. Počas týchto dní zvolíme si Pannu Máriu, ktorá bola blízko pri Ježišovi i pri jeho zmŕtvychvstaní, aby nám vyprosila pravú veľkonočnú radosť, silu viery, odvahu žiť svoju vieru. Kto počúvne môj hlas a otvorí dvere, k tomu vojdem a budem s nim večerať a on so mnou, (*porov. jv.3,21*). Ježiš vstúpil do tvojho života a prevzal jeho riadenie. Poďakuj mu za to. A priprav sa na boj. Diabol ťa napadne už o chvíľu alebo ráno po prebudení a bude ťa presvedčať, že to sú len myšlienky, pocity, že sa nič nestalo, že si stále rovnaký. Ale to nie je pravda. Ježiš uskutočnil to, čo sľúbil a je v tvojom srdci. A začína v hojnej miere v tebe rozvíjať nový život. Zlodej prichádza, len aby kradol, zabíjal a ničil. Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie, (*Jn 10,10*).

19. marca - Sviatok Sv. Jozefa, ženícha Panny Márie

V celom svete je rozšírená úcta k sv. Jozefovi. U nás sviatok nie je prikázaným sviatkom, ale i napriek tomu sa k tomuto sviatku konajú rôzne pobožnosti na počesť tohto svätca, ktorý je hlavou svätej rodiny a ochrancom svätej Cirkvi. Úctu k svätému Jozefovi veľmi odporúčali a rozšírili pápeži Pius IX., Lev XIII., Benedikt XV., Pius XII., Pavol VI. a Ján Pavol II. najmä v apoštolskej exhortácii *Redemptoris custos*. Pápež Lev XIII. Odporúčal v encyklike *Quamquam pluribus* venovať mesiac marec úcte sv. Jozefa. Pápež Pius X. schválil verejné litánie k sv. Jozefovi. 1. mája 1955 ustanovil pápež Pius XII. nový sviatok s názvom Slávnosť svätého Jozefa, robotníka, ženícha Panny Márie, vyznávača, patróna robotníkov. Prvá správa evanjeliu o sv. Jozefovi začína slovami: „**Jakub mal syna Jozefa, manžela Márie, z ktorej sa narodil Ježiš, nazývaný Kristus**“ (*Mt 1.16*). O svätom Jozefovi sa v evanjeliách veľmi málo hovorí. Aj napriek týmto málo informáciám sa dá napísať životopis. Svätého Jozefa mnohá znázorňujú ako starca. Niektorí by chceli urobiť z Jozefa skôr Máriinho strážcu a ochrancu, než životného spoločníka. V čase udalosti zjavenia Pána bol Jozef oveľa mladší. Evanjelium nespomína koľko mal rokov, ale vieme, že „on svoju mladosť spojil s mladosťou Márie.“¹

Je skôr pravdepodobné, že Jozef nevedel ako vyzerá staroba, lebo zomrel pravdepodobne skôr, ako Ježiš začal verejne účinkovať. Jozef v Márii zbadal mimoriadnu

¹ Galot J.: *Svätý Jozef*. Trnava : Dobra kniha, 1995, s. 7.

dokonalú dušu. Jozefa sa dotkla krása Máriinej duše, čistej a dokonalej, bez poškvrny. Pochopil, že pri Márii sa musí zachovať v úplnej čistote. Mária našla v Jozefovi človeka oduševneného pre rovnakú čistotu, akú žila ona. Významnú úlohu zohrávajú zasnuby Jozefa s Pannou Máriou. Od Jozefa sa môžu učiť snúbenci, ako prežívať blízkosť druhej osoby a pri tom vyhýbať všetkému, čo by mohlo zatieniť, spáliť ich duchovnú krásu. Jozefovo zasnúbenie s Máriou je vzorom, ktorý by sa mal uskutočniť v kresťanských zasnubách. V zasnubách došiel k vrcholu lásky, a tak môže viesť v tomto smere všetkých ostatných snúbencov. Počas zasnúbenia Jozef zistil, že Mária čaká dieťa. V takom prípade by mal každý pokušenie myslieť si, že Mária sa previnila proti vernosti. Mlčanie Márie ho len mohlo utvrdiť, že sa previnila. Jozef nepochyboval o jej nevinne. V Máriinom pohľade stále žiarila tá istá čistota, ako pred počatím. Jozef preto bol presvedčený, že Mária je nevinná. Len Jozef poznal Máriinu panenskú čistotu a vo svojom srdci bol presvedčený. **„Jozef jej manžel, bol človek spravodlivý a nechcel ju vystaviť potupe, preto ju zamýšľal potajomky prepustiť“** (Mt 1,19). Bol spravodlivý, preto si neprisvojoval právo byť otcom dieťaťa, ktoré nebolo jeho. Na druhej strane ju nechcel vystaviť potupe, preto ju zamýšľal potajomky prepustiť. Chcel to urobiť čo najohľadupľnejšie. Jozef veľmi trpel, keď sa chcel rozhodnúť to urobiť. Myslel si, že Mária mu vysvetlí to tajomstvo počatia, ale ona naďalej mlčala.

Boh oddialil poslanie anjela, a to až skoro po samu rozluku. Tým predlžoval skúšku až do krajnosti. Vnútorne utrpenie, ktoré Jozef tak citlivo prežíval, dáva jeho svedectvu mimoriadnu hodnotu. Aká bola Jozefova radosť, keď sa mu zjavil anjel: **„Ako o tom uvažoval zjavil sa mu vo sne Pánov anjel a povedal: Jozef, Syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu za svoju manželku, lebo to čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého“** (Mt 1,20). Toto upozornenie zastihlo Jozefa vo chvíli, keď chcel Máriu tajne prepustiť. Jozef nebol len svedkom tajomstva spásy. Keďže mal titul Spasiteľovho otca, bol aj on povolaný, aby spolupracoval na tomto tajomstve. Anjelovým posolstvom bol Jozef nielen zbavený mučivej bolesti, v ktorej sa nachádzal pred zvestovaním, ale teraz už rozumel, kam ho vedie jeho zviazanosť s Máriou. Rozkvitla v ňom mesiašská radosť. V tejto radosi sa skrývala potecha celého sveta. Teraz si už v Márii vážil nielen jej panenskú čistotu, ale aj jej materstvo. Podľa anjelových pokynov už vedel čo má ďalej robiť. Zosobášil sa s Máriou: **„Urobil, ako mu prikázal Pánov anjel, a prijal svoju manželku“** (Mt 1,24).

Podľa židovskej tradície sa snúbenica stala ženichovou právoplatnou manželkou vtedy, keď prišla do manželovho domu. **„Jozef si teda vzal Máriu za manželku vtedy, keď ju pozval, aby prišla k nemu bývať“**² Jozef v manželstve poskytoval Márii oporu. Panna Márii pomáhala jeho stála vernosť, pokojná a pevná odvaha, úplná úprimnosť a bezmedzná oddanosť. To všetko prispievalo k upevňovaniu ich zväzku a k rozkvitnutiu ich svätého zápalu. Jozef bol vo veľmi zlej situácii, keď sa dozvedel, že musí putovať do Betlehema kvôli spísaniu obyvateľstva. Musel tam ísť aj s Máriou, ktorá už mala čoskoro porodiť dieťa. Jozef nenašiel iné východisko. Musel ísť do Betlehema, pretože to Božia láska tak chcela. On to nechápal, ale predsa sa vydal na cestu s plnou dôverou. Počas cesty robil všetko preto, aby spríjemnil cestu Márii. Keď došli do Betlehema snažil sa zaistiť manželke na odpočinok čo najlepšie miesto. Pre svoju chudobu, ktorá ho donútila k tomu, vyhľadal útulok v jaskyni. Táto jaskyňa ináč slúžila pre dobytok. Evanjelista hovorí, že **„pre nich nebolo miesta v hostinci“** (Lk 2,7). Bolo pre neho ponižujúce, že musel vyhľadať útulok v maštali. Bolest' veľmi rýchlo pominula, keď sa narodil Ježiš. Radosť Márie z narodenia dieťaťa prešla na Jozefa. Jozef sa neradoval

² Galot, Svätý Jozef. 1995, s. 30.

iba z toho, že sa narodilo dieťa, ale radoval sa z toho, že sa narodilo Mesiáš, Spasiteľ všetkých ľudí. Jozef mal šťastie, že prvý uzrieť dieťa, ktoré očakával celý židovský národ.

Jeho radosť bola väčšia keď prišli pastieri a **„našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jaslach“** (Lk 2,16). Jozef si splnil svoju otcovskú povinnosť a dal dieťaťu meno Ježiš. V jeho otcovstve bolo všetko, čo sa nachádza v ľudskom otcovstve, okrem telesného plodenia. Otcovstvo urobilo z Jozefa predovšetkým vychovávateľa. Jozef nebol adoptívny otec. Nevystihuje to správne Jozefovo postavenie. Jozef si neosvojil cudzie dieťa, ktoré by vyšlo z iného manželstva. Ježišovým otcom sa stal Jozef preto, pretože bol Máriiným manželom. Jozefovi treba priznať oprávnené otcovstvo, lebo vieme, že Ježiš sa pozerá na Jozefa ako na svojho otca a bol mu poslušný, ako jeho syn. Mária povedala Jozefovi: **„Tvoj otec a ja sme ťa hľadali...“** (Lk 2,48). „V Jozefovom poníženom a skrytom otcovstve sa ukázalo zjavenie a predĺženie najvznešenejšie Božieho otcovstva.“³

Jozef spolu s Máriou išli obetovať svoje dieťa Bohu do Jeruzalemského chrámu. Tam sa stretli so Simeonom, ktorý bez váhania spoznal v Ježišovi Mesiáša. Simeon si bol istý, že sa dožije prísľubu Mesiáša. **„Jemu Duch Svätý vyjavil, že neumrie, kým neuvidí Pánovho Mesiáša“** (Lk 2,26). Úcta, ktorú starec Simeon prejavil dieťaťu, bola naozaj schopná naplniť Jozefovu mladú dušu ešte väčším nadšením. Svojím prorockým duchom predpovedal bolesť, ktorá zasiahne Pannu Máriu a aj Jozefa: **„On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať, - a tvoju vlastnú dušu prenikne meč -, aby vyšlo najavo zmýšľanie mnohých srdc“** (Lk 2,34-35). Máriu prenikne meč bolesti, ale ani slovom sa Simeon nezmieňuje o Jozefovi, ani napriek tomu, že Jozef bol prítomný pri tejto udalosti. V tom bolo vidieť znak, že Jozef nebude mať osobnú účasť na kalvárskej obete. Jozefa tieto slová istotne veľmi zasiahli. Pocítil veľkú bolesť, pretože išlo o duše, ktoré mal najradšej. Najprv počúval ďakovnú pieseň starca a potom veľké utrpenie, ktoré malo prísť. Potom Jozef s Máriou obetovali svoje dieťa Bohu, tak ako to predpisoval Zákon. Tým plnili Zákon a uznali, že len Boh má nad Ježišom všetky práva. Pre Jozefa to bol úkon dôvery. Až do verejného účinkovania Ježiša to bola jediná udalosť, ktorá narušila pokoj a harmóniu tejto nazaretskej rodiny. Bola to udalosť, keď mal Ježiš dvanásť rokov. **„Každý rok putovali rodičia do Jeruzalema na veľkonočné sviatky“** (Lk 2,41).

Keď Ježiš dovŕšil dvanásť rok života bol povinný putovať do Jeruzalema. Pri návrate z Jeruzalema sa Ježiš stratil rodičom. S veľkou bolesťou ho Jozef s Máriou Ježiša hľadali. Keď ho našli v chráme, veľmi sa divili v akej pozícii Ježiša našli. Dvanásť ročný chlapec kládol otázky učiteľom Zákona a dával odpovede, ktoré vzbudzovali údiv. Úzkosť vystriedala radosť, ktorá zavládla v ich srdciach. Mária spomína Jozefa, keď vyčíta Ježišovi: **„Pozri, tvoj otec a ja sme ťa s bolesťou hľadali“** (Lk 2,48). Ježiš pred pozemským otcom hovorí o svojom nebeskom Otcovi: **„Prečo ste ma hľadali? Nevedeli ste, že mám byť tam, kde ide o môjho Otca“?** (Lk 2,49) Vrátil do Nazareta a Ježiš bol im poslušný. Ježiš bol poslušný nielen Márii, ale aj Jozefovi, ktorý si tak mohol plniť svoje rodičovské poslanie. Jozef bol vychovávateľom a robil túto úlohu s opravdivou radosťou, tak ako každý dobrý otec. Jozef mal vplyv na rozvoj Ježišovej osobnosti. Jozef je nádherným príkladom vychovávateľa. Niet lepšieho príkladu, ako dal svätý Jozef tým, že dvíhal dušu dieťaťa k Bohu. Jozef človek pre druhých Svätý Jozef bol tesárom (porov. Mt 13,55). Touto prácou obstarával živobytie pre rodinu. Vychovávateľom Ježiša nebol nejaký intelektuál, šľachtic, alebo kráľ. Bol to jednoduchý tesár, ktorý pochádzal z chudobnej rodiny. Práve to sa páčilo Bohu. Práve tu Boh ukázal, že si ctí každú prácu. Svätý Jozef bol človek spravodlivý (porov. Mt 1,19).

³ GALOT.: Svätý Jozef. 1995, s. 49.

U Boha je človek vtedy spravodlivý, keď plní jeho vôľu celú. Bol spravodlivý nie preto, že plnil úplne zákon, ale že mal v hlbokej úcte meno druhých ľudí. Nešlo iba o plnenie zákona, ale aby sa naplnil duch zákona a tento duch spočíval v láske k Bohu a k blížnym. Svätý Jozef bol hlavou rodinou. Rodinu mal v hlbokoj úcte. Tým že bol hlavou rodiny, bol veľmi pokorný a ponížený. Iste svätému Jozefovi by sa dalo priradiť ešte veľa titulov (Porov. 24) ako napríklad máme v litániách k sv. Jozefovi. Sv. Jozef je skrytý apoštol, človek nádeje, veľký orodovník, alebo ochranca Cirkvi. Ešte jeden titul, ktorý sv. Jozefovi bezpochyby: sv. Jozef je čistého srdca a zmyšľania. Jeho čistota spočíva nielen v tom, že ho chránila mimoriadna milosť, ale i v tom, že ho chránila čistota srdca Panny Márie. Aj blahoslavenstvo objasňuje zmysel Jozefovej panenskej čistoty: **„Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha“** (Mt 5,8). Jozef očami ochránenými čistotou sa pozeral Jozef na Boha. Zostaňte verný v úcte k svätému Jozefovi. Vyzýva nás k tomu Cirkev, pápeži, ktorý od Pia IX. každý nejakým spôsobom mu prejavili úctu.

Piata veľkonočná nedeľa

„Ukáž svojej žene, ako veľmi rád si s ňou a že dávaš prednosť jej spoločnosti pred ulicou. Preukazuj jej prednosť pred všetkými priateľmi, dokonca aj pred deťmi, ktoré ti porodila; miluj ich kvôli nej... Spolu sa modlite... Učte sa báť pred Bohom; všetko ostatné sa vám pridá a váš dom sa naplní nespočetnými dobrami.“ (sv. Ján Zlatoústý)

Začínajú najväčšie sviatky roka a vynára sa nám otázka, ako vysvetliť tým, ktorí Krista ešte neprijali, že udalosti, ktoré si teraz budeme pripomínať a sláviť, nie sú len vecou viery nás kresťanov, ale sú aj historickým faktom, ktorý je podložený hodnovernejšie, ako akákoľvek iná historická udalosť. Priznám sa, že ja osobne často obdivujem vieru tých, čo sa vyhlasujú za ateistov, pretože ju neraz považujem za silnejšiu, ako vieru nás kresťanov. Je totiž pravdou, že naša viera neraz presahuje hranice poznania a chápania, no napriek tomu rozumu neprotirečí. Pri hlbšom skúmaní neraz zisťujeme, že vysvetliť niektoré veci inak, ako to predkladá učenie Cirkvi požaduje takú dávku fantázie a iracionality, až je to hodné obdivu. Veď skúste nejakého „ateistu“ poprosiť, aby vám dal rozumné vysvetlenie nasledujúcich otázok: Prečo Kristova smrť na kríži neučinila koniec jeho posolstva? Ako si racionálne vysvetliť to, že po tomto Kristovom umieraní vo vrcholnej potupe Kristovho nahého tela verejne pribitého na kríž nenasleduje koniec, ale začiatok? Ako si racionálne vysvetliť to, že po tomto všetkom počet Kristových prívržencov – paradoxne – sa ešte radikálne zväčšuje? Ako si racionálne vysvetliť to, že dokonca aj tí najfanatickejší nepriatelia Ježiša Krista – ako napríklad Žid Šavol z ktorého sa neskôr po obrátení stal apoštol svätý Pavol – sa stávajú stúpenkami Ježiša Krista? U učeníkov a prvých kresťanov nachádzame nadšenie nabitú neuveriteľnou vnútornou silou. Z čisto psychologického hľadiska je to úplne nepochopiteľná dynamika, veď vžime sa do dotýčnej špecifickej situácie učeníkov Ježiša Krista: Ukrižovanie ich majstra pre nich muselo znamenať totálnu katastrofu, koniec viery v jeho poslanie. Zdalo sa, že zostali s prázdnyimi rukami – a tak veľa mu pritom obetovali! Šli za jeho volaním, a to pre nich znamenalo vzdať sa svojho osobného života. Ježiš Kristus im predsa povedal: „Poď za mnou!“ – a oni ho nasledovali všetko ostatné úplne opustiac: svoje ženy, deti, rodičov, dom, pole, rybársky čln, rybárske siete a ostatné rybárske náčinie...atď. Čo im teraz zostávalo iného, než vrátiť sa späť k svojmu predchádzajúcemu životu a žiť v horkosti, že všetko tak biedne stroskotalo? Lenže oni konajú úplne ináč! Začína sa vývoj, na ktorý nazerajúc podľa našich ľudských merítok nutne pre nás ľudí zostane úplne nepochopiteľný: doba po smrti

Ježiša Krista neprináša zrútenie jeho diela – ako by sa logicky dalo očakávať – ale naopak jeho rozšírenie a presadenie do celého sveta. Učeníci Ježiša Krista nie sú ustrašení a rezignovaní, ako by sme za tejto situácie mohli racionálne predpokladať, ale práve naopak, ich vystupovanie je plné nadšenia, nebojácnosti, istoty a rozhodnosti. Ich slovom sa necháva presvedčiť stále viac ľudí a pripájajú sa k nim. Vznikajú prvé kresťanské obce v Jeruzaleme a okolí, a čoskoro nato tiež aj v susedných krajinách. Títo učeníci nesú zvesť o Ježišovi Kristovi a jeho učení do celého sveta: až do Atén, do Ríma a do Španielska. Kde sa to len berie táto ich dynamika? Medzi smrťou Ježiša Krista na kríži a touto premenou učeníkov dochádza k historickej udalosti, ktorú je treba chápať ako začiatok tohto procesu: dochádza k zmŕtvychvstaniu Ježiša Krista! O tejto historickej udalosti referujú veľkonočné správy štyroch evanjelií, niekoľko miest u apoštola svätého Pavla a reči v Skutkoch apoštolov. Kristova smrť neznamena ani Kristov odchod od svojich stúpencov, a tým menej snád' zrútenie Kristovho diela. Potupný kríž nie je spečatením Kristovho stroskotania, ale Ježiš Kristus navzdory všetkým racionálnym predpokladom vstáva z mŕtvych, a ako zmŕtvychvstalý Kristus sa stretáva so svojimi učeníkmi v celkom inej a novej – pre nás ľudí úplne nepochopiteľnej - životnosti! Smrť skrze zmŕtvychvstanie Ježiša Krista je premožená. Tak ako v minulosti, i dnes v úpornej snahe nepriateľov Ježiša Krista znehodnotiť význam osobnosti a poslania Ježiša Krista a otriast' Kristovými nárokmi bolo zmŕtvychvstanie Ježiša Krista vždy znovu a znovu spochybňované. S ním totiž skutočne stojí a padá Ježiš Kristus, pretože až samotný fakt zmŕtvychvstania Ježiša Krista je rozhodujúcim článkom pre naplnenie zmyslu Kristovho poslania. Tu apoštol svätý Pavol sám píše: "A ak Kristus nevstal z mŕtvych, márne je hlásanie naše, márna i viera vaša" (1 Kor 15,14). Proti zmŕtvychvstaniu Ježiša Krista jeho nepriatelia uvádzajú rozličné nezmyselné námietky, ako napríklad, že: Ježišova smrť bola zdanlivá. – Po takom mučení? Po prebodnutí kopijou? Všetci zúčastnení boli o smrti Ježiša Krista na kríži presvedčení. Je možné tým vysvetliť premenu učeníkov? Ďalšou námietkou nepriateľov Ježiša Krista proti jeho zmŕtvychvstaniu je tvrdenie, že učeníci Ježiša Krista boli vraj obeťami sebaklamu, že keď videli zmŕtvychvstalého Ježiša Krista ako živú bytosť, je to fantázia, asi podľa princípu "zázrak je plodom viery".

Zmŕtvychvstanie Ježiša Krista by potom nebola historická udalosť, ale iba subjektívny zážitok a fantázia. Avšak vo všetkých biblických správach sa učeníci popisujú ako úplne triezvi, ba až ako ľudia plní skepse a pochybností, ktorí rozhodne nie sú len tak ľahkoverní. Okrem toho biblické texty hovoria úplne opačne: Zmŕtvychvstanie Ježiša Krista nie je výtvorom viery, ale práve naopak, až ich stretnutie sa so zmŕtvychvstalým Ježišom Kristom je základom viery učeníkov. Ak teda všetko uvažíme, je iba prirodzené, že učeníci Ježiša Krista vidia v Ježišovi Kristovi Pána (starozákonné označenie pre Boha) a že ho označujú ako Krista (označenie Mesiáša očakávaného od Židov). Ak teda Boh skutočne skrze Ježiša Krista prehovoril ku svetu, týka sa to nielen ľudí vtedajšej doby, ale aj nás.

Kresťanstvo nie je ľudský pokus priblížiť sa k Bohu, ale Boží príchod k nám ľuďom. A našou odpoveďou na túto Božiu ponuku je viera.

Zmŕtvychvstalý dáva zmysel žiť (Mt 28,8-15). Uvedomiť si, že zmŕtvychvstalý Ježiš náš život najviac obohatí. Týždeň, ktorý je za nami, je pre našu vieru najobsažnejší. Čím som sa obohatil? Čo si uvedomujem počas týchto dní? Robím všetko preto, aby som vo svojom živote primerane zažil zmysel Kristovho zmŕtvychvstania? Čo odo mňa Ježiš čaká, keď uvažujem o zmŕtvychvstaní? Boh rôznym spôsobom, cez ľudí i udalosti hovorí ku každému osobne. Zmena života a upevnenie vo viere je najčastejšie, čo si viac-menej každý uvedomuje. Boh sa nám takto zjavuje. Vzkriesenie Ježiša je základnou vecou našej viery a našej nádeje.

Alelujový verš pred evanjeliom pripomína: **„Toto je deň, ktorý učinil Pán, plesajme a radujme sa z neho“** (Ž 118,24).

Veľkonočný pondelok je dňom v konečnej oktávy, kedy každý deň prežívame to isté ako v jeden deň: udalosť zmŕtvychvstania Pána Ježiša. Deň vzkriesenia je prvým dňom nového stvorenia. Na počiatku Boh stvoril svetlo. Dnes si pripomínáme, že teraz naším svetlom je sám Kristus. Otvára nám oči. Dáva nám nové srdce, v ktorom žiari a blíči jeho slovo. Vyzýva nás na novú cestu v spojení s ním. Uvedomujeme si, že kde je on, tam máme byť aj my. Že to nie je jednoduché, pripomínajú nám už udalosti pri zmŕtvychvstaní. Evanjelium podáva akoby dva obrazy: jeden jasný a druhý tmavý. Ženy sa klaňajú Ježišovi a tým vyznávajú vzkrieseného Pána. Druhý a tmavý obraz predstavuje veľkňazov a starších, ako podplácajú rímskych vojakov, aby popierali Kristovo zmŕtvychvstanie. Aj my sa máme rozhodnúť, čo si vybrať, pre čo žiť. Viera a poklona, alebo nenávisť a lož. To sú spôsoby, ako zaujať postoj k Zmŕtvychvstalému. Niektí môžu namietajú, že je to veľmi zjednodušené, že existuje prinajmenšom ešte jedna možnosť, že niekto nemôže prekonať ťažkosti, ktoré sa stavajú do cesty jeho viere vo vzkrieseného Ježiša. Pýtajme sa, či taký, čo má ťažkosti vo viere, nie je už veriaci, aj keď si s otázkami nevie rady? Dnešná liturgia každému chce pomôcť stretnúť sa s Bohom. Každý môže vo svetle a dare milosti, ktoré Boh ponúka, nájsť bližší kontakt so zmŕtvychvstalým Kristom. Je potrebné, aby sme nič nekládli pred Boha vo svojom srdci, myslí, živote, ale svoje životy a čo v nich prežívame, čo sa nás dotýka, položili k prázdnu hrobu Ježiša. Zmŕtvychvstalý chce nám ukázať, aby sme prijali zmysel svojho života tak, že chce nás mať vo večnosti pri sebe, keď aj my budeme vzkriesení. Je potrebné požiť o zmenu nášho ducha. A hoci kameň z Kristovho hrobu bol už dávno odvalený, bez stretnutia s Ježišom vo sviatosti zmierenia, v Eucharistii a bez obnovenia stavu milosti to nedokážeme. Veľkonočné udalosti nám pripomínajú, že nesmieme žiť len pre tento svet. My sme pozvaní k novému životu, ktorý však musíme už tu na zemi prijať, a primerane podľa učenia si osvojiť. Prijatť Krista za svojho Pána a Boha nie je ľahké. Jeho prázdny hrob nám má pomôcť prebudiť sa z falošného spánku, zanechať nesprávny život a osvojiť si taký, kde zárukou večného šťastia je sám zmŕtvychvstalý Kristus. Máme len dve možnosti: buď prijmem Krista za svojho Pána a Boha, alebo ním opovrhujeme. Inej možnosti niet. Kristus nepatrí minulosti. Nenájdem ho viac v hrobe. Kristus žije. Je medzi nami. Nesmieme čakať. Treba si nájsť čas a stretávať sa s Kristom. V to nedeľné ráno, keď začalo znova biť Kristovo srdce, svet sa stal ešte viac spoločnou zemou Bohu a ľuďom. Je potrebné, aby sme si Kristove slová, ktoré povedal v nedeľné ráno ženám, čo najviac osvojili: **„Nebojte sa! Chodte, oznámte mojim bratom, aby šli do Galiley; tam ma uvidia“** (Mt 28,7).

Naša Galilea je naša rodina a okolie, kde žijeme. Každý deň môžeme stretnúť zmŕtvychvstalého Krista, ktorý nás poveruje oznámiť ľuďom zmysel a cieľ života, upriamiť cesty k Bohu, poučiť, povzbudiť, napomenúť, dodať odvahy. Tým viac a aktuálnejšia je táto naša misia, čím viac si uvedomujeme, že mnohí sa dajú pomýliť, zviešť a volia si cestu, hoci ľahšiu, pohodlnejšiu, rovnejšiu, ale tá ich na konci nemôže uspokojiť, urobiť šťastnými, nepomôže im nájsť blaženú večnosť. Keď veríme, za čo Kristus trpel, zomrel a čo nám svojím zmŕtvychvstaním prisľúbil, nesmieme mlčať, keď iní nepočuli o Kristovi alebo majú ťažkosti učenie Krista prijať. Radosť, ktorú ponúka Ježiš, nemožno uzamknúť v hrobe. Klamať nesmieme. Boh sa nedá odstrániť zo života ľudí. Boh je predsa ich Stvoriteľ. Patríme predsa Bohu. Jaro si "odkrúcal civilku" na obecnom úrade. Ráno mal povinnosť do domova dôchodcov priniesť väčší nákup. Musel sa ponáhľať, aby stihol strážiť prechod cez ulicu pri škole, keď žiaci šli do školy. Dopoludnia mal prácu na obecnom úrade a popoludní ešte v miestnej škole. Akokoľvek robil užitočnú prácu, netešila ho. Nikto mu počas niekoľko

mesiacov jeho služby nepovedal ďakujem a nik sa o jeho prácu nezaujímal. Všetci to brali ako samozrejmú. Keď sa jeho civilná služba chýlila ku koncu, ponúkli mu, že môže v nej pokračovať za normálny plat. Jaro sa rozhodol, že všetko nechá. Je to často aj vec okolia. Všimame si ľudí čo pracujú pre nás? Iný príklad. Katechétku napísal list chlapec, ktorý ležal v nemocnici: „Ďakujem vám, pretože práve tu, v nemocnici, som si uvedomil, ako nás máte radi.“ V odpovedi na list chlapec číta: „Priznám sa, že som pred mesiacom podala žiadosť o výpoveď od konca školského roka. Po prečítaní tvojho listu som požiadala o storno žiadosti o výpoveď.“ Uvedomujeme si, že Ježiš dáva zmysel žiť, pracovať pre iných, dáva nádej na večný život. Kto si kladie správne otázky a dáva pravdivé odpovede, mnohé veci sa vyriešia, ale sa aj obohatí, nadobúda väčšie poznanie, istotu, a to si zvlášť vo viere uvedomujeme, keď nám liturgický rok pripomína zmŕtvychvstanie Pána.

On povstal z mŕtvych do lásky. Kresťanská láska stojí a padá na zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. On povstal z mŕtvych do lásky, ktorou je Boh sám. Je dokonalý v láske a ako taký sa teraz stretáva s ľudskou láskou, v ktorej sa človek realizuje. Zmŕtvychvstalý teda nie je vzdialený ľuďom, ale je vnútorne spolu prítomný v láske človeka. Tu v láske je to „miesto“, kde živý Kristus stretáva človeka. Zmŕtvychvstalý Kristus teda nie je len myšlienkou a ideou ľudí, ktorí si želajú, aby žil ďalej, ale on skutočne vstal z mŕtvych a je tu úplne v láske prítomný. Keď si to uvedomím, rozhorí sa moja láska ku Kristovej láske a on sa mi daruje vo svojej láske, a tým sa moja láska bude zväčšovať a žiť v ňom.

Šiesta veľkonočná nedeľa

Začnime aktuálnou myšlienkou, moje zmŕtvychvstanie. Čo o ňom vieme. Jeden z nás píše. Prežil som peklo na zemi, ale Pán Boh sa ma dotkol a práve vďaka nemu som vstal z mŕtvych. Začnem však od začiatku...Narodil som sa síce v katolíckej, ale nepraktizujúcej rodine. Avšak na moje šťastie – ako sa ukázalo neskôr – bol som pokrstený. V našom dome bolo zdanlivo všetko v poriadku, mama a otec nás milovali. Z materiálnej stránky nám nič nechýbalo. Ale otec ťažko pracoval, preto pre nás nemal čas. A práve vtedy som potreboval a hľadal nejakú autoritu, nejaký vzor. Keďže nebolo otca, ktorý by mi mohol určité záležitosti vysvetliť, a nepoznal som ani Pána Boha, ktorého by som mohol poprosiť o vedenie, začal som hľadať vlastné cesty. A aj našiel. Začali mi imponovať starší spolužiaci, ktorí počúvali hardrock a metal. Aj ja som vtedy začal počúvať tú istú hudbu, stretával som sa s týmito spolužiakmi, obliekal som sa rovnako ako oni a samozrejme, tak som sa aj správal. Takto som v piatej triede základnej školy začal fajčiť. O dva roky neskôr som už popíjal pivo a lacné víno. A keď sa objavili prvé skupiny, preorientoval som sa na blackmetal. Spolu s kamarátmi sme boli touto hudbou takí fascinovaní, že sme začali nosiť rôzne symboly – obrátené kríže (ezoterické symboly odvrátenia sa, ktoré označujú odporovanie kresťanským dogmám – pozn. red.), tri šestky (symbol šelmy, Antikrista – Zjv 13,18) a pentagramy (päťramenné hviezdy označujúce kráľovstvo Lucifera, božskú moc človeka nad svetom – symbol mágie). Začal som utekať z domu na koncerty satanistických skupín, a takto som vedome i nevedome dovolil silám zla, aby vstúpili do môjho života...

Potom sa všetko zvrátilo ako v zlej rozprávke... Keď sa mi metal stal nudným, začal som počúvať punkovú hudbu. Jazdil som na ich koncerty, na niektorých som bral nejaké tabletky a zapíjal ich alkoholom, fajčil som trávu a fetoval. Potom som sa stal hipisákom. Zmenil som hudbu, ale neprestal som piť alkohol, ba čo viac, nielenže som fajčil trávu, ale začal som experimentovať aj s LSD. V tom čase som žil aj v hriechu s dievčaťom. Nevieť odkiaľ, ale

neskôr sa objavili amfetamíny. Keďže som vždy chcel byť slobodný človek, vyskúšal som aj to, myslieť si, že to je to najlepšie v mojom živote, že mi to dá úplnú slobodu. Práve tu som sa zmýlil – odmenou nebola vytúžená sloboda, ale jej strata. Ale vtedy som to ešte nevedel. Po niekoľkých rokoch užívania amfetamínu mi začali všelijaké problémy so zdravím, preto som sa rozhodol, že odídem do USA a tam zmením svoj život. Svojmu dievčaťu som slúbil, že odteraz už všetko bude iné... A aj bolo. Prvý polrok som ťažko pracoval a vyhýbal som sa ľuďom, ktorí brali drogy. Zmohli sme sa na auto a byt. Ale, žiaľ, to všetko sme stavali na piesku a spadlo to ako domček z kariet... Nevydržal som a vrátil som sa k drogám, ba čo viac, stal som sa kamarátom dilerov drog. A vtedy som už naozaj prežíval peklo na zemi. Bral som kokaín, potom aj heroín.

Stratil som dievča, s ktorým som bol sedem rokov, stratil som byt aj auto, ale čo bolo najhoršie, stratil som ľudskú dôstojnosť. Všetko, čo som robil, bolo podriadené drogám. Odkedy som začal bývať s drogovými dílermi, aj sám som začal drogy predávať. Chodieval som do černošských štvrtí, pričom som celý čas žil v strachu, že ma chytí polícia, že černosi ma okradnú alebo zabijú (zavrtanie guľky do hlavy nebolo ničím výnimočným v štvrti, kde boli okná na domoch zatčnené len doskami). Niekedy som si myslel, že hram nejakú rolu v akomsi zlom filme alebo že sa mi to všetko len sníva – ale nebol to sen. Bol to môj život, tvrdá realita, z ktorej nebolo východisko (aspoň tak sa mi vtedy zdalo). A čo bolo najhoršie, bol som v nej už tak veľmi „doma“, že som vôbec nerozlišoval dobro od zla. A vlastne nikdy ma to nikto neučil... Úplne dezorientovaný a ponorený v jede toho storočia, akým je narkománia, rozhodol som sa nevrátiť sa k priekupníkom, s ktorými som býval a kde som všetko mal zadarmo. Začal som žiť v aute na ulici. Ďalej som vozil ľuďom drogy. Túlal som sa po všelijakých brlohoch, žil som s prostitútkou. Keď mi zobrali auto, ostal som na ulici, ponechaný úplne sám na seba. Moji bývali kamaráti mi chceli pomôcť, ale ja som ich pomoc odmietol. Chcel som len fetovať. Tackal som sa po uliciach ako posadnutý, spal som na kartónoch pod schodmi, jedol som z odpadkových košov, rozprával som sa sám so sebou, zďaleka som smrdel... Napriek tomu som si myslel, že všetko je v poriadku... Až smrť môjho kamaráta, ktorý sa predávkoval, mi otvorila oči. Keď som sedel v černošskej štvrti pri odpadkových nádobách – scéna akoby vystrihnutá z filmu –, rozhodol som sa so všetkým skončiť vstriknutím si veľkej dávky heroínu do žily. Vedľa mňa na zemi bolo veľké ľudské lajno.

Zrazu som doň vopchal lyžičku aj striekačku. A vtom som v hĺbke svojho srdca pocítil obrovskú túžbu: „Chcem žiť! Nechcem zomrieť! Veď mám len 29 rokov!“ V tej chvíli som pocítil, ako ma za krk chytila akási Sila a začala ma vodiť ulicami, po ktorých som nikdy nešiel. Vari nenechá Pastier 99 oviec a nejde hľadať tu jednu zablúdenú (*porov. Lk 15, 1-7*)? Úplne som sa tej Sile podvolil a nechal som sa ňou viesť. Vtedy som ešte nevedel, že je to Pán Boh. Prišiel som k černošskej prostitútke a práve jej som povedal, čo sa stalo a že nechcem umrieť na ulici, že chcem žiť. Tá žena mi povedala o mieste, kde mi môžu pomôcť. Išiel som na uvedenú adresu a porozprával som o sebe ľuďom, ktorí tam pracovali. Odpovedali mi, že ma musia odviezť na odvykaciu liečbu, ale že práve nemajú nijaké auto. Aby som si sadol a čakal. Sadol som si teda a čakal, ale cítil som, že heroín už začína „v systéme chýbať“. Potreboval som ďalšiu dávku. Bol som vtedy v takom stave, že som musel brať dve dávky drogy každé dve hodiny, aby som sa dokázal vôbec pohnúť... Už som chcel odísť, keď práve prišla akási žena s mužom, ktorí prišli v nejakej záležitosti. Pre mňa to boli anjeli, ktorých Pán Boh postavil na moju cestu. Títo ľudia ma odviezli na odvykaciu kúru.

Tam som po 17 rokoch pitia a brania drog prvý raz tak skutočne začal triezvieť. Chodil som na podporné skupiny a okrem toho som začal každý večer klákať k modlitbe s

černošskými kamarátmi. Modlili sa nahlas a prosili o všetko, čo je dobré pre mňa a pre moju rodinu. Pre mňa to bolo čosi úžasné – po toľkých rokoch robenia zlých vecí si kľaknúť a jednoducho poprosiť Boha o dobro pre kohosi iného. Po troch mesiacoch môjho triezveho putovania Pán Boh opäť postavil na moju cestu človeka - anjela, ktorý mi povedal: „Ľudovít, všetko robíš dobre, ale aby si vytrval v triezvosti, musíš nájsť Pána Boha.“ Potom ma vzal do kaplnky v útulku pre bezdomovcov pri Kostole Najsvätejšej Trojice. Kľakol si do lavice. Ja hneď vedľa neho. Vtedy mi povedal: „Ľudovít, to je Najsvätejšia sviatosť. Veríme, že je to telo Pána Ježiša, že tam je náš živý Boh.“ Potom sa začal modliť. Kľáčal som, pozeral som sa na Najsvätejšiu sviatosť a myslel som si: „Aha, aj moje myšlienky smerujú ku krížu, odtiaľ sa prenášajú do vesmíru, tam ich ufóni snímajú na počítači a potom naspäť vysielajú nejakú energiu, ktorá mení svet. Keď som vtedy tak „múdro“ uvažoval, uvidel som svetlo, ktoré vychádzalo z Najsvätejšej sviatosti a ktoré začalo obklopovať všetko dookola. Bolo okolo mňa a ja v ňom. V tej chvíli som začal veľmi plakať. Priam som reval. Môj kamarát sa na mňa pozeral a nechápal, čo sa deje. Bol to návrat márnotratného syna (Lk 15, 11–32).

Pán Boh sa ma opäť veľmi hmatateľne dotkol. Začal som bývať v tom útulku pre bezdomovcov. Začal som chodiť na stretnutia modlitbovej skupiny. Čoskoro, ako tridsaťročný, som sa prvý raz v živote vyspovedal. Vtedy som sa cítil tak, akoby mi zo srdca spadlo obrovské vrece kameňov. Prvý raz v živote som sa cítil skutočne slobodný. Nie takou slobodou, akú som hľadal v hudbe a drogách, ale tou skutočnou slobodou, ktorú môže dať len Pán Boh. Spovedou sa začala moja duchovná púť triezvosti za Pánom Ježišom. Opakoval som si: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma“ (Lk 9,23). Čoskoro som bol na prvom svätom prijímaní. Odvtedy začal Pán Ježiš uskutočňovať zmeny v mojom srdci – a robí ich dodnes. Prijal som aj sviatosť birmovania. Ako dobre, že som bol pokrstený. Vďaka tomu som jednou z ovečiek zo stáda nášho Pastiera, ktorý ma strážil a chránil – nikdy som nebol vo väzení, nezahynul som pri havárii, nik ma nezabil, nenakazil som sa HIV... Predtým som si to akosi nikdy neuvedomil. Až teraz som vďačný za to, čo mám, a že ma Pán Ježiš našiel, že mohol vo mne vstať z mŕtvych.

Práve uplynulo päť rokov od môjho zmŕtvychvstania. Vďaka tejto skúsenosti – vďaka neseniu svojho kríža – môžem dnes pomáhať iným ľuďom. Sám Ježiš dáva cezo mňa nádej iným ľuďom. Nehovorím, že je mi v živote vždy ľahko, ale mám Pána Ježiša prítomného vo sviatostiach. Mám Eucharistiu i sviatosť zmierenia a viem, že Pán Ježiš nás veľmi miluje, že preňho nič nie je nemožné. Chvála mu a česť

To je vrchol ľudského života Pána Ježiša. Jeho oslava začala Vzkriesením, ale vrcholí Nanebovstúpením. Po svojom umučení apoštolom poskytol mnoho dôkazov o tom, že je živý. 40 dní sa im zjavoval a hovoril s nimi o Božom kráľovstve. Zatiaľ, čo pred jeho umučením spočívala jeho činnosť prednostne v hlásaní náuky a v poučovaní, po jeho Vzkriesení to bolo skôr odovzdávanie moci apoštolom, zmocnenie. Po 40 dňoch Pán vystupuje do neba. Pán Ježiš v tajomstve dnešného sviatku zjavuje Nové bytie. Toto nové bytie sa nám udeľuje v Duchu Svätom. V kresťanstve nejde len o prijatie novej náuky, ale o moc, ktorá spočíva v prijímaní Krista. Tajomstvo dnešného sviatku zjavuje možnú veľkosť každého človeka. Dnes počujeme úžasnú zvesť o tom, že biologický druh Homo sapiens, teda jeden z nás ľudí, je vyvýšený nad anjelov a sedí po pravici Božej, teda jeden z nás ľudí dosiahol Zbožštenie. Ale človek Ježiš, jeden z nás, je zároveň cestou aj pre nás, pravdou aj o nás a životom, ktorý môže byť aj naším. Keď sv. Augustín uvažoval nad tajomstvom dnešného sviatku, tak povedal: „Dnes náš Pán Ježiš Kristus vystúpil do neba. Nech s ním vystúpi aj naše srdce.“ Podobne ako apoštoli sme dnes zahľadení na nebo aj my. Rímsky katechizmus nás poučuje,

že Kristus od tejto chvíle sedí po pravici Otca: „Pravicou Otca“ rozumieme slávu a velebu Boha, v ktorej Kristus ako Boží Syn pred všetkými vekmi, ako Boh z Boha, rovnakej podstaty s Otcou, existoval. Teraz však v tejto sláve sedí aj ako človek Ježiš po svojom vteleení a po svojom vzkriesení, keď jeho telo bolo oslávené“. Sedieť po pravici Otca znamená nastolenie Mesiášskeho kráľovstva, naplnenie Danielovho videnia, ktoré sa týkalo Syna človeka: „Jemu bola odovzdaná vláda a Kráľovstvo, takže jemu slúžili všetky národy, kmene a nárečia. Jeho vláda je večná, ktorá nezaniká a Jeho Kráľovstvo nezahynie" (Dan 7,14).

Počnúc týmto okamihom sa apoštoli stali svedkami „Kráľovstva, ktorému nebude konca“. Boží anjeli nás dnes podobne ako apoštolov musia vytrhnúť z našich zbožných meditácií a upozorniť nás na to, že do neba sa dostávame nie zbožným premýšľaním a rozjímaním, ale čínorodým životom. Jedna stará legenda hovorí: o rabínovi, o ktorom išla zvesť, že každý deň vystupuje do neba. Istý pochybujúci človek si to chcel preveriť a preto začal sledovať menovaného rabína. Videl častejšie ako skoro ráno odchádza z domu. Keď sa raz podujal na to, že začal rabína z sledovať, zistil, že každé ráno prichádza do domu jednej chudobnej starency a pomáha jej. Keď to menovaný videl, uznal a pochopil, že naozaj tento rabín každý deň skrze svoje dobré skutky vystupuje do neba. Posledné udalosti, ktoré zachytáva evanjelium hovoria o príkaze ale aj o príslube. Príkaz sa dotýka kresťanov všetkých čias. „Učiť a svedčiť!“ Učiť môže ten, kto intelektuálne zvládol nejakú problematiku, ale svedčiť môže len ten, koho sa Boh dotkol svojím Duchom. Dostali príkaz učiť a svedčiť. Zároveň príslub pomoci, dar Ducha Svätého. V tomto zápase, do ktorého je angažovaný každý kresťan, a ktorý je často zápasom s mocnosťami temnoty, si musíme živo uvedomovať, že Ježišovi je daná všetka moc na nebi i na zemi. Svedčiť môže len ten, kto niečo zažil. Svedectvo, ktoré Ježiš požaduje, je ovocím skúsenosti, ktorú On sám umožňuje. Ježiš nás vovádza do spoločenstva s Bohom skrze Ducha Svätého. Duch Svätý robí apoštolov svedkami. Neboli schopní svedčiť, dokiaľ neprežili vyliatie Ducha svätého. Svedectvo nie je to, čo často vidíme aj na našich uliciach alebo po domoch, keď nejaký sektári sa snažia agitovať na svoju stranu. Svedectvo apoštolov vyvieralo zo zážitku Ducha, z osobnej skúsenosti s Bohom ako so živou osobou. Duch Svätý nám umožňuje zážitok Boha. V Kristovi ho môžeme vidieť, ale v Duchu Svätom ho môžeme zažiť. Duch Svätý to je Láska Božia rozliata v našich srdciach. Svedectvo nemusí spočívať nutne v tom, že budeme hovoriť slovami. Kresťanské svedectvo môže byť aj v pokojnom, navonok nehučnom vnútornom živote, ktorý napriek tomu oslovuje. Ťažisko nášho kresťanského svedectva je práve v tomto prežívaní Božej lásky vo svojom srdci. V zmene bytia. Prijímame Božie Slovo, ale skrze Slovo prijímame Božieho Ducha. A Duch Boží rozhoduje o kvalite bytia. Kresťanské svedectvo sa dotýka predovšetkým tejto oblasti. Svedectvo o zmenenom bytí. Keď sme dnes spolu s apoštolmi svedkami nanebovstúpenia nášho Spasiteľa, zreteľne si uvedomujeme, že tento sviatok nám pripomína, kde je cieľ nášho života. Tým cieľom je nebo. A ak nás spája láska k Ježišovi, tak nás rovnako spája aj spoločná túžba po dosiahnutí tohto večného domova. K tomu smeruje naše duchovné snaženie.

Keby sme to chceli zhrnúť: Kristovo Nanebovstúpenie značí definitívny vstup Ježišovho človečenstva do nebeskej domény Boha, odkiaľ sa znovu vráti, ale ktorá Ho medzičasom ukrýva pred očami ľudí. Ježiš Kristus, Hlava Cirkvi, nás predchádza do Otcovho slávneho Kráľovstva, aby sme my, údy Jeho tela, žili v nádeji, že sa jedného dňa naveky spojíme s Ním. Ježiš Kristus, keď raz navždy vstúpil do nebeského svätostánku, neprestajne sa prihovára za nás ako Prostredník, skrze ktorého oslávené človečenstvo, vo sviatostiach cirkvi, neustále do sveta vstupuje Duch Svätý. I táto pravda svedčí o tom, že Boh do nášho ľudského sveta vstupuje v závislosti od nás ľudí. Duch Svätý vstupuje do sveta skrze Kristovo

oslávené človečenstvo. Na záver znovu výrok sv. Augustína: „On je už vyvýšený nad nebesia, a predsa znáša na zemi všetky útrapy, ktoré my ako jeho údy zakusujeme. Vydal o tom svedectvo zhora, keď zavolať: „Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ!“ A povedal tiež: „Bol som hladný a dali ste mi jesť.“

Prečo sa aj my nenamáhamo na zemi tak, aby sme vierou, nádejou a láskou, ktoré nás s ním spájajú, už teraz odpočívali s ním v nebi? On je už tam, ale je aj s nami. My sme ešte tu, ale sme aj s ním. On je s nami skrze svoje božstvo, moc a lásku. My s ním nemôžeme byť skrze božstvo, ako je on s nami, ale láskou môžeme, a to láskou k nemu.“ Rozprávania jedného z nášho okolia. Zmŕtvychvstanie v živote jedného brata....

Vrúcne si dúfal v Boží zásah a nič sa nestalo? Aj druhýkrát si dúfal a zasa nič? Všetko išlo ako predtým aj napriek toľkým modlitbám, toľkým slzám, azda aj napriek znameniam, že tentokrát už budeš vypočutý? Dúfaj ďalej, dúfaj opäť, až do konca! (*Raniero Cantalamessa*). Keby sme pomohli dúfať čo i len jedinému človeku na zemi, nežili by sme nadarmo (*Martin Luther King*). Vždy, keď strácame i tú poslednú nádej, majme na pamäti, že obyčajný vojak je zlým posudzovateľom veľkých bitiek (*William R. Inge*). Bože môj, som vnútorne presvedčený, že moja dôvera v teba nikdy nemôže byť priveľká a že to, čo mi dáš, vždy bude väčšie než to, v čo som dúfal (*Claude de la Colombière*). Nádej nie je sen, ale spôsob, ako sny uskutočniť (*Joseph L. Suenens*). Boh neplní všetky naše priania, ale dodržiava všetky svoje prisľúbenia (*Dietrich Bonhoeffer*). Bez nádeje nie sme kresťanmi, ba dokonca ani ľuďmi schopnými uniesť ťarchu života (*Carlo Maria Martini*). Pre kresťana nie je nádej niečím neurčitým, naopak má veľmi jasné rysy: nie je to posledná bohyňa tiež odsúdená na zánik, ale zmŕtvychvstalý Kristus, ktorý žije v srdci kresťana (*Emilio Gandolfo*). Nádej vidí klas, i keď môj telesný zrak vidí len hnijúce zrno. (*Primo Mazzolari*). Neustále dôveruj svojmu Bohu, On nikdy žiaden boj neprehrá. (*Josemaría Escrivá*) Nádej, ktorá sa bojí rizika, nie je opravdivá (*Helder Camara*). Nádej kresťana je nádejou Abraháma, ktorý očakáva život tam, kde sa všetko zdá byť neplodné ako Sárino lono (*Ján Pavol II.*). Korene nabierajú silu v zime (sv. Augustín). Nádej nespočíva v tom, čo sme schopní vykonať, ale v tom, že Boh je milosrdný a splní na nás, čo v našich silách nie je (*Klaus Hemmerle*). Kto sa úplne vloží do rúk všemohúceho Boha, nikdy nestavia nič na piesku (*Georg Neumark*). Žiadny mrak nie je natoľko čierny, aby nemal striebisté okraje (*anglické príslovie*). Môj Pane a Bože! Som natoľko presvedčený, že sa staráš o všetkých, ktorí v teba dúfajú, a že tým, ktorí všetko očakávajú od teba, nemôže nič chýbať, že som sa rozhodol žiť bez starostí a každý nepokoj vložiť na teba. (*Claude de la Colombière*). Nehovor, že sa ti niektorá nádej nenaplnila! Veď si sa obával toľkého zla, ktoré ťa nakoniec nepostihlo! (*Friedrich Rückert*). Pane, pomôž nám vydať sa zajtrajškom a neotáčať sa späť, vykročiť bez strachu z námahy. Daj, nech môžeme ďalej dúfať, akoby život začínal iba dnes. Daj nám odvahu a silu uprostred búrok, pretože si tu s nami a v teba vkladáme nádej (*Joseph L. Suenens*). Občas ťa opúšťajú sily? Prečo sa s tým nezveríš svojej Matke? Ona je „potešenie zarmútených“, „pomocnica kresťanov“...ona je naša nádej, kráľovná apoštolov! (*Josemaría Escrivá*), Nikdy nezúfaj. Lazár bol mŕtvy a jeho telo hnilo. „Pane, už páchne, veď je už štyri dni v hrobe“, povedala Mária Ježišovi. Keď počuješ Božie vnuknutie a budeš ho nasledovať „**Lazár, pod' von!**“, vrátiš sa k životu. (*Josemaría Escrivá*)

Pre kresťana je aj slnko, ktoré zapadá, plné jasu (*Ján XXIII.*) ,Dúfať neznamená uvidieť záblesk svetla, ale dôverovať so zavretými očami, že Pán má úplné svetlo a žije v tomto jase. On je Svetlo. (*Josemaría Escrivá*). Radlicaktorou sa orie a otvára brázda, nevidí ani semeno, ani plod. (*Josemaría Escrivá*) V hraničnej chvíli života sa aj nádej trpezlivosti môže zlomiť. Veď ide o cestu, na ktorej ostáva človek často sám, smädný, unavený. Nádej má takisto

nárok na únavu. Človek v určitých chvíľach zistí, že nedokáže zvládnuť životné situácie tak, ako by pri svojom poznaní a láske chcel. Ak človek poctivo niesol svoju trpezlivosť a vyčerpaný stratil nádej, vtedy prichádza Boh. Je to jedna z najkrajších chvíľ vzájomného stretnutia, v ktorej nastáva pochopenie, že nič sa nestráca, ale všetko dostáva iný zmysel. Nedôverujúce duše nevidia nič iné len mrákavy doliehajúce na zem. My však máme pevnú dôveru, že náš Spasiteľ neopustil svet, ktorý sám vykúpil. (*Ján XXIII.*) Neoddávajme sa melanchólíi, ktorá uráža múdrosť našej viery a Pánove prisľuby (*Ján XXIII.*).

Nanebovstúpenie Pána

Kto uverí, bude spasený (Mk 16,16)

Zmŕtvychvstanie Ježiša Krista je objektívna historická udalosť, ktorá sa udiala v konkrétnom čase a na konkrétnom mieste. Všetky pokusy spochybniť ju sú ideologickou špekuláciou, ktorá nemá nijaký reálny základ. Ježišovo zmŕtvychvstanie sa týka každého z nás, pretože dáva definitívny zmysel nášmu životu, utrpeniu a smrti. Ježiš nás svojím zmŕtvychvstaním oslobodil a už nie sme otrokmi diabla, hriechu a smrti. Každému z nás dáva zadarmo radosť večného života v nebi bez toho, aby sme si ju museli nejako zaslúžiť. Ale túto radosť budeme môcť prežívať len vtedy, ak odmietneme hriech, ak sa s vierou a dôverou privinieme k Zmŕtvychvstalému a podriadime mu celý svoj život. Prečo uverili? Ježiš zomrel ako odsúdenec na kríži. Bol to najpotupnejší druh smrti. Ukrižovali ho neďaleko najrušnejšej jeruzalemskej mestskej brány, v prípravný deň pred Veľkou nocou, keď do mesta prichádzalo najviac pútnikov. Židia považovali každého odsúdencu pribitého na drevo kríža za človeka prekliateho Bohom. Prečo nábožní Židia uverili v zmŕtvychvstanie Ježiša, putovného učiteľa a kazateľa, ktorý bol odsúdený na najpotupnejšiu smrť ukrižovaním? Ba čo viac, títo nábožní Židia uverili, že zmŕtvychvstalý Ježiš je pravý Boh. Prečo uverili v Ježišovo zmŕtvychvstanie a božstvo, ak takéto tvrdenie bolo pre Židov najväčším rúhaním (*porov. Mk 2,6–7*)? Práve títo nábožní Židia začali s neslýchanou odvahou hlásať, že Ježiš vstal z mŕtvych a že je pravý Boh, a za obhajovanie tejto pravdy podstúpili mučenícku smrť. Uverili v niečo, čo bolo pre nich, ako vyznávačov jediného Boha Jahve, najväčšou urážkou a rúhaním. Ako sa to mohlo stať?

Nanebovstúpenie je vrchol ľudského života Pána Ježiša. Jeho oslava začala Vzkriesením, ale vrcholí Nanebovstúpením. Po svojom umučení apoštolom poskytol mnoho dôkazov o tom, že je živý. 40 dní sa im zjavoval a hovoril s nimi o Božom kráľovstve. Zatiaľ, čo pred jeho umučením spočívala jeho činnosť prednostne v hlásaní náuky a v poučovaní, po jeho Vzkriesení to bolo skôr odovzdávanie moci apoštolom, zmocnenie. Po 40 dňoch Pán vystupuje do neba. Pán Ježiš v tajomstve dnešného sviatku zjavuje Nové bytie. Toto nové bytie sa nám udeľuje v Duchu Svätom. V kresťanstve nejde len o prijatie novej náuky, ale o moc, ktorá spočíva v prijímaní Krista. Tajomstvo dnešného sviatku zjavuje možnú veľkosť každého človeka. Dnes počujeme úžasnú zvesť o tom, že biologický druh *Homo sapiens*, teda jeden z nás ľudí, je vyvýšený nad anjelov a sedí po pravici Božej, teda jeden z nás ľudí dosiahol Zbožštenie. Ale človek Ježiš, jeden z nás, je zároveň cestou aj pre nás, pravdou aj o nás a životom, ktorý môže byť aj naším. Keď sv. Augustín uvažoval nad tajomstvom dnešného sviatku, tak povedal: „Dnes náš Pán Ježiš Kristus vystúpil do neba. Nech s ním vystúpi aj naše srdce.“ Podobne ako apoštoli sme dnes zahľadení na nebo aj my. Rímsky katechizmus nás poučuje, že Kristus od tejto chvíle sedí po pravici Otca: „Pravicou Otca“ rozumieme slávu a velebu Boha, v ktorej Kristus ako Boží Syn pred všetkými vekmi, ako Boh z Boha, rovnakej podstaty s Otcom, existoval. Teraz však v tejto sláve sedí aj ako človek Ježiš

po svojom vtelení a po svojom vzkriesení, keď jeho telo bolo oslávené“. Sedieť po pravici Otca znamená nastolenie Mesiášskeho kráľovstva, naplnenie Danielovho videnia, ktoré sa týkalo Syna človeka: **„Jemu bola odovzdaná vláda a Kráľovstvo, takže jemu slúžili všetky národy, kmene a nárečia. Jeho vláda je večná, ktorá nezaniká a Jeho Kráľovstvo nezahynie“** (Dan 7,14). Počnúc týmto okamihom sa apoštoli stali svedkami „Kráľovstva, ktorému nebude konca“.

Boží anjeli nás dnes podobne ako apoštolov musia vytrhnúť z našich zbožných meditácií a upozorniť nás na to, že do neba sa dostávame nie zbožným premýšľaním a rozjímaním, ale čínorodým životom. Jedna stará legenda hovorí: o rabínovi, o ktorom išla zvesť, že každý deň vystupuje do neba. Istý pochybujúci človek si to chcel preveriť a preto začal sledovať menovaného rabína. Videl častejšie ako skoro ráno odchádza z domu. Keď sa raz podujal na to, že začal rabína z sledovať, zistil, že každé ráno prichádza do domu jednej chudobnej starency a pomáha jej. Keď to menovaný videl, uznal a pochopil, že naozaj tento rabín každý deň skrze svoje dobré skutky vystupuje do neba. Posledné udalosti, ktoré zachytáva evanjelium hovoria o príkaze ale aj o prisľube. Príkaz sa dotýka kresťanov všetkých čias. „Učiť a svedčiť!“ Učiť môže ten, kto intelektuálne zvládol nejakú problematiku, ale svedčiť môže len ten, koho sa Boh dotkol svojím Duchom. Dostali príkaz učiť a svedčiť. Zároveň prisľub pomoci, dar Ducha Svätého. V tomto zápase, do ktorého je angažovaný každý kresťan, a ktorý je často zápasom s mocnosťami temností, si musíme živo uvedomovať, že Ježišovi je daná všetka moc na nebi i na zemi. Svedčiť môže len ten, kto niečo zažil. Svedectvo, ktoré Ježiš požaduje, je ovocím skúsenosti, ktorú On sám umožňuje. Ježiš nás vovádza do spoločenstva s Bohom skrze Ducha Svätého. Duch Svätý robí apoštolov svedkami. Neboli schopní svedčiť, dokiaľ neprežili vyliatie Ducha svätého. Svedectvo nie je to, čo často vidíme aj na našich uliciach alebo po domoch, keď nejaký sektári sa snažia agitovať na svoju stranu.

Svedectvo apoštolov vyvieralo zo zážitku Ducha, z osobnej skúsenosti s Bohom ako so živou osobou. Duch Svätý nám umožňuje zážitok Boha. V Kristovi ho môžeme vidieť, ale v Duchu Svätom ho môžeme zažiť. Duch Svätý to je Láska Božia rozliata v našich srdciach. Svedectvo nemusí spočívať nutne v tom, že budeme hovoriť slovami. Kresťanské svedectvo môže byť aj v pokojnom, navonok nehučnom vnútornom živote, ktorý napriek tomu oslovuje. Ťažisko nášho kresťanského svedectva je práve v tomto prežívaní Božej lásky vo svojom srdci. V zmene bytia. Prijímame Božie Slovo, ale skrze Slovo prijímame Božieho Ducha. A Duch Boží rozhoduje o kvalite bytia. Kresťanské svedectvo sa dotýka predovšetkým tejto oblasti. Svedectvo o zmenenom bytí. Keď sme dnes spolu s apoštolmi svedkami nanebovstúpenia nášho Spasiteľa, zreteľne si uvedomujeme, že tento sviatok nám pripomína, kde je cieľ nášho života. Tým cieľom je nebo. A ak nás spája láska k Ježišovi, tak nás rovnako spája aj spoločná túžba po dosiahnutí tohto večného domova. K tomu smeruje naše duchovné snaženie. Keby sme to chceli zhrnúť: Kristovo Nanebovstúpenie značí definitívny vstup Ježišovho človečenstva do nebeskej domény Boha, odkiaľ sa znovu vráti, ale ktorá Ho medzičasom ukrýva pred očami ľudí. Ježiš Kristus, Hlava Cirkvi, nás predchádza do Otcovho slávneho Kráľovstva, aby sme my, údy Jeho tela, žili v nádeji, že sa jedného dňa naveky spojíme s Ním. Ježiš Kristus, keď raz navždy vstúpil do nebeského svätostánku, neprestajne sa prihovára za nás ako Prostredník, skrze, ktorého oslávené človečenstvo, vo sviatostiach cirkvi, neustále do sveta vstupuje Duch Svätý. I táto pravda svedčí o tom, že Boh do nášho ľudského sveta vstupuje v závislosti od nás ľudí. Duch Svätý vstupuje do sveta skrze Kristovo oslávené človečenstvo.

Na záver znovu výrok sv. Augustína: „On je už vyvýšený nad nebesia, a predsa znáša na zemi všetky útrapy, ktoré my ako jeho údy zakusujeme. Vydal o tom svedectvo zhora, keď zavolať: **„Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ!“** A povedal tiež: „Bol som hladný a dali ste mi jesť.“ Prečo sa aj my nenamáhamo na zemi tak, aby sme vierou, nádejou a láskou, ktoré nás s ním spájajú, už teraz odpočívali s ním v nebi? On je už tam, ale je aj s nami. My sme ešte tu, ale sme aj s ním. On je s nami skrze svoje božstvo, moc a lásku. My s ním nemôžeme byť skrze božstvo, ako je on s nami, ale láskou môžeme, a to láskou k nemu.“

Siedma veľkonočná nedeľa

Ozval sa zvonček na dverách. Keď Marta päťdesiatnička otvorila dvere ostala stáť ako omráčená. Z izby počula hlas: – „Mami, kto je to?“ Pri dverách stáli dvaja muži. V bielom plášti šofér sanitky a starec s taškou v ruke. Sanitkár bol hneď na prvý pohľad nespokojný. Starec, tak len muž s taškou vyzeral, Marta ho na prvý pohľad spoznala, sa spýtala: – „Marta, prijmeš ma?“ V tom okamihu jej preletelo myslou čo prežila pred dvadsiatimi rokmi. Tento starec, vtedy jej manžel ju opustil. Nechcel sa dívať na dcérku ktorá sa im narodila telesne zdeformovaná. Našiel si inú ženu, k nej sa odsťahoval. Vtedy jej nič pekné nepovedal. Vtedy sa nespýtal, čo si ona žena počne sama s dievčatom. Ticho prerušil sanitkár. – „Tak čo, aj tu ho neprijmete, ako na predchádzajúcej adrese?“ Marta si uvedomila čo všetko prežila sama s dievčatom. Nikdy sa na muža nehnevala a aj dnes sa za neho pomodlila „zdravas“, ako každý deň od ich svadby. Z izby sa znova ozvala otázka: – „Mami, kto je to?“ Na ten hlas Marta zareagovala. „Je tu náš otec.“ Marta dáva súhlas mužovi, aby vstúpil. Sanitkár pokojnejší odchádza. A Jano po dvadsiatich rokoch prvý raz prekračuje prah bytu v ktorom opustil, zradil tých, ktorí ho najviac z ľudí milovali.

Evanjelista sv. Lukáš končí opis udalosti keď Ježiš uzdravil ochrnutého a rovnako mu odpustil aj hriechy slovami: **„Také niečo sme ešte nikdy nevideli“** (Mk 2,12). Pri tejto udalosti z evanjelia, chcel by som vidieť tvár muža, ktorého uzdravil Ježiš. Muž bol ochrnutý. Tí ktorí ho niesli, ktorí rozoberú strechu domu nad miestom kde Ježiš sedel a učil veľkú skupinu ľudí, tí nevedia nič o stave duše chorého. Tím ide len o to, aby pomohli telesne chorému stretnúť sa s Ježišom v nádeji, aby ho Ježiš uzdravil. Nesklamali sa. Ježiš ochrnutému pred tvárou prekvapených ľudí aj povie: **„Vstaň, vezmi si lôžko a chod domov“** (Mk 2,11). Ale to nie je všetko. Chorému, tým štyrom ktorý ho na lôžku priniesli ako aj všetkým okolo Ježiš pripravil oveľa väčšie prekvapenie, ako bolo telesné uzdravenie ochrnutého. Keď Ježiš videl vieru štyroch nosičov i vieru telesne ochrnutého povedal: **„Synu, odpúšťajú sa ti hriechy“** (Mk 2,5). Tým vyvolal Ježiš v zástupe prekvapenie. Ozvali sa hlasy: **„Čo to tento hovorí? Rúha sa! Kto môže okrem Boha odpúšťať hriechy“** (Mk 2,7)? Ježiš touto udalosťou až do konca čias chce nám pripomínať, že oveľa viac je pre nás, pre spásu potrebné byť zdravý na duši. Pre nás kresťanov je dôležitá otázka Pána Ježiša: **„Čo je ľahšie –povedať ochrnutému: ‚Odpúšťajú sa ti hriechy,‘ alebo povedať: ‚Vstaň, vezmi si lôžko a chod! ‘** (Mk 2,9)? Nikde sa nepíše, kto boli tí štyria nosiči a ani či sa zmenil spôsob života uzdraveného na tele i na duši. Pre našu spásu to nie je dôležité. Čo nesmieme prehliadnuť, nepodceniť, čo je dôležité je správať sa podľa Božích slov. Boh chce aby sme mu uverili. Príkaz lásky sa dotýka nášho presvedčenia, života vnútorného v duši, ako aj prejavov vonkajších vo vzťahu k Bohu, blíznym i k sebe samým. Príkaz lásky oslovuje ku konkrétnym postojom, skutkom správaniu. Keď sme verný k Ježišovým slovám „buď vôľa tvoja“, nesmie a nemôže nám byť ľahostajné pomôcť či nepomôcť svojmu blížnemu. To neplatí len o sociálnej či charitatívnej oblasti. To má platiť vždy a všade, keď niekomu máme sprostredkovať u Ježiša potrebné milosti. Boh tým, že

príkaz lásky splníme, dá svoje milosti nám čo príkaz lásky plníme, ale aj tým, pre ktorých sme sa podujali príkaz lásky konať. Máme preto zatvárať oči pred plnením príkazu lásky? Dáme prednosť filozofií „čo ťa nepáli, nehas“? To nie je a nemôže byť kresťanské.

Poznáme čo sú to skutky kresťanského telesného a duchovného milosrdenstva? Vychádzajú z Ježišových blahoslavenstiev. Je pravdou, že na ne často zabúdame, nepoznáme ich, alebo neplníme a tak nemôžeme povedať, že je všetko v poriadku. „Skutky milosrdenstva sú dobročinné skutky, ktorými pomáhame svojmu blížnemu v jeho telesných a duchovných potrebách. Poučovať, radiť potešovať, posilňovať sú skutky duchovného milosrdenstva takisto ako odpúšťať a trpezlivo znášať. Skutky telesného milosrdenstva sú najmä tieto: nasýtiť hladných, ujímať sa ľuďí bez prístrešia, obliekať otrhaných, navštevovať chorých a väzňov, pochovávať mŕtvych. Dávať almužnu chudobným je medzi týmito skutkami jedným z hlavných svedectiev bratskej lásky; je aj vykonávaním spravodlivosti, ktoré sa páči Bohu“ (KKC 2447). Materiálna núdza, nespravodlivý útlak, telesné a psychické choroby a nakoniec smrť, je ľudská bieda.

Do tohto stavu sa človek dostáva po prvotnom hriechu. Z toho vyplýva pre kresťana potreba pracovať na spáse svojej i duší bratov a sestier. Preto tak priťahoval súciti Krista, že sa ujímal trpiacich. Tí ktorých tlačí bieda sú predmetom uprednostňujúcej lásky Cirkvi. Pozerali sme televízne spravodajstvo. Ľudia rozhorčene sa bránili, aby v ich okolí nebudovali azylový dom. Môj priateľ, ktorý pred rokmi ako chlapec s rodičmi emigroval bez slova si utieral slzy. Pochopil som jeho slzám. Viackrát rozprával, ako im „dobrý“ ľudia pomáhali v cudzine, keď nemali ani to základné pre život a nepoznali reč. Tí ľudia sa usmievali, dávali im nádej do budúcnosti a títo u nás sú plní hnevu, nenávisti. Máte aj vy zážitok, že keď ste prišli nikoho chudobného, chorého, opusteného navštíviť, akú mal veľkú radosť, že vás hneď s radosťou usadil, chcel pohostiť...? A vám bolo smutno na duši, že najbližší nemajú čas, chuť, venovať týmto pozornosť. Často stretávam dve staršie panie, sú priateľkami. Keď za čias komunizmu jednej vážne ochorel manžel, tá druhá prišla a ponúkla sa jej pomôcť. Dozvedela sa totiž, že nemali deti a žena bola samá chorá a nemohla starať o manžela. Starala sa skoro rok o nich. Nič za to nechcela. Ako praktizujúca katolíčka po čase ich priviedla k Bohu. Jej život presvedčil chorého muža, že prijal sviatosti a zomrel ako kresťan katolík. Aj dnes svet potrebuje tých štyroch z evanjelia, ktorý svojou vierou pomáhajú iným niesť ich kríž, znášať ľudskú biedu a nachádzať cestu k spáse duší. Často sa presvedčajú, že sú nástrojom v rukách Božích. Boh si nimi posluhuje, aby zachraňoval márnотratných synov, či lotrom dával nádej na šťastnú večnosť. Po čom poznať kresťana katolíka? Áno, aj podľa jeho slov, ale najmä podľa jeho životných skutkov. Milovať aj svojich nepriateľov. Milovať všetkých veď sme všetci deti Božie, bratia a sestry Pána Ježiša, ktorý zomrel za všetkých a ktorý dáva vychádzať slnko tak nad dobrých i zlých. Pri skutkoch telesného milosrdenstva nezabúdajme na duchovné milosrdenstvo. Nebojme sa hovoriť aj o Bohu, keď žijeme vieru skutkami. Ježiš preto v evanjeliu sa pýta: **„Čo je ľahšie povedať ochrnutému: „Odpúšťajú sa ti hriechy,“ alebo povedať: „Vstaň, vezmi si lôžko a chod!“ (Mk 2,9)?**

Svet veľmi ľahko zvedie, pomýli aj vzdelaných, majetných i mladých z cesty za Bohom. Máme sa za nich modliť. Aj keď modlitba bude trvať dlho, keď o nej nebudú vedieť i keď nebudú o ňu opovrhujúci Bohom stáť. Na konci roka 2002 magistrát Bratislavy odmenil čestným občianstvom mesta aj kňaza ThDr. Františka Žáka. Prečo? Tento nenápadný pán, desiatky rokov deň čo deň chodil po bratislavských nemocniciach a ticho pomáhal chorým v ich chorobách a zomierajúcich pripravoval na smrť. Lekári a zdravotnícky personál ho poznal. Zatvárali oči, keď mimo návštevnych hodín, i v noci prichádzal. Mnohí, dokonca i straníci, politici prijali Pána Ježiša vo sviatostiach od neho. Občas nám bohoslovcom

rozprával aj o ťažkostiach. Mal aj zážitok, ktorý porozprával jeden muž o sebe. Tohto kňaza rodina veľmi prosila, aby pripravil na smrť jedného otca, manžela, dedka. Ten nie a nie sa zmieriť s Bohom. Kňaz prišiel viackrát na jeho izbu. Raz, keď sa stav natoľko zhoršil, že už sa čakalo na smrť, muž kňaza znova odmietol. Vtedy sa kňaz postavil do kúta izby a ticho modlil. Zomierajúci sa vtedy na kňaz oboril: -„Čo tu ešte chcete?“ A tento muž spomína, ako mu tento kňaz povedal: „Chcem vás vidieť ako budete zomierať a odchádzať do pekla.“ Ježiš nám v dnešnom evanjeliu hovorí, aby sme nezabúdali na cenu nesmrteľnej duše. Často po očistení duše a posilnení sviatosťami, vracia sa aj zdravie tela. Nám nesmie byť ľahostajné, v akom stave je naša duša, ale keď máme vplyv na iných, v akom stave sú aj ich duše. Žena, Marta, prijala do bytu muža po dvadsiatich rokoch, ktorý ju v najťažšej chvíli života aj s dcérou zradil, opustil. To bolo správanie kresťanky, aj keď to nebolo pre ňu v tej chvíli jednoduché a ľahké.

Vedomie sily a dôvery, že bremeno unesiem. Kristus nás predsa uistuje, že nás nikdy nebude skúšať nad naše sily. Poznanie, že ťažkosti nesieme len kúsok cesty. Naš život na zemi je v porovnaní s večnosťou skutočne krátky. Dobrovoľné prijaté bremena z lásky. Keď nesú bremeno dvaja, ťaží len na polovicu. My nesieme svoje bremeno spolu s Kristom. Tieto štyri dôvody majú silu pre toho, kto sa o nich presvedčil vlastnou skúsenosťou. Mňa osobne veľmi zaujala práve životná skúsenosť spomínanej Lidviny z Holanska. Žila v 14. storočí. V dvanástich rokoch urobila sľub panenskej čistoty a rozhodla sa patriť len Bohu. V pätnástich rokoch sa jej na ľade prihodil ťažký úraz a ďalších 38 rokov zostala úplne ochrnutá. Svoje utrpenie sa naučila prijímať a obetovať za druhých pomocou rozjímania o utrpení Pána. Jej svedectvo je aktuálne najmä pre všetkých dlhodobu chorých a trpiacich. Život v stálych bolestiach bol spočiatku neznesiteľný. Musela sa ešte len učiť trpezlivému prijatiu bolestí, ale nebola toho schopná. Túžila po skorom uzdravení a hľadala aj závidela zdravým kamarátkam. Sťažovala si a hundrala, plakávala a vzdychala. Keď jej ťažký stav trval už štyri roky a pokúšalo ju zúfalstvo, istý kňaz jej radil, aby rozjímala o utrpení Pána Ježiša. "Vaše poslanie je obetovať sa za iných, zadostučiniť za hriechy, ktoré ste nespáchali. Takto budete prejavovať najvyšším spôsobom lásku," vravel jej. Odvtedy sa Lidvina veľkodušne ponúkla, že chce niesť bremeno ustavičného utrpenia. Boh odpovedal na jej veľkodušnosť mimoriadnymi omilostneniami: zjavovali sa jej anjeli v ľudskej podobe, tiež Panna Mária, ba aj Ježiš Kristus, ktorý jej vtlačil svoje stigmy, znaky rán na rukách, nohách a boku. Na jej prosbu stigmy boli neviditeľné, ale ostala bolesť na ich miestach. K ochrnutiu sa pripájali aj iné ťažké choroby, ako rakovina, mor, malomocenstvo. Podľa mienky lekárov iní ľudia s takýmito príznakmi by už dávno zomreli, ale ona akýmsi nevysvetliteľným spôsobom ostávala nažive, iba nevýslovne trpela. V jednom období sa jej už natískala myšlienka, že ju Boh opustil. K novej dôvere v Božiu blízkosť ju povzbudila zvláštna príhoda. Raz do jej izby vbehol zadychčaný muž. Utekal pred iným, ktorý ho chcel zabiť. Ale jeho nepriateľ mu bol v pätách, takže aj on pribehol do miestnosti, kde ležala chorá. Avšak čudná vec: vypytoval sa na prenasledovaného, ktorý stál bledý pred ním. Lidvina neskrývala pravdu a povedala, že hľadaný muž je tam. No rozzúrený prenasledovateľ ho nevidel a odbehol preč. Zachránený muž si to nevedel vysvetliť, ale chorá v tom videla jasný Boží zásah. Jej odovzdanosť Kristovi s utrpením a kontemplatívny život nezostali svetu neznáme a prichádzali za ňou mnohí pútnici. Trpezlivosť Lidviny bola podrobená tvrdej skúške opustenosti, ako ju asi prežíval Pán Ježiš na kríži. Aj ona, keď bola na čas zbavená vnútornej útechy, vzdychala: "Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil!"

Posilnením jej nádeje a mysle však bolo denné prijímanie Najsvätejšej sviatosti. Zomrela v utorok po Veľkej noci vo veku 53 rokov. Mnohí chorí pri jej hrobe boli náhle

uzdravení a o rok bola nad hrobom postavená kaplnka. Ľudia ju pokladali za sväticu a takto si ju uctievali aj po smrti. Pápež Lev XIII. v roku 1890 potvrdil jej úctu. Spomienku na sv. Lidvinu, patrónku chorých, slávime 14. apríla.

Ozval sa zvonček na dverách. Keď Marta päťdesiatnička otvorila dvere ostala stáť ako omráčená. Z izby počula hlas: -„Mami, kto je to?“ Pri dverách stáli dvaja muži. V bielom plášti šofér sanitky a starec s taškou v ruke. Sanitkár bol hneď na prvý pohľad nespokojný. Starec, tak len muž s taškou vyzeral, Marta ho na prvý pohľad spoznala, sa spýtala: -„Marta, prijmeš ma?“ V tom okamihu jej preletelo mysľou čo prežila pred dvadsiatimi rokmi. Tento starec, vtedy jej manžel ju opustil. Nechcel sa dívať na dcérku ktorá sa im narodila telesne zdeformovaná. Našiel si inú ženu, k nej sa odsťahoval. Vtedy jej nič pekné nepovedal. Vtedy sa nespýtala, čo si ona žena počne sama s dievčatom. Ticho prerušil sanitkáč. -„Tak čo, aj tu ho neprijmete, ako na predchádzajúcej adrese?“ Marta si uvedomila čo všetko prežila sama s dievčatom. Nikdy sa na muža nehnevala a aj dnes sa za neho pomodlila „zdravas“, ako každý deň od ich svadby. Z izby sa znova ozvala otázka: -„Mami, kto je to?“ Na ten hlas Marta zareagovala. „Je tu náš otec.“ Marta dáva súhlas mužovi, aby vstúpil. Sanitkár pokojnejší odchádza. A Jano po dvadsiatich rokoch prvý raz prekračuje prach bytu v ktorom opustil, zradil tých, ktorí ho najviac z ľudí milovali.

Evanjelista sv. Lukáš končí opis udalosti keď Ježiš uzdravil ochrnutého a rovnako mu odpustil aj hriechy slovami: **„Také niečo sme ešte nikdy nevideli“** (Mk 2,12). Pri tejto udalosti z evanjelia, chcel by som vidieť tvár muža, ktorého uzdravil Ježiš. Muž bol ochrnutý. Tí ktorí ho niesli, ktorí rozoberú strechu domu nad miestom kde Ježiš sedel a učil veľkú skupinu ľudí, tí nevedia nič o stave duše chorého. Tím ide len o to, aby pomohli telesne chorému stretnúť sa s Ježišom v nádeji, aby ho Ježiš uzdravil. Nesklamali sa. Ježiš ochrnutému pred tvárou prekvapených ľudí aj povie: **„Vstaň, vezmi si lôžko a choď domov“** (Mk 2,11). Ale to nie je všetko. Chorému, tým štyrom ktorý ho na lôžku priniesli ako aj všetkým okolo Ježiš pripravil oveľa väčšie prekvapenie, ako bolo telesné uzdravenie ochrnutého. Keď Ježiš videl vieru štyroch nosičov i vieru telesne ochrnutého povedal: **„Synu, odpúšťajú sa ti hriechy“** (Mk 2,5). Tým vyvolal Ježiš v zástupe prekvapenie. Ozvali sa hlasy: **„Čo to tento hovorí? Rúha sa! Kto môže okrem Boha odpúšťať hriechy“** (Mk 2,7)? Ježiš touto udalosťou až do konca čias chce nám pripomínať, že oveľa viac je pre nás, pre spásu potrebné byť zdravý na duši. Pre nás kresťanov je dôležitá otázka Pána Ježiša: **„Čo je ľahšie –povedať ochrnutému: ‚Odpúšťajú sa ti hriechy,‘ alebo povedať: ‚Vstaň, vezmi si lôžko a choď! ‘** (Mk 2,9)? Nikde sa nepíše, kto boli tí štyria nosiči a ani či sa zmenil spôsob života uzdraveného na tele i na duši. Pre našu spásu to nie je dôležité. Čo nesmieme prehliadnúť, nepodceniť, čo je dôležité je správať sa podľa Božích slov. Boh chce aby sme mu uverili. Príkaz lásky sa dotýka nášho presvedčenia, života vnútorného v duši, ako aj prejavov vonkajších vo vzťahu k Bohu, blíznym i k sebe samým. Príkaz lásky oslovuje ku konkrétnym postojom, skutkom správaniu. Keď sme verný k Ježišovým slovám „buď vôľa tvoja“, nesmie a nemôže nám byť ľahostajné pomôcť či nepomôcť svojmu blížnemu. To neplatí len o sociálnej či charitatívnej oblasti. To má platiť vždy a všade, keď niekomu máme sprostredkovať u Ježiša potrebné milosti. Boh tým, že príkaz lásky splníme, dá svoje milosti nám čo príkaz lásky plníme, ale aj tým, pre ktorých sme sa podujali príkaz lásky konať.

Máme preto zatvárať oči pred plnením príkazu lásky? Dáme prednosť filozofií „čo ťa nepáli, nehas“? To nie je a nemôže byť kresťanské. Poznáme čo sú to skutky kresťanského telesného a duchovného milosrdenstva? Vychádzajú z Ježišových blahoslavenstiev. Je pravdou, že na ne často zabúdame, nepoznáme ich, alebo neplníme a tak nemôžeme povedať, že je všetko v poriadku. „Skutky milosrdenstva sú dobročinné skutky, ktorými

pomáhame svojmu blížnemu v jeho telesných a duchovných potrebách. Poučovať, radiť potešovať, posilňovať sú skutky duchovného milosrdenstva takisto ako odpúšťať a trpezlivo znášať. Skutky telesného milosrdenstva sú najmä tieto: nasýtiť hladných, ujímať sa ľudí bez prístrešia, obliekať otrhaných, navštevovať chorých a väzňov, pochovávať mŕtvych. Dávať almužnu chudobným je medzi týmito skutkami jedným z hlavných svedectiev bratskej lásky; je aj vykonávaním spravodlivosti, ktoré sa páči Bohu“ (KKC 2447).

Materiálna núdza, nespravodlivý útlak, telesné a psychické choroby a nakoniec smrť, je ľudská bieda. Do tohto stavu sa človek dostáva po prvotnom hriechu. Z toho vyplýva pre kresťana potreba pracovať na spáse svojej i duší bratov a sestier. Preto tak priťahoval súciti Krista, že sa ujímal trpiacich. Tí ktorých tlačí bieda sú predmetom uprednostňujúcej lásky Cirkvi. Pozerali sme televízne spravodajstvo. Ľudia rozhorčene sa bránili, aby v ich okolí nebudovali azylový dom. Môj priateľ, ktorý pred rokmi ako chlapec s rodičmi emigroval bez slova si utieral slzy. Pochopil som jeho slzám. Viackrát rozprával, ako im „dobrý“ ľudia pomáhali v cudzine, keď nemali ani to základné pre život a nepoznali reč. Tí ľudia sa usmievali, dávali im nádej do budúcnosti a títo u nás sú plní hnevu, nenávisť. Máte aj vy zážitok, že keď ste prišli nikoho chudobného, chorého, opusteného navštíviť, akú mal veľkú radosť, že vás hneď s radosťou usadil, chcel pohostiť...? A vám bolo smutno na duši, že najbližší nemajú čas, chuť, venovať týmto pozornosť. Často stretávam dve staršie panie, sú priateľkami. Keď za čias komunizmu jednej vážne ochorel manžel, tá druhá prišla a ponúkla sa jej pomôcť. Dozvedela sa totiž, že nemali deti a žena bola samá chorá a nemohla starať o manžela. Starala sa skoro rok o nich. Nič za to nechcela. Ako praktizujúca katolíčka po čase ich priviedla k Bohu. Jej život presvedčil chorého muža, že prijal sviatosti a zomrel ako kresťan katolík. Aj dnes svet potrebuje tých štyroch z evanjelia, ktorý svojou vierou pomáhajú iným niesť ich kríž, znášať ľudskú biedu a nachádzať cestu k spáse duší. Často sa presviedčajú, že sú nástrojom v rukách Božích. Boh si nimi posluhuje, aby zachraňoval márnотratných synov, či lotrom dával nádej na šťastnú večnosť. Po čom poznať kresťana katolíka? Áno, aj podľa jeho slov, ale najmä podľa jeho životných skutkov. Milovať aj svojich nepriateľov. Milovať všetkých veď sme všetci deti Božie, bratia a sestry Pána Ježiša, ktorý zomrel za všetkých a ktorý dáva vychádzať slnko tak nad dobrých i zlých. Pri skutkoch telesného milosrdenstva nezabúdajme na duchovné milosrdenstvo. Nebojme sa hovoriť aj o Bohu, keď žijeme vieru skutkami. Ježiš preto v evanjeliu sa pýta: **„Čo je ľahšie –povedať ochrnutému: ‚Odpúšťajú sa ti hriechy,‘ alebo povedať: ‚Vstaň, vezmi si lôžko a chod! ‘ (Mk 2,9)?**

Svet veľmi ľahko zvedie, pomýli aj vzdelaných, majetných i mladých z cesty za Bohom. Máme sa za nich modliť. Aj keď modlitba bude trvať dlho, keď o nej nebudú vedieť i keď nebudú o ňu opovrhujúci Bohom stáť. Na konci roka 2002 magistrát Bratislavy odmenil čestným občianstvom mesta aj kňaza ThDr. Františka Žáka. Prečo? Tento nenápadný pán, desiatky rokov deň čo deň chodil po bratislavských nemocniciach a ticho pomáhal chorým v ich chorobách a zomierajúcich pripravoval na smrť. Lekári a zdravotnícky personál ho poznal. Zatvárali oči, keď mimo návštevných hodín, i v noci prichádzal. Mnohí, dokonca i straníci, politici prijali Pána Ježiša vo sviatostiach od neho. Občas nám bohoslovcom rozprával aj o ťažkostiach. Mal aj zážitok, ktorý porozprával jeden muž o sebe. Tohto kňaza rodina veľmi prosila, aby pripravil na smrť jedného otca, manžela, dedka. Ten nie a nie sa zmieriť s Bohom. Kňaz prišiel viackrát na jeho izbu. Raz, keď sa stav natoľko zhoršil, že už sa čakalo na smrť, muž kňaza znova odmietol. Vtedy sa kňaz postavil do kúta izby a ticho modlil.

Zomierajúci sa vtedy na kňaz oboril: -„Čo tu ešte chcete?“ A tento muž spomína, ako mu tento kňaz povedal: „Chcem vás vidieť ako budete zomierať a odchádzať do pekla.“

Ježiš nám v dnešnom evanjeliu hovorí, aby sme nezabúdali na cenu nesmrteľnej duše. Často po očistení duše a posilnení sviatosťami, vracia sa aj zdravie tela. Nám nesmie byť ľahostajné, v akom stave je naša duša, ale keď máme vplyv na iných, v akom stave sú aj ich duše. Žena, Marta, prijala do bytu muža po dvadsiatich rokoch, ktorý ju v najťažšej chvíli života aj s dcérkou zradil, opustil. To bolo správanie kresťanky, aj keď to nebolo pre ňu v tej chvíli jednoduché a ľahké.

Zoslanie Ducha Svätého

Na omšu na vigíliu

DARCA DAROV SLÚBENÝCH

Chvíľa ticha na rozjímanie.

Príď, Duchu Svätý, a naplň naše srdcia darom múdrosti, aby sme poznali márnosť a nestálosť pozemských vecí a len Pána a Boha, jediné a najväčšie dobro, milovali a v ňom vyhľadávali zaľúbenie. Amen.

Príď, Duchu Svätý, a naplň naše srdcia darom rozumu, aby sme čoraz lepšie poznávali tajomstvá nášho svätého náboženstva a vždy rozoznávali dobré od zlého. Amen.

Príď, Duchu Svätý, a naplň naše srdcia darom rady, aby sme sa v pochybnostiach vyhli každému omylu a vždy si volili to, čo slúži Pánu Bohu na slávu a nám na spásu. Amen.

Príď, Duchu Svätý, a naplň naše srdcia darom sily, aby sme všetky pokušenie premáhali, verne zachovávali Božie prikázania a trpezlivo znášali všetky protivenstvá. Amen.

Príď, Duchu Svätý, a naplň naše srdcia darom poznania, aby sme všetky veci používali len na Božiu slávu a na spásu svoju a svojho blížneho. Amen.

Príď, Duchu Svätý, a naplň naše srdcia darom nábožnosti, aby sme milovali modlitbu, horlili za Božiu službu a s dôverou i s detskou oddanosťou vinuli sa k Pánu Bohu a k nebeským veciam. Amen.

Príď, Duchu Svätý, a naplň naše srdcia darom bázne voči Bohu, aby sme vždy na Boha pamätali a z úcty k nemu chránili sa všetkého, čo by urazilo jeho Božskú veľbu. Amen.

Keď chceme hovoriť o Duchu Svätom, musíme najskôr vedieť kto On vlastne je. Duch Svätý je tretia božská osoba najsvätejšej Trojice. Patrí mu tá istá úcta, poklona a sláva ako Otcovi a Synovi. Keďže je osobou, sám myslí, koná, cíti, rozhoduje sa. Je teda možné s Ním mať vzťah, byť ako priateľ s priateľom. Ježišovo víťazstvo na kríži Ťa k tomu uschopnilo. Komu je daný Duch Svätý? Duch Svätý naplňa iba toho, kto uverí v Ježiša Krista (a dáva sa pokrstiť – Sk 2,38). Ak uveríš v Ježiša Krista a si smädný po Duchu Svätom, tak ho môžeš dostať (Jn 7,37). Prečo je daný Duch Svätý? Pretože Boh chce aby sme boli blízko pri ňom, aby sme Mu rozumeli, aby sme pri ňom mohli byť šťastní. Bez Ducha Svätého to však nejde. Preto Pánovi tak záleží na tom aby sme boli plní Ducha. Preto bol predpovedaný a prisľubovaný už v Starom Zákone. Keď Ježiš povedal, že nám ho chce dať, a že nám ho pošle, chcel nám dať to najvzácnejšie, čo nám môže dať. Môže byť daný každému, ale nie pre naše zásluhy, ale iba kvôli vykupiteľskému dielu Ježiša Krista – vteleniu, krížu, vzkrieseniu a nanebovstúpeniu. Keď Ježiš dokončil dielo našej spásy, splnil svoj prisľub (Jn 14,16; J 15,26) a zoslal svojho Ducha (Sk 2,1-14) Nedostávame ho preto, že by sme si ho zaslúžili, ale len z

Božej dobroty a lásky. Je veľmi dôležité mať a chcieť Ducha Svätého, pretože „...kto nemá Kristovho Ducha, ten nie je jeho“ (Rim 8,9). Dokonca aj keď chceme povedať, že Ježiš je Pán, tak potrebujeme na to pomoc Ducha Svätého (1Kor 12,3) Ducha Svätého poznávame predovšetkým z Jeho pôsobenia. Jeho osoba je totiž ako keby najviac skrytosti. Boží hlas počuli všetci Izraeliti, Ježiša videli veriaci i neveriaci, ale Duch Svätý sa zjavuje iba veriacim **“...svet ho nemôže prijať, lebo ho nevidí ani nepozná”** (Jn 14,17). Jeho pôsobenie nie je možné ani odhadnúť ani zoschématizovať ani spútať, pretože **“...veje kam chce, ale nevieš odkiaľ prichádza a kam ide”** (porov. Jn 3,8). DS ospravedlnenie od hriechov (milosť) Božie synovstvo, stávaš sa Božím dieťaťom.

Svätodušné sviatky majú svojou zvesťou rovnakú dôležitosť pre spásu človeka ako sviatky narodenia, ukrižovania, smrti a zmŕtvychvstania Ježiša Krista. Tieto cirkevné slávnosti nám približujú udalosť, ktorou vrcholí spasiteľné dielo Ježiša Krista, počnúc jeho narodením cez smrť a zmŕtvychvstanie až po jeho návrat do neba a zaujatie miesta po pravici Boha Otca. Odtiaľ, plnosťou svojej moci na nebi aj na Zemi, Ježiš zosiela na apoštolov Ducha Svätého, aby ich usmernil, ako majú svedectvo o Spasiteľovi sveta Ježišovi Kristovi šíriť všetkým národom, ako majú zvestovať, že on, Ježiš, prišiel obnoviť svet. **„A ten, ktorý sedel na tróne, povedal: Ajhľa, všetko tvorím nové“** (Zj 21,5). A odvtedy Duch Svätý skrze slovo Božie pôsobí stále. Bola to svetodejinná udalosť, lebo vtedy v Jeruzaleme pod pôsobením Ducha Svätého prijalo vieru v Ježiša Krista okolo tritisíc ľudí. Ani tu nechýbali znamenia o prítomnosti Ducha Svätého (prudký vietor, zvuk z neba a ohnivé jazyky na hlavách apoštolov: Sk 2,1 – 3). Tu sa začali písať i dejiny kresťanskej (Kristovej) cirkvi, nakoľko došlo k veľkému zvratu. V Skutkoch apoštolov sa opisuje, ako sa v deň Letníc (vo sviatok, na ktorý sa do Jeruzalema schádzalo mnoho Židov z okolitých krajín) stal div, ktorý spôsobil Duch Svätý: kázni apoštola Petra o Spasiteľovi Ježišovi Kristovi rozumeli aj všetci cudzinci. Zjednotili sa skrze vieru v Ježiša Krista, prijali Ducha Svätého a dali sa pokrstiť. Sviatok Svätej Trojice na ďalšiu nedeľu uzatvorí svätodušný kruh, a tým aj slávnostnú časť cirkevného roka.

Na omšu vo dne

Mária žije v radosť a sláve Vzkriesenia. Slzy, ktoré preliala pod krížom, sa premenili na úsmev, ktorý nemôže nič zotrieť, hoci jej materinský súcit s nami sa nezmenil. Vždy, keď sa modlíme Magnificat, stávame sa svedkami jej úsmevu. Tu v Lurdoch, v priebehu zjavenia v stredu 3. marca 1858, Bernadeta kontemplovala tento Máriin úsmev najvýnimočnejším spôsobom. Bola to prvá odpoveď, ktorú krásna Pani dala mladej vizionárke, keď táto chcela vedieť, kto je. Predtým, než sa jej o niekoľko dní neskôr predstavila ako 'Nepoškvrnené Počatie', Mária naučila Bernadetu poznať jej úsmev, ktorý sa stal najosobnejším bodom vstupu do zjavenia jej tajomstva.“

Symbody Ducha Svätého sa počas dvoch tisícročí vnímania jeho pôsobenia veľmi nezmenili. Keďže presne nevieme, ako si predstaviť Ducha Svätého (nikto ho predsa nevidel tak zreteľne ako apoštoli Ježiša), využívame iba obrazy, ktoré používajú svätopisci vo Sv. Písme: holubica, oheň, svetlo, pečať, Boží prst, ruka, oblak, voda, pomazanie. Duch Svätý však nie je vo svojej podstate ani jedna z týchto vecí – on nie je holubica, nie je oheň, nie je svetlo, pečať, nejaký prst, ruka, oblak, voda či pomazanie. Duch Svätý je v prvom rade osoba a všetky symbody, ktorými si pomáhame, sú iba prejavy konania a pôsobenia tejto osoby. Ak totiž niektorý svätopisec hovorí o Duchu Svätom, vždy používa slovíčko „akoby“ alebo „v

podobe“ napr.: „Tu sa náhle strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom, v ktorom boli. I zjavili sa im akoby ohnivé jazyky, ktoré sa rozdelili, a na každom z nich spočinul jeden.“ Zostúpil na neho Duch Svätý v telesnej podobe ako holubica a z neba zaznel hlas: „Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie.“ Teda nikdy nikto z apoštolov ani zo svätopiscov netvrdil, že Duch Svätý je holubica, či oheň. Vždy sa iba pokúšali opísať jeho pôsobenie, ktoré cítili, alebo jeho prejavy, ktoré videli, no keďže nevedeli presne ľudskými slovami opísať, čo sa deje, použili iba obraz so slovíčkom „akoby“. Teda tak, ako si osobou ty, či ja, ako je osobou Ježiš či Otec a môžeme sa k nim obracať so slovíčkom „TY“, presne tak sa môžeme a máme obracať aj na Ducha Svätého - ako na živú, milujúcu, konajúcu osobu, ktorá nám ako osoba aj odpovedá svojím „JA“. Vynikajúco to vyjadril ruský ikonopisec Rubľov vo svojej ikone Najsvätejšej Trojice, kde všetky tri osoby zobrazil ako mladíkov s rôznymi vlastnosťami a s rôznymi vzťahmi k ostatným dvom osobám v trojici. Duch Svätý teda nie je neurčitá energia, fluidum medzi Otcom a Synom... Nie, nie a ešte raz nie! Duch Svätý je niekto, nie niečo... V spoločenstve Trojice Božských osôb má Duch Svätá dokonca, podľa slov samotného Ježiša, veľmi osobité originálne jedinečné miesto - je najnežnejšou osobou z Trojice, na ktorú nedajú ani Ježiš ani Otec dopustiť a chránia ju ako praví džentlmeni - ako niekoho pre nich veľmi vzácného a milovaného. Vypočujte si, s akou láskou a zanietenosťou Ježiš chráni Ducha Svätého: „Preto vám hovorím: Ľuďom sa odpustí každý hriech i rúhanie, ale rúhanie proti Duchu sa neodpustí. Ak niekto povie niečo proti Synovi človeka, odpustí sa mu to. Kto by však povedal niečo proti Duchu Svätému, tomu sa neodpustí ani v tomto veku ani v budúcom.“ (Mt 12,31-32) Nádherná reč lásky, úcty a zaľúbenosti. Podobnú reč prednesie aj každý z nás ľudí, ak si niekoho váži a miluje ho tak veľmi, že naň nedá dopustiť ani slovom. Je to aj reč milého, ktorý ochraňuje svoju milú a hovorí: „Ak urobíte niečo mne, to vám ešte prejde, ale ak čo i len slovom urazíte moju milovanú, to vám tak ľahko neprejde!“ Takýmito slovami chce dať všetkým jasne najavo, ako veľmi mu na jeho milej záleží, na jej úsmeve, šťastí a pokoji, a aký trest postihne toho, kto sa pokúsi čo i len slovom uraziť ju - nieto ešte položiť na ňu ruku. Tak veľmi milujúco a zanietene ochraňuje Ježiš samotného Ducha Svätého. Prečo?

Duch Svätý ako tretia Božská osoba totiž vychádza z najhlbšieho vnútra samého Boha Otca a vydychuje sa do najhlbšieho vnútra Boha Syna, aby sa opäť preliala výdychom Syna do Otca. Duch Svätý pritom pozná najhlbšie hlbiny Boha Otca i Boha Syna - pozná v nich to, čo nijaké stvorenie nie je schopné a ani nikdy nebude schopné o nich spoznať - On jediný vie, po čom z hĺbky srdca túži Boh Otec aj Boh Syn. On jediný sa preto môže obom prihovárať „nevysloviteľnými vzdychmi lásky“, ktoré dokonale vyjadrujú ich najsčytejšie túžby. Preto aj sv. Pavol hovorí, že my ani nevieme, za čo sa máme modliť, ako treba, ale Duch Svätý sa v nás prihovára Bohu namiesto nás tak nádherným spôsobom, že sa to ani vysloviť nedá. Všetko, čo robí, robí pre oslavu Otca aj Syna a nás - ľudí privádza do spoločenstva s nimi. Robí to však vždy s nevýslovnou jemnosťou, nežnosťou a ľahkosťou. Takto nežne ako matka sa skláňa nad každou dušou. Je však neobyčajne citlivý aj na tú najmenšiu špinu, zlo, odpor a nesúhlas akejkoľvek duše. Ak ho duša nechce prijať, ak oň nestojí, ak netúži po jeho spoločenstve, nenatíska sa a vonkoncom sa takej duši nenanucuje, ale s rešpektom džentlmena od duše odchádza. Prichádza len k tej duši, ktorá po ňom túži. No to, čo je Duch Svätý s takou dušou potom schopný urobiť, sa nedá opísať pre neschopnosť ľudskej reči vyjadriť krásu, ktorá ďaleko prevyšuje akúkoľvek krásu na zemi. Ak by sme vo svojom živote mali po boku takého nežného milovaného človeka, ktorý všetko robí s láskavosťou jemu vlastnou, ktorý úplne rešpektuje naše rozhodnutia a našu slobodu, a ktorý najlepšie pozná

všetky zákutia našej duše a veľmi nás miluje, aj nám by už len čisto ľudsky záležalo na tom, aby bol takýto človek vedľa nás šťastný, usmiate a vždy vás to veľmi silno zarmúti, ak uvidíme, že niekto zničil jeho krásny úsmev na tvári. Tak je to aj s Duchom Svätým – žiarlivo ho ochraňujú Otec aj Syn. A ako je to u teba? S akou zaniatenosťou chrániš Ducha Svätého, ktorého si v krste dostal do duše ako dar? Ako silno po ňom túžiš? Si jeho chrámom... Dovoľuješ mu vstúpiť do svojej duše a necháš ho pokojne pracovať – očisťovať ju, uzdravovať a oslobodzovať? Bez toho, aby si mu to dovolil, on nebude nič podnikať. Rešpektuje naplno tvoje rozhodnutie. Ak po ňom túžiš, skús sa mu dnes večer prihovoriť: „Duchu Svätý, neviem presne, kto si – daj sa mi spoznať, prosím... Otváram dvere svojho srdca a pozývam ťa: Vstúp... a konaj vo mne to, čo potrebuje moja duša – očisťuj ju, uzdravuj a oslobodzuju a privádzaj čoraz bližšie do vnútra Najsvätejšej Trojice – uvádzaj ju čoraz viac do vnútorného života samého Boha, nech sa s ním úplne a naveky v láske zjednotí.“

Svätodušný pondelok

Ten, kto sa stretol s Ježišom, nemôže sedieť na dvoch stoličkách. (Teda, ak je vôbec možné zostať sedieť po jeho slovách: Chodte do celého sveta...!). Ježiš stavia svojich poslucháčov pred jasnú voľbu buď - alebo, z ktorej sa nedá diplomaticky vyklúčkovať: Kto uverí, bude spasený, kto neuverí, bude odsúdený.

Nie nadarmo list Hebrejom prirovnáva Božie slovo k dvojsečnému meču, ktorý preniká do ľudského srdca a rozsudzuje jeho myšlienky a úmysly (*porov. Hebr 4,12*). Keby sme sa k Ježišovým učeníkom pridali iba v tejto poslednej chvíli tesne pred Jeho nanebovstúpením, prípadne keby sme počuli iba posledných päť veršov zo záveru Markovho evanjelia, mohli by sme Ježišov príkaz Chodte do celého sveta...! mylne interpretovať ako oprávnenie rozháňať sa s týmto mečom okolo seba a veselo stínať hlavy tých, ktorí v Krista neuverili... Ved' my predsa v neho veríme! Ježišovi učeníci však určite cítia, že tieto Ježišove slová režu predovšetkým v ich vlastných srdciach. Oni prví sa totiž prejavili ako neveriaci motáci tvrdého srdca (*porov. Mk 9,14*). Keď teraz počujú Ježišove nekompromisné slová o tých, ktorí uveria, a tých, ktorí neuveria, je dosť možné, že im prebehol mráz po chrbte. Avšak nie preto, že by nad ich hlavami už-už hrmela hrozba odsúdenia. Naopak, práve preto, že hoci sa vôbec neosvedčili, vzkriesený Pán už teraz počíta z ich vierou, ktorá je ešte len v zárodku a posielajú do celého sveta práve ich! Počíta s tým, že ako on mal a stále má nevyčerpatelnú trpezlivosť s nimi (nami), aj oni budú mať podobnú trpezlivosť s tými, ku ktorým ich posielajú. A práve ich trpezlivosť a láskavosť bude spoľahlivým znamením potvrdzujúcim ich poslanie. A nebude to znamenie o nič menej účinné, ako vyhánanie zlých duchov, vkladanie rúk na chorých, či schopnosť hravo si poradiť s hadmi.

OBDOBIE „CEZ ROK“

Najsvätejšej Trojice, (prvá nedeľa po zoslaní Ducha Svätého)

Podľa niektorých kresťanských teológov je to spoločné meno pre tri Božské osoby Otca, Syna a Svätého Ducha. Doktrína o troch Božských osobách je doktrínou niektorých kresťanských teológov...¹

Doktrínu svätej trojice a jej spochybnenie alexandrijským diakonom Ariusom riešil v roku 325 ekumenický Nicénsky koncil (zhromaždenie) 250-318 (?) kresťanských biskupov Rímskej ríše, ktorý zvolal cisár Kónstantínos do mesta Nikaia (teraz Iznik, Turecko). Nezúčastnil sa ho

pápež, iba jeho zástupcovia. Hlasmi asi 300 biskupov schválili na základe vyznania niektorej z východných cirkví, pravdepodobne z Cézarejskej Palestíny, tzv. Nicénske krédo (vyznanie viery) o jednote troch osôb jediného Boha: Boha Otca, Boha Syna a Boha Ducha svätého. V Biblii sa výrazy ako Najsvätejšia trojica, Svätá trojica alebo Trojjediný nevyskytujú. Jediným miestom kde sa spomínajú spoločne je evanjelium podľa Matúša (Mt 28,19) : „Chodte teda, učte všetky národy a krstíte ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal.“

Kňaz sa pýtal detí na hodine náboženstva, čo ich napadne, keď počujú výraz Najsvätejšia Trojica. Prihlásil sa chlapec a smelo povedal: Kostol Najsvätejšej Trojice! Táto úsmevná príhoda nie je až tak úsmevná, lebo vyjadruje skutočnosť, že my, ľudia, nevieme si rady s pojmom Najsvätejšia Trojica. Tí, ktorí majú aspoň základné náboženské vedomosti, pamätajú si z náboženstva, že v Bohu sú tri Osoby: Otec, Syn a Duch Svätý, ktoré jedným menom voláme Najsvätejšia Trojica. Behom stáročí sa mnoho učených hláv pokúšalo objasniť tajomstvo, ale sa im to nepodarilo. Ľudia, ktorí žijú mimo viery, alebo nemajú žiadne náboženské vedomosti považujú Trojicu za výmysel a prázdny ľudský pojem. Evanjeliá nám poskytujú správy, z ktorých je jasné, že jeden Boh je v troch osobách. Ježiš Kristus je poslaný Otcom a volá sa jeho Synom. Duch Svätý je poslaný ako Otcov a Synov Duch na apoštolov, aby pochopili evanjeliové učenie a boli schopní nasledovať Krista. Z týchto skutočností, ktoré sú nám známe, môžeme povedať, že v trojjedinom Bohu vládnu iné zákony, ako medzi ľuďmi. Vo svete sa mnoho vecí končí, rozpadá, zaniká a mizne v chaose, ale v Trojici vládne jednota a láska. Krásne to vystihol Ježiš, keď povedal: Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezhynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život. Lebo Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby sa skrze neho svet spasil. Boh nie je vysoko a ďaleko od nás, ale prebýva uprostred nás. Svet a ľudia sú cieľom jeho lásky, preto neváhal pre nich obetovať aj to najcennejšie, čo mal – jednorodeného Syna, aby aj ten najbiednejší človek nemusel zahnúť. Veríme tomu? Platia tieto Ježišove slová ešte aj dnes? Stali sme kritickejšími, ako boli generácie pred nami, lebo tie dokázali s vierou veci prijať ako Božiu vôľu. Naša generácia proti mnohým veciam protestuje, kritizuje ich a bráni sa im. Čo všetko musela táto generácia prežiť? Svetovú vojnu, vojny na rozličných častiach kontinentu, komunistické väzenia a gulagy, teroristické útoky, prírodné katastrofy, pri ktorých prišli o život milióny ľudí. Mnohí boli zaživa pochovaní v rozvalinách domov, pod lávou sopiek, boli chladnokrvne mučení a zabíjaní v táboroch smrti. Preto mnohí sa čudujú, ako sa môže na to Boh pozerať, ako môže milovať svet?! Človek slabej viery či bez nej sa smeje, že z tejto „lásky“ rastú kopy mŕtvol, tečú potoky krvi a slz. Pri týchto výčitkách však sa zabúda na druhú časť Ježišovej výpovede, ktorá hovorí o viere v neho a každý, kto verí, nezhynie, ale bude mať večný život. Boh dal to najdrahšie, čo mal, Syna a vydal ho nespravodlivému súdu sveta, aby ho ľudia opľuvali, zbičovali a napokon ukrižovali. Môže táto skutočnosť potešiť trpiaceho a zúfaleho človeka, keď počuje, že Ježiš trpel skôr než on a za neho? V dráme poľského spisovateľa Brandstättera „Deň hnevu“ prichádza počas vojny prenasledovaný Žid do kláštora a vyzrával mníchom aké zverstvá páchali na nich esesáci. Keď skončil, dodal: Boh je ľahostajný k nášmu utrpeniu, akoby sedel v kaviarni, fajčil svoju cigaru, čítal noviny a robil sa, že nič nevidí. Jeden z rehoľníkov mu však namietal: Aj Boh sa chvel hrôzou, aj on zakúšal úzkosť smrti a utrpenia v Getsemanskej záhrade, až sa potil krvou. Potešilo to prenasledovaného človeka? To vie iba Boh, ale mnísi mu chceli povedať, že Boh trpí a stoná s každým človekom, je solidárny s ľuďmi, na jeho umučenom tele sú stopy po mukách jeho pozemských bratov a sestier, ktorých miluje. Láska trojjediného Boha k človekovi je

tajomstvom, je úžasnou skutočnosťou, že Boh chce spasiť svet, ktorý je tak nepochopiteľne zlý, že svojho Syna vydal do najhorších rúk ľudí, aby svet zachránil. Silu a vieru toto chápať a byť za to vďačný nám dáva Najsvätejšia Trojica, kde medzi jednotlivými osobami je puto lásky, ktoré objíma aj nás. Usilujme sa v nastávajúcom týždni týmto putom lásky objímať všetkých ľudí, ktorých nám Pán pošle do cesty.

Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi, (štvrtok po slávnosti Najsvätejšej Trojice)

Chlieb je jednou zo základných potravín, ale súčasne má svoju symboliku - treba naň pracovať, ale sa oň aj podeliť. Táto potravina má na našej planéte naozaj najrôznejšie podoby a ľudia, ktorí radi cestujú po svete tvrdia, že jednou z vecí, kvôli ktorým sa domov tešia - je práve chlieb.

V jednej z nádherných vatikánskych sál sa nachádza Rafaelova freska "Omša v Bolsene", na ktorej v prostriedku nad mohutným oltárom vidieť kňaza, ktorý slúži sv. omšu, vpredu kľáči pápež a a viacero ľudí uprene hľadí na posvätnú Hostiu, ktorú užasnutý slúžiaci kňaz drží v rukách: je to Hostia viac červená ako biela a kvapkajú z nej kvapky krvi... Ide tu o chýrny zázrak z Bolsena (pri Orviete) z roku 1263, ktorý dal podnet vzniku slávnosti Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi, čiže Božieho Tela. Medzi bludmi, ktoré mátožili v 13. storočí v Cirkvi, bol aj veľmi tvrdošíjny Berengárov blud. Kňaz Berengár, pôvodca bludu, bol prvý, ktorý sa opovážil napadnúť najsvätejšie tajomstvo Oltárnej sviatosti. A predsa Ježiš Kristus, keď pri poslednej večeri ustanovil Oltárnu sviatosť, jasne povedal: „Potom vzal chlieb a vzdával vďaky, lámal ho a dával im, hovoriac: Toto je moje telo, ktoré sa dáva za vás. Toto robte na moju pamiatku. Podobne po večeri vzal kalich a hovoril: Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi, ktorá sa vylieva za vás.“ (Lk 22,19-20) Všetkým, čo budú požívať jeho telo a piť jeho krv prisľúbil, že nezomrú, ale budú žiť naveky (Jn 6,48-59). Apoštol Pavol vo svojom Prvom liste Korintánom hovorí: „Nech teda človek skúma sám seba, a tak nech je z toho chleba a pije z kalicha. Lebo kto je a pije, a nerozoznáva telo, ten si je a pije odsúdenie.“ (1Kor 11,28) Nemecký kňaz Pleogit, dejepisec 13. storočia mal pochybnosti o Eucharistii ako mnohí Berengárovi nasledovníci. No neustále prosil Boha vrúcnyimi modlitbami, aby mu dal nejaké znamenie, ktorým by mohol odohnať každú pochybnosť svojej mysle. A Boh sa nad ním zmlouval! Pleogit absolvoval púť do mesta Bolseno. V kostole sa rozhodol nemecký pútnik rozhodol slúžiť svätú omšu. „Keď ten nemecký kňaz slúžil sv. omšu a držal konsekrovanú (premenenú) Hostiu vo svojich rukách nad kalichom, Boh ukázal úžasný a obdivuhodný zázrak tak dávny, ako aj dnešným časom: zrazu sa tá Hostia ukázala viditeľne ako živé telo, obklopená hojnou červenou krvou až na tú čiastočku, ktorú zakrývali jeho prsty. Po tomto zázraku nemeckému kňazovi zmizli z mysle všetky jeho pochybnosti a získal istotu. Neodškriepiteľnú zásluhu na zavedení tohto sviatku má pápež Urban IV., ktorý bol v tom čase na Petrovom stolci (1261-1264). Tento pápež vynikal veľkou úctou k Oltárnej sviatosti. Narodil sa v chudobnej remeselníckej rodine, no bol veľmi nadaný a mal pevnú vôľu. Stal sa kňazom, biskupom a nakoniec ho vyvolili za rímskeho biskupa, čiže pápeža. Práve on v roku svojej smrti (1264) nariadil, aby sa sviatok Božieho Tela a Krvi slávil v celej Cirkvi. Dovtedy sa totiž slávil len v niektorých diecézach, napr. v Luttichu, kde k tomu dala podnet zbožná mníška Juliana z cisteriánskeho kláštora na vrchu Kornillon. Táto mníška venovala všetok svoj voľný čas návšteve a poklone Oltárnej sviatosti v kostole. Niekoľko ráz vo vytržení videla jasný mesiac s tmavým pruhom. Sám Spasiteľ ju poučil, že toto tienisté miesto na mesiaci znamená, že v cirkevnom roku chýba ešte jeden sviatok, ktorým by sa

uctievala Sviatosť lásky. Viac rokov držala Juliana svoje videnie v tajnosti, až ho konečne prezradila luttíškemu biskupovi Róbertovi, ktorý v r. 1247 povolil sláviť sviatok Božieho Tela v biskupskom chráme sv. Martina. Sv. Tomáš Akvinský je ďalší svätec, ktorý sa významnou mierou zaslúžil o úctu Najsvätejšej Eucharistie. Sám je známy tým, že napriek svojej učenosti a múdrosti, dokázal veľmi dlho rozjímať o tajomstve Eucharistie. Napísal niekoľko oslavných hymnov, ktoré doteraz Cirkev používa ako piesne alebo hymny k oslave Sviatosti Oltárnej. Od pápeža dostal poverenie, aby napísal ofícium, ktoré dostalo pomenovanie „zlatá brošňa“ jeho spisov. Úžasná sekvencia, „Lauda, Sion, Salvatore“ (*Chváľ, Sion, Spasiteľa*), ktorá sa v dnešný sviatok viac ráz spieva, je – ako hovorí spisovateľ Clement – „opravdivým traktátom o Oltárnej sviatosti, v ktorom je dogma vyložená jasne, precízne a s takými výrazmi, ktoré z nej vytvárajú jedinečný a nenapodobiteľný pomník.“ Slávenie tohto sviatku nám aj v súčasnosti chce pripomínať veľké tajomstvo Kristovej lásky k nám. Každá svätá omša je vlastne obetou, pri ktorej sa premieňa chlieb na Kristovo telo a víno na Kristovu krv. Tak to chcel samotný Ježiš Kristus. V dnešný deň sa podľa tradície na mnohých miestach konajú eucharistické procesie – triumfálne sprievody s Najsvätejšou Sviatosťou v monštrancii, pri ktorých oslavujeme Krista Spasiteľa. V Bolsene, v kostole sv. Kristíny, kde sa zázrak stal, možno ešte stále vidieť štyri mramorové kusy oltára, na ktorý padli kvapky najsvätejšej krvi: tri sú upevnené pod sklom a štvrtý je pohyblivý a každý rok ho nosia v procesii Božieho tela.

Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, (piatok po druhej nedeli po Zoslaní Ducha Svätého)

Osobný a živý vzťah ku Kristovi je jeden z najistejších prejavov pravej zbožnosti, aká sa vyskytuje iba u kresťanov. Túžba po osobnom vzťahu ku Kristovi si našla rôzne formy vyjadrenia v modlitbách. Jednou z nich je aj úcta k Ježišovmu Srdcu, ktorá vyplýva z úcty k trpiacemu Ježišovi na kríži a z úcty k Eucharistii, v ktorej Pán sprítomňuje svoju obetu a zároveň je v nej prítomný aj s oslávenými ranami svojho umučenia. Základy tejto úcty pramenia vo Svätom písme: **„Jeden z vojakov mu kopijou prebodol bok a hneď vyšla krv avoda“** (Jn 19,34). Úcta k Ježišovmu Srdcu vznikla ako reakcia proti abstraktnému, prehnanému, studenému chápaniu Boha, ktoré sa šírilo medzi európskymi vzdelancami v 17. storočí. Náznaky tejto úcty však nachádzame už u stredovekých mystikov. Osobitná úcta k Ježišovmu Srdcu začala v 12. storočí. Sv. Anzelm (+1180), sv. Bernard (+1154) často hovoria o Spasiteľovom Srdci. Bl. Jozef Hermann okolo roku 1200 napísal hymnus Summi Regis Coraveto (Zdrav buď, Srdce Kráľa Najvyššieho).¹ V 13. storočí táto úcta slávila svoj vrchol. Bola to sv. Luitgarda (+1246), sv. Mechtilda Magdeburská, ktorá mala roku 1250 prvé videnie modlitieb Najsvätejšieho Srdca. O Ježišovom Srdci napísala obdivuhodné veci sv. Gertrúda (+1302). Kult Najsvätejšieho Ježišovho Srdca pripravovali sv. Bonaventúra (+1274), sv. Albert Veľký (+1280), bl. Henrich Suso (+1366), sv. Katarína Sienská (+1380), sv. Kanízus (+1597) a sv. František Saleský (+1622). Najväčším apoštolom kultu Ježišovho Srdca bol sv. Ján Eudes (+1680), ktorý zložil aj texty pre svätú liturgiu a ofícium, a tak sa prvá liturgická slávnosť konala roku 1672.² Pápež Pius X. ho nazval „pôvodca, učiteľ a apoštol liturgickej úcty k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu“. V pravom zmysle slova sa však začína až zjaveniami sv. Margite Márii Alacoque (1648-1690), rehoľníčke v Paray-le-Monial.³ V júni roku 1675 sa jej zjavil Ježiš, ukázal jej svoje srdce so slovami: „Pozri sa na to srdce, ktoré ľudí tak milovalo, ktoré nevynechalo nič, vyčerpalo sa a zničilo, aby tým dosvedčilo svoju lásku. Dostávam však miesto uznania iba nevďačnosť, neúctivosť, svätokrádež, chlad, pohrdanie, tak sa správajú ku mne v tejto sviatosti lásky. Viac má trápi najmä to, že sa tak správajú i osoby, ktoré sa mi zasvätili. Preto ťa žiadam, aby sa zasvätil prvý piatok po oktáve Najsvätejšej sviatosti a stal sa

zvláštnym sviatkom na počesť môjho Srdca, aby sa zmierujúcim sv. prijímaním podala náhrada za všetky urážky, ktorých sa mu dostalo v Oltárnej sviatosti.“ Úcta k Ježišovmu Srdcu sa spočiatku stretávala s ťažkosťami. Nevedeli ju pochopiť už spolusestry sv. Margity, ktoré jej odporovali a vyhrážali sa. Aj preto bola veľmi dlhá, ťažká a trnistá cesta od prvých verejných, veľmi skromných prejavov úcty k Ježišovmu Srdcu po dnešné rozšírenie. Napokon sa rozšírila do celého sveta. Cirkev ju prijala za svoju a odporučila ju v niekoľkých encyklikách. Bolo však treba bližšie vysvetliť celistvý výraz Božské Srdce. Teológovia preto pridávajú niekoľko objasnení. Srdce je na prvom mieste telesný ústroj, ktorý sa všeobecne považuje za hlavný zdroj telesného života. Prebodnutie Kristovho srdca na kríži (*porov. Jn 19,34*) malo úradne dosvedčiť, že sa definitívne skončil Spasiteľov pobyt na zemi a jeho činnosť; že sa dokončila 1 Porov. MALÝ, V.: Úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu. Bratislava: LÚČ, 1994, s. 5. Tamtiež, s. 6. - Porov. Direktórium - pre omše a liturgiu hodín. Trnava: SSV, 2001, s. 230-231 (Piatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho (Poznámky). - Margita Mária Alacoque sa narodila 22. júla 1647 v dedinke Laitecour vo východnom Francúzsku. Ako 24-ročná vstúpila do rehole Navštívenia Panny Márie v Paray-le-Monial. Vyznačila sa veľkou trpezlivosťou, poníženosťou, pokojom a milotou. Bola obdarená zjaveniami Božského Srdca, ktoré sa jej sťažovalo na ľudský nevďak a žiadalo si osobitný sviatok Božského Srdca. Zomrela 17. októbra 1690. Mala 43 rokov. Pápež Pius IX. ju 18. septembra 1862 vyhlásil za blahoslavenú a pápež Benedikt XV. 13. mája 1920 za svätú.. ADAME, J.: Srdce Ježíšovo v súčasnom svete. Trnava: Dobrá niha, 1994, s. 11. beta. V Kristovom srdci teda vzdávame úctu jeho telu, ktoré sa stalo zdrojom posvätenia. reto sa úcta k Božskému Srdcu spája s Eucharistiou, adoráciami, návštevami svätostánku, a ajmä s tzv. zmierujúcim prijímaním v prvý piatok v mesiaci. ežišovo Srdce však nie je mŕtva relikvia, ale živý ústroj Bohočloveka, stred jeho celej sobnosti. Sv. Margita Mária často vraví: „Božské Srdce mi povedalo...“ Je to isté, ako keby ovedala: „Povedal mi to Ježiš...“ Úcta k Božskému Srdcu je teda úctou k osobe vteleného ožieho Syna, ktorý je brána k Otcovi (*porov. Jn 10,7*), jediný prostredník medzi Bohom a ľuďmi (*1 Tim 2, 5*). Tlčúce srdce je symbolom života a činnosti. V Ježišovom srdci teda obdivujeme všetku prácu, všetky námahy, ktoré vykonal a podstúpil za nás. Nechceme patriť k tým, ktorí sa mu za to odplácajú iba nevšímavosťou a nevďakom. Vo Svätom písme je srdce symbolom vnútorného života, toho, ktorý možno navonok zostane bez povšimnutia. Boh skúma srdce človeka (*porov. Ž 7,10*). V Písme srdce „rozvažuje“, „myslí“, „rozhoduje sa“, zhrňuje sa tu to, čomu dnes hovoríme duševný život. V srdci spravodlivého potom prebýva Boh, srdce je chrámom Svätého Ducha (*porov. 1 Kor 3,16*); srdce je teda stredom duchovného úsilia. Teológ Karl Rahner vraví, že patrí medzi najprvotnejšie a najzákladnejšie ľudské pojmy, danosti a skutočnosti.⁵ Úcta k Božskému Srdcu preto kladie dôraz na vnútorný Ježišov život, do ktorého sa túžime vžiť. Prajeme si pochopiť jeho zmýšľanie, sklony, city, rozhodnutia, čnosti, milosť. Bohočlovek mal totiž plný ľudský život aj z psychologickéj stránky. Vnútorný život je pochopiteľne dôležitejší než vonkajšie, viditeľné skutky. V úcte k Božskému Srdcu je teda niekoľko cenných prvkov. Myšlienka zmierenia za hriechy iných nás privádza k téme kolektívnej viny, ktorá je dnes taká časová. Vrelý pomer ku Kristovi nám pomáha k tomu, aby sme sa povzniesli nad mŕtvy legalizmus predpisov a nariadení, aby sme dali prikázaniam ten zmysel, ktorý majú: byť výrazom lásky a cestou k Otcovi. Dnešný človek sa cíti silný a mocný pri organizovaní vonkajšieho sveta, ale zato si viac uvedomujeme svoju vnútornú psychologickú a mravnú slabosť. Nemáme už pocit humanitného ideálu silného a dokonalého jedinca, obdivovaného všetkými. V úcte k Božskému Srdcu sa kladie dôraz na sviatosťný prvok nášho posvätenia a na silu Božieho milosrdenstva, ktoré vždy a za každých okolností pomôže tomu, kto na svoju úlohu nestačí. Podľa zjavenia sv. Margite Márii

Alacoque sa vypočítava Dvanásť prisľúbení Ježišovho Srdca,⁶ ktoré dal Ježiš tým, ktorí uctievali jeho Srdce: 1. Dám im všetky milosti potrebné ich stavu. 2. Uvediem pokoj do ich rodín. 3. Poteším ich v utrpení. 4. Budem ich útechou v živote a zvlášť v smrti. 5. Vylejem hojné požehnanie na ich prácu. 6. Hriešni nájdu v mojom srdci prameň, nesmierny oceán milosrdenstva. 7. Vlažní sa stanú horlivými. 8. Horliví dospejú k veľkej dokonalosti. 9. Požehnám všetky miesta, kde bude vystavený a uctievaný obraz môjho srdca. Text, ktorý je nám dnes známy ako Dvanásť prisľúbení Ježišovho Srdca, zostavil neznámy autor. Obsah čerpal z rôznych spisov sv. Margity, predložil ho v zhrnutej forme, nezachovával ani tak presné znenie Ježišových slov, ako skôr ich podstatu a význam. Obsah prvých ôsmich prisľúbení sa vybral z jedného pomerne krátkeho listu svätice jej duchovnému vodcovi, ktorého však nespomína. Ním mohli byť jezuiti - pátri Klaudius de la Colombière, Rolin, alebo Croiset, ktorí sväticu duchovne viedli a ktorí majú mimoriadne zásluhy na rozšírení posolstva z Paray-le-Monialu. (Porov. ANTOLOVIČ, J.: Margita Mária Alacoque. Trnava: Dobrá kniha, 1997, s. 160.)

10. Kňazom dám milosť pohnúť i najzatvrdnutejšími srdcami. 11. Mená tých, ktorí budú rozširovať túto pobožnosť, budú zapísané v mojom srdci a nikdy sa odtiaľ nevymažú. 12. Z hojnosti milosrdenstva môjho Srdca uštedrí moja všemohúca láska milosť pokánia na konci života tým, ktorí pristúpia k sv. prijímaniu v prvý piatok mesiaca a po deväť ďalších mesiacov. Nezmúru v mojej nemilosti bez prijatia sv. sviatosti. Moje Srdce im bude záštitou a pevným útočiskom v poslednej hodine.⁷ Dvanásť prisľúbenie pre milosť, ktorú sľubuje, sa nazýva aj Veľké prisľúbenie. Vzťahuje sa na konanie si deviatich prvých piatkov. Hlavný úkon, ktorý vyžaduje veľké prisľúbenie, je sväté prijímanie. Kontext zjavení sv. Margite hovorí, ak aj nie priamo, že: „Prijímania na prvé piatky majú byť prijímané ako úkon úcty k Ježišovmu Srdcu, v tom istom duchu úmyslu a zadosťučinenia, akým sa slávi aj samotný sviatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho.“⁸ Takto je v duchu zjavení v Paray-le-Moniale každý prvý piatok akoby malým sviatkom Ježišovho Srdca. Podmienky, ktoré sa výslovne žiadajú pre uskutočnenie veľkého prisľúbenia, sú: Deväť prijímaní v deväť prvých piatkov v mesiaci, ktoré musia byť neprerušené. Podľa dnešných smerníc o svätej liturgii je jasné, že pokiaľ je to možné, treba sv. prijímanie prijať počas sv. liturgie. Počet deväť nie je nijakou mágiou, ale umožňuje, aby sa niekto naučil verne pristupovať k sv. prijímaniu počas dlhšieho obdobia a takto sa stal lepšie disponovaným prijať väčšie milosti a duchovné dary. Najlepšou zárukou sú tu Ježišove slová: **„Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň...Kto je tento chlieb, bude žiť naveky“** (Jn 6, 54; 58). Úcta k Božskému Srdcu má aj svoj vývoj. Riadny učiteľský úrad Cirkvi vyjadril a predložil veriacim úctu k Božskému Ježišovmu Srdcu. Pápež Klement XIII. roku 1765 schválil sv. liturgiu a vlastné hodinky ku cti Božského Srdca biskupom v Poľsku. Čoskoro nato prijali túto úctu aj francúzski biskupi. Pius IX. roku 1856 rozšíril sviatok Božského Srdca na celú Cirkev a roku 1864 vyhlásil za blahoslavenú Margitu Máriu Alacoque, ktorej Pán Ježiš zjavil túto úctu. Lev XIII. vydal 25. mája 1899 encykliku Annum Sacrum (*Svätý rok*) a 11. júna nasledujúceho roku svet zasvätil Božskému Srdcu. Benedikt XV. kanonizoval roku 1920 Margitu Máriu Alacoque a Pius XI. roku 1925 Jána Eudesa.⁹ Ten istý pápež 8. mája 1928 vydal encykliku Miserentissimus redemptor (Najmilosrdnejší Spasiteľ) a 3. mája 1932 Caritate Christi (Kristova láska). Pius XII. v encyklike Haurietis aquas (*Čerpajte vodu*) zo dňa 15. mája 1956 vysvetlil teológiu úcty k Božskému Srdcu.¹⁰ Pavol VI. roku 1965 vydal o tejto úcte dva apoštolské listy Investigabiles divitias (Nesmierne bohatstvá) a Diserti interpretes facti (Výreční ohlasovatelia). Ján Pavol II. viackrát vyzval jezuitov, aby pokračovali v šírení tejto úcty. Prvý chrám na počesť Najsvätejšieho Srdca Ježišovho postavili v Brazílii v Cuaraoaru roku 1585. V Taliansku vo Florencii prvý kostol na

počet Ježišovho srdca postavil bl. Ľudovít da Casorio, františkánsky rehoľník, roku 1877. Medzi nimi vyniká na prvom mieste svätyňa na Montmartre v Paríži. Aj na Slovensku sú kostoly zasvätené Ježišovmu Srdcu. Treba tiež pripomenúť, že kvitnú aj osobné a kolektívne pobožnosti ku cti Ježišovho Srdca: prvý piatok, svätá hodina, poklona Najsvätejšej Sviatosti ako vynáhrada, mesiac Najsvätejšieho Srdca (jún), atď. Podstata a cieľ pobožnosti k Ježišovmu Srdcu znamená úplne sa dať dispozícii Ježišovej láske, dovoliť, aby si nás získala a cez nás pôsobila, aby sme sa aj sami stali plameňmi v jej žiare. Podľa Matky Lujzy-Margity¹³ Ježišovo Srdce je tým miestom, v ktorom sa stretneme s Láskou. Táto mystická duša, ktorú tak mocne unášala nesmierna láska k Božskému Srdcu, napísala: „Ježišovo Srdce kopijou otvorené na kríži, je brána, ktorou môžeme prísť k pochopeniu večnej a nezmernej Božej lásky, ktorou je sám Boh, a ktorú ľudstvo strašne slabo pozná.“ (A. I. 61). Správne pochopená úcta k Ježišovmu Srdcu nie je prekážkou, ale najlepšou cestou k osobnému stretnutiu s Ježišom Kristom. Aby úcta k Božskému Srdcu bola účinná, vo svojich knihách zdôrazňuje, že pobožnosť k Ježišovmu Srdcu má neomylné viesť k Eucharistii: „Pobožnosť k Božskému Srdcu neomylné vedie k Eucharistii... pobožnosť k Eucharistii nevyhnutne zjavuje dušiam tajomstvá nekonečnej lásky, ktorej je Ježišovo Srdce orgánom a symbolom.“ (S. C. 240). „Samotná úcta k Ježišovmu Srdcu je stará ako samo kresťanstvo. Jej základy sa nachádzajú vo Svätom písme, ako aj v spisoch svätých otcov a neskorších svätcov a mystikov. Encyklika *«Haurietis aquas»* to rozoberá podrobne a zoširoka:“ „Úcta k Ježišovmu Srdcu za svoje zázračné rozšírenie vďačí predovšetkým skutočnosti, že plne zodpovedá charakteru kresťanskej viery, ktorá je náboženstvom lásky. Teda nemôžeme povedať, že sa táto úcta zrodila zo súkromných zjavení, a je nesprávne predpokladať, že by sa bola v živote Cirkvi objavila celkom spontánne. Táto úcta spontánne vyvrela zo živej viery a úprimnej zbožnosti, ktorú mali vyvolené duše voči Vykupiteľovej osobe a k jeho slávnym ranám, ktoré pred kontemplatívnym duchom veriacich najvýrečnejšie svedčia o jeho nesmiernej láske. Teda zjavenia, ktorými bola obdarená sv. Margita Alacoque, nepriniesli do katolíckej náuky žiadnu novú pravdu. Ich význam je v tom, že Pán tým, že ukázal svoje Najsvätejšie Srdce, mimoriadnym a jedinečným spôsobom pritiahol duše ľudí k rozjímaniu a uctievaniu najmilosrdnejšej Božej lásky voči ľudskému pokoleniu. Naozaj, týmto výnimočným prejavom Ježiš Kristus výslovne a viackrát poukázal na svoje Srdce ako na mimoriadne vhodný znak a obetný oltár milosrdenstva a milosti pre duchovné potreby Cirkvi v moderných časoch.“ (*Haurietis aquas*). Tieto autoritatívne slová encykliky najlepšie vystihnú význam, aký mala sv. Margita Alacoque pri šírení úcty k Ježišovmu Srdcu, ktorú si Boh vyvolil, aby prispela značným podielom na šírenie tejto úcty medzi najširšími vrstvami Božieho ľudu. Jej vyvolenie je Vincent Malý vo svojej brožúrke Úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu spomína, že na Slovensku je ich 62. Matka Lujza-Margita Claret de la Rouché sa narodila v r. 1868 v Saint-Germain-Laye vo Francúzsku. Patrila do rádu Navštívenia Ježišovho Srdca. Zomrela 14. mája 1915 vo vyhnanstve v Taliansku, kam sa utiahol jej kláštor pre zákon, ktorý vyhnal z Francúzska rehoľníkov a rehoľnice. Je svedkyňou pobožnosti k Ježišovmu Srdcu z našich čias. Dozvedáme sa to z jej intímnych poznámok, uverejnených vo dvoch zväzkoch pod titulom *Au service de Jésus Pêtre* (V službe Ježiša Kňaza). Na základe nadprirodzených osvietení r. 1902 napísala ďalšie stránky obsiahnuté v knihe *Le Sacré Coeur et le Sacerdoce* (Najsvätejšie Srdce a kňazstvo). V tom istom duchu neskoršie napísala *Le livre de l'Amour infini* (Kniha o nesmiernej láske), ktorú už nemohla dokončiť. Vydali ju roku 1928. Autorka bola úprimne presvedčená, že jej túto knihu vnukol Pán počas modlitby. Charizmou - zvláštnou milosťou, ktorá jej bola daná pre dobro celej Cirkvi. Vierohodnosť tejto charizmy Cirkev potvrdila v úradných dokumentoch, ktorými bola sv. Margita Alacoque vyhlásená za blahoslavenú a svätú. „Úcta Božského Srdca v svojej

dnešnej podobe býva považovaná predovšetkým za typický prejav istého druhu západnej duchovnosti, vychádzajúcej z duchovného hnutia, na začiatku ktorého stála v 17. storočí francúzska mystička sv. Margita Mária Alacoque“, píše Doc. ThDr. Cyril Vasiľ, SJ.¹⁶ Pozrime sa na niekoľko jeho myšlienok a názorov, o ktorých píše v citovanom časopise. Dnes je úcta k Božskému Srdcu trvalou súčasťou liturgickej praxe a ľudovej zbožnosti aj v mnohých východných cirkvách, medzi nimi aj gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku. Čo sa týka byzantsko-slovanského obradu, história je nasledovná. V Ríme už v roku 1892 bol schválený text akatistu, teda hymnickej pobožnosti, typickej pre byzantský obrad, venovaný úcte Božského Srdca. V roku 1903 boli schválené aj ostatné liturgické časti. Ordinariát Ľvovskej metropolie schválil pobožnosť k Božskému Srdcu v roku 1903 a 1911. Ordinariát Peremyšľskej eparchie aproboval roku 1922 moleben k úcte Božského Srdca. Podobne tomu bolo aj u neslovanských východných katolíkov. Už od roku 1893 existuje Akatist k Božskému Srdcu v gréčtine, ktorý bol neskôr preložený aj do arabčiny. Rumunská verzia vznikla roku 1933 a bola schválená gréckokatolíckym ordinariátom v Oradei. Takisto v Rumunsku bol roku 1631 vydaný eucharistický moleben v značne latinizovanej forme. Veľký ukrajinský metropolita Andrej Šeptyckij publikoval roku 1940 dekrét arcibiskupského konzistória na túto tému. Vyslovene v ňom uvádza: „Nasledujúc príklad latinskej cirkvi, aj my zavádzame, vychádzajúc z už existujúceho zvyku, sviatok Božského Srdca. Je pravda, že ani ordinariát, ani biskup, ani arcibiskupské konzistórium nemôžu zavádzať nové sviatky, ale majú právomoc neprekáčať tým, ktoré boli zavedené zvykom. V tomto zmysle aj naše arcibiskupské konzistórium môže mlčky schváliť prax, ktorá je už zavedená v kláštoroch Rádu svätého Bazila a v mnohých farských chrámoch.“ V rokoch 1944-45 bol v Ríme schválený nový formulár sviatku v staroslovienčine. Nepoužíva sa v ňom označenie Božské Srdce a vynecháva sa aj zmienka o zjaveniach sv. Margite Márii Alacoque. Súčasne sa prikazuje svätiť tento sviatok v piatok po druhej nedeli po sviatku Zoslania Svätého Ducha. Napriek tomu aj horliví vyznávači úcty Božského Srdca z radu východných katolíkov zoči-voči už zavedenému zvyku si kladli otázku, či tento zvyk treba pokladať za výsledok latinizácie, protirečiacej pravej tradícií východnej cirkvi, alebo je treba tento kult všemožne podporovať. Aj medzi skutočnými znalcami sa totiž na túto tému vyskytujú často veľmi protichodné mienky. Autor spomínanej úvahy ďalej píše, že postoje nezjednotených kresťanov, zvlášť pravoslávnych, sú tiež dosť nejednotné. Niektorí grécki autori vidia v úcte Božského Srdca nebezpečenstvo klaňaniu sa ľudskej prirodzenosti Krista, oddeľujúc ju od božskej a vystavujúc sa tak bludu nestorianizmu.¹⁹ Iní zase, ako napríklad na začiatku 20. storočia ruský Tomáš Špidlík,²⁰ jezuita, špičkový odborník na tému východnej duchovnosti, venoval tejto otázke rozsiahlu štúdiu s názvom Srdce, symbol jednoty. Približuje jej biblický pojem a použitie slova srdce. Teofán Zatvornik (1815-1894), jeden z najväčších ruských a východných teológov vôbec, sa v svojich početných spisoch často venuje otázke „srdca“, prisudzujúc mu základnú dôležitosť pre život. Človek je taký, aké je jeho srdce. Celistvosť osoby Ježiša Krista vyžaduje, aby boli zdôraznené nielen rozum a vôľa, ale aj jeho city, neoddeliteľne späté s celou jeho osobou. V tomto svetle Teofán Zatvornik sa približuje k teologicko-duchovným záverom, ktoré spontánne otvárajú cestu k úcte Božského Srdca ako k prejavu, prameňu a dôsledku nekonečnej Božej lásky vtelenej v Bohočlovekovi Ježišovi Kristovi.²¹ V tomto duchu sa vyjadrila aj sama sv. Margita Alacoque: „Myslím, že nebude zatratený nikto z tých, ktorí si ho budú osobitne uctievať a zasvätiť sa mu.“ A napokon ľudská nechápavosť nikdy neoslábí teologickú pravdu, ani neumenší mystickú skutočnosť, realitu. Čo sa týka kultu Božského Srdca, uvažuje Tomáš Špidlík,²² ak sa samotní východní kresťania cítia priťahovaní touto formou zbožnosti, záleží na nich, aby uvážili vhodnosť jej šírenia. Záverom treba povedať, že

poznáme to, čo potrebujeme a čo nám chcel Pán aj prostredníctvom sv. Margity Alacoque zjaviť. Je obsiahnuté v niekoľkých tzv. Veľkých zjaveniach. Nepodceňujme túto hodnotu. Toto chce povedať aj kardinál Š. Wyszyński, keď píše: „Úcta Najsvätejšieho Srdca ponúka agonizujúcemu svetu to, čo je najpotrebnejšie: zjavuje mu Boha milosrdenstva.“ Preto „neostáva nám iné, než aby sme si tieto zjavenia obnovili vo svojej pamäti a oživilí vo svojom srdci. Každé ľudské vysvetlenie tu zlyhá.“ (Gaetan Bernoville). U nás je známa pobožnosť k Božskému Srdcu, ktorá sa nachádza vo všetkých modlitebných knižočkách pod názvom Moleben k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu. V tomto dielku budeme rozmyšľať nad jeho jednotlivými prosbami. Kristorodička (*Christotokos*), lebo podľa Nestória je matkou len človeka Ježiša Nazaretského a nie matkou večného Božieho Slova. Nestória odsúdil Všeobecný cirkevný snem v Efeze v roku 431.

Druhá nedeľa „cez rok“

Dve mačky...

Štedrosť a vďačnosť sa ešte nestretli. (Antické príslovie) Prednedávnom mi istý malý chlapec dal takúto hádanku: Čierna mačka sedí pred oknom a hľadá do miestnosti. Biela mačka sedí pri tom istom okne a hľadá von. Prečo sa mačky navzájom nevidia? Keďže som netušil, že ide o detský žart, bral som hádanku vážne a vymýšľal som rozličné logické odpovede: Obidve mačky sú slepé. Odpoveď nebola správna. Vonku aj v miestnosti je tma. Zasa som neuhádol. Oblok má nepriehľadné sklá. Opäť som sa mýlil. Keď som sa po chvíli uvažovania vzdal, chlapec sa na mňa usmial a prezradil mi správnu odpoveď: Čierna mačka sa tam pozerá o ôsmej hodine ráno a biela o tretej hodine popoludní. Hoci išlo o detský žart, priviedol ma k zamysleniu, prečo sa tak málokedy stretnú štedrosť s vďačnosťou. Ony sa totiž nemôžu stretnúť z týchto dôvodov: Štedrosť sa stále ponáhľa a vďačnosť je vždy lenivá. Štedrosť nestíha vďačnosť má stále dosť času. Štedrosť má ostrý zrak, vďačnosť je takmer slepá. Štedrosť je ako biela mačka, ktorá hľadá stále von, aby videla tých druhých, kým naša vďačnosť býva čiernou mačkou, krátkozrako zahľadenou do seba. K radosti ľudskej duše patria chvíle, keď sa podarí otvoriť to imaginárne okno, a tak sa umožní aspoň chvíľkové stretnutie niečej štedrosti s našou vďačnosťou. K tej nás vyzýva už svätý Pavol v Liste Kolosanom, v ktorom píše, že nič z toho, čo máme, sme nedostali pre svoje zásluhy, ale z Božej štedrosti.

Tretia nedeľa „cez rok“

Vo chvíli, keď strácame...ženícha - Ježiša, v tej chvíli strácame najlepšieho najvernejšieho priateľa. V tej chvíli, podobne ako v živote, a strácame niekoho blízkeho, do nášho života vstupuje smútok bolesť. Keď strácame Ježiša ozajstná radosť už prestáva byť radosťou, mení sa skôr na čosi ďaleko vzdialené od radosti, človek nech by akokoľvek chcel, ak chce naozaj zažívať radosť potrebuje sa vrátiť k Ježišovi. A ako sa možno vrátiť späť Ježišovi a znova nadobudnúť ozajstnú radosť? Jedným z prostriedkov je pôst..... a pokánie. Ježiš sám často a v rozhodujúcich chvíľach svojho života používal tento prostriedok. Pôst bol pre neho časom odchodu do ticha, časom hlbokého spojenia sa s Otcom. On nepotreboval pokánie, napriek tomu v čase pôstu dokázal sa zriecť vody a potravy, aby sa ešte hlbšie dokázal zjednotiť so svojim Otcom, aby ešte hlbšie rozpoznal Otcovu vôľu. Ježiš však pôst chápal ináč, ako ho chápali farizeji a ako si to možno zle vysvetľovali Jánovi učeníci. Pôst pržiša bol prostriedkom k priblíženiu sa k Otcovi a k človeku. Pôst v chápaní farizejov či

Jánových učeníkov bol skôr cieľom, postili sa kvôli pôstu samému, svoju duchovnosť budovali na výkone a na mylnom chápaní nábožnosti. Pôst mal farizejov a zákonníkov ešte bližšie privádzať k Bohu, a tak k človeku. No tu sa skôr opak stal pravdou. Bezcieľne postenie sa ešte viac podporovalo ich zúrivosť, egoizmus a namyslenosť. Pôst v chápaní Ježiša má pomáhať človeku ešte viac sa priblížiť k Bohu, a tak zároveň aj k človeku – k blížnemu a koniec koncov aj k sebe samému. „Keď im ženícha vezmú, vtedy sa budú postiť“, hovorí Ježiš. Pôst ako prostriedok má pomáhať Kristovmu učeníkovi, aby nestratil kontakt so svojim učiteľom a Pánom, aby ho ešte viacej dokázal chápať a vnímať. Preto on ako prostriedok nemá miesto iba vo chvíli, keď nám ženícha vezmú, keď sa necháme o ženícha obrať, ale má miesto aj počas ženíchovej prítomnosti v našom živote. Pôst a pokánie má nám pomôcť rozpoznať dar z najväčších darov: Ženícha i spôsob, ako ho nestratiť.

Štvrtá nedeľa „cez rok“

Keď chodíme do školy, keď svojimi zmyslami objavujeme ako fungujú veci, javy a osoby, ktoré stretáme, hovoríme, že ich „spoznáваме“. Keď stretáme niekoho, kto sa nám páči, pýtame sa na jeho záujmy, koníčky, radi pozorujeme prejavy jeho emócií. To je naše západné ponímanie poznania, ktoré sa deje poväčšine na úrovni intelektu, zmyslov či emócií. Je veľmi vzdialené „poznaniu“, ako ho vníma východná mentalita napr. Hebreji. Keď sa my pozeráme na stoličku, opíšeme ako vyzerá, z čoho je vyrobená, akým spôsobom poskladaná, ako funguje. To je náš spôsob poznávania. Biblické poznanie je iné. Toto „poznanie“ si na stoličku sadne. Hebrejské slovo יָדַע, (yaw-dah') , znamená „poznať.“ Prvý krát je v Písme použité, keď **„Adam poznal svoju ženu Evu“** (Gn 4,1). Splynutie dvoch ľudí v intímnom akte lásky, splynutie tela i duše, je asi to najbližšie, čo vyjadruje biblické „poznanie“ vecí či ľudí. Toto je poznanie, ktorým pozná dokonale iba Boh. On nepoznáva podľa farby vlasov, podľa úspechu v práci, podľa výšky konta. Nepoznáva ani podľa toho, ako dobre sa správaš alebo koľko hriechov si spravil dnes či spravíš zajtra. Boh **„vidí do srdca“**. (1 Sam 16,7). Boh ťa pozná, aký v skutočnosti naozaj si. A to nie je ani zďaleka všetko. Boh hovorí, že „ťa poznal, /yaw-dah'/'“, ešte predtým, ako si sa narodil. Kedy presne ťa to „poznal“? Bolo to ešte pred stvorením sveta (Ef 1,). Boh ťa poznal tak intímne, Boh ťa pozná tak dobre, že je do teba zaľúbený až po uši. To, čo zažíva milenecký pár v najintímnejšej chvíli, je len obrazom toho, ako Boh pozná teba. Boh sa s tebou miloval už pred stvorením sveta. Už vtedy poznal, akým si a nikdy na to nezabudol. Aby sme tomu uverili, Boh sa stal jedným z nás. Kristus objal človečenstvo, objal teba v našej úbohosti, túto úbohosť vyniesol na kríž a tam sa ňou raz a navždy vysporiadal. V Jeho zmŕtvychvstaní si aj ty vstal k novému životu, kde si nerozlučne objatý Trojicou. Si súčasťou jej života, jej dynamiky, lásky a intimity. Pretože ty si v Kristovi a On je v tebe. Kristus nie je príčina, prečo nás Boh miluje. Kristus je dôkazom toho, ako nás miluje. Nechajme sa teda milovať Bohom, on nás pozná ako skutočných svätých a milovania hodných. Neverme klamstvu, že sme hriešnici, neverme hriechu, že nás má v moci. Dôverujme Jeho „poznaniu“, odpočívajme v Kristovi a nechajme život Trojice plynúť cez nás von.

Piata nedeľa „cez rok“ (Mt 5,13-16)

Kedy je vlastne človek pyšný? Ako rozlíšiť pýchu od hrdosti nad vykonaným dielom, ktorá je iba prirodzenou reakciou? Človek by si mal byť vedomý svojich darov a predností a mal by byť zdravo hrdý na to, čo dokázal. Medzi zdravou hrdosťou a pýchou je iba maličký krok. Je v pohľade na druhých. Zdravo ... Paradoxom kresťanstva je, že mnohí kresťania

nežijú ako skutoční nasledovníci Krista. Toto napätie "dobrých" a "zlých" ľudí nachádzajúcich sa v Cirkvi je predpokladané samotným Kristom: Vy ste soľ zeme. Ak soľ stratí chuť, čím ju nahradia? Už nie je nanič, len ju vyhodíť von, aby ju ľudia pošliapali (Mt 5,13-16).

Šiesta nedeľa „cez rok“

Kríž nie je utrpením, ani žiaľom, ani trpkosťou....Je svätým drevom, na ktorom Kristus triumfuje....na ktorom zvíťazil.

Ježiš ty si moja sila, Ty si moja nádej, si moja spása, si moje všetko. Ježišu chválím ťa zato, že si pri mne, zato, že ma požehnávaš a vedieš. Chválím ťa, za tvoju pomoc, za tvoju oporu. Ďakujem ti, za moju rodinu, za mojich priateľov. Vďaka ti, že v nás prebývaš. Viem, že s tebou všetko zvládnem. Nadovšetko ťa milujem a dôverujem v teba. Len ti chcem povedať, že si úžasný a že ti veľmi ďakujem, že stojíš pri mne.

Siedma nedeľa „cez rok“

Na mnohých miestach myšlienku na odpustenie hriechov. Žena pri kameňovaní, žena mala viac mužov za manželov... K pokániu nás vyzýva Ježiš, Ján Krstiteľ i apoštoli. Tak sa nečudujme, že zákonníci zmýšľajú tak ako v dnešnom evanjeliu. Čo znamená a čo sa skrýva pod týmto „odpúšťajú sa ti hriechy.“

KE

Pán Ježiš začal hovoriť na túto tému a dodáva „Vstaň vezmi si lôžko a choď...“ (Mk 2,10).

DI

Pre slovo „hriech“ je dôležité slovo a nájdeme v gréckom Novom zákone pomenovanie „metanoia“. Metanoia sa prekladá ako „obrátenie sa“. Označuje zmenu mysle, a to tým spôsobom, že intelektuálne, rozumovo, meníme svoju mienku v tom či onom bode. Novozákonné slovo metanoia sa vzťahuje na celkový postoj, celkové zmýšľanie človeka. Celkové zmýšľanie a postoj človeka sa musia zmeniť. Ježišove slová na obrátenie a pokánie sa nevzťahuje predovšetkým na vonkajšie skutky, na pôsty a umŕtvovanie, ale na obrátenie srdca, na vnútorné pokánie. Bez neho skutky pokánia zostávajú neplodné a klamné. Naproti tomu vnútorné obrátenie pobáda k tomu, aby sa tento postoj prejavil vo viditeľných znakoch, v úkonoch a skutkoch pokánia. Vnútorné pokánie je radikálne preorientovanie celého života, návrat, obrátenie sa k Bohu celým srdcom, zanechanie hriechu, odvrátenie sa od zla spojené s odporom k zlým skutkom, ktorých sme sa dopustili. Zahŕňa v sebe túžbu a rozhodnutie zmeniť život (porov. KKC 1430 – 1432). Môžeme si položiť otázku: Je obrátenie dielom Božím alebo človeka? Obrátenie je predovšetkým dielom milosti Božej, ktorá spôsobuje, že sa naše srdcia vracajú k Nemu. Človek nemôže sám seba obrátiť, ale môže sa dať obrátiť. Naše Áno k Bohu pochádza jedine z Božieho Áno k nám. Naše Nie je však jedine našou vinou! Povedané obrazne: Keď hodíme topiacemu sa záchranný pás a topiaci po ňom siahne a celou silou ho pevne uchyťí, nemôže potom povedať: „Ja som sa zachránil“, ale musí povedať: „Bol som zachránený.“ Zachránený však musí tiež priznať.

PAR

Vnútorné obrátenie kresťana sa môže prejavovať veľmi rozmanitým spôsobom. Písmo zdôrazňuje hlavne tri formy: pôst, modlitba a almužna. Vyjadrujú obrátenie vo vzťahu k sebe samému, vo vzťahu k Bohu a vo vzťahu k iným. Okrem týchto troch foriem sa v každodennom živote obrátenie uskutočňuje prejavmi zmierenia, vykonávaním a obranou spravodlivosti a práva revíziou života, spytovaním svedomia, prijímaním utrpení.

Každodenné obrátenie a pokánie nachádzajú svoj prameň a pokrm v Eucharistii. Ona je protilek, ktorý nás oslobodzuje od každodenných previnení a chráni pred smrteľnými hriechmi. Ďalej je to čítanie Svätého písma, modlitba, prijímanie sviatostí a každý úprimný úkon kultu alebo nábožnosti. Zvlášť sa odporúča robiť revíziu života počas Pôstneho obdobia a každý piatok. Najistejšia cesta pokánia je vziať každý deň svoj kríž so všetkými radosťami, bolesťami, trápeniami, povinnosťami a nasledovať Ježiša. Svätica 20. storočia a učiteľka pokory a pokánia Matka Tereza z Kalkaty povedala: „Pokánie je pre nás nevyhnutné. Nejestvuje mocnejší prostriedok, ktorý by dokázal odstrániť z duše nezriadené vášne a podrobil prirodzené túžby rozumu.“

MY

Juhoamerický sociológ Camila Torresa rozprával príbeh: Po dlhom čase prišiel istý filozof do svojho rodiska, v ktorom žili zlí ľudia. Do kostola síce chodili zo zvyku, ale boli sebeckí, závistliví a nemravní. To trápilo filozofa. Vybral sa teda po svojom príchode do mesta. Prišiel na trh, kde predávali kone, ovce, osly a iné domáce zvieratá. Najviac sa zdržiaval pri osloch. Prechádzal sa medzi nimi a prezeral si ich, ako keby chcel jedného kúpiť. A keď už bol nápadne dlho medzi oslami, ľudia si ho všimli, zastavovali sa tam a jeden z nich sa k nemu prihovoral takto: „Už vás dlho pozorujeme, ako tu chodíte a nič nekupujete. Čo hľadáte?“ Filozof odpovedal: „Hľadám jedného somára.“ A ľudia na to: „Veď ich je tu mnoho.“ A filozof pokračoval: „Lenže ja hľadám jedného zvláštneho somára. A to takého, ktorý by mal veľký, krásny vejárovitý chvost, aký majú pávy.“ Na to sa ľudia usmiali a povedali: „Aký to nezmysel chcieť somára s pávím chvostom!“ A filozof na to: „Máte pravdu, moji rodáci, je to nezmysel, ale chcem vás tým upozorniť, že oveľa väčšieho nezmyslu sa dopúšťate vy, keď sa nazdávate, že váš sebecký, závistlivý, nemravný život bude mať krásny nebeský koniec!“ Ľudia stíchli a zamysleli sa. Rozniesli to po celej obci a mnohí jeho rodáci si tak obnovili svoj kresťanský život. Tak ako sa ľudia z príbehu na zásah filozofa zmenili, obnovili svoj kresťanský život, tak aj my sa snažme prinášať ovocie hodné pokánia. Nestačí prijať krst, nestačí fakt, že Boh dáva Ducha Svätého. Nestačí povedať: „Verím v Krista.“ Milosť krstu treba žiť. Vieru musíme dosvedčovať skutkami. Treba sa usilovať o život plný darov Ducha Svätého.

ADE

Blahoslavený pápež Ján XXIII povedal: „Nie všetci sú povolani k mimoriadnym formám dobrovoľného a tvrdého umŕtšovania, avšak každý kresťan má konať pokánie krotením jazyka, hrdla, zmyslov a pýchy.“ Pokánie je istá cesta, ako sa dostať do nebeského kráľovstva a kedykoľvek sa smelo postaviť pred Božiu tvár.

Osma nedeľa „cez rok“

Ježiš ako tesár veľmi dobre poznal nástroje na obrábanie dreva: na čo sú dobré, ako sa s nimi narába a ako sa treba o ne starať. V tomto čítaní však hovorí o inom nástroji: o peniazoch. Nie sú jediným nástrojom, ba ani tým najdôležitejším. Sú jednoducho iba jedným z nástrojov, ako kladivo či píla. Podobne, ako sa Ježiš učil používať nástroje v tesárskej dielni, tak sa aj my musíme naučiť používať nástroj zvaný peniaze. Väčšina z nás ich vie rátať, rozmieňať a kupovať za ne potrebné veci. Ježiš však hovorí, že je za tým oveľa viac než len toto. Máme ich používať na uzavretie priateľstiev alebo budovanie farností. Nauč sa byť verný v najmenšom, ale aj vo veľkom. Ak nemáš nijaký príjem, ak si stratil domov a ledva máš na základné potraviny, Boh to vie. Boh uvažuje logicky. Ak nemáš nástroj, neočakáva, že ho budeš používať! Vie však aj to, že mnohí z nás tento nástroj majú, a chce, aby sme ho

múdro používali. Zamysli sa nad kladivom. Používaš ho na určitý cieľ v určitej situácii a potom ho odložíš, až kým ho opäť nebudeš potrebovať. Medzitým, ako väčšina ľudí, si naň ani nespomenieš. Aj peniaze nám ako nástroj majú slúžiť na pomoc. Dokážeš svoje peniaze, okrem ich nevyhnutného získania a používania, odložiť do "truhličky na náradie" a viac na ne nemyslieť? Ide o vec srdca. Z používania peňazí by si nemal mať strach. Zvyk myslieť si, že nikdy nemám dosť pre seba, a obava, čo sa stane, ak z nich niekomu dám, nemá miesto v srdci Božieho dieťaťa. Tak zmýšľa sirota. Ty však nie si sirota. Máš v nebi veľmi bohatého Otca! Nech táto pravda prenikne hlboko do tvojho srdca. Pros Ducha Svätého, nech ti ukazuje, ako máš čo najlepšie používať svoje peniaze. Ak ich použiješ na zámer, ktorý má s nimi Boh, očakávaj **„...ovocie, ktoré sa rozmnoží vo váš prospech“** (Flp 4,17) - duchovnú milosť, múdrosť a požehnanie, prúdiace od Božieho trónu.

„Kto je verný v najmenšom, je verný aj vo veľkom“ (Lk 16,10). Ježiš ako tesár veľmi dobre poznal nástroje na obrábanie dreva: na čo sú dobré, ako sa s nimiarába a ako sa treba o ne starať. V tomto čítaní však hovorí o inom nástroji: o peniazoch. Nie sú jediným nástrojom, ba ani tým najdôležitejším. Sú jednoducho iba jedným z nástrojov, ako kladivo či píla. Podobne, ako sa Ježiš učil používať nástroje v tesárskej dielni, tak sa aj my musíme naučiť používať nástroj zvaný peniaze. Väčšina z nás ich vie rátať, rozmieňať a kupovať za ne potrebné veci. Ježiš však hovorí, že je za tým oveľa viac než len toto. Máme ich používať na uzavretie priateľstiev alebo budovanie farností. Nauč sa byť verný v najmenšom, ale aj vo veľkom. Ak nemáš nijaký príjem, ak si stratil domov a ledva máš na základné potraviny, Boh to vie. Boh uvažuje logicky. Ak nemáš nástroj, neočakáva, že ho budeš používať! Vie však aj to, že mnohí z nás tento nástroj majú, a chce, aby sme ho múdro používali. Zamysli sa nad kladivom. Používaš ho na určitý cieľ v určitej situácii a potom ho odložíš, až kým ho opäť nebudeš potrebovať. Medzitým, ako väčšina ľudí, si naň ani nespomenieš. Aj peniaze nám ako nástroj majú slúžiť na pomoc. Dokážeš svoje peniaze, okrem ich nevyhnutného získania a používania, odložiť do "truhličky na náradie" a viac na ne nemyslieť? Ide o vec srdca. Z používania peňazí by si nemal mať strach. Zvyk myslieť si, že nikdy nemám dosť pre seba, a obava, čo sa stane, ak z nich niekomu dám, nemá miesto v srdci Božieho dieťaťa. Tak zmýšľa sirota. Ty však nie si sirota. Máš v nebi veľmi bohatého Otca! Nech táto pravda prenikne hlboko do tvojho srdca. Pros Ducha Svätého, nech ti ukazuje, ako máš čo najlepšie používať svoje peniaze. Ak ich použiješ na zámer, ktorý má s nimi Boh, očakávaj **„ovocie, ktoré sa rozmnoží vo váš prospech“** (Flp 4,17) - duchovnú milosť, múdrosť a požehnanie, prúdiace od Božieho trónu. Duchu Svätý, očisti moje myslenie týkajúce sa peňazí. Pomôž mi chápať ich ako nástroj, ktorým aj sú, a požívať ich tak, ako máš ty v úmysle.

Deviata nedeľa „cez rok“

„Dom sa nezrútil, lebo mal základy na skale“ (Mt 7,25).

Každý staviteľ vie, aké dôležité sú pevné základy. Predtým, ako začne stavať steny, vkladáť okná a dvere, sa ešte uistí, že kopal dostatočne hlboko, aby dom stál na pevnej zemi. Časom sa stáva, že vlastná hmotnosť domu alebo erózia pôdy zapríčini posun v základoch, čo sa prejaví puklinami v múroch. Tie sú varovaním pre majiteľa, aby chybu napravil ešte predtým, ako bude neskoro. Ak k niečomu takému dôjde, treba k základom pridať pevnejšie a odolnejšie pilóty a zaboriť ich hlbšie do zeme - postaviť dom na pevnej skale. Mnohí sme presvedčení, že naše duchovné domy sú celkom dobre postavené. Veríme v Pána, snažíme sa modliť pri omši a usilujeme sa uskutočňovať Ježišovo prikázanie aby sme sa milovali navzájom. Aj napriek tomu však v našom živote existujú oblasti, v ktorých sa začínajú

objavovať pukliny. Zvlášť teraz, s blížiacimi sa sviatkami, trpia najväčším stresom práve rodinné vzťahy. Nenechaj tieto výstražné signály bez povšimnutia! Máš v rodine niekoho, pri kom bojuješ sám so sebou, aby si ho miloval alebo mu odpustil? Pokús sa tento vzťah založiť na pevnejšom základe - na základe Ježišovho učenia o láske a milosrdenstve. V ideálnom prípade ťa to dovedie k prosbe o odpustenie alebo k tomu, že odpustenie ponúkneš ty sám. Môže to však tiež znamenať zatiaľ len vedomé rozhodnutie rešpektovať toho človeka a pokračovanie v modlitbe za uzdravenie a vyriešenie vášho vzťahu. Alebo môžeš len jednoducho poprosiť Pána, aby sa situácia aspoň nezhoršovala. Nemysli si teraz, že všetky podobné problémy musíš vyriešiť do Vianoc, hoci by to bolo skvelé! Ak však pokročíš aspoň v tom, že svoj vlastný dom postavíš na pevnejšom základe, už si sa významne posunul vpred. Nedokážeš odhadnúť, ako na to zareagujú iní, ty sám však budeš stáť na základoch, ktoré vydržia a znesú akýkoľvek stres ohrozujúci tvoje vzťahy s ľuďmi.

Desiata nedeľa „cez rok“

Satanizmus s Kresťanstvom spolu úzko súvisia! Satanistická biblia hovorí: Kresťanstvo k svojmu životu potrebuje satana, lebo keby nebol, čím by sa kňazi vyhrážali ak nie peklom? Veľa ľudí verí len zo strachu pred trestom. Ja takejto viere vravím otrocká. Otroci tiež otročili, lebo sa báli, že ak nebudú, pán ich potrestá, a to spôsobom najtvrdším. Kňazi tiež opisujú peklo ako najhoršie miesto, kam sa duša po smrti môže dostať, ak jej majiteľ nebude striktné dodržiavať pravidlá, ktoré vraj spísal sám Boh. Každý môže robiť čo chce! Má sa len správať ako človek. Nenabádam tým k anarchii, tá tiež nie je vyhovujúca pre každého, svet potrebuje pravidlá, ale ak sa už držať pravidiel, prečo nie svetských zákonov, tie sa aspoň nezapodieľajú zbytočnosťami!!! Keďže cirkev opisuje satanizmus tak, ako ho opisuje, považujem za potrebné oboznámiť vás s tým, aký naozaj je. Satanistická biblia je zaujímavé aj celkom poučné čítanie, ale netreba sa nechať obľnúť. Sú tu dobré myšlienky, ale ak sa zamyslite, zistíte, že satanista je tiež spútaný určitými „zmyselnými“ pravidlami. Ale určite nie tak, ako kresťan...Musím vás však varovať!!! Neskúšajte v žiadnom prípade satanskú mágiu a už vôbec sa nesnažte použiť Enochiánske kľúče! Ono to funguje, ale nie zadarmo... Mne je to teda jedno! Myslím, že každý má svoj rozum a ak sa náhodou rozhodnete vyskúšať si to, tak to už je váš bordel...

Je doba exocistov. Modlitba ku sv. Michalovi je účinná. Diabol môže mať tieto pomenovania: satan, démon, čert, antikrist, zlý anjel, padlý anjel. Čo je to zmluva so Satanom? Je to obrad, pri ktorom človek získa prvého diabla alebo diablov za výmenu duše – peklo. Nový satanista dostane čarodejnícke schopnosti, spôsobované diablami. Čo znamená mať zmluvu so Satanom? Kto má podpísanú zmluvu so Satanom, stáva sa satanistom. Byť satanistom nie je jednoduché: satanista má dve možnosti:. Bude poslúchať satana vo všetkom. To znamená - pravidelne prinášať ľudské obete (a prípadne byť kanibalom: jesť surové ľudské mäso). Toto si diabol žiada od satanistu. Satan je naozaj zákerný. Druhá možnosť je neposlúchať satana vo všetkom, aspoň nie v tom najodpornejšom - neprinášať satanovi žiadne ľudské obete, to ale znamená, že bude diabol človeku dávať tresty, bude ho telesne biť, spôsobovať ukrutné bolesti ...Táto krutá realita o satanizme nie je prehnaná!!! Niektorí satanisti sú veľmi múdri, pretože ich myseľ riadi neporovnateľne múdrejší diabol. Ale ich myslenie nie je slobodné. Satanista vie, že robí zlo, ale hovorí, že už je neskoro na to, aby sa mohol satanizmu vzdať. Čo je na satanizme lákavé? Diabli sa snažia vytvoriť si dôveru u satanistu mágiou. Satanisti naozaj veria tomu, že dokážu diablov ovládať a „panovať“ nad nimi. Čím je väčší satanista, tým má väčšie čarodejnícke schopnosti. Diabli

potrebujú získať pomoc ľudí, aby mali väčšiu silu škodiť svetu, cirkvi a kresťanom. Môže sa stať niekto satanistom nedobrovoľne? často áno. Čierna mágia dáva široké možnosti k tomu, aby bol budúci satanista vydieraný. Vedia diabli, čo si myslí človek? Diabli nevedia, čo si myslí človek. Dokonca nedokážu monitorovať ani myseľ posadnutého!!! Je to naozaj veľká výhoda. Avšak keď človek chce, aby diabli vedeli, čo si myslí, dokážu vnímať ľudskú myseľ. A preto posadnutý dokáže komunikovať s diablami aj keď nie je v tranze. Zaujímavosť: istý satanista sa rozprával s diablom, ktorý bol v telesnej podobe. Satanista nechtiac spomenul slovo „Ježiš“. Diabol v tú chvíľu padol na zem a musel sa postaviť. Diabli sa omnoho viac než človek boja autority Boha, Ježiša. Potvrďuje nám to aj toto evanjelium: Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé iné meno, aby sa na meno Ježiš zohlo každé koleno v nebi, na zemi i v podsvetí (*Flp 2,9-10*). Ako sa k exorcistovi dostať? Poradte sa s akýmkoľvek katolíckym kňazom. Počúvať satanistickú hudbu je nebezpečné. Vo zvukovom pozadí satanistickej hudby môžu byť satanistické obrady. Nekresťana môže veľmi negatívne ovplyvniť čo i len jedno vypočutie piesne. Vtedy sa začnú okolo človeka zhromažďovať diabli (podľa názoru bývalých satanistov). Na kresťana táto hudba nepôsobí negatívne, ak ju nepočúva pravidelne. Okolo praktizujúceho kresťana sa diabli vo veľkých počtoch zdržujú stále i bez takejto hudby, (pretože kresťan je omnoho väčší nepriateľ diavla ako neveriaci). Satanská „biblia“: Sú v nej spomenuté všetky výhody satanizmu a nevýhody kresťanstva, argumentované múdrymi myšlienkami. Nenapísal ju priamo človek, ale diabol cez človeka ako sprostredkovateľa. Satanizmus je tam spomínaný veľmi pútavo. V Satanskej biblii je veľmi dobre a jasne vidieť, že inteligencia diablov je v porovnaní s človekom neporovnateľne vyššia. Klamstvá v Satanskej biblii sa psychologicky pútavejšie a presvedčivejšie už napísať asi ani nedali!!! A preto sa ňou dali nachytať a uverili jej mnohí ľudia. Satanistická filozofia znie naozaj veľmi lákavo. Rob si čo chceš, hreš, konaj akékoľvek hriechy, pravda je relatívna, užívaj si peniaze, sex, pokým žiješ, veď žiadne nebo a peklo neexistujú. Na tieto lákavé myšlienky veľmi ľahko naletí aj kresťan. Veď zdá sa to celkom rozumné, ak sú tam spomenuté múdre argumenty. Na internete si je možné stiahnuť len časť Satanskej biblie. V celej Satanskej biblii nájdeme napr. návod, ako chytiť a zabiť obeť, aby to nikto nespozoroval, aké obrady konať s obeťou.

Mnohí si myslia, že satanisti, to je tých zopár vyšinutých, ktorí sa schádzajú po nociach, navliekajú si čierne kapucne a na opustených a tmavých miestach potajme konajú svoje špeciálne obrady, pri ktorých satanovi obetujú zvieratá a vzývajú jeho meno. Niektorí si ich predstavujú oblečených v čiernej sutane s prevráteným krížom zaveseným na krku. Považujú ich za výstredných a zvláštnych, preto sa nenazdávajú, že by sa ich to mohlo osobne nejako týkať. Žiaľ, ako sa ukazuje, satanizmus je čosi hlbšie a dnes i oveľa bližšie, najmä mladým. Šíria sa o ňom rôzne fámy, ale odpovedať na otázku, či vôbec jestvuje a čo sa za ním skrýva, nie je jednoduché. V počte satanistických skupín má vo svete smutné prvenstvo Londýn.

Najstaršiu formu satanizmu predstavuje satanizmus náboženský. Jeho korene vychádzajú z pohanstva a v priebehu stredoveku sa prejavoval ako jeden z inšpirujúcich zdrojov ľudového čarodejníctva. Vtedy sa formoval ako hnutie vzbury proti krutým sociálnym podmienkam, ako nenávisť voči tomu, čo reprezentovalo daný spoločenský poriadok. Tí, ktorí sú označovaní za tzv. skutočných satanistov, nikdy neuctievali satana ako reálne existujúcu duchovnú bytosť. Na svojich zhromaždeniach na opustených a spustených miestach, tzv. sabatoch, oslavovali svoj život a konali rituály.

Dejiny tzv. písaného satanizmu ako intelektuálnej ideológie sa však začínajú až v 17. storočí. Hlavne v západnej Európe to bolo obdobie nastupujúceho spoločenského

neporiadku a rozkladu, obdobie úpadku náboženskej viery a jej nahrádzania vedou a pohanskou mágiou.

Vo vtedajšom Francúzsku zorganizovala Katarína Deshayesová, parížska čarodejnica, rozsiahle sprisahanie, ktorého cieľom bolo udržať pre markízu de Montespan, milenkú kráľa Ľudovíta XIV., jeho trvalú priazeň. Ako však upadala náboženská viera, stávali sa satanistické aktivity čoraz viac len hrou na pobavenie, priťahujúcou sadomasochistov a iných sexuálnych deviantov, ktorých hlavným motívom nebola životná filozofia, ale sexualita spájaná s niektorými obradmi. Také to bolo na začiatku 18. storočia aj v anglickom Hellfire Club (Klube pekelného ohňa), kde sa pod vedením sira Francise Dashwooda usporadúvali pre spoločenskú smotánku karnevalové obrady, počas ktorých sa praktizoval masový sex. Satanizmus zmiešaný s prvkami slobodomurárskeho učenia hral ústrednú úlohu aj v magickej koncepcii najväčšieho satanistu 20. storočia, Angličana Aleistera Crowleyho (1875 – 1947). Okrem neho ďalšou dôležitou postavou minulého storočia bol Anton Szandor LaVey (1930 – 1997), známy najmä ako zakladateľ Satanovej cirkvi (Church of Satan). Svojrázny kult diabla spojený so sexuálnou mágiou praktizovala aj Cirkev posledného súdu (Church of Final Judgement), založená roku 1967 Robertom DeGrimstonom a jeho ženou Mary Anne, bývalou prostitútkou. Táto cirkev pochádzajúca z Anglicka núti svojich členov ku krvavým rituálom. Preslávila sa pochodmi s cvičenými bielymi vlčiakmi ulicami San Francisca a Los Angeles a aj tým, že priaznivcom tejto skupiny sa stal Charles Manson, človek vyhlasujúci sa za Satana aj Krista v jednej osobe, ktorý je známy vraždou hollywoodskej herečky Sharon Tateovej a jej priateľov 9. augusta 1969. Zároveň však treba objektívne dodať, že krvavé obety dnešní satanisti odmietajú. Poslednou významnou skupinou náboženského prúdu satanizmu bol v USA Séthov chrám Michaela Aquina a jeho ženy Lilith Sinclairovej.

Tento kult vznikol roku 1975 a ako hlavný pilier jeho chrámového učenia bolo okrem odmietania krvavých obiet vyhlásenie prijatia Sétha, čiže Satana, ako osoby. Aquino hlásal, že anjel Aiwass, ktorý sa údajne Crowleymu zjavil roku 1904 v Káhire, bol v skutočnosti boh smrti Séth. Ten vraj obdaroval človeka inteligenciou a umožnil mu stať sa bytosťou podobnou Bohu. Aby to dosiahol, musí sa však človek najprv zbaviť „spánku“, ktorý je jeho normálnym funkčným stavom, a taktiež musí dosiahnuť „sebauvedomenie“ pomocou procesu nazvaného xepering. Ten pozostáva z čítania, prijímania vedomostí a konania rituálov. V časoch najväčšieho rozmachu mala Aquinova cirkev asi sto členov, ale v druhej polovici osemdesiatych rokov sa prakticky rozpadla. Výrazný protiklad k týmto skupinám predstavuje už spomenutá kalifornská Satanova cirkev a jej početné menšie organizácie. Tieto „cirkvi“ reprezentujú celkovú väčšinu súčasných satanistických organizácií. Zakazujú rituálne obety ľudí a zvierat a odrádzajú svojich členov od účasti na akejkoľvek ilegálnej činnosti. Protestujú však proti kresťanskej morálke a morálke ostatných náboženstiev, ktorú považujú za pokryteckú, slabošskú a škodlivú. Vyhlasujú narcistickú vieru v človeka, ktorý nie je spútaný žiadnymi obmedzeniami, žije voľne a je mu všetko dovolené.

Proti solidarite stavajú egoizmus, proti odpusteniu odplatu, proti súcitu boj. Satan nie je chápaný ako reálne existujúca duchovná bytosť, ale ako symbol moci, pravdy, osvietenia, voľnosti, pokroku a radosti. Satanistické deväťero satan znamená ukájanie chůtok, nie odriekanie! Satan znamená živú existenciu, nie vymyslené spirituálne drísty! Satan znamená nepoškvrnenú múdrosť, nie pokrytecký sebaklam! satan znamená láskavosť k tým, ktorí si ju zaslúžia, nie lásku vyplývanú na nevďačníkov! Satan znamená pomstu, nie nastavenie druhého líca! Satan znamená zodpovednosť voči zodpovedným, nie starosť o psychických upírov! Satan znamená človeka ako obyčajné zviera, niekedy lepšieho, omnoho častejšie však horšieho než tie, čo chodia po štyroch, človeka, ktorý sa vďaka „božskému duchovnému a

intelektuálnemu vývoju“ stal najskazenejším zvieraťom! satan znamená všetky takzvané hriechy, pretože vedú k fyzickému, mentálnemu alebo citovému uspokojeniu! Satan je najlepším priateľom, akého kedy cirkev mala, pretože ju po celé tie roky pomáhal udržiavať v chode!

Jedenásta nedeľa „cez rok“

Kráľovstvo je autokratická forma vládnutia. Jeden panovník vládne ľuďom. Má najvyššiu moc a jeho rozkazy sa musia poslúchať. Znie to pre nás trochu divne, ale pravda je, že inštitút kráľa a kráľovstva je Boží zámer. Je to biblická pravda. Kráľov charakter, jeho osobnosť a hodnoty určujú hodnotový rebríček a charakter jednotlivých občanov kráľovstva. Dobrý kráľ – dobré kráľovstvo. Zlý kráľ – zlé kráľovstvo. Preto Boh v Starom zákone pripisoval takú veľkú dôležitosť charakteru kráľa, lebo takýto kráľ buď uplatňoval v Izraeli Božie zákony, alebo zvädzal svojimi skutkami ľud na modlárstvo. Dávid bol Bohom obľúbený pre svoje srdce – charakter. Boh mu zaslúbil, že z jeho bedier vzíde kráľ, ktorý bude naveky panovať nad jeho ľuďmi (2 Sam 7,12–14). Tým kráľom je Ježiš Kristus – potomok Dávidov podľa rodokmeňa (Lk 3, 23 – 31), v skutočnosti Syn Boží, zrodený pred dávnymi vekmi z Otca, skrze ktorého bolo všetko stvorené (*Nicejsko-carhradské vyznanie viery*). Aké je Božie kráľovstvo? Nie je z tohto sveta. Je nebeské. Je teda mimo tohto času a priestoru. Ježiš to jasne povedal Pilátovi (Jn 18,36). Priblížilo sa k nám v Ježišovi Kristovi (Lk 11,20). To znamená, že ten, pre ktorého bolo všetko stvorené, prenikol nebesia a prišiel na zem, aby konal Otcove skutky. Ježiš hlasoval toto kráľovstvo a vykonával skutky, ktoré sa zakladali na realite, ktorá je v nebi (viac ďalej). Atribúty nebeského kráľovstva sú: spravodlivosť, pokoj a radosť (Rim 14,17). Je tu už medzi nami, ale naplno bude nastolené pri druhom príchode Ježiša Krista (Mt 25,31). Ohlasovanie nebeského kráľovstva Ježiš ohlasoval, zvestoval nebeské kráľovstvo po mestách, ktorými prechádzal (Lk 4,43), a pri každej inej príležitosti. V blahoslavenstvách (Mt 5,3–12) nájdeme veľa o tom, ako to bude v jeho kráľovstve.

Sú to prísľuby, ktoré prepájajú prítomnosť s budúcim vekom. Čo ohlasoval, aká to bola správa, čo bolo jej obsahom? Rozprával ľuďom pravdu o Bohu, ktorý je jeho Otec. Hovoril, že jeho Otec miluje ľudí a chce s nimi tráviť večnosť v nebi. Ježiš vravel, že Boh tak veľmi miluje ľudí, že poslal jeho, aby im o tom povedal, aby nemuseli zahynúť (Jn 3,13–16). Nik nevystúpil do neba, iba ten, čo zostúpil z neba, Syn človeka. A ako Mojžiš vyzdvihol na púšti hada, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka, aby každý, kto verí, mal v ňom večný život. “Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby ne zahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život. Ježiš dokonca povedal, že je pripravený položiť za to aj život (Jn 10,11) a že tak to chce jeho Otec, aby nás zachránil svojou smrťou (Jn 10,17–18). Je „sila“ pozerať na kríž a uvedomiť si, že môj kráľ na ňom zomrel, aby ma mohol získať pre večný život s ním v jeho kráľovstve. Ako sa vstupuje do tohto kráľovstva? Znovuzrozením z vody a Ducha (Jn 3,3–4). Ježiš mu odpovedal: „Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí zhora, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo.“ Nikodém mu vravel: „Ako sa môže človek narodiť, keď je už starý? Azda môže druhý raz vojsť do lona svojej matky a narodiť sa?“ Ježiš odpovedal: „Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva. Znovuzrodenie Ježiš predstavuje ako pozemskú vec. Teda ako niečo, čo máme absolvovať tu na zemi, počas svojho života. Do nebeského kráľovstva sa teda vstupuje už tu na zemi! Je to rozhodnutie patriť doň, žiť podľa jeho kráľa a hájiť jeho záujmy, reprezentovať jeho hodnoty svojím životom. A potom ukazovať iným Bránu - Ježiša, aby aj oni mohli vstúpiť do tohto kráľovstva a mohli tak žiť večne s Bohom a užívať výsady

kráľovského občana. Nebeské kráľovstvo je už tu medzi nami a je viditeľné skutkami, ktoré konáme. A raz toto kráľovstvo príde v plnej sláve. Pre koho je toto kráľovstvo určené a aký štatút v ňom majú jeho občania? Je určené pre všetkých ľudí na zemi. Boh chce spasíť všetkých. Nikoho nevyklučuje. Pravda však je, že nie všetci doň vstupujú. Niektorí už vstúpili, iní ešte nie a niektorí odmietli stráviť večnosť s Bohom. (Jn 1,11) Prišiel do svojho vlastného, a vlastní ho neprijali. Ale tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi: tým, čo uverili v jeho meno, čo sa nenarodili ani z krvi, ani z vôle tela, ani z vôle muža, ale z Boha. Všetci, ktorí sa znovu zrodili krstom, začlenili sa do Božej kráľovskej rodiny, ich postavenie je postavením synov a dcér. Ježiš po svojom zmŕtvychvstaní strávil s apoštolmi 40 dní a vyučoval ich o kráľovstve Božom (Sk 1,3). Prikázal im, aby neopúšťali Jeruzalem, ale očakávali zoslanie Svätého Ducha.

Apoštoli sa ho spýtali: „Pane, už v tomto čase obnovíš kráľovstvo Izraela?“ On im povedal: „Vám neprislúcha poznať časy alebo chvíle, ktoré Otec určil svojou mocou, ale keď zostúpi na vás Svätý Duch, dostanete silu a budete mi svedkami v Jeruzaleme i v celej Judei aj v Samárii a až po celý kraj zeme. Ježiš im vlastne povedal: „Chlapi, teraz pre vás nie je dôležité, kedy prídem druhýkrát v sláve, ale je pre vás dôležité splniť poslanie, ktoré som vám dal po svojom zmŕtvychvstaní. Nato dostanete o pár dní Svätého Ducha, ktorý vás zmocní, aby ste toto poslanie naplňali do času, keď znova prídem!“ Čo je to poslanie? (Mt 28,29–20; Mk 16,15; Lk 24,47; Jn 20,21; Sk 1, 8) (Mt 28,18) ... „Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi. Chodte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.“

Z Ježišovho vyjadrenia v Sk 1, 8 vyplýva: Cirkev založená na základe apoštolov je tu nato, aby reprezentovala kráľovstvo Ježiša Krista tu na zemi, až kým nepríde opäť a nenastolí svoje kráľovstvo v plnej miere. Cirkev dostáva Svätého Ducha, aby mohla svedčiť o Ježišovi lokálne (Jeruzalem), národne (*Judea*), medzinárodne (*Samária a ďalej*). Cirkev tu na zemi reprezentuje svojho kráľa. On je jej hlavou a jej členovia sú jeho telom. Vždy keď sa kresťania – údy tohto tela – zídu spolu, sprítomní sa v tom čase a priestore kráľovstvo Ježiša Krista. Oni sami ho nastoľujú svojím správaním a Svätý Duch svojou mocou. Každá bohoslužba, každá spoločná modlitba, každý rozhovor, každá činnosť oslavujúca Boha je žitie, sprítomnenie nebeského kráľovstva. Cirkev sa stretá teda pre dve veci: aby oslavovala, uctievala svojho Kráľa – bohoslužba, spoločná modlitba, vzájomná pomoc, starostlivosť o svojich členov. aby rozširovala kráľovstvo svojho Kráľa – misia. Teda ohlasovanie dobrej zvesti o tom, že Boh miluje ľudí, že im odpúšťa ich hriechy, že Boh so sebou zmieril každého človeka smrťou svojho Syna a že ten Boh počíta vo svojej rodine s každým a chce mu dať všetku lásku, opateru, intimitu a zabezpečenie pre život. Každý člen Cirkvi má čo povedať (*ohlásiť*) druhým – tým, ktorí sú vo svete a nežijú ešte v kráľovstve. Niekedy si myslíme, že ohlasovanie je vysoko profesionálna záležitosť, ktorú môže robiť iba zopár ľudí, ako sú kňazi, katechéti, pastori a pod. Ježiš však od svojich nasledovníkov – členov jeho tela, ktorí ho stretli, uverili v neho a žijú podľa jeho slov – nechce profesionálne „vyšpičkované“ kázanie, ale svedectvo (Sk 1,8). Pozor – nielen svedectvo života, ale ústne podané, ohlásené svedectvo toho, čo pre mňa osobne urobil Boh. Každý človek môže rozprávať svoj príbeh. Ľudia radi počúvajú osobné vyznania, sú im oveľa bližšie ako nejaké moralizovanie alebo nasilu dávané rady do života. (1 Pt 3,15–16) hovorí, aby sme boli „stále pripravení obhájiť sa pred každým, kto vás vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je vo vás. Robte to však skromne, s bážňou a s dobrým svedomím“. To znamená, že to nemusí byť verejne, ale určite osobne. Svedectvá by sa nemali rozprávať len ako špeciálny program evanjelizácií, mali by byť bežnou súčasťou našej

komunikácie s ľuďmi na pracovisku, v škole, v dedine, pri sobotňajšom nákupe a pod. Ľudia radi počúvajú príbehy. Prečo neskúsiť spomenúť pri obyčajnom rozhovore niečo z toho, čo Boh robí v mojom živote? Napríklad vetou: „Predstavte si, čo sa mi včera stalo!“ Svedectvá zdieľané s veriacimi budujú ich vieru. Svedectvá zdieľané s neveriacimi alebo prakticky neveriacimi ľuďmi hovoria o tom, že Boh žije! Sú dve veci, ktoré minimálne môžeme ponúknuť ľuďom: svedectvo, životné skúsenosti. Ak nám skutočne záleží na Ježišovi, tak by nám malo záležať na tom, na čom záležalo jemu. Jemu záležalo na stratených ľuďoch, na chorých, ktorí potrebujú lekára – na hriešnikoch, ktorí nežijú svoj život správne. Práve týchto ľudí privádzal Ježiš svojou službou k Bohu. Preto by sme mali vedieť podať svoje svedectvo a zdieľať svoje skúsenosti. Tu je pár pomôcok pre svedectvo a podanie skúseností. Svedectvo: Najlepší spôsob, ako „byť pripravený“, je napísať si svoje svedectvo na papier a naučiť sa naspamäť jeho hlavné body. Rozdeľ ho na štyri časti: Ako vyzeral môj život, kým som nespoznal Ježiša. Ako som prišiel na to, že potrebujem Ježiša. Ako som zveril Ježišovi svoj život. Zmena, ktorú Ježiš spôsobil v mojom živote. Životné skúsenosti: Napíš si najdôležitejšie životné lekcie, aby si sa s nimi mohol podeliť. Šalamún tak urobil a vznikla Kniha prísloví a Kniha Kazateľ. Tu je niekoľko otázok, ktoré osviežia tvoju pamäť: Čomu ma Boh naučil cez neúspech? Čomu ma Boh naučil cez nedostatok peňazí? Čomu ma Boh naučil cez bolesť, žiaľ alebo depresiu? Čomu ma Boh naučil cez čakanie? Čomu ma Boh naučil cez chorobu? Čomu ma Boh naučil cez sklamanie? Čomu ma Boh naučil prostredníctvom mojej rodiny, stretka, vzťahov, prostredníctvom tých, čo ma kritizovali? Malé stretko, biblická skupinka je ideálnym nástrojom Ježiša Krista.

Malá skupinka má skvelú príležitosť vzbudzovať záujem o Boha tak, že jej jednotliví členovia budú vydávať svedectvo ľuďom vo svojom okolí. Je to jedna z jej základných úloh. Ak sa skupinka otvára, aby mohla prijať nových ľudí, aby ich mohla vyučiť vo veciach žitia nebeského kráľovstva tu na zemi, takáto skupinka plní Ježišovo poslanie z Matúšovho evanjelia. Je také krásne povedať o Ježišovi niekomu, kto potom na základe pôsobenia Božej moci zmení svoj život a stane sa občanom kráľovstva! Je to tá najosožnejšia vec, ktorú môžeme urobiť pre ľudí vo svojom okolí. Ľudia možno vyzerajú spokojne, ale pravda je taká, že bez Ježiša nebudú naozaj šťastní a stravia večnosť mimo neho. Naše svedectvo môže pomôcť. Je na Bohu, ako použije moje svedectvo a kedy sa ten človek obráti k nemu ako svojmu Pánovi a Spasiteľovi, ale ak sa zo strachu alebo z nedostatku viery neodvážim povedať ani len malú vec, Boh bude možno musieť čakať na ďalšieho človeka. Nevie, ako ty, ale ja chcem s Bohom spolupracovať na záchrane ľudí a budovaní jeho kráľovstva. Ja a ty máme všetko potrebné. Máme vedomosť a poverenie z jeho Slova a máme jeho Ducha, teda máme jeho moc. Táto moc sa prejaví vždy, keď budeme hovoriť o ňom. Je tomu verím. Verím, že keď hovorím o Bohu – hoci aj jednoduchým spôsobom –, v mojich slovách je ukrytá Božia moc, ktorá bude pôsobiť v tom človeku. Po takomto rozhovore len ďakujem Bohu, že mi dal príležitosť hovoriť o ňom, a modlím sa za konkrétneho človeka ešte pár dní. Priatelia, želim vám a vašim stretkám hlboké pochopenie toho, o čo išlo a ide Ježišovi s jeho nasledovníkmi, a veľa láskavých a praktických krokov pre budovanie jeho kráľovstva tu na zemi. Nech príde jeho kráľovstvo a nech sa stane jeho vôľa ako v nebi, tak i na zemi! Veľa požehnaní vám a vašim spoločenstvám! Spoločenstvo pri Dóme sv. Martina, Bratislava 2006⁴

⁴Porov. ŠTUK, M.: KKC a iné

Dvanásta nedeľa „cez rok“

Francúzsky prírodovedec, popularizátor prírodných vied Jean Henri Fabre (1823 - 1915 - *ilustrovaný encyklopedický slovník*, ČSAV - Academia 1980, str. 621) na starobu sa utiahol do svojho rodiska, kde rád debatoval s tamojším kňazom. Jedného dňa sa dôstojný pán ponáhlal domov s tým, že si musí pripraviť nedeľnú kázeň. „O čom budete kázať?“ - pýta sa Fabre. „O božskom pôvode Cirkvi“ - odpovedal dôstojný pán. „A čo by ste povedali, pán Fabre, na túto tému veriacim vy?“ - pýta sa kňaz. „To je veľmi ľahké“ - odpovedal učenec. Povedať by som: „Vezmite, povedzme z našej dediny 12 mužov, škofte ich tri roky, potom ich postavte na námestie De la Concorde v Paríži a nech prehlásia: ‚Teraz zakladáme nové náboženstvo!‘ O dvetisíc rokov nech sa urobí vyúčtovanie, čo sa stalo s tými dvanástimi a s ich novým náboženstvom!“ Zaujímavý, ale aj fundovaný pohľad na Cirkev. Čo je Cirkev? Náš vynikajúci, pritom stále zvedavý katechizmus na otázku: „Čo je putujúca Cirkev“, odpovedá: Putujúca Cirkev je spoločnosť na zemi žijúcich ľudí, ktorí sú pokrstení, Veria učeniu Ježiša Krista (ak dosiahli užívanie rozumu), Uznávajú za svoju viditeľnú duchovnú hlavu pápeža. Duchovne patria do putujúcej Cirkvi aj nepokrstení, ak úprimne túžia poznať pravdy, ktoré Boh zjavil, a tieto pravdy nezaujato hľadajú. (*Malý katechizmus*, SSV Trnava 1971, otázka 118). Sv. Pavol to vyjadril slovami: To, čo je v ňom neviditeľné, – jeho večnú moc a božstvo –, možno od stvorenia sveta rozumom poznávať zo stvorených vecí; takže nemajú výhovorky (*Rim 1,20*). A sv. Otec Ján Pavol II. v apoštolskom liste Novo millennio ineunte píše: „Nespočetní synovia a dcéry Cirkvi sa vydali akoby po stopách svätých a vystriedali sa tu pri hrobách apoštolov, naplnení túžbou vyznať svoju vieru, vyspovedať sa zo svojich hriechov a prijať spásenosné milosrdenstvo. Bol som tohto roku dojatý nielen pohľadom na zástupy, ktoré naplňali Námestie svätého Petra počas mnohých bohoslužieb, ale nezriedka som sa pozeral aj na dlhé zástupy pútnikov, ktorí pokorne čakali, aby mohli prejsť Svätou bránou. Snažil som sa predstaviť si životnú históriu každého z týchto pútnikov, ktorú tvoria úzkosti i bolesti. História, ktorá sa stretla s Kristom, a ktorá sa - v dialógu s ním - znova vydala na cestu nádeje. Keď som pozoroval neustále prúdiace skupiny, získal som akoby plastický obraz putujúcej Cirkvi. Tej Cirkvi, ktorá sa nachádza - ako hovorí sv. Augustín – „medzi prenasledovaniami sveta a útechami Boha“...(c. d. I.8). Cirkev je teda skutočne vznešená, Božsko - ľudská ustanovizeň. Je to Božská ustanovizeň preto, že ju založil sám Pán Ježiš. Pán Ježiš najskôr prisľúbil sv. Petrovi, že sa stane hlavou Cirkvi. Bolo to v Cézarei, keď na otázku Pána Ježiša: Za koho ma pokladáte vy? - Šimon Peter odpovedal: Ty si Mesiáš, Syn živého Boha! A na to Pán Ježiš reaguje slovami: A ja ti hovorím: Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu. Teba dám kľúče od nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi (*porov. Mt 16,13-19*). K samotnému ustanoveniu sv. Petra za hlavu Cirkvi prišlo až po Pánovom zmŕtvychvstaní pri Tiberiadskom jazere, keď mu Pán Ježiš po trojnásobnom vyznaní lásky zveruje tento úrad slovami: Pas moje baránky, pas moje ovce (*porov. Jn 21, 15-17*). Ten božský prvok v Cirkvi bol, je a navždy bude krásny, ako to vyjadruje sv. Pavol: Pripravil si Cirkev slávnú, bez poškvrní, bez vrásky a bez akejkoľvek inej chyby, ale svätú a bez úhony (*Ef 5 27*). Žiaľ, ten ľudský prvok v Cirkvi býval dosť často veľmi smutný. Stačí len zbežne prejsť dejinami Cirkvi a vidíme, koľko smutných, ba čiernych stránok ľudia napísali aj do dejín Cirkvi. Hneď v začiatkoch sa začali objavovať rôzne bludy. Už apoštoli museli neraz proti bludárom prísne zakročovať! Prišiel Arianizmus a mnohé ďalšie pohoršlivé správania nezodpovedných členov Cirkvi tak zo strany predstavených ako aj jednoduchých veriacich. Prišlo aj tzv. čierne storočie, storočie veľkého úpadku pápežstva. Dejiny poznajú aj dvoj- a trojpápežstvá...

A konečne aj Hus a Luther boli katolícki kňazi... Cirkev však prekonala všetky ľudské biedy zdarne za zvláštnej pomoci Ducha Svätého, lebo: Pekelné brány ju nepremôžu... (Mt 16,18) a: Hľa, ja som s vami až do skončenia sveta (Mt 28,20). Kedysi som čítal príbeh, ako sa malý chlapec bavil na lodi: škriabal sa po stožiari, pobehoval, šantil... Strhla sa však búrka a povíchrice. Pasažieri sa utiahli do podpalubia- do kajút. Chlapec však zostal vonku. Máme na neho volali, aby sa schoval, že mu hrozí veľké nebezpečenstvo. On šantil ďalej a na varovania odpovedal: Ja sa nebojím. Veď pri kormidle lode je môj otecko. Keby mi hrozilo nebezpečenstvo, on by mi to určite povedal! Je krásne plaviť sa aj v rozbúrenom mori, keď máme istotu, že loďka, na ktorej plávame, sa nemôže potopiť. A tou loďkou je Cirkev a pri jej kormidle je ON, PÁN JEŽIŠ. Márne si dal Dioklecián raziť mince: Na pamiatku zničenia mena kresťan... Márne nepriateľskí hrobári kopali hroby Cirkvi. Ona je tu a po nich niet ani pamiatky. Aj naša farnosť je MIESTNOU CIRKVOU.

Aká je naša miestna Cirkev? Určite, že to Božské je aj v nej nádherné! Ale to ľudské, ktoré závisí odo mňa, od teba... je skutočne krásne? Som zdravým údom na tele tejto miestnej a prostredníctvom nej na tele celosvetovej Cirkvi? V akom duševnom stave sa nachádzam? Žijem ako milované Božie dieťa, ako verný brat a sestra Pána Ježiša a som krásnym chrámom Ducha Svätého? Neraz máme veľkú chuť a odvahu kritizovať všetko, čo sa deje v Cirkvi. Nuž treba nemilosrdne začať od seba! Neraz chcem byť reformátorom Cirkvi! Aj tu treba začať od seba. Nech ratolesť, ktorou som na strome Cirkvi, je vždy zelená a prinášajúca bohaté ovocie dobrých skutkov! Nech úd, ktorým som ja na tajomnom Kristom tele, je vždy životaschopný, angažujúci sa do náboženského života farského spoločenstva! Kiež som takým užitočným členom Kristovej Cirkvi ako bol ctihodný Otec biskup Vasil Hopko a ctihodná rehoľná sestra Zdenka. Kráčajme k večnému domovu, k zavŕšeniu Cirkvi v nebeskom kráľovstve podľa ich vzoru. Oni nám zaiste pomôžu k vytúženému cieľu svojím účinným príhovorom pred trónom Najvyššieho.

Trinásta nedeľa „cez rok“

Zmeškali ste už niekedy autobus, prišli o prácu vďaka znižovaniu počtu zamestnancov alebo ste mali pocit, že na vás niekto blízky zabudol? Ak vás niekto ignoruje, to veru nie je dobrý pocit. A predstavte si, ako sa bude musieť cítiť ten, koho bude "ignorovať" Ježiš pri svojom druhom príchode. Toto by nechcel zažiť nikto z nás! Skľučuje nás, že nevieme, kedy Ježiš opäť príde, však? Nechceme to premeškať, a tak musíme byť neustále pripravení. Dobrá správa je, že Ježiš nám prípravu uľahčuje. On nás totiž chce vidieť pripravených! Rád prirovnával Božie kráľovstvo k hostine - čím viac ľudí príde, tým bude veselšie. Účasť na nej je síce podmienená vhodným oblečením, no my máme k dispozícii všetko potrebné. Pozrime sa na tri osobitné zložky, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou každej duchovnej garderóby: Prvá - udržiajte si čisté svedomie. Aj ten najmenší hriech nám zacloní pohľad na Pána a na to, k čomu nás povoláva. Preto je pre nás také dôležité spytovať si svedomie a často konať pokánie. Preto by sme aj mali pravidelne pristupovať k sviatosti zmierenia, čo je skvelý spôsob, ako získať viac Božej milosti, vďaka ktorej odoláme pokušeniu a budeme sa vzmáhať v čnostiach. Druhá - milovať blížnych. Ježiš nám zas a znova hovorí, aby sme blaho druhého uprednostnili pred svojím vlastným. Dokonca nám aj prikazuje, aby sme milovali druhých, ako on miloval nás. Keďže jeho láska nepozná podmienky, nemala by ich poznať ani naša. Naše otvorené srdce a ruky, zvlášť pre chudobných a núdznych, nám umožnia prístup aj k samotnému Pánovi (Porov. Mt 25,40). A napokon - zotrvávajme pri Ježišovi. Ak sa ty priblížiš k nemu, on sa priblíži k tebe. Čoraz viac budeš prežívať jeho lásku a milosrdenstvo a zistíš, že

sa mu stále väčšími podobáš - a že si lepšie pripravený na jeho návrat. Ježiš nás opakovane žiada, aby sme sa pripravili na jeho príchod. Chce nám odovzdať svoje dedičstvo spoločenstva s Bohom po celú večnosť. Ak sa "zaodejeme" do týchto troch praktických rád, nemusíme sa už ničoho obávať; budeme stále pripravení!

Štrnásť nedeľa „cez rok“

Predstavme si teraz Ježiša. Ježišov pohľad naplnený láskou k vám, ku mne, k nám všetkým, keď hovorí : **„Podťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení ,a ja vás posilním“** (Mt.11,28).

„Skade to má tento?... Vari to nie je tesár, syn Márie?“ (Mk 6,2.3). Bez ohľadu na to, ako dlho Ježiša poznáme, vždy nás vie prekvapiť. Jeho susedia si zrejme mysleli, že ho poznajú skrz-naskrz. Možno sa niektorý z bradatých starcov sklonil a dotkol sa mu kolena so slovami: "Ježiš, poznám ťa odvtedy, keď si bol ešte takýto maličký!" Veľa ľudí z jeho rodného mesta vylúčilo možnosť, že by mohol byť viac, než sa domnievajú: možno iba tesár, možno veľmi duchovne založený muž alebo aj mierny fanatik. Možno boli niektorí z nich otvorení. Ale väčšina z nich nevedela prijať tohto pretvoreného tesára. Zaškatuľkovali ho a keď sa im pokúsil ukázať, že do nijakej škatuľky nepasuje, urazili sa. Zaskočil vás už niekedy Ježiš? Ak áno, tak sa nerozčuľujte, lebo nie ste jediní. Apoštoli boli často zarazení, keď sa im Ježiš postupne odhaľoval - až po svoju smrť a zmŕtvychvstanie! Prvá vec, čím nás zvykne prekvapiť, sú úlohy, ktoré nám dáva. Možno si tiež spomeniete na prípad, keď ste cítili vedenie Ducha Svätého, a vaša prvá reakcia bola napríklad: „Chceš, aby som sa modlil s ňou?“ Alebo: "Chceš, aby som odpustil jemu? Myslel som si, že si spravodlivý Boh!" Tu je ďalšie prekvapenie: vôbec nie je dôležité, či sa nám podarí pochopiť Ježišove úmysly. Jemu sa zrejme páči robiť všetko nové. Ale dôležité je, ako zareagujeme, keď nás Pán prekvapí. Urazíme sa a cúvneme? Alebo sa snažíme prijať jeho vedenie a bez váhania vykročiť na novú cestu, ktorú nám otvoril? Tu je paradox. Ježiš je všetko, čo potrebujeme, ale budeme ho potrebovať stále viac. Potrebujeme vedieť viac o jeho konaní a zmysľaní. Ako náš vzťah rastie, potrebujeme zakúšať ešte viac jeho lásky. Takže si na to radšej zvyknite. On vás bude udivovať počas celého vášho života. A naozaj, čo môže byť lepšie, ako byť prekvapený tým ktorý vás nevýslovne miluje?

Pätnásť nedeľa „cez rok“

Zaujímavý príbeh sa stal vo Španielsku v r. 1585, ktorý zapísal Svätý Ján z Avily: V jednu búrlivú noc dostal miestny kňaz, otec Centeneares nasledovný odkaz: treba vyslúžiť posledné pomazanie zomierajúcemu. Otec ani presne nevedel, kam má ísť, aj počasie sa stále len zhoršovalo, a tak sa niekoľko minút zdráhal: čo má podniknúť v takomto prípade? Potom s istotou pocítil, že je schopný premôcť svoju nerozhodnosť, vzal si k sebe dve Sväté hostie a vybral sa do nečasu. Ledva prekročil prah kostola, hneď k nemu pristúpili dvaja mladíci. Pozdravili otca, chytili pod pazuchy a istými krokmi viedli tmavou dedinskou uličkou. Otec sa začudoval nad neobyčajnou krásou odevu týchto mládencov, ale ešte viac nad tým, že držali v rukách horiace sviece, ktoré napriek búrlivému vetru a silnému dažďu nezhasli, ale bol tak povďačný svojim sprievodcom, že sa nechcel vypytovať. Keď došli na miesto, otec vošiel do domu k chorému, vykonal obrad a poberal sa naspäť. V bráne sa k nemu opäť pridali jeho „dvaja spoločníci“ a sprevádzali ho až domov. Keď potom v kostole otec vkladal zostalú Hostiu do tabernákuluma a poklonil sa, oboch mládencov videl kľáčať vedľa seba, ale

len čo sa zodvihol, zmizli bez stopy. Otec sa nedôverčivo obzeral okolo seba. Avšak nikde nikoho nevidel... Potom si spomenul na sviečky, ktoré napriek nečasu nezhasli, ale zostali rovnomerne

„Zvolal Dvanástich a začal ich posielat“ (Mk 6,7).

Až potiaľto boli podľa Markovho evanjelia učeníci pozorovateľmi. Nasledovali Ježiša v Galilei, pozerali sa, ako robil zázraky, vyháňal diablov a ohlasoval evanjelium. Videli ho uzdraviť ochrnutého človeka, oslobodiť posadnutého v Geraze a utíšiť búrku na Genezaretskom jazere. Muselo byť vzrušujúce pozorovať takéto zázraky zblízka. Ale teraz nadišiel čas na niečo ďalšie. Ježiš nechcel, aby jeho apoštoli boli iba tichí pozorovatelia. Chcel, aby boli aktívni účastníci. Preto ich posielal do takých okolností, kde museli veriť Bohu, že zabezpečí ich potreby a vykoná cez nich zázraky. Dal im moc a chcel, aby ju používali. Toto poslanie znamená skutočný zvrät v tom, ako Ježiš formoval svojich učeníkov. Taktiež ukazuje, že od nich očakával viac než len pasívnu vieru.

Ako by ste opísali svoj kresťanský život? Ste pozorovateľ? Obmedzujete sa na prijímanie útechy, odpustenia a vedenia od Boha? Alebo prejavujete svoje povolanie oslavovať Boha vo svojich slovách a činoch? Spomeňte si, koľko ste už od neho prijali. Možno je čas posunúť vašu vieru o niekoľko schodíkov vyššie tak, že budete slúžiť iným. Každý deň dostávate, tak ako apoštoli, príležitosti konať Božiu prácu. Vnímajte ich, keď sa vám naskytnú. V apoštolskom liste, ktorým bol vyhlásený Rok viery, nás pápež Benedikt XVI. všetkých vyzýva, aby sme sa zamerali na vieru: nielen dostávať inštrukcie a učiť sa pravdy viery, ale aj aktívne reagovať na to, čo už vieme a v čo veríme. V tomto milostiplnom roku nastáva čas vybrať sa cestou aktívnejšej viery. Teraz je čas zobrať všetko, čo vám Pán dal, všetko, čo ste prijali, a rozdať to iným. Ježiš hľadá pracovníkov do svojej vinice. Budete jedným z tých, ktorých pošle do svojej žatvy. Odpoviete: „Tu som, Pane, Opäť si kľakol: „Otče, ďakujem“, zašepkal, „že si mi poslal svojich anjelov na pomoc!“ A vďačnosť zaliala jeho srdce. Zaumienil si, že zajtra povzbudí svojich veriacich slovami: „Ceňte si anjelov! Vedzte, že nás nikdy neopustia, pomôžu, ak sa spoliehame na ich pomoc. Stoja pri nás, keď sa s čistým srdcom púšťame do plnení si svojich povinností.“

Je čas, aby sme si to priznali: Sme úbožiaci, pretože dokážeme konať iba málo dobra. Boh sa však nad nami vo svojej добрote zľutúva, uspokojuje sa aj s málom. Am prijíma ochotu nášho srdca. Ale v čom spočíva táto príprava nášho srdca? Podľa Božieho slova Boh je nekonečne väčší než naše srdce, a ono zas prevyšuje celý svet, keď celkom zabúda na seba a v rozjímaní sa pripravuje na službu, ktorú chce preukázať Bohu: milovať Boha, milovať blížneho, umŕtvovať vonkajšie i vnútorné zmysly, ako i ďalšie dobré predsavzatia. V tomto období sa naše srdce pripravuje a pripravuje sa dosiahnuť najvyšší stupeň kresťanskej dokonalosti. Toto všetko, dcéra moja dobrá, sa nedá vôbec porovnať s Božou veľkosťou, lebo tá nekonečne prevyšuje celý vesmír, naše sily i naše vonkajšie skutky. Rozum, ktorý na jednej strane chápe túto Božiu veľkosť, jeho dobrotu a nesmiernu dôstojnosť, nevyhnutne musí, na strane druhej, začať s veľkými prípravami. Obetuje mu umŕtvené telo, ktoré mu nedokáže odporovať, sústredenú modlitbu bez dobrovoľnej roztržitosti, prívetivosť v správaní bez zatrpknutosti, pokoru bez akéhokoľvek nádychu márnivosti. Toto sú, dcéra moja, vhodné prípravy. A napriek tomu, kto by nevidel, že na službu Bohu by boli potrebné prípravy v oveľa väčšom meradle? No na druhej strane treba nájsť aj niekoho, kto by ich mohol naplniť. Pri ich uskutočňovaní sa totiž veľmi ľahko vzdávame, keď si uvedomíme, že tieto naše dokonalosti nemôžu byť až také vysoké ani absolútne. Telo nemôžeme dokonale umŕtviť, pretože sa v ňom vždy nejako objaví nejaký ten vzdor. Naša pozornosť bude často

prerušovaná roztržitosťou. Mali by sme sa však pre toto všetko znepokojovať, trápiť, rozrušovať alebo sužovať? Vôbec nie.

Šestnásta nedeľa „cez rok“

Boh, ktorý miluje svoje dieťa, keď vidí, že niekto alebo niečo ho zasiahlo, má toľko fantázie, že vie pretvoriť zlo na dobro, nečinnosť na kontempláciu, bolestný výkrik na modlitbu, bolesť na úkon lásky.

Určite každý z nás už niekedy na vidieku pozoroval stádo ovečiek a pri nich pastiera. Mne je tento obraz veľmi blízky, lebo každý rok trávim nejaký čas u starej mamy na Liptove. Možno pri pohľade na pastiera ste si pomysleli, aký ten má jednoduchý a bezstarostný život. Snáď vám aj napadlo to, čo mne, že by ste si s ním hádam na nejaký čas vymenili svoj život plný povinností a zhonu, za jeho pastiersku idylku. Moje predstavy však pozmenila osobná skúsenosť, keď som raz večer po horskej túre v Roháčoch prišiel na salaš na „žinčicu“ a mal som možnosť porozprávať sa s pastierom. Spoznal som, že jeho život nie je taký ľahký, ako som si myslel. Keď príde pastier s ovečkami z paše, jeho práca nekončí, ale musí ešte ovečky podojiť a starostlivo spracovať mlieko. Ak pritom zistí, že sa na paši nejaká ovečka zranila, ošetrí ju. Jeho práca nekončí ani po západe slnka, nemôže odísť domov a tešiť sa svojej rodinke v domácej pohode, lebo je pastier. Keď má službu, musí aj v noci bdieť pri stáde. Na moje veľké prekvapenie z množstva ovečiek rozoznával jednu od druhej. Tento človek skutočne žil pre ovečky a staral sa o ne v každom počasí: či je zima, či horúčava, alebo keď prší. V Svätej zemi som mal zasa možnosť presvedčiť sa, o čo ťažší je život pastiera v Izraeli. Kamenná púšť v období sucha je len kde-tu zdobená nejakým chumáčom trávy, je tam nedostatok vody a veľké horúčavy. Ako prichádza obdobie dažďov, prichádzajú aj časté púštne búrky, keď sa uprostred dňa zotmie a začne fúkať vietor plný zrníček ostrého piesku. Napokon, treba sa mať na pozore aj pred divou zverou, ktorá sa snaží uloviť nejakú tú ovečku. Pán Ježiš, tak ako jeho poslucháči, žili v tomto prostredí, kde úloha pastiera bola hrdinstvom a nejedného pastiera stála život. Ale nie všetci pastieri boli dobrí a obetaví, preto, keď náš Pán sa prirovnáva k pastierovi, dodáva: Ja som dobrý pastier. Dobrý pastier pozná svoje ovce a aj svoj život položí za svoje ovce. Pán Ježiš kade chodil, dobre robil. Prišiel, aby navrátil stratené ovce z domu Izraela. Zľutoval sa nad zástupmi, lebo boli ako ovce bez pastiera. Boží ľud však ani po jeho odchode nemal ostať bez Pastiera, preto si vyvolil apoštolov a vysielal ich do sveta. Apoštoli mali pokračovať v jeho poslaní, preto si podľa Božieho zámeru vyvolili „starších“, diakonov a presbyterov, a tak aj dnes v mene Pána Ježiša – Dobrého pastiera – pôsobia biskupi, kňazi a diakoni. Ich úlohou je učiť, posväcovať a viesť Boží ľud. Sú pastiermi, ktorých nám dáva Dobrý pastier. Tak ako ja som mal naivnú romantickú predstavu o pastieroch a myslel som si, že je to ako sa hovorí „med lízať“, tak aj niektorí ľudia nedocenia službu kňaza. Nevidia jeho povinnosti a vôbec koľko námahy a obety je často dobre skryté v jeho živote. Napríklad, istý môj známy sa porovnával s kňazom, vyčítajúc mu, že farár nevie, čo je to mať starosť o deti, v porovnaní s ním, keď na neho dolieha starosť o celú domácnosť. Zaiste nepochopil úlohu kňaza. V každom prípade je však smutné, keď takto na kňaza povedia veriaci, ktorí patria k Božím deťom, ktorým sa kňaz tiež venuje. Kňazi síce nemajú svoju rodinu, ale starajú sa o Božiu rodinu, ktorou je Cirkev. Tak sú tu pre všetkých, je to aj jeden z aspektov ich posvätného celibátu.

Zo svojich skromných skúseností môžem povedať, že nie je ľahké hovoriť k ľuďom na kazateľnici, postaviť sa na náboženstve za katedru, či vystúpiť v televízií. Aj vysluhovanie Sviatosti zmierenia nie je iba „sedením“ v spovednici, ale vykonávaním poslania od Krista so

všetkou zodpovednosťou pred Bohom. Večer, po celodennej práci, musí kňaz myslieť na zajtrajšie povinnosti, pripravovať sa na ne, študovať. Nemá povzbudenie či láskyplnú podporu, ktorú iní majú v svojich rodinách. Keď v noci zazvoní telefón a treba ísť k chorému, vstáva tak, ako rodič k plačúcemu dieťaťu. Pravdaže, tým nechcem kňazov ľutovať ani to, pre čo som sa aj ja vo vedomí Božieho povolania rozhodol, lebo si v srdci uchovávam slová Prvého listu svätého Petra adresované „starším“: Keď sa na konci zjaví Najvyšší Pastier, dostanete nevädnucci veniec slávy. Chcem skôr poukázať na to, že pastierska služba dobrého kňaza je náročná a zaslúži si pochopenie aj podporu veriacich. Zo strany laikov sa dá veľa napomôcť kňazovi modlitbou a podporovaním jeho aktivít, v spoločnom úsilí o vzrast Božieho kráľovstva. Povzbudzuje nás k tomu aj prísľub Pána Ježiša, že nepríde o svoju odmenu ten, kto dá čo len pohár vody jeho učeníkovi. V jednej rodine, kde rodičia sú aktívni saleziánski spolupracovníci, každý deň sa spoločne modlia za svojho kňaza. Po mojej návšteve u nich tiež aj ja sa modlievam v rannej modlitbe za kňazov, ktorých som v živote stretol a akýmkoľvek spôsobom mi pomohli.

Dnešná nedeľa je pre nás všetkých povzbudením k modlitbám i seba. Ďakujeme za dobrodenia, ktorých sa nám cez nich dostalo. Prosme, aby Pán doplnil svojou milosťou ich pastoračnú službu tam, kde oni nevládu alebo nevedia ako ďalej. Pane, daj nám i celému svetu pastierov podľa tvojho srdca. Prosíme, daj, aby boli horliví, aby tak ako ty, dokázali obetovať svoj život za tvoje ovce. A napokon prosíme, daj, aby sme bezpečne spolu s nimi raz prišli k tebe – k Dobrému Pastierovi – do večnej slávy.

Sedemnásť nedeľa „cez rok“ (Mt 13,44-52)

Chudobní ľudia sú tým Biblickým poľom, v ktorých je ukrytý poklad nesmiernej ceny. Mali by sme vedieť: Identifikovať niektoré predobrazy eucharistie prítomné v Starom zákone, určiť a opísať udalosť z Ježišovho života, ktorá je základom eucharistie, vysvetliť súvislosť medzi historickou obetou Ježiša na kríži a slávením eucharistie, identifikovať a charakterizovať jednotlivé časti svätej omše, vysvetliť vlastnými slovami tvrdenie: „Slávenie eucharistie je prameňom a vrcholom nášho kresťanského života“.

Pravidelne každú nedeľu a v prikázaný sviatok sa zúčastňujeme slávenia eucharistie a predsa sa nám často stáva, že si ani neuvedomujeme čo robíme. Aký význam má slávenie eucharistie? Rozumieme jednotlivým liturgickým úkonom, ktoré robíme? Ako je slávenie eucharistie prepojené s našim životom? Je to viac ako iba pekný ukludňujúci obrad, alebo nejaká rutina? Dáva nám eucharistia život, ktorý má moc prekonať smrť? Ako sa môj život môže stať eucharistickým? Tieto otázky si kladú možno mnohí z nás a je dôležité nájsť na ne správnu odpoveď. Najskôr sa však musíme pýtať: Čo je to eucharistia? Samotný pojem eucharistia pochádza z gréckeho slova eucharistein, ktoré môžeme preložiť ako vzdávanie vďaky. Na označenie eucharistie používame aj rôzne iné pojmy ako napr.: svätá omša, Pánova večera, alebo Pánova obeta (*porov. KKC 1328-1332*). Ak však chceme pochopiť čo v skutočnosti eucharistia je, ak chceme preniknúť do jej tajomstva, musíme sa na eucharistiu pozeráť v súvislosti s celými dejinami spásy. Celé dejiny spásy sú v eucharistii a eucharistia je v nich celá prítomná: najskôr ako predobraz, potom ako udalosť, a nakoniec ako sviatosť. Eucharistia ako predobraz V Starom zákone je eucharistia prítomná ako predobraz. Predobraz je to, čo predchádza a pripravuje udalosť. Má s ňou niečo spoločné, niečím ju naznačuje, ale samotná udalosť vo vzťahu k predobrazu je úplne novou skutočnosťou. Celý Starý zákon bol prípravou na udalosť eucharistie, bol očakávaním príchodu Mesiáša a tým zároveň aj očakávaním uskutočnenia Pánovej obety. Túto udalosť predpovedali proroci, a

bola naznačená v mnohých predobrazoch. Na jeden z predobrazov eucharistie poukazuje aj sám Ježiš. Je to mana, ktorou sa izraelský národ živil na púšti (*porov. Ex 16,4; Jn 6,31*). Iným predobrazom je obetovanie Izáka. Ale najsilnejším predobrazom Pánovej obety je určite obetovanie veľkonočného baránka. Vo vzťahu k nemu sa aj Ježiš nazýva Božím Baránkom: „Obetovanie baránka sa stalo spásou Izraela, baránkova smrť darovala život národu a krv zastrašila anjela smrti“⁵. V Ježišovej dobe malo židovské slávenie Veľkej noci dve fázy. Prvá fáza sa odohrávala v jeruzalemskom chráme, kde 14. nísana popoludní, zbíjali a obetovali veľkonočných baránkov. Druhá fáza prebiehala v rodinách v noci po 14. nísane, kedy spoločne celá rodina jedla veľkonočného baránka. Počas tejto večere otec rodiny prevzal úlohu kňaza. Vysvetľoval význam obradov a vykreslil svojim deťom podivuhodné činy, ktoré vykonal Boh pre svoj ľud. V Ježišovej dobe slávenie Veľkej noci bolo pamiatkou nielen na odchod z Egypta, ale aj na všetky ostatné Božie zásahy v dejinách Izraelského národa. Zvlášť si pripomínali štyri najdôležitejšie udalosti – štyri najdôležitejšie noci sveta: noc stvorenia, kedy zažiarilo svetlo v temnotách; noc, kedy Abrahám obetoval svojho syna Izáka; noc, kedy Izrael vyšiel z Egypta a budúcu noc, kedy príde Mesiáš. Židovské slávenie Veľkej noci teda nebolo iba pamiatkou, ale aj očakávaním. Paradoxom je, že keď prišiel skutočný Mesiáš, tak ho nespoznali. Zajali ho, zabili a to práve na veľkonočné sviatky. Tým sa naplnilo to, na čo sa čakalo – obetovanie pravého Božieho Baránka.

Eucharistia ako udalosť.

Teraz žijeme v čase, kedy Eucharistia už nie len predobrazom, ale skutočnosťou. To čo bolo v Starom zákone naznačené ako predobraz, sa stalo skutočnosťou. Pôvodný význam Veľkej noci však nebol zrušený, ale naplnený novým významom. Apoštol Pavol to vyjadril slovami: „veď bol obetovaný náš veľkonočný Baránok – Kristus“ (*1Kor 5,7*). Otázka znie: Ktorá udalosť z Ježišovho života je základom eucharistie? Evanjeliá nám ponúkajú dve rôzne odpovede, ktoré sa navzájom dopĺňajú. Evanjelista Ján dáva dôraz na Ježišovu obetu na kríži. Podľa neho eucharistia bola ustanovená na kríži - v momente, keď bol obetovaný pravý Boží Baránok. Celým Jánovým evanjeliom sa ťahne myšlienka, že sa blížia sviatky Veľkej noci. Zároveň Ján zdôrazňuje skutočnosť, že prichádza hodina, kedy Syn človeka bude „oslávený“. Tieto dve udalosti sa spájajú na Kalvárii, 14. nísana popoludní, práve v čase, kedy v chráme začínajú zabíjať veľkonočných baránkov. Aby Ján zdôraznil túto zhodu podčiarkuje, že Ježišovi na kríži „nebola ani kosť zlomená“ (*porov. Jn 19,36*). Ostatní traja evanjelisti - Marek, Matúš a Lukáš - kladú dôraz na poslednú večeru. Podľa nich pri tejto večeri, keď Ježiš ustanovuje eucharistiu, sa naplňuje nový význam Veľkej noci. Večera u synoptikov predchádza a uskutočňuje veľkonočnú udalosť Kristovho obetovania na kríži. Mohli by sme to prirovnáť k symbolickým prorockým úkonom: „prorocké znamenia (napr. keď Jeremiáš rozbije džbán, alebo si nasadí jarmo) sú konkrétnym uskutočnením Božieho slova a sú to udalosti, ktoré predchádzajú dejiny predpovedané Božím slovom“. Proroci prostredníctvom nich určitým spôsobom zasadia budúcnosť do dejín. V tomto zmysle Ježišovo gesto pri poslednej večeri (rozlomený chlieb a kalich vína), ktorým ustanovuje eucharistiu je najvyšším symbolickým a prorockým úkonom v dejinách spásy. Keď Ježiš ustanovuje eucharistiu, zvestuje prorockým spôsobom to, čo sa v krátkom čase stane a sviatostným spôsobom predchádza udalosti svojej smrti a zmŕtvychvstania. Ustanovenie eucharistie je prorocký úkon, ktorý predchádza naplnenie tejto zvesti, ktorá sa stane skutočnosťou, až keď Kristus zomrie a vstane z mŕtvych⁵. V momente ustanovenia eucharistie sa budúcnosť stáva skutočnosťou. V oboch prípadoch, u synoptikov aj u Jána, máme do činenia s tou istou udalosťou. Ján však dáva

⁵ Porov. CANTALAMESSA, R.: *Tajomstvo poslednej večere*, Bratislava: Serafín, 2001, s.10-11.

väčší dôraz na skutočnú Ježišovu obeť (*kríž*) a synoptici viac zdôrazňujú jeho tajomnú obeť (poslednú večer). V obidvoch prípadoch ale ide o tú istú udalosť, ktorou je Kristova obeť. Udalosť, ktorá je základom eucharistie je Ježišova smrť a zmŕtvychvstanie. Nazývame ju udalosťou, pretože je to niečo, čo sa uskutočnilo v dejinách, v konkrétnom čase a priestore. Je to niečo, čo sa odohralo iba raz a neopakovateľne: Kristus „sa však teraz na konci vekov zjavil raz navždy, aby obetovaním seba zničil hriech“ (*Heb 9,26*). Nejde tu len o holé fakty. Celá táto udalosť má svoje prečo, ktoré jej dáva zmysel. Eucharistia sa rodí z lásky - pretože nás tak miloval. „Kristus nás miluje a vydal seba samého Bohu za nás ako dar a obeť ľúbostnej vône“ (*Ef 5,2*). Toto je najvýstižnejšie vyjadrenie dôvodu a podstaty eucharistie. Eucharistia je dielom a darom celej Najsvätejšej Trojice. Celá Trojica má účasť na ustanovení eucharistie: Syn sa obetuje, obetuje sa Otcovi a obetuje sa v Duchu Svätom. Otec však nie je iba ten, ktorý prijíma obeť svojho Syna. On sám prináša obeť tým, že nám dáva/ obetuje svojho Syna. Aj keď apoštol Pavol hovorí, že Kristus sa obetoval Bohu, nie je to Boh, kto ťaží z tejto obety. Sme to my ľudia, ktorí z nej máme zisk. Tým sa kresťanská obeť líši od každej inej obety. Mohli by sme ešte veľa rozprávať o udalosti kríža, ktorá je základom eucharistie. Nikdy nevyčerpáme jej bohatstvo. V tejto na prvý pohľad tak krátkej udalosti, v porovnaní s celými dejinami sveta, sa ukrýva nesmierna energia, na ktorej je založená spása celého sveta. Na kríži bolo všetko dokonané. Nič väčšieho sa nedá ani pomyslieť ani vykonať. Zlo bolo premožené priamo v koreni, pre všetkých bola zabezpečená spása. Na kríži sa nám dáva poznať trojjediný Boh ako láska. Eucharistia ako sviatosť.

V súčasnosti prežívame tretie obdobie dejín spásy. Eucharistia je tu prítomná ako sviatosť. v znamení chleba a vína, ako ju ustanovil Ježiš pri poslednej večeri slovami: „Toto robte na moju pamiatku“. Je to príkaz, ktorý je zároveň aj príslubom: Kedykoľvek budeme robiť toto na jeho pamiatku, bude aj on medzi nami. Vynára sa nám otázka: Aká súvislosť existuje medzi historickou obetou Ježiša na kríži a svätou omšou? Toto je veľmi chůlostivý problém, ktorý bol príčinou mnohých nedorozumení medzi katolíkmi a protestantmi. Je veľmi dôležité správne pochopiť rozdiel medzi udalosťou a sviatosťou, medzi dejinami a liturgiou. Udalosť kríža sa uskutočnila len raz - pred 2000 rokmi. To, čo sa odohráva počas slávenia sv. omše je obnovenie tejto udalosti. Na vyjadrenie tohto tajomstva nám môžu pomôcť dve slová: sprítomňovať a sláviť. Sv. omša sprítomňuje túto udalosť tým, že ju slávi (nie opakuje!) a slávi ju tým, že ju sprítomňuje (nie len pripomína!). Udalosť sa stala len raz, sviatosť sa koná pri každom slávení sv. omše. Vďaka sviatosti môžeme byť aj my prítomní na Kristovej obeti, ktorá sa uskutočnila v dejinách len raz - pred 2000 rokmi. Slávenie eucharistie. Slávenie eucharistie predstavuje výnimočné miesto stretnutia sa s Kristom. Zároveň je prameňom a vrcholom nášho kresťanského života. Spoločenstvo s Kristom však nie je tajomstvom, ktoré sa slávi len v liturgii. Ježišov príkaz „Toto robte na moju pamiatku“ má dvojitý význam: sprítomňovať Krista vo sviatosti a sprítomňovať Krista v láske. Medzi slávením eucharistie a každodenným životom existuje úzka súvislosť. Len ak objavíme túto spojitosť medzi eucharistiou a naším životom, môže sa stať eucharistia prameňom nášho života a zároveň náš život sa stane eucharistickým. a) Vstupný obrad. Slávenie eucharistie sa otvára prežehnaním. Symbolika kríža vyjadruje postoj viery, modlitby a poklony. Čelo symbolizuje sídlo rozumu, hrud' sídlo srdca, plecía nasadenie k práci a účinkovaniu. Potom kňaz pozdraví spoločenstvo, ktoré pozdrav opätuje. Nasleduje modlitba pokánia. Je to modlitba, v ktorej prosíme o Božiu milosť. V celých dejinách kresťanstva pravdepodobne neexistuje modlitba, ktorú by sa ľudia modlili častejšie a vrúcnejšie ako modlitbu „Pane zmiluj sa“. Je to nárek človeka s kajúcim srdcom. Táto modlitba je možná iba vtedy, ak sme ochotní priznať si vlastné chyby a previnenia voči Bohu a blížnym. Zároveň je potrebné, aby

sme si uvedomili nielen vlastnú vinu, ale aj vinu celej spoločnosti a prijali svoju spoluzodpovednosť za zlo, ktoré nás obklopuje. Modlitba pokánia sa rodí z kajúceho srdca. Kajúce srdce je srdcom, ktoré neprenáša vinu na druhých, ale uznáva vlastnú vinu a hriechnosť sveta a je pripravené prijať Božiu milosť. Postoj kajúceho srdca na začiatku slávenia eucharistie je veľmi dôležitý. Naše srdce by sme mohli prirovnať k pôde. Ak je zem tvrdá a nalejeme na ňu vodu, zem ju neprijme, ale ak je rozrobená je schopná prijať vodu a nechať vyklíčiť semeno. Podobne je to aj s našim srdcom. Len kajúce srdce je schopné prijať Božiu milosť. Je preto dôležité začať sláviť eucharistiu s kajúcim srdcom. Chválospev „Sláva Bohu na výsostiach“ je oslavou Boha a Krista. Vyjadruje radosť pri zvestovaní Ježišovho narodenia. Dejiny označujú tento spev ako ďakovný a slávnostný chválospev. Spočiatku sa tento chválospev spieval iba počas vianočnej sv. omše. Postupne sa tento zvyk rozšíril na nedele a sviatky. Nasleduje modlitba dňa. Samotnú modlitbu možno rozdeliť na tri časti: výzva kňaza, ticho, samotná modlitba. Kňaz najskôr vyzýva veriacich, aby sa zjednotili. Potom nasleduje ticho. V rámci posvätného ticha by si mali veriaci, prítomní na eucharistickej liturgii, formulovať svoj vlastný úmysel.

Toto je to správne miesto, a nie v prosbách veriacich! Za tým nasleduje samotná modlitba, ktorá okrem iného obsahuje úmysel celého spoločenstva. Spoločenstvo potvrdí túto modlitbu slovom amen. Tým sa končí vstupný obrad.

Osemnásť nedeľa „cez rok“

Modlitba, čiže rozhovor s Bohom, je najvyšším dobrom, lebo je spoločenstvom a zjednotením s Bohom. Ako sa telesné oči rozjasňujú, keď vidia svetlo, tak aj duša upriamená na Boha je ožiarená jeho nevýslovným svetlom. Hovorím o modlitbe, ktorá nie je zvyková, ale vychádza z duše; ktorá nie je obmedzená na určitý čas alebo hodinu, ale sa koná stále, v noci i vo dne. Lebo nestačí, keď sa duch len vtedy narýchlo pozdvihne k Bohu, keď sa sústredíme na modlitbu; ale aj vtedy, keď nás zamestnávajú nejaké úlohy, či už starostlivosť o chudobných, či iné starosti alebo užitočné dobročinné skutky, máme do toho miešať túžbu po Bohu a spomienku naňho, aby sa všetko láskou k Bohu, s ňou soľou okorenené stalo lahodným pokrmom pre Pána vesmíru. A stále, cez celý život môžeme sa tešiť zo zisku, ktorý plynie z toho, že mu venujeme viac času. Modlitba je svetlom duše, pravým poznaním Boha, prostredníčkou medzi Bohom a ľuďmi. Duch, modlitbou povznesený až do neba, objíma Pána v nevýslovnom šťastí. Dychtí po božskom mlieku ako dieťa, keď volá s plačom matku. Chce, aby sa splnili jeho vlastné túžby, no dostáva lepšie dary, ako je celý viditeľný svet. Modlitba je úctyhodná sprostredkovateľka pred Bohom, rozveseľuje srdce a utišuje jeho túžby. Keď hovorím o modlitbe, nemysli si, že sú to slová. To je túžba po Bohu, nevýslovná láska, ktorá nepochádza od ľudí, ale má pôvod v Božej milosti. Aj Apoštol o nej hovorí: „My nevieme ani to, za čo sa máme modliť, ako treba; a sám Duch sa prihovára za nás nevysloviteľnými vzdychmi.“ Ak Pán niekomu daruje takúto modlitbu, je to bohatstvo, ktoré nemôže byť odňaté. Je to nebeský pokrm, ktorý nasycuje dušu: kto ho ochutná, vzplanie večnou túžbou po Pánovi, akoby jeho dušu rozpaľoval najhorúcejší oheň. Túto modlitbu potom svojím úsilím zdokonaľuj: Okrášľuj svoj dom skromnosťou a pokorou, rozjasňuj ho svetlom spravodlivosti; vyzdobuj svoj dom dobrými skutkami ako ušľachtilým zlatým poťahom a namiesto maľovky a ozdobných kameňov použi vieru a veľkodušnosť. A nad celú stavbu polož na dokončenie domu modlitbu ako strechu. Tak pripravíš Pánovi dokonalý príbytok a prijmeš Pána ako v skvelom kráľovskom paláci. A skrze jeho milosť budeš vlastniť naozaj jeho samého ako obraz umiestnený v chráme duše.

Devätnásta druhá nedeľa „cez rok“

Sám Pán v Evanjeliu učí Mt24,14 Toto evanjelium o kráľovstve sa bude hlásať po celom svete na svedectvo všetkým národom. A potom príde koniec. Kto chce mať výhovorku že Boha nikto nikdy nepočul?

Apoštol nám dáva úplný návod, ako úspešne zvládnuť školu bolesti: **spe gaudentes** - v nádeji sa radujte, **in tribulatione patientes** - v súžení budte trpezliví, **orationi instantes** - v modlitbe vytrvalí.

Jeden starý muž sedával každý deň vo svojom hojdacom kresle. Pripútaný na toto jediné miesto si sľuboval, že sa odtiaľ nepohne, kým neuvidí Boha. Raz uvidel malé dievčatko na druhej strane ulice. Jej lopta sa zakotúlala do záhrady starého muža. Pribehla si po loptu, pozrela sa na muža a povedala: „Vidím Vás každý deň, hojdať sa v kresle a pozeráť do neznáma. Na čo stále hľadáte? “Ach moje drahé dieťa, si ešte príliš malá na to, aby si pochopila.“ Odvetil muž. “Možno”, súhlasilo dievčatko, "ale moja mama mi vždy hovorí, že keď mi niečo vrta v hlave, mám to povedať, že mi niekto poradí.“ „Milé dieťa, nie som si istý, či mi dokážeš pomôcť.“ - zamrmľal starý muž. „Možno, že to nedokážem, ale možno Vám pomôže už to, že Vás vypočujem.“ „Dobre, poviem Ti to, hľadám Boha.“ „So všetkou úctou pán Starý muž, hojdáte sa dopredu a dozadu na svojom kresle a hľadáte Boha?“ - opýtala sa nedôverčivo. „Áno, prečo nie? Pred smrťou potrebujem uveriť, že Boh naozaj existuje. Chcem, aby mi zoslal nejaké znamenie.“ - odpovedal pokojne muž. „Znamenie?“ - zopakovalo dievčatko a pokračovalo: "Boh Vám predsa dáva znamenie zakaždým, keď sa nadýchnete, keď zacítite vôňu kvetov, keď počúvate spev vtákov, keď sa narodí dieťa, Boh Vám dáva znamenie keď sa smejete i plačete, keď cítite ako Vám z očí padajú slzy. Je to znamenie vo Vašom srdci, aby ste ľúbili a objímali. Boh Vám posielal svoje znamenie po vetre a po dúhe a po všetkých ročných obdobiach. Všetky znamenia sú tu a vy im stále neveríte? Boh je vo Vás i vo mne. Netreba ho hľadať, pretože je tu s nami po celý čas. Mama mi hovorí, že ak hľadám niečo veľké a neskutočné, iste som zabudla otvoriť oči, pretože uvidieť Boha znamená uvidieť jednoduché veci.“ Dievčatko podišlo k mužovi a položilo svoje detské rúčky na jeho srdce a ticho mu pošepkala: "Pane, Boh je tu a nie tam" - a ukázala prstom na nebo: „Hľadajte ho vo svojom srdci, zrkadľte svojej duše.“ Pobrala sa preč, krížom cez ulicu a zakričala: „Mama mi vždy hovorí, ak hľadáš niečo úžasné a neskutočné, iste si zabudla otvoriť oči!“

Dvadsať nedeľa „cez rok“

K učeniu o láske patrí i to, že sa človek učí prekonávať svoje ego, že sa učí darovať sa, a to i tam, kde za to nič nedostáva – darovať sa i niekomu nesympatickému alebo tomu, kto ma jednoducho potrebuje – trpiacemu.

Božie milosrdenstvo je jediná nádej pre ľudí všetkých čias, aj pre nás, čo sme začali putovať históriou tretieho tisícročia. Svätý Otec Ján Pavol II. v apoštolskom liste Mane nobiscum Domine - Pane, zostaň s nami , ktorý vydal k sláveniu Roku Eucharistie, vychádzajúc z obrazu emauzských učeníkov predstavuje Krista ako nášho sprievodcu na cestách nášho života. Doslovne hovorí : " Na cestách našich problémov a našich nepokojov, niekedy i našich hlbokých sklamaní, chce nám byť božský "pocestný" naďalej sprievodcom, aby nás vysvetľovaním Svätého písma uvádzal do chápania Božích tajomstiev. Keď sa stretnutie stáva plným, do svetla slova vstupuje svetlo vychádzajúce z chleba života, ktorým Kristus v najvyššej forme naplňuje svoj prísľub : **„Ja som s vami po všetky dni až do skončenia**

sveta (Mt 28,20).“ Eucharistia nás vždy privádza k tej láske, ktorá je silnejšia než smrť: „Kedykoľvek jeme tento chlieb a pijeme tento kalich“ , nielen zvestujeme Pánovu smrť, ale vyznávame aj jeho vzkriesenie, " kým nepríde " v sláve.

Dvadsať prvá nedeľa „cez rok“

Eucharistia je završením všetkých sviatostí. Kým ostatných šesť sprostredkuje milosti, Eucharistia je naplnením, lebo je osobným stretnutím so samým pôvodcom a darcom všetkých milostí - s Ježišom Kristom. Je vrcholom a stredobodom všetkého. Nevýčerpateľné bohatstvo tejto sviatosti sa odráža aj v rozmanitých pomenovaniach: Eucharistia, lebo je vzdávaním vďaka Bohu, v preklade presnejšie „**vďakyvzdanie**“. Grécke slová eucharistein – ευχαριστειν (Lk 22,19; 1 Kor 11,24) a eulogein – εὐλογεῖν (Mt 26,26; Mk 14,22) pripomínajú židovské dobrorečenia, ktoré najmä pri stolovaní ohlasujú Božie diela: stvorenie, vykúpenie a posvätenie. Pánova večera, - lebo ide o Večeru, ktorú Pán Ježiš slávil v predvečer svojho umučenia so svojimi učeníkmi (1Kor 11,20), a o Baránkovu svadobnú hostinu v nebeskom Jeruzaleme. Lámanie chleba, - lebo tento obrad, príznačný pre židovské stolovanie Ježiš použil, keď dobrorečil a rozdával chlieb v úlohe hostiteľa, najmä pri Poslednej večeri. Podľa tohto úkonu ho učeníci spoznali po jeho zmŕtvychvstaní a týmto pojmom prví kresťania označovali svoje eucharistické zhromaždenia. Eucharistické zhromaždenie, lebo Eucharistia sa slávi v zhromaždení veriacich. Pamiatka, lebo je pamiatkou Pánovho umučenia a zmŕtvychvstania. Svätá obeta, lebo sprítomňuje jedinou obetu Krista Spasiteľa. Svätá a božská liturgia, - lebo celá liturgia Cirkvi má v nej svoj stredobod a najplnšie sa prejavuje v slávení tejto sviatosti. Volá sa aj slávením svätých tajomstiev. Prijímanie, po latinsky communio (spoločenstvo, spojenie), lebo touto sviatosťou sa spájame s Kristom, ktorý nám dáva účasť na svojom tele a krvi, aby sme tvorili jedno telo. Svätá omša (po latinsky Sancta Missa), pretože liturgia, v ktorej sa uskutočňuje tajomstvo spásy, sa končí poslaním veriacich (missio - „idte...“), aby plnili Božiu vôľu vo svojom každodennom živote. Aká je definícia Eucharistie. Eucharistia - je prepozdstatnenie (transsubstantiatio) chleba a vína na Kristovo telo a jeho krv. Pod konsekrovanými spôsobmi chleba a vína je opravdivo, skutočne a podstatne prítomný sám živý a oslávený Kristus, jeho telo a jeho krv spolu s jeho dušou a s jeho božstvom. Eucharistia - je sviatosť, v ktorej Ježiš pod spôsobom chleba a vína so svojím telom a krvou, aby sa obetoval nekrvavým spôsobom nebeskému Otcovi a veriacim sa dával za pokrm duše. Eucharistia - je Telo a Krv Pána Ježiša, pod spôsobmi chleba a vína. Eucharistia - je umučený a vzkriesený Kristus, prítomný medzi nami pod spôsobom chleba a vína. Predobrazy Eucharistie.

Čo hovorí Starý zákon: strom života v raji (Gn 2,9); obeta Melchizedecha (Gn 14,18); manna na púšti - po odchode Izraelitov z Egypta, počas ich putovania púšťou (Ex 16,31; Dt 8,3); chlieb a víno, obeta prvotín zeme na znak vďaky Stvoriteľovi; nekvasené chleby - spomienka na „Noc odchodu“ z egyptského otroctva; predkladané chleby v chráme; obety Starého zákona (Ábel, Noe, Abrahám,...) A čo veľkonočný baránok - Pánova Pascha. Čo hovorí Nový zákon? Zázračné rozmnoženie chleba (Mt 14,13-21; 15,32-39); premenenie vody na víno v Kane Galilejskej (Jn 2,11); podobenstvo o svadobnej hostine (Mt 22,2); chlieb všedného dňa - účasť na Kristovom Tele (1 Kor 10,16); Niečo z histórie Eucharistie. V období prvého kresťanstva počas prenasledovania Cirkvi bola Eucharistia podávaná pod oboma spôsobmi. Biskup rozdával konsekrovaný chlieb a diakon konsekrované víno. Muži prijímali chlieb na holú ruku, ženy si museli ruku prikryť šatkou. V Ríme a neskôr na celom západe sa hostie prijímali podávaním do úst. Keď sa prijímalo mimo svätej omše, bolo len pod

spôsobom chleba. Konsekrovaný chlieb si brali ľudia do zásoby do príbytkov. To prestalo s ukončením prenasledovania. Prijímalo sa na lačný žalúdok mimo dní, kedy boli sväté omše večer (*napr.: na Zelený štvrtok*). Spočiatku prijímali veriaci Eucharistiu vždy, keď sa zúčastnili svätej omše. Sv. Justín nám v 2. storočí zanechal takúto správu: "Apoštoli nám vo svojich pamätiach, ktoré sa volajú evanjelia, zanechali, čo im prikázal Pán Ježiš: že on vzal chlieb, vzdával vďaky a povedal: „Toto robte na moju pamiatku! Toto je moje telo. A podobne vzal kalich, vzdával vďaky a povedal: "Toto je moja krv. A toto odovzdal iba im.""

Koncom 5. storočia, keď sa pohania dávali hromadne krstiť, vyskytovala sa v prijímaní nedostatočná pripravenosť. Preto v roku 506 určila synoda v Agde (*v Južnom Francúzsku*) povinnosť prijímať aspoň trikrát do roka. Premenenie celej podstaty chleba na telo a vína na krv sa nazýva „**prepodstatnenie**“ (*transsubstantiatio*) - premenenie jednej veci na druhú. Táto premena nemá v prírode obdobu. Dva základné typy premien v prírode a vo svete: Premenia sa akcidenty (*vonkajšie vlastnosti*), ale nemení sa podstata. Napr.: premena kusa mramoru na sochu. Premenu podstaty vždy sprevádza aj premena akcidentov. Napr.: spracovanie potravy mikroorganizmami; kvasenie, hniloba... Pri premenení Eucharistie sa nejedná ani o jeden tento typ premieny. Ale ide o niečo nenapodobiteľné. Prepodstatnenie - celá podstata chleba a vína sa mení, ale akcidenty (*vzhľad, chuť,...*) ostávajú nezmenené. V každej čiastke obidvoch spôsobov je prítomný celý Kristus. Je to trvalá premena dovtedy, kým trvajú spôsoby chleba a vína. Keď sa zmenia akcidenty, potom sa zmení aj *podstata* (*chlieb splesnivie, alebo sa rozmočí, pričom vzniká pleseň, alebo cesto; víno sa skvasí na ocot a podobne.*) Kristus je prítomný celý a úplný pod jedným i druhým spôsobom a celý a úplný v každej ich viditeľnej časti, takže lámanie chleba Krista nedelí.

Niečo o reformátoroch Eucharistie. Reformátori zavrhovali prepodstatnenie pri premenení a obetný charakter Eucharistie. Aj medzi nimi však boli rôzne názory: Martin Luther: - Reálnu prítomnosť Krista v Eucharistii vymedzil len na slávenie Pánovej večere. Tvrdil, že pravé telo a krv Krista je spolu s podstatou chleba a vína (*koexistencia*). Ján Zwingli: - Hlásal, že prijímaný chlieb a víno sú len symbolmi Kristovho tela a krvi. Ján Kalvín: - Popieral podstatnú prítomnosť Kristovho tela a krvi, ale hlásal prítomnosť, čo do účinku, že prostredníctvom chleba a vína Kristus v nebi dáva silu, ktorá živí dušu - tzv. dynamická prítomnosť Krista. O matérii Eucharistie. Pšeničný nekvasený chlieb (pre platnosť aj kvasený). Víno prírodné z viniča (*nesladené, chemicky ani nijako neupravované*). Starý zvyk primiešavania vody do vína u Židov, Grékov, Rimanov, má v kresťanstve svoju vlastnú symboliku: z prebodnutého Ježišovho boku vytekla krv a voda, spojenie Kristovej Božskej a ľudskej prirodzenosti, mystické spojenie veriaceho ľudu s Kristom. O forme Eucharistie.: Formou sviatosti Eucharistie sú ustanovujúce slová Ježiša Krista pri premenení: „Toto je moje telo, ... toto je moja krv, ...“ „Toto robte na moju Pamiatku!“ O účinkoch Eucharistie. Spôsobuje v človekovi nesmierne milosti: Spojenie s Kristom - zjednotenie s ním. Jednota veriacich. Zachováva, zveľaďuje a obnovuje život milosti prijatý v krste. Posilňuje lásku a silu vôle a chráni od ťažkých hriechov. Posilnenie čností a darov Ducha Svätého. Odľučuje od hriechu. Zotiera všedné hriechy a dočasné tresty za hriechy. Posilňuje lásku, ktorá v každodennom živote má sklón slabnúť. Chráni pred budúcimi smrteľnými hriechmi. Spôsobuje duchovnú radosť a je zárodkom budúceho vzkriesenia a slávy. Platne a dovoľene sa prijíma pod jedným spôsobom, aj pod oboma spôsobmi (*pri slávnostných príležitostiach*). Pod spôsobom chleba možno prijať celé ovocie milosti Eucharistie. Z pastoračných dôvodov sa v latinskom obrade táto forma prijímania právoplatne ustálila ako najbežnejšia. O vysluhovateľovi Eucharistie platí. Vlastníkom konsekračnej moci (moci premieňať) je len platne vysvätený biskup a kňaz. Riadnym rozdávatelom Eucharistie je biskup, presbyter (*kňaz*) a diakon. Mimoriadnym

rozdávateľom Eucharistie je akolyta alebo iný veriaci, určený podľa kán. 230 § 3 CIC. Čo to o prijímateľoch Eucharistie. Platne prijímať Eucharistiю môže každý pokrstený človek v stave pozemského putovania (*aj dieťa*), ktorý je na to disponovaný - nemá ťažký hriech a má úmysel prijať túto sviatosť. Nesmú prijímať exkomunikovaní (*vylúčení*) z Cirkvi, postihnutí kanonickým (*cirkevným*) trestom a tvrdošíjne zotrvávajúci v zjavne ťažkom hriechu. Prijímateľ v stave ťažkého hriechu si musí pred prijatím vykonať sviatosť zmierenia. Z vážneho dôvodu, keď niet príležitosti sa vyspovedať, je povinný si vzbudiť dokonalú ľútosť. (*Porov. KKC § 1457*) Prijímajúci má dodržiavať „eucharistický pôst“ - jednu hodinu pred prijatím Eucharistie sa zdržať požívania jedla a nápojov okrem čistej vody a liekov. Má povinnosť aspoň raz do roka vo Veľkonočnom období prijať Oltárnu sviatosť. Hodne prijíma ten, kto prijíma v stave milosti posväcujúcej a so zbožným úmyslom. Nehodne prijatá Eucharistia je svätokrádežou. Úcta k Eucharistii a jej uchovávanie: Úctu ku Kristovej prítomnosti pod spôsobmi chleba a vína prejavujeme okrem iného aj pokľaknutím alebo hlbokým úklonom na znak adorácie Pána: „Katolícka Cirkev vzdávala a vzdáva tento kult adorácie, ktorý patrí sviatosti Eucharistie, nielen počas slávenia omše, ale aj mimo neho tak, že: s najväčšou starostlivosťou uchováva konsekrované hostie, vystavuje ich, aby ich veriaci slávnostne uctievali, a nosí ich v procesii na radosť ľudu zhromaždeného vo veľkom počte. Svätá schránka (*svätostánok*) bola pôvodne určená na dôstojné uchovávanie Eucharistie, aby ju bolo možno mimo omše zanieŕ chorým a neprítomným. Prehlbením viery v Kristovu skutočnú prítomnosť v Eucharistii si Cirkev uvedomila význam tichej adorácie Pána prítomného pod eucharistickými spôsobmi. (*Pórov. KKC § 1378 -1379*). Preto má byť svätostánok umiestnený na dôstojnom mieste kostola a má byť vyhotovený tak, aby zdôrazňoval a znázorňoval pravdu, že Kristus je v Najsvätejšej sviatosti skutočne prítomný. Ako znak prítomnosti Ježiša vo svätostánku má pri svätostánku alebo nad ním trvalo svietiť osobitná lampa, tzv. večné svetlo. Oltár, okolo ktorého je zhromaždená Cirkev pri slávení Eucharistie, predstavuje dve stránky toho istého tajomstva: obetný oltár a Pánov stôl. Kresťanský oltár je symbolom samého Krista, ktorý je prítomný uprostred zhromaždenia svojich veriacych ako obeť prinášaná za naše zmierenie a zároveň ako nebeský pokrm, ktorý sa nám dáva. Svätý Ambróz o oltári hovorí: „Oltár je obrazom Kristovho tela a Kristovo telo je na oltári.“ Vonkajší postoj (*pohyby, odev*) na svätej omši má vyjadrovať úctu, slávnostný ráz a radosť, že sa Kristus stáva našim hosťom.

Cirkev ukladá veriacyim povinnosť, aby sa v nedeľu a v prikázané sviatky zúčastnili na svätej omši a aby aspoň raz do roka prijali Eucharistiю, podľa možností vo veľkonočnom období, pripravení sviatosťou zmierenia. Vrelo však odporúča veriacyim, aby prijímali svätú Eucharistiю v nedeľu a v prikázané sviatky, alebo ešte častejšie, aj každý deň. Eucharistiю je možné prijať aj dva razy za deň za predpokladu, že pri druhom prijatí je povinná účasť na celej svätej omši.

Dvadsať druhá nedeľa „cez rok“

Hovor kňazom, Áronovým synom, a povedz im: Nepoškrvňte sa mŕtvolou niektorého súkmeňovca, okrem mŕtvoly najbližších príbuzných, a to svojej matky, svojho otca, svojho syna, svojej dcéry, svojho brata a svojej sestry, ak je ešte panna a je mu blízko, lebo nepatrí nijakému mužovi; ňou sa môže poškrvniť. 4Ale (*mŕtvolou*) niekoho iného zo svojho ľudu sa nesmie poškrvniť a tým znesvätiť. Neostrihajú si hlavy dohola, ani bokombriadky si neoholia a neurobia si na tele zárezy. Sú zasvätení svojmu Bohu a nesmú znesvätiť meno svojho Boha. Oni prinášajú Pánovi zápalné žertvy, chlieb svojho Boha, preto nech sú svätí. Nesmú si vziať

za ženu ani pobehticu, ani padlú, ani ženu zapudenú od svojho muža si nevezmú, lebo (kňaz) je zasvätený svojmu Bohu. A ty ho uctievaj, lebo on predkladá chlieb svojho Boha. Nech ti je svätým, lebo ja, Pán, ktorý vás posväcujem, som svätý!

Ak sa kňazova dcéra znesvätí smilstvom, znesvätí svojho otca, bude bez milosti upálená. Predpisy pre veľkňaza. Ale kňaz, ktorý je najvyšší medzi svojimi bratmi, na ktorého hlavu bol vyliaty olej pomazania a ktorého posvätili a obliekli do posvätného rúcha, nenechá si rozpustené vlasy, ani si neroztrhne rúcho. Nepriblíži sa k nijakej mŕtvole, ani svojím otcom sa nepoškvrní, ani svojou matkou. Nesmie opustiť svätyňu a neznesvätí svätyňu svojho Boha, lebo je na ňom posvätenie Božím olejom pomazania. Ja som Pán! Za ženu si vezme pannu. Vdovu, zapudenú ženu, padlú alebo pobehticu si nesmie vziať. Iba pannu zo svojho ľudu si vezme za ženu, aby neznesvätil svoje potomstvo vo svojom národe. Lebo ja som Pán, ktorý ho posväcujem!“ Ustanovenia o kňazoch s telesnou chybou. Pán hovoril Mojžišovi: „Povedz Áronovi: Ak by mal v budúcnosti pokoleniach niekto z tvojho potomstva nejakú telesnú chybu, ten sa nesmie priblížiť, aby predložil chlieb svojho Boha. Nesmie sa priblížiť nik, kto má telesnú chybu: nik slepý, krivý, zohyzdený na tvári, alebo kto má niektorý úd dlhší, alebo so zlomenou nohou či rukou, alebo hrbatý, suchotinársky, s belmom na oku, ani kto má prašivosť alebo lišaj, ani vykleštenec. Nik, kto by mal z potomstva kňaza Árona telesnú chybu, nesmie sa priblížiť, aby priniesol zápalnú žertvu Pánovi. Má chybu, nech sa nepribližuje obetovať chlieb svojho Boha! Ale chlieb svojho Boha, svätosväté a sväté, môže jesť. Len cez oponu nesmie prejsť a pristúpiť k oltáru, lebo má telesnú chybu, aby nepoškvrnil moju svätyňu. Ja som Pán, ktorý ich posväcujem!“ A Mojžiš to oznámil Áronovi, jeho synom a všetkým Izraelitom.

Kto z kňazov nesmie jesť posvätné obetné dary. Pán hovoril Mojžišovi: „Povedz Áronovi a jeho synom, aby sa chránili posvätných darov Izraelitov, ktoré mi (*oni*) zasvätili, aby neznesvätili moje meno. Ja som Pán! Povedz im: Ak sa v budúcnosti pokoleniach niekto z vášho potomstva v stave nečistoty priblíži k posvätným darom, ktoré Pánovi zasvätila Izraeliti, ten človek musí byť vyhubený pred mojou tvárou. Ja som Pán! Kto by z Áronových potomkov mal malomocenstvo alebo výtok semena, nesmie jesť z posvätných darov, kým sa neočistí. Kto sa dotkne niekoho, kto sa poškvrnil mŕtvolou, alebo komu vyteká semeno ako pri súloží, alebo kto sa dotkol plaza, ktorým sa poškvrnil, alebo človeka, ktorým sa poškvrnil pre nejakú nečistotu, ktorá na ňom bola, každý, kto sa takého dotkne, bude do večera nečistý a nesmie jesť z posvätných darov, kým si neumyje telo vodou. Po západe slnka bude zasa čistý, potom môže jesť z posvätných darov, veď je to jeho pokrm. Uhynuté alebo roztrhané zvieratá nesmie jesť, poškvrnil by sa tým. Ja som Pán! Nech zachovávajú moje nariadenie, aby neuvalili na seba nijaký hriech a nezomreli za to, že (*ich*) znesvätili. Ja som Pán, ktorý ich posväcujem! Kto z nekňazov môže jesť z posvätných chlebov. Nik neoprávnený nesmie jesť posvätné! Ani kňazov nájomník, ani robotník nesmie jesť posvätné!

Ak kňaz nadobudol otroka za peniaze, ten môže z toho jesť. Aj ten (otrok), čo sa narodil v jeho dome, môže jesť z jeho jedla. Ak sa kňazova dcéra vydala za niekoho, kto nie je kňaz, nesmie jesť zo svätých pozdvihovalých vecí. Ak kňazova dcéra ovdovie, alebo bude prepustená, a ak nemá deti a vráti sa späť do domu svojho otca – ako to bolo za jej mladosti –, môže jesť z pokrmu svojho otca. Nik však, kto nie je oprávnený, nesmie jesť posvätné. Kto by z neopatrnosti jedol posvätné, pridá päťtinu toho a posvätné nahradí kňazovi. Nech teda neznesväcujú posvätné dary Izraelitov, to, čo zdvíhali pre Pána, a nech neuvalujú na Izraelitov ťažké previnenie, keby oni jedli ich posvätné dary. Lebo ja som Pán, ktorý ich posväcujem!“ O vlastnostiach obetných zvierat. – Pán vravel Mojžišovi: „Hovor Áronovi, jeho synom a všetkým Izraelitom a povedz im: Keď niekto z domu Izraela alebo z cudzincov, čo sú

v Izraeli, prinesie obetný dar, či je to sľúbený alebo dobrovoľný dar, a bude to obetovať na celostnú žertvu, aby sa to zaľúbilo (Pánovi), nech je to bezchybný samec z hovädzieho dobytká, oviec alebo kôz! Zvíra, ktoré má chybu nesmiete obetovať; to by vám nezískalo priazeň. Ak niekto prinesie na pokojnú obeť Pánovi či zo sľubu alebo z dobrej vôle z hovädzieho dobytká, alebo zo stáda (oviec), nech je to bezchybné, aby sa to zaľúbilo. Nesmie mať nijakú chybu. Slepé, dokaličené a doráňané alebo vredovité, prašivé alebo s lišajom, nesmiete priniesť Pánovi a nič také nekladte na zápal na oltár Pánovi! Býka alebo ovcu s pridlhými alebo s prikrátkymi nohami možno priniesť ako dobrovoľný obetný dar, lenže za prísľub by to nenašlo zaľúbenie. Ani zvíra, ktoré má rozmiažené, rozbité, odtrhnuté alebo vyrezané semenníky, nesmiete obetovať Pánovi a vo svojej krajine nesmiete nič také robiť, ani také nesmiete kúpiť od cudzinca a priniesť to ako pokrm svojho Boha, lebo je to zmrzačené, je to chybné, to by vám nezískalo priazeň.“ Pán hovoril Mojžišovi: „Keď sa ti uliahne teľa, baránok alebo kozľa, sedem dní bude pod svojou materou a po ôsmich dňoch, aj neskoršie, prijme sa so záľubou na zápalnú obeť Pánovi. Kravu ani ovcu nezabíjajte v jeden deň s jej mláďaťom.

Keď budete obetovať Pánovi ďakovnú obeť, obetujte ju tak, aby ste našli zaľúbenie. Musí sa to zjesť v ten istý deň: nenechávajte z toho nič do druhého rána! Ja som Pán! Zachovávajte moje príkazy a konajte podľa nich! Ja som Pán! Neznesväcujte moje sväté meno! Chcem byť uctievaný ako svätý uprostred Izraelitov! Ja som Pán, ktorý vás posväcujem, ktorý som vás vyviedol z egyptskej krajiny, aby som bol vašim Bohom, ja, Pán!“

Dvadsať tretia nedeľa „cez rok“

Stretli ste už človeka, ktorý by žil bez akéhokoľvek cieľa. Človek vo svojom živote plánuje svoju budúcnosť. Udáva si svoje ciele, ktoré sa snaží naplniť. A tak človek si ako keby vytváral program svojho života, ktorému podriaďuje svoje sily, čas i námahu. Ak by sme šli ďalej, dôjdeme k tomu, že človek nielen dnes, ale po celý život, nerád prehráva. Aby tých prehíer bol čo najmenej, hľadá informácie a je vďačný každému, kto ho upozorní na nebezpečenstvo. Azda každý z vás mi dá za pravdu, že človek veľmi rýchle reaguje na zmenu. Ide o udalosť v živote, v škole, či na pracovisku. utrpeniam....dokážu povedať, že Boh je jediná opora v ich ťažkostiach. Ježišovo putovanie prináša u mnohých ľudí veľa zmien. Veď celý Ježišov život bol jedno veľké uzdravenie pre každého z nás. Dnes nám Ježiš ukazuje svoju moc, ktorú dostal od svojho Otca. Ide o moc uzdravenia. Pozdvihol oči k nebu, vzdychol a povedal mu: „*Effeta*,“ čo znamená „*Otvor sa*“ (Mk. 7,34). Týmto jediným, jednoduchým slovom Ježiš uzdravil človeka, ktorý bol hluchý a nemý. Vzal si ho nabok, vložil prsty do jeho uší a slinou sa mu dotkol jazyka. Potom pozdvihol zrak k nebu a jemu riekol „*effeta*“. Na to aby Ježiš vykonal taký komplikovaný úkon, stačilo mu povedať iba jedno slovo. Slovo „*Effeta*“. V tomto jednoduchom Ježišovom výroku je sprostredkovaná jeho Božia moc i múdrosť. Ono je, akoby centrom dnešného úryvku z Markovho evanjelia. Je prevzaté z aramejštiny a znamená byť prístupný. Tak, ako Ježiš bol je a dáva sa pre každého z nás. Prsty označujú mocné Božie skutky a slinám sa pripisuje určitá schopnosť liečiť rany. Ježiš tak, ako pri tomto zázraku, aj pri iných príležitostiach okrem slov, chcel použiť aj nejaké viditeľné prvky, ktoré určitým spôsobom vyjadria hlbší účinok sviatostí v duši. Všetci žasnú, obdivujú ho, že ten človek má opäť to, čo mu veľmi chýbalo, sluch a reč. Za čias Ježiša Krista sa hluchota a slepota pokladali za trest, kým uzdravenie bolo znakom Božej priazne. Predstavme si takéhoto človeka, človeka ktorý trpí chorobou hluchonemoty Prichádza Ježiš, vezme si ho na okraj zástupu a uzdraví ho. Zrazu u tohto človeka nastáva obrovská premena, nastáva zmena

celého doterajšieho života. Duchovná hluchota vedie k duchovnej izolácii. Ak sa my naladíme mimo komunikácie s Bohom, môže sa stať, že stratíme s ním kontakt. Človeka, ktorý zblúdi z cesty vo vzťahu ku Kristovi, je potrebné aby sme mu my ukázali tú cestu, aby sa ho on mohol dotknúť, a mohol utvoriť dôverný vzťah s Bohom. Tento obrad uzdravenia hluchonemého, nám ukazuje, akým spôsobom môžeme my otvoriť svoj sluch pre Pána Boha, záleží na tom, aby sme sa mu otvorili. Predstavte si, ak by dieťa jedného z vás bolo hluchonemé. Vy voláte na svoje dieťa a ono nereaguje na vás, pýtate sa ho, no ono neodpovedá. Niekedy sa mi zdá, že Boh pri nás sa cíti, ako taký sklamaný rodič. Vyzýva nás, aby sme mu predkladali svoje potreby, ale my nemáme čas. Nemáme čas na Boha, nemáme čas na modlitbu. Takým základným problémom je možno fakt, že sme nepochopili, kto je Boh a čo od nás chce. Boh sa chce veľmi dôverne a láskavo prihovárať každému z nás. A nie iba to, Boh rád počúva, čo mu každý z nás chce povedať. On nám dal slobodnú vôľu, aby sme sa my slobodne sami rozhodovali, či chceme s ním komunikovať, alebo nie. Človek z dnešného evanjelia prežíval neopísateľnú radosť, keď bol naplnený chválou a zveľebovaním Boha. Veľmi pekne vo svojej knižke „Počúvaj, čo hovorí láska“ píše Matka Tereza. „Odhodlajte sa pomáhať. Keď to raz skúsite, porozumiete mi. Mnohí sa ma už pochybovačne pýtali, či si myslím, že keď chránim jedného človeka, že som zachránila svet? Odpovedala som: Nemám v moci zachraňovať svet, ale človeka áno.“ Bolo to tak aj u Ježiša, jeho cieľom bolo zachrániť hriešnika, pozdvihnúť ho z biedy, vyliečiť ho z telesnej či duchovnej choroby. Nikde v evanjeliu nečítame, že by Ježiš niekomu povedal: „Chcem, aby si bol chorý.“ Ježiš nikoho nemrzačí, ale každého, kto sa mu celý odovzdá, vedie k plnosti života a k slávnemu vzkrieseniu. On prišiel uzdravovať celého človeka, jeho dušu i telo. On je lekár, ktorého potrebujú nemocní, ktorého my potrebujeme. Ježiš od nás žiada jedine jedno, aby sme verili. V knihe Zjavenia apoštola Jána Ježiš hovorí: Hľa stojím pri dverách a klopem. Kto počúva môj hlas a otvorí dvere, k tomu vojdem a budem s nim večerať a on so mnou (*porov. Zjv 3,20*). Ježiš chce vytvoriť dôverné spoločenstvo s každým človekom, s človekom, ktorý počúvne jeho hlas, a ktorý nie je hluchý voči Bohu. Ježiš lieči náš duchovný sluch, aby sme my mohli počúvať jeho slová lásky. On uzdravuje náš duchovný jazyk, aby sme boli schopní slobodne sa s ním rozprávať. A nadovšetko on chce uzdraviť našu myseľ, aby sme vedeli prekonať nedôveru, pocity nehodnosti alebo iné starosti, ktoré by nám mohli brániť tráviť čas s nebeským Otcom. My všetci sa máme starať o to, aby sme sa zbavili hluchoty voči Bohu. Prostredníctvom tohto Pánovho uzdravenia môžeme bližšie spoznať, ako vyzerá jeho pôsobenie v dušiach. On vyslobodzuje dušu z područia hriechu a dáva sa jej otvárať na počúvanie Božieho slova, aby mohla ohlasovať Božie divy. My môžeme ohlasovať Krista iba vtedy, ak budeme mať uši otvorené na neustále podnety Ducha Svätého, a ak bude náš jazyk pripravený hovoriť o Bohu. O čo viac by sme sa mali, práve my kresťania, usilovať slúžiť Bohu a rozosievať jeho pravdu! Môžeme zostať necitliví na Božiu výzvu? Veď my kresťania sme povinní plniť svoje poslanie z krstu po celý svoj život, dennodenne a za každých okolností.

Duchovná hluchota je horšia než telesná. Mnoho ľudí v dnešnej dobe má uši uzavreté pred Božím slovom a je veľa aj takých, ktorí sa uzamknávajú čoraz viac pred nespočetnými výzvami milosti. Kde sa nachádzame my? Nemáme uzavreté uši pred Božou výzvou, pred výzvou „pod' za mnou“? My v dnešnej dobe, nemôžeme zostať nemí, keď máme práve dnes povinnosť hovoriť o Bohu, o jeho láske a blaho zvesti otvorene. Boh je pripravený začať uzdravujúci proces vždy, keď sme otvorení s ním spolupracovať. Závisí len od nás. Prorok Izaiáš nás vyzýva: „Hľa, prichádza čas, keď sa otvoria oči slepých a uši hluchých. Vtedy ako jeleň bude skákať chromý a jazyk nemého zaplesá“. A práve táto prorocká predpoveď sa má plniť v dnešných časoch. V duchovnom vedení sa musia otvoriť naše ústa a musí sa rozviazať

naš jazyk, a iba tak odhalíme stav svojej duše. Iba vtedy každý z nás vyhrá svoj vnútorný boj. Každého z nás s Bohom spája niť – keď spáchame hriech niť sa pretrhne, ale keď ľutujeme svoje viny, Boh túto roztrhnutú niť znovu zviaže na uzol a niť sa tak skráti. Od odpustenia k odpusteniu sa približujeme k Bohu. Niektí si môže položiť otázku, čo budem mať z toho, keď sa zbavím hluchoty voči Bohu, a keď budem počúvať Božie slovo? Na to Ježiš odpovedá: „Blahoslavení sú tí, čo počúvajú Božie slovo a zachovávajú ho“. Tu výraz blahoslavení znamená, to sú tí šťastní, blažení. To je cieľ či návod na životný šťastie každého z nás. Bol istý kráľ, ktorého cieľom bolo vidieť na vlastné oči Pána Boha. Zavolať si najlepších mudrcov a kňazov a vysvetliť im svoje želanie. Pohrozil im vysokými trestami, ak nesplnia jeho kráľovskú vôľu. A tak všetci mudrci a kňazi boli v koncoch so svojou vedou a pomaly sa začali chystať na najhoršie, keď sa tu zrazu prihlásil obyčajný pastier a oznámil im, že on to kráľovské želanie splní. Keď to kráľ počul, neveril tomu a zopakoval svoje hrozby. Nakoniec poslušol pastiera a dal sa vyviezť na blízku lúku. Tu pastier ukázal na slnko a povedal vladárovi. „Pozri Pane!“ Kráľ zodvihol hlavu smerom k slnku, no rýchlo ju sklonil. „Chceš, aby som oslepol?“ zakričal nervózne. „Ale, Pane, povedal pastier: „Slnko je len slabým odrazom Božej veľkosti. Ako chceš vidieť Boha, keď sa nemôžeš pozrieť do slnka“?

My sa potrebujeme pozrieť zo svojho vnútra, a otvoriť si srdce pre Ježiša, aby sme zakúsili Božiu dobrotu. Naozaj, potrebujeme Krista, musíme ho prosieť, aby nám otvoril ústa. Veď práve cez sviatosť zmierenia sa dokážeme znova navrátiť k Božej láske, ktorá je dnes tak veľmi potrebná pre nás všetkých.

Dvadsať štvrtá nedeľa „cez rok“

Môžeš v živote zažiť svoju konverziu, obrátenie. Aj my, čo sme vo viere vychovávaní od malička, môžeme pri určitých udalostiach života si uvedomiť kvalitu, vernosť, stálosť svojej viery. Rodičia si môžu všimnúť, že dospievajúce deti začínajú ťažkosť nielen s modlitbou, ale i s pristupovaním ku sviatostiam a tiež s účasťou na svätej omši. Ale aj veriaci v rokoch, keď hodnotia svoje životné kroky a porovnávajú svoju filozofiu života s okolím, môžu prežiť obdobie, ktoré nie je často jednoduché a ľahké. Choroba a staroba, najmä keď človek je dni a hodiny často sám, premýšľa, hodnotí, porovnáva, sú poznačené vážnymi otázkami. Ježiš na ceste okolo Cézarey Filipovej spýtal sa svojich učeníkov: **„Za koho ma pokladáte vy?“** (Mk 8,27).

Evanjelista Marek zaznamenal odpoveď Petra: **„Ty si Mesiáš,“** (Mk 8,19) a čítame aj **reakciu Ježiša na Petrove vyznanie: Ježiš „ich prísne napomenul, aby o ňom nerozprávali nikomu. Potom ich začal poučovať.“** (Mk 8,30-31) Marek poukázal na to, s akou starostlivosťou Ježiš vychovával apoštolov. Židia boli presvedčení, že ich národ je Bohom vyvolený a má očakávať Mesiáša. Králi, kňazi a proroci boli úkonom pomazania olejom povýšení do svojich hodností a označení poslaním. Z toho vznikol aj titul Mesiáš – Kristus – Pomazaný.

V časoch Ježiša tento titul patril jedine očakávanému Mesiášovi, Vykupiteľovi. Židovský národ oslovený prorokmi vedel, že Mesiáš príde z Dávidovho rodu. Vyvolený národ mnoho trpel. A tak za čias, keď boli ujarmení Asýrčanmi, Peržanmi, Grékmi a nakoniec Rimanmi, keď nepoznali opravdivú slobodu a nezávislosť, myšlienka na Mesiáša dávala národu silu, odvahu znášať ťažkosť a utrpenia. Stalo sa, že pod politickým a náboženským tlakom začali očakávať Mesiáša ako osloboditeľa spod jarma Rimanov, ktorý založí bohaté pozemské kráľovstvo. Táto predstava pôsobila aj na apoštolov. Oni rovnako si mysleli, že Ježiš je týmto Mesiášom s mečom v ruke. Matka synov Zebedejových Ježiša prosila o miesta pre svojich synov v takto chápanom kráľovstve. Božie cesty nie sú však ľudskými cestami.

Boh používa iné prostriedky na dosiahnutie svojich cieľov ako ľudia. Ježiš zasväcoval svojich učeníkov do svojho diela spásy. V slovách „**Syn človeka musí mnoho trpieť, starší, veľkňazi a zákonníci ho zavrhnú, zabijú ho, ale on po troch dňoch vstane z mŕtvych**“ (Mk 8,31) Ježiš očisťuje pochop u učeníkov o budúcom Mesiášovi. I keď Ježiš o týchto udalostiach „*hovoril im to otvorene*“ (Mk 8,32), Peter si počína opačne. Berie Ježiša stranou a dohovára mu. Ježiš vtedy veľmi rázne napomína Petra: „**Chod' mi z cesty, satan, lebo nemáš zmysel pre Božie veci, len pre ľudské!**“ (Mk 8,33) Židia na utrpenie a kríž vždy pozerali s pohoršením. Ježiš však utrpeniu a krížu dáva novú hodnotu. Kríž sa stáva symbolom absolútnej Kristovej požiadavky pre náš život. Kríž je podmienkou nasledovania Krista. Preto Ježišove slová „**Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma**“ (Lk 9,23) hovoria o úplnej oddanosti Bohu, teda, aby sme kríž milovali, niesli ho s láskou a nepočínali si ako Peter.

Ježiš ako Mesiáš mal radikálne odlišný plán od Židov. Mesiáš bude mať na hlave korunu z trnia a nie zo zlata. Umrie na kríži, hoci sa na jeho smrti mnohí pohoršia. Mesiáš bude pochovaný, ale vlastnou mocou vstane z mŕtvych. Ježiš Mesiáš nezvíťazí vo vojne, ale v utrpení a v posvätení. Mesiáš je víťaz vtedy, keď iní budú sa nazdávať, že zvíťazili nad ním. Ponížený na kríži je vlastne nekonečne veľký a mocný, aký môže byť iba Boh, Mesiáš, Vykupiteľ a Spasiteľ.

Dvadsať piata nedeľa „cez rok“

Nie je to úžasné? Ježišovi nepriatelia ho prenasledovali ako jastraby, ktoré krúžia okolo koristi, ale nemohli nájsť príležitosť zasiahnuť, lebo stále ho obklopovali mnohí jeho nasledovníci. Ľudia Ježiša sústredene počúvali, „**viseli na ňom**“ (Lk 19, 48). Ľudia neviseli na Ježišových slovách preto, že bol skvelý rečník. Upútalo ich to, že hovoril s mocou. On, Božie Slovo, hovoril Božie slová a urobil ich „**živými a účinnými, ostrejšími ako každý dvojsečný meč**“ (Hebr 4, 12). Ježiš sa často opieral o Božie slovo v Písme, aby oponoval svojím nepriateľom. Len si spomeňte, ako často začal slovami: „**Je napísané**“ (Lk 19, 46; Mt 4,4.7.10; Mk 7,6; Jn 8,17).

Vari sa v našom srdci a mysli neskrývajú "nepriatelia", ktorí chcú premôcť a vyhnáť Ježiša z nášho života? Nemáme vnútorné skrine plné pochybností, zatrpknutosti a iných silných pokušení, ktoré by sme radšej chceli uzamknúť? Našťastie máme poruke zbraň, aby sme týchto nepriateľov porazili. Písmo premáha klamstvá diabla a bremeno padlej prirodzenosti. Preto môže byť každodenné čítanie Biblie veľmi silným nástrojom. Keď si zapamätáme pár veršov a pripomenieme si ich počas dňa v kľúčových chvíľach úzkosti, hnevu alebo pochybností, môže nám to pomôcť, aby sme zasadili smrteľný úder vnútorným nepriateľom. Keď si pripomenieme modlitby plné dôvery v Žalmoch alebo slová útechy v evanjeliách, môže nám to pomôcť budovať náš život na pevných základoch nádeje a dôvery, takže nebudeme náchylní na negatívne emócie, ktoré v nás chce svet tak často vyvolať. Hoci sa nemôžeme naučiť naspamäť celé Písmo, je užitočné mať pri sebe Bibliu a začať s čítaniami pri svätej omši alebo s evanjeliom. Podčiarknite si alebo napíšte pár veršov, ktoré vás oslovili. Potom dajte tieto citáty na dôležité miesto vo svojej domácnosti ako malé pripomienky mocnej Božej prítomnosti. Po čase vaši nepriatelia ujdú!

Dvadsať osma nedeľa „cez rok“

„Podťe, už je všetko pripravené“ (Mt 22,1-14).

Čo myslíš, aké je to byť čestným hosťom na okázalej hostine? Vojdeš do dverí banketovej sály, tvoj hostiteľ sa na teba zoširoka usmeje a vedie ťa na čestné miesto za vrchstolom. Na prestretom stole tam pred tebou ležia všetky možné delikatesy od výmyslu sveta. Obzeráš si sálu a vidíš samé nádherné gobelíny, obrazy, krištáľové lustre a hostí oblečených vo svojich najlepších šatách. Hostiteľ ťa potom vyzve, aby si zaujal svoje miesto a užíval si oslavu. Spomeň si na tento obraz, keď si dnes prečítaš evanjelium, ako aj vtedy, keď premýšľaš nad tým, akým spôsobom chce Boh s tebou nadviazať vzťah. Tvoj nebeský Otec už prestrel stôl na hostinu a volá ťa: „**Pod', už je všetko pripravené.**“ Taký veľkorysý je tvoj Otec. Stvoril ťa tak, aby ťa mohol štedro zahrňať svojou láskou. Dennodenne ťa pozýva k svojmu stolu - k obetnému oltáru pri svätej omši. Nežiada ťa, aby si náročným úsilím dokazoval, že si účasť na tejto hostine zaslúžiš. Jednoducho ti ju zadarmo ponúka. Ešte aj keď sa od neho odvrátiš a pokúšaš sa sýtiť nezdravým pokrmom hriechu a sebecka, Otec pošle svojho jediného Syna, aby ťa znovu získal späť. Veríš, že tvoj Otec na teba hľadá s veľkou záľubou? Že chce byť k tebe veľkorysý?

Pripravuje pre teba hostinu, hostinu slova a Eucharistie. Túži ťa sýtiť najvyberanejším pokrmom a zaobchádza s tebou s najväčšou úctou a láskou. Všetko, čo potrebuješ, je na oltári: vyslobodenie z hriechu, múdrosť na každý deň, povzbudenie v problémoch, sila v slabosti a spoločenstvo v osamelosti. Vždy, keď prijímaš Kristovo telo a krv, neprijímaš nič menšie ako Boží život. Príď teda na túto hostinu s lačným srdcom. Neuspokoj sa s podradnejším pokrmom. Nech ťa naplní tvoj Otec a zistíš, že si skutočne a hlboko uspokojený.

Tridsiata štvrtá nedeľa „cez rok“ (Nedeľa Krista Kráľa.)

VARŠAVA – V Poľsku prepukla nová móda! Pribúdajúce prípady ľudí zvädzajúcich ťažký boj s temnými silami potvrdzujú alarmujúce štatistiky, podľa ktorých počet exorcistov v krajine. (17.10. 2012 internet) za posledné štyri roky vzrástol až desaťnásobne. Ako informovali poľské médiá, čoraz viac ľudí posadnutých démonmi vyhľad...

Slávnosti a sviatky Pána a svätých

2. februára – Sviatok – Obetovanie Pána

Panna Mária, chráň v nás lásku k Bohu, horlivosť za Božiu slávu, poslušnosť Božím zákonom a radosť z prežívania evanjelia.

25. marca – Slávnosť- Zvestovanie Pána

Teraz, keď sa spolu modlíme, vďaka moderným technológiám spojením ako nikdy predtým, môžeme si byť istí, že Boh stále počuje. Že naše modlitby stúpajú k Jeho trónu ako vôňa zo zlatej misky či zo svätostánku, či z chrámu.

29. júna – Slávnosť- Sv. Petra a Pavla, apoštolov

Neveriaci človek sa podobá piesočnej pôde, pretože tá tiež hoc akékoľvek množstvo dažďa vsaje, úrodnou sa nestane (sv. Ján Zlatoústý *344).

15. augusta – Slávnosť- Nanebovzatie Panny Márie

(Na omšu vigíliu).

Kto je Panna Mária pre mňa, pre teba ? Predstavte si, že plávate cez rozbúrené jazero k Ježišovi, ktorý stojí na druhom brehu. Veľmi sa namáhate a plávanie je únavné, aj keď cieľ je jasný, dostať sa k Ježišovi. A tu prichádza Panna Mária, je ako loďka, ktorá sa plaví k Ježišovi a vy si na ňu nastúpite. Ona sama vás vezie a tak vaša námaha je celkom malá a cesta bezpečnejšia a rýchlejšia.

14. septembra – Sviatok – Povýšenie svätého kríža

Každý deň, ktorý nám Pán dáva je pre nás darom od neho a preto mu nikdy nezabudnime poďakovať za každý takýto prežitý deň...

7. októbra – Sviatok – Na Ružencovú Pannu Máriu

Pomáhajte nám aj v dnešný deň svätí anjeli strážcovia, anjeli našich rodín, anjeli našich detí, anjeli našich farností.....sprevádzajte nás počas dňa a ochraňujte nás...

1. novembra Spomienka na Všetkých verných zosnulých

Veľká je milosť Božia aj v tom, že aj život ti urobil neistým, tým, že nevieš, kedy sa odtiaľto odoberieš. Veď ak by si vedel deň tvojej smrti, hrešil by si v domnení, že v dokonalejšej ľútosti ti Boh odpustí. Našťastie tvojmu obráteniu od hriechu Boh sľúbil množstva síl a nepovediac ti deň tvojej smrti ti vraví, že budeš žiť. *(sv. Augustín)*

Text neprešiel jazykovou úpravou.